

DZIENNIK

RZĄDOWO — EKONOMICZNO
HANDLOWY

Zajmujący różne Wiadomości, Rządowe, Handlowe, Ekonomiczne, Fabryczne, Kontraktowe na Dobra, Summy, i Produkta.

ROKU PIĄTEGO. TOM I.

Zajmujący 3. Miesiące
STYCZEŃ, LUTY, MARZEC.

BIBLIOTEKA
GŁÓWNA
W WARSZAWIE
1790.

W WARSZAWIE

Nakładem i Staraniem Autora
Tegoż Dziennika.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA
im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku

FUW0115360

Dla wygody Czytelnika, iżby mogli z 3. Miesiący, uformować Tom kwartalny, z biera się oddzielne Treść Materyi w tych 3. Miesiącach zawierających się, która Treść z tym generalnym Tytułem Tomu 3. Miesięcznego, na końcu III. Nru przyłączana, może być kładzona na początku pierwszego Nru, gdy Czytelnik dla wygody swojej, z 3. Numerów, formować zechce w oprawie Tom kwartalny.

STYCZEN

Zawiera w sobie.

Część I. O Wiadomościach Rządu Kraiowego z Władzy Prawodawczej i Wykonawczej, składającego się.

I. Co do Władzy Prawodawczej.
Prawo o Kommissyach Porządkowych Cywilno—Wojskowych, Woiewódz, Ziem i Powiatów w Koronie

2.

II. Co do Władzy Wykonawczej.

— Urządzenie Juryzdykcyi Marszałko: Kor: o Przekupniach i Rzeźnikach Warszawskich, z stosownościami do naśladowania, Kommissyach Woiewódzkich

50.

— Urządzenie teyże Juryzdykcyi o Taxie Miasta w Warszawie.

77.

— Sum-

ST-187

Karta

— Summaryusz niektórych innych Urządzeń téyże Juryzdykcyi. - - - 81.

Część II. o Wiadomościach Handlowych, Ekonomicznych, Fabrycznych, Kontraktowych &c. - - -

I. o Targach i Handlu Kraiowym.

— Targ Miasta Warszawy z Taxą Chleba 87.

— Targ Miasta Wilna i Minska, - - - 89.

— O przyczynach Drożyzny w Mińsku i na Ukrainie - - - - - 92.

II. o Targach i Handlu Zagranicznym

— Targ Gdański,

— Handel Gdański z weszłych i wyszłych Produktów w Roku 89. - - - 95.

III. IV. V. VI. VII. Artykuły vacant.

VIII. O Kontraktach Kraiowych na Dobra, Summy, i różne Produkta.

— Dobra i Summy do Negocycacji nowo podane - - - - - 97.

LUTY

Zawiera w sobie

Część I. o Wiadomościach Rządowych z Władzy Prawodawczej i Wykonawczej, składających się.

I. Co do Władzy Prawodawczej

— Prawo całkowite o Kommissyach Woiewódzkich w Litwie - - - - 122.

A 2

— Pra-

Karta.

- Prawo całkowite o Rekrutowaniu w Kor: i Litwie - - - - - 153.
- Uniwersał Marszałków Konfederacji o Czynnościach teraźniejszego Seymu - - - - - 162.
- Summaryusz wszystkich teraźniejszego Seymu Konstytucyi i Zaleceń. - - - - - 109.

II. *Co do Władzy Wykonawczej*, nie teraz nie ma.

Część II. o Wiadomościach Handlowych. Fabrycznych, Ekonomicznych, Kontrakowych na Dobra i Summy.

I. *O Targach i Handlu Kraiowym.*

- Targ Miasta Warszawy i Poznania 187.
- Uwagi Chełmianina o Fryorze teraźniejszym Zbożowym - - - 190.

II. *o Targach i Handlu Zagranicznym.*

- Targ Zbożowy teraźniejszy w Gdańsku - - - - - 193.

III. *o Fabrykach, IV. o Transporcie Spławnym, V. o Transporcie Lądowym, VI. o Opisanii Miast, VII. o Jarmarkach, nie się w tym Mieście nie donosi.*

VIII. *o Kontraktach Kraiowych na Dobra i Summy.*

- Uniwersał Kom: Skar: Kor: o Licytacji Dobr Biskupstwa Krak: do Kontra-

ktu

Karta.

- *ktu Dzierżawnego* - - - - - 200.
- *Różne Dobra i Summy do Negocjacji nowo podane.* - - - - - 222.

M A R Z E C.

Zawiera w sobie:

Część I. o Wiadomościach Rządowych z Władzy Prawodawczej i Wykonawczej składających.

I. *Co do Władzy Prawodawczej.*

Karta

- Reszta Summaryusza Czynności Seymowych z Roku przeszłego - - - - - 226.
- Konstytucje i Zalecenia Seymowe od początku Roku teraźniejszego do 1. Marca - - - - - 227.

II. *Co do Władzy Wykonawczej.*

- Uniwersał Kom. Woysk. O. N. o Placy i Karności Woyska - - - - - 244.

--- Uni-

- Uniwersal Kom: Skar: Kor: względem Licy. Karta tacyi Czopowego - - - - - 249.
- Obwieszczenie Deputacyi Koekwacyiney Po- datkowej, z Schemmatami stosownemi - 262.
- Czynności i Urządzenia niektórych Komand- syow Porządkowych, iako to: - - - - -
- Sumaryusz dzienny Czynności Kom: Che- lmskiej - - - - - 272.
- Uniwersal Kom: Łudzkiej we 50. Punktach obejmujący wszystkie Obowiązki Komiss- syom przepisane, z stosownościami dla in- nych Kom: - - - - - 276.
- Ordynacya Kom: Warszawskiej - - - - - 308.
- Część II. o Wiadomościach, Handlowych, Ekonomi- cznych, Kontraktowych. &c.**
- I. O Targach, Handlu, Ekonomicz Kraiowej - - -**
- Odwołanie względem Kupców Lubelskich Han- del Kraiowy Zbożowy utrzymujących. - 324.
- Wzrusz dobrej Ekonomiki Małachowskiego R. Kor: nadającego w każdym Swoim Wło- ścianom Prawo Własności i Wolności - 332.
- II. O Targach i Handlu Zagranicznym.**
- Targ Gdański - - - - -
- III. O Fabrykach IV. O Transporcie sflawnym. V. O Transporcie Londowym. VI. a Opi- saniu Miast. VII. o Jarmarkach, nie się te- ras nie donosi.**
- VIII. O Kontraktach Kraiowych na Dobra i Summy.**
- Dobra i Summy nowo podane - - - - -
- Srebra i inne Sprzęty do przedania - - - - -

Expedycja tego Dziennika w Starej Warszawie na Ul: S. Jańskiej Nro 3. w której zawsze Prenumerować można na ten Dziennik, płacąc na Rok cały Zł: 36. a z Poczty i Zł: 12. na pól Roku przez półowę, oso-

bno - - - zaś biorąc, każdy Numer wedle Ceny wyrażoney --- Ten Nr III. kosztuje Zł: 3:

- Oprócz Expedycyi dostać ielżce można tego Dziela, za też samą Cenę iak w Expedycyi.
1. w Drukarni Grollofskiej w Marywillu.
 2. w Drukarni Duforowskiej w Star: Warszawie.
 3. w Xiegarni Kocha przy Farze.
 4. w Xiegarni Szczepańskiego w Nowomiejskiej Bra- mie.
 5. w Łożnaniu u Krzysztofowicza Bibliopoli.
 6. w Walnie w Xiegarni Akademickiej.
 7. Po wszystkich Pocztach całego Kraiu, adresując się do którego z JPP. Sekretarzów Pocztańtu War- szawskiego --- Lub do Expedycyi Dziennika Rząd- wo Handlowego

Kommissye zaś Woiewódzkie mogłyby trzymać takowy Dziennik, iako interesujący ich Czynności, z Funduszu Kasji Swojej na całą Kommissyę i. Exemplarz za Zł: 36. Poczta zaś może iydż darmo, iako pozwolona od Nayaśniewszego Pana bez płatnie na wszystkie Expe- dyceye tychże Kommissy i. --- Dziennik zaś wolałby mieć po wszystkich Kommissyach po 1. Exemplarzu, dla łat- wiejszej komunikacyi ich Czynności, aniżeli co ma teraz z niektórych Kommissy po kilku Kommissarzy swym kosztem utrzymujących ten Dziennik, a z innych Kommissy i. żadnego niema. Z tych więc Kommissy, w których nie znaia tego Dziennika, mała ielż naoczeia Kraiowi, Wiadomości ich Czynności, bo niebada wie- dzieć, przez jaki sposób komunikować mogą swe Czyn- ności i Urządzenia.

DZIENNIK RZĄDOWO - EKONOMICZNO HANDLOWY

Zajmujący Wiadomości Rządowe, Ekono-
miczne, Fabryczne, Handlowe &c.

ROKU PIĄTEGO Nro 1.

STYCZEŃ 1790.

Wedle powyższej Planty Prospektu
Dziennika Rządowo - Ekonomiczno - Handlo-
wego, rozpoczyna się ten I. Nr.

Część I. o Wiadomościach Rządu Krajo-
wego z Władzy Prawodawczej y Wy-
konywającej składającego się.

I. Co do Władzy Prawodawczej.

W tym I. Nrze zamiar Części I. ma-
jący donieść krótki Summaryusz każdo-
dziennych Czynności Seymowych z ca-
łego Miesiąca — z wyszczególnieniem
co do słowa, Konstytucyi, Zaleceń, i

Dzien. Hand. 1790 Nro 1.

Bibl. Scholar. Par.
Varsovie 1790

1

Nót Zagranicznych w tym Miesiącu za-
szłych, skutecznym bydź nie może
gdyż ten I. Nr Służby na Styczeń, a
Styczniu Seymu nie było, ale na to
miejsce kładzie się ważna Wiadomość,
Prawodawczą i na zawsze służyć mo-
gącą, to jest: Prawo co do słowa o Kom-
missyach Woiewodzich w Koronie.

*Prawo Kommissy Porządkowe Cywilne
Woyskowe, Woiewództw, Ziemi i Powia-
tów w Koronie. Oblatowane w Grodzie
Warszawskim 15. Grudnia 1789.*

Gdy troskliwość Nas KRÓLA o Rząd
dobry w nayusilniejszym zawsze
jest celu, i Seymu niniejszego zamia-
ry z pociechą Naszą jedynie do po-
lepszenia tegoż istotnie dążą. Starania
zaś wszelkie do uszczęśliwienia Kraju
nie mogą inaczej brać pewnych sku-
tków, tylko zlewając z tych powsze-
chnie dla każdego pożytki; przeto My
KRÓL,

3

KRÓL, za zgodą Seymujących STA-
NOW, ustanawiamy po Woiewódz-
twach, Ziemiach i Powiatach Kom-
missy Porządkowe w następujących prze-
pisach:

Każde Woiewództwo, Ziemia i Po-
wiat pierwszy raz na Seymikach, które
do tej okoliczności przez Uniwersał
Nas KRÓLA, za zgodą STANOW,
wydać się mający, oznaczone będą, a
na potym zawsze nazajutrz po skoń-
czonych Seymikach Poselskich, z Sena-
torów, Urzędników, i Obywatelów swo-
iego Woiewództwa, Ziemi czy Powia-
tu dobrze osiadłych, Dziedziczną lub
Zastawną Posessyją mających, Rang
Woyskowych, służbą obowiązanych, na
sobie nienoszących, nie wyłączając na-
wet będących pod Kondemnatami w
Sprawie Cywilney, w niczym podług
Prawa nie notowanych, po Osob Sze-
snaście, czy iednomyślnością, czy wię-
kszością głosów wybierane, i na lat dwa
przez Laudum Kredensować będzie;
procz zaś Szesnastu Osob Swieckich do
tej Kommissyi, Osoby trzy z Ducha-
wnych Szlachty, byle nie z Zakonni-
ków

kow, nawet nieprzytomnych, *cujuscunque Ritūs Catholici*, na tychże Seymikach obierane być mają. Z Opatow iednak chociaż i Klauftralnych na Kommissarzow obierani być mogą. Ci zaś Kommissarze, którzy na Seymikach teraz przez Uniwersał wyznaczyć się mających, obrani będą, nie mają być zmieniani nową Elekcyą nazajutrz po następujących pierwszych Seymikach Poselskich, ale dopiero za lat dwa od następujących pierwszych Seymikow Poselskich. Gdyby na Seymikach pierwszych, Uniwersałem Seymowym wyznaczyć się do Elekcyi Kommissarzów mianych, nie było tylu Pretendentow do wyboru Kommissarzów, iak iest Prawem przepisano, lub innych legalne oddały przyczyny, tedy nie tylko z przytomnych, ale i nie z przytomnych na tych Seymikach Obywatelów obrani być mają; a gdyby który z nieprzytomnych Ofob na Seymikach był obrany na Kommissarza, a ten przyjąć tej Funkcyi wzbraniał się, i to przed Kommissyą w przeciągu Tygodni Sześć oświadczył, Kommissya, która takowe doniesienie

fenie odbierze, uwiadomiwszy o tym wszystkich Kommissarzów, i dzień zieczania dla nich oznaczywszy w swojej zupełności, nie uważając iednak na nieprzytomność tych, którzyby do zieczania na ten termin prawnie donieśli przeszkody, jednomyślnością, czyli większością głosów, innego z Obywatelów chcącego, choć nieprzytomnego, za Kommissarza obierze. A tak w terazniejszym przypadku, iako i na zawsze zostawie się Prezydującemu moc rozwiązania drugą kreską równości zdań. Podobna Elekcyja Kommissarza zawsze ma następować na miejsce zmarłych, iako i tych Kommissarzów, którzyby w czasie sprawowania tego Urzędu na Funkcyę Publiczną obrani byli, albo Rangą Woyskową zaszczytzeni zostali; z Rotmistrzów Kawaleryi Narodowej do służby nie obowiązanych, lubo na Kommissarzy obierani być mogą, w tych iednak Woiewództwach, Ziemiach i Powiatach ten Rotmistrz obrany być nie ma tam, gdzie *respectivè* konfytowałaby iego Chorągiew.

Gdy Elekcya Kommissarzow w czasie następnym, wyżej Prawem oznaczonym przypadać będzie, zawsze z dawniejszey liczby Sześciu Kommissarzów na drugie dwa Roki sposobem Elekcyi potwierdzonemi być mają, dla tego, aby ciągłość i pamięć Interessow tym pewnieyza zottawała w Kommissyi. Nikt zaś na Kommissarza pod nieważnością obranym być nie może, który nie ma lat dwudziestu skończonych.

Funkcyą tę Kommissarską pracować, a bezpłatnie odbywać mianą, mieć chcemy stopniem zasług Obywatelskich; bez odbycia którey raz ieden zupełnego przez lat dwa, nikt z Obywatelow do żadnego Urzędu osiągnięcia, lub na wyższy posunięcia się, iako i do żadney Funkcyi, ani nawet ozdoby od Nas Orderu (procz zasłużonych w Woytku) odtąd pod nieważnością Urzędu i Elekcyi przypuszczony być nie ma, wyjąwszy Senatorów, Ministrów, iako z Urzędu publiczne usługi czyniących, oraz tych, którzy już Funkcye publiczne odbyli, i którzy w Magistraturach Naywyższych one sprawują.

Kom-

Kommissarze wybrani natychmiast, tak iak Deputaci w przytomności Obywatelow na Seymikach, a obrani na ten raz pierwszy i nie przytomni przy zasiadaniu przed Kommissyą, wykonać mają Jurament na tę Rotę: „Ja N
„ przysięgam Panu BOGU Wszechmo-
„ gącemu w Trójcy Świętey Jedyne-
„ mu, iako w sprawowaniu tego Urzę-
„ du mojego, wiernie i sprawiedliwie
„ pilnując powinności Prawem przepi-
„ sanych, czynić i zachowywać się bę-
„ dę, ku naywiększemu dobru i poży-
„ tkowi Kraiowemu, oraz Woiewodz-
„ twa mego, i każdego w szczegulno-
„ ści w nim Obywatela, starania moje
„ kierować, ani władzy więcej mi nad
„ Prawo pozwoloney, iako i Spraw z
„ opisu terażniejszego Prawa, do Kom-
„ missyi nie należących sobie przywła-
„ szczać, lub wynajdowania nakładow
„ iakich na Obywatelow pozwalać sobie
„ nie będę; Sprawy tylko Urzędowi
„ moiemu do sądzenia Prawem zleco-
„ ne, bez parcyalności, bez boiaźni
„ i nienawisci, nie biorąc ani spodzie-
„ wając się żadnych offerencyi, wedle
„ Bo-

„ Boga, sumnienia, Praw Cywilnych i
 „ Woyskowych, i według sprawiedli-
 „ wości sądzić i sprawować się będą,
 „ tak mi Boże dopomoż. „

Mieysce do czynności Sądow dla
 teyże Kommissyi Miasta Stołeczne Wo-
 iewództw, Ziem i Powiatow oznacza-
 my, iako to:

W Prowincyi Małopolskiej.

Dla Woiewodztwa Krakowskiego i Po-
 wiatu Proszowskiego, w Krakowie.

Dla Powiatów Xieńskiego i Lelowskie-
 go, w Lelowie.

Dla Woiewództwa Sandomirskiego.

Dla Powiatu Sandomirskiego i Wiśli-
 ckiego, w Szydłowie.

Dla Powiatu Radomskiego, w Radomiu.

Dla Powiatow Opoczyńskiego i Chę-
 cińskiego, w Opocznie i Chęcinach
 z alternatą co dwa lata.

Dla Ziemi Stężyckiej, w Stężycy.

Dla Woiewodztwa Kijowskiego, Po-
 wiatu Kijowskiego i Zytomirskiego,
 w Zytomirzu.

Dla Powiatu Owruckiego, w Owruczu.

Dla

Dla Woiewodztwa Ruskiego, Ziemi
 Chełmskiej i Powiatu Krasnostaw-
 skiego, z alternatą dwa lata w Cheł-
 mie, a dwa lata w Krasnymstawie.

Dla Woiewództwa Wołyńskiego, dla
 Powiatu Łuckiego, w Łucku.

Dla Powiatu Włodzimirskiego, w Wło-
 dzimierzu.

Dla Powiatu Krzemienieckiego, w Krze-
 mieńcu.

Dla Woiewodztwa Podolskiego, Ziemi
 Kamienieckiej, w Kamieńcu.

Dla Powiatu Latyczowskiego, w La-
 tyczowie.

Dla Woiewództwa Lubelskiego, Ziemi
 Lubelskiej i Powiatu Urzędowskie-
 go, w Lublinie.

Dla Ziemi Łukowskiej, w Łukowie.

Dla Woiewodztwa Bełzkiego, w Mie-
 ście Naszym Dubience, a do Elekcyi
 tak Obywatelow osiadłych Woiewodz-
 twa Bełzkiego w Kraiach Rzeczypo-
 spolitey pozostałych, iako Obywate-
 low Ziemi Chełmskiej i Woiewodz-
 twa Wołyńskiego przypuszczamy i
 Seymiki do Elekcyi Kommissarzow
 także wyznaczamy.

Dla

Dla Woiewodztwa Podlaskiego, Ziemi Drohiczyckiej i Mielnickiej, w Drohiczyźnie.

Dla Ziemi Bielskiej i Powiatu Brańskiego, w Tykocinie.

Dla Woiewodztwa Braclawskiego, Powiatu Braclawskiego i Zwinogrodzkiego, w Braclawiu, zachowując w całości Prawo do odgraniczenia Woiewodztwa Kijowskiego od Powiatu Zwinogrodzkiego.

Dla Powiatu Winnickiego w Winnicy.

W Prowincyi Wielkopolskiej.

Dla Woiewodztwa Poznańskiego, Powiatu Poznańskiego, Koscianńskiego i Ziemi Wschowskiej, w Poznaniu.

Dla Woiewodztwa Kaliskiego, Powiatu Kaliskiego, Koninńskiego i Pyzdrskiego, w Kaliszu.

Dla Woiewodztwa Gnieźnieńskiego, Powiatu Gnieźnieńskiego i Kcynskiego, w Gnieźnie.

Dla Woiewodztwa Sieradzkiego, Powiatu Sieradzkiego i Szadkowskiego, w Sieradzu.

Dla

Dla Powiatów Piotrkowskiego i Radomskiego, w Radomsku.

Dla Ziemi Wieluńskiej i Powiatu Ostreszowskiego, w Wieluniu.

Dla Woiewodztwa Łęczyckiego z Powiatami, w Łęczycy.

Dla Woiewodztwa Brzeskiego Kujawskiego i Inowrocławskiego z Powiatami, w Brześciu Kujawskim.

Dla Ziemi Dobrzyńskiej z Powiatami, w Lipnie.

Dla Woiewodztwa Płockiego z Powiatami i Ziemi Zawkrzyńskiej z Powiatami, w Raciążu.

Dla Xięstwa Mazowieckiego.

Dla Ziemi Czerskiej z Powiatami, w Czersku.

Dla Ziemi Warszawskiej z Powiatami, w Warszawie.

Dla Ziemi Wizkiej z Powiatami, w Wiznie.

Dla Ziemi Wyszogrodzkiej, w Wyszogrodzie.

Dla Ziemi Zakroczymskiej z Powiatami, w Zakroczymiu, i w Nowym-Mieście przez alternatę na lat dwa.

- Dla Ziemi Ciechanowskiej z Powiatami, w Ciechanowie.
 Dla Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 Dla Ziemi Rożańskiej z Powiatami, w Makowie.
 Dla Ziemi Liwskiej, w Liwie.
 Dla Ziemi Nurckiej z Powiatami, w Mieście Naszym Ostrowiu, i tamże tymczasem Seymik Elekcyiny Kommissarzy wyznaczamy.
 Dla Woiewództwa Rawskiego, Ziemi Rawskiej i Powiatu Bielskiego w Rawie.
 Dla Ziemi Sochaczewskiej i Powiatu Mszczonowskiego, w Sochaczewie.
 Dla Ziemi Gostyńskiej i Powiatu Gąbińskiego, w Gąbinie.

Które Kommissyje Porządkowe *de rogare* nie powinny nigdzie, ani w niczym Prawom najwyższych Magistratur.

Gdyby jednak Ziemiom lub Powiatom dla ich wygody zdawało się łączyć Kommissyje swoje do przylegleyszych w swoim Woiewództwie, takowego połączenia

czenia przez Akcessa *in Laudum* Woiewództwa inferowane na najpierwszych Seymikach wolność zostawuemy, z tym ostrzeżeniem; że do połączonych Kommissyi w takie tylko liczbie Kommissarzy obierani być mają, iaka jest dla iedney Kommissyi Prawem ustanowiona. Woiewództwa zaś o połączeniu takowym donieść Urodzonym Marszałkom Konfederacyi Obojga Narodow będą obowiązane. Woiewództwom zaś Poznakiem, Kalickiem, Gnieźnińkiem, Brzełkiem Kujawskiem, Inowrocławskiem i Płockiem z Ziemią Zawkrzyńską, gdyby na najpierwszych Seymikach teraz oznaczonych potrzebę konieczną uznały, wolność pomnożenia w swoich Woiewództwach Kommissyow i mieysc wyznaczenia zachowujemy, które raz pomnożone, zawsze utrzymywane mieć chcemy. A o tey odmianie też Woiewództwa Urodzonym Marszałkom Konfederacyi Obojga Narodow doniosą.

W tym Woiewództwie, w którym więcej iak iedna Kommissya ustanawia się, a część Powiatu byłaby bliższą

Mia-

Miasta drugiego Powiatu i Kommissyi, zostawia się wolność ułożenia między Kommissyami, aby bliższe Parafie od jednego do drugiego Powiatu do bliższej Kommissyi należały. Ci zaś obrani Kommissarze w czasie swojej Funkcyi tych samych Tytułów i Prerogatyw, co i Deputaci, excypując *Beneficium Suspensy*, używać mają we wszystkich trzech Prowincyach.

Sessye codzienne oprócz Świąt, od godziny osmej ranney, do godziny pierwszej z południa trwać mające, naznaczamy; a Komplet Kommissyi najmniej z Osob trzech mieć chcemy, zostawiając wolność każdemu z Kommissarzów zawsze zasiadania; aby zaś Kommissya nieustannie, ciągle trwać mogła, przynajmniej w Kompletie oznaczonym, obrani Kommissarze na miejsce wyznaczone, naydaley we dwa Tygodnie po obraniu siebie ziechawszy się, Kommissyą ufundują. Czas zasiadania i Kadencye między sobą ułożą, tak ażeby zawsze z dawniejszey Kadencyi na następującą dla zachowania pamięci, ciągłości Interesów, ieden przynajmniej zosta-

zostawał Kommissarz, i liczbę Kommissarzów na Kadencye rozdziela, w takim sposobie: aby zawsze niemniej iak czterech Kommissarzów przytomnych było, i ten układ swoy w Protokule każdodziennych czynności Kommissyine zawierającym, przez jednego z Kommissarzów utrzymywać się powinnym, zapiszą. Na ułożonych Kadencyach Kommissarze *sub carentia activitatis* na lat trzy, koniecznie zasiadać powinni, wyjąwszy prawdziwą chorobę, która potym przed Kommissyą zaprzysiężoną być może przez Kommissarza absentującego się przy zasiadaniu. Gdyby iednak który z Kommissarzów był przynaglony potrzebami swemi, od zasiadania na Kadencyi dla niego wyznaczoney, uchylić się, tedy zezwolenie na to na piśmie od Kommissyi otrzymać powinien, która nie wprzód toż pozwolenie wyda, i uczyni, poki żądający oddalenia się Kommissarz, iednego na swoje miejsce Kommissarza do zastąpienia siebie nie uprosi, i od podymującego się Kommissarza zastąpić miejsce nieprzytomnego, zapewnienia na piśmie przed Kommissyą nie okaże, tak-

takowe zapewnienie w Protokół wpiasne bydź ma, a po tym zabezpieczeniu Kompletu, Kommissya nie może odmówić pozwolenia Kommissarzowi chcącemu się oddalić. Kommissarz zaś podejmujący się zastąpić miejsce i obowiązek Kommissarza oddalającego się, gdyby tego nie dopełnił, podobnie *carentur activitatis* na lat trzy podpadnie. Jako zaś przyzwoitość każdej Magistraturze naywięcey przystoi, i sprawowanie chwalebne Funkcyi nie na niepotrzebnych kosztach, ale na pełnieniu obowiązków zawisło, tak aby uczty i częstowania przez Kommissarzów nie były, ostrzegamy Kommissya Regenta *unanimitate* czyli *pluralitate* głosów obierze, i Rotą dla Regentów Sądowych przysięgłego krendensować będzie. Mieysce na *Archivum* i Kasię bezpieczne Kommissye Porządkowe opatrzą, albo w Kancellaryach Ziemskich czyli Grodzkich, albo gdzie są Klasztory w tychże. A przeznaczone raz mieysce, odmieniane bydź nie ma, chyba przez *Laudum* na Seymiku. Te Kommissye w takim upoważnieniu i bezpieczeństwie Osób mieć chcemy,

my, iakie iest zastrzeżone Prawem dla wszystkich Juryzdykcyi Sądowych, w sprawowaniu ich Funkcyi, a przestępujący te Prawa, podług opisu ich, w teyże Kommissyi odpowiadać, i karani bydź mają.

Szczególne dla Kommissyi obowiązki, następującemi opisują się Artykułami:

O MATERII CYWILNO - WOYSKOWEY.

Gdy Konfysstencya Woysk w czasie Pokoiu po Woiewodztwach, Ziemiach i Powiatach, stale rozłożoną mieć chcemy, powinnością przeto będzie Kommissyi Porządkowej dwa razy w każdym Roku rekwirować Obywatelów, u których w Domach będzie Konfysstencya Zolnierza, a w Miastach Magistraty, aby ci donieśli wiernie Kommissyi teyże liczbę Głow i Koni u siebie konfysstujących, i czyli Zolnierz iest regularnie i zupełnie płatny, a Kommissye Porządkowe w celu zupełniejszego znoszenia się z Kommissyą Woyskową, doniesienia o tym przesyłać będą teyże

Dzien: Hand: 1790. Nró I: B

Kommissyi Woyskowej. Gdyby iednak który Obywatel dla nieposobności o tym nie doniósł, od Kommissyi Porządkowej nie powinien być o to pociągany: Niemniej obowiązkiem będzie Kommissyi Porządkowej, za uwiadomieniem siebie od Kommissyi Woyskowej o wielości i rodzaju konfystować mającego Żołnierza, znosić się z tą Kommissyą Woyskową we wszystkim tym, co tylko do potrzeby rozkwaterowania, rekrutowania i ochrony Obywatelów ściągać się może, a to według następujących Reguł:

imo. O Kwaterowaniu.

Kommissya Porządkowa zważywszy pozycyą *respectively* swego Woiewództwa, Ziemi, czy Powiatu, do utrzymania Kawalerii, czyli Infanterii zdolniejszą, tudzież obszerność Miast pryncypalniejszych, wielość wszystkich Dóbr Starościńskich, Ekonomicznych, Duchownych, i Zakonu Kawalerów Maltańskich, te wszystkie dostatecznie do Kommissyi Woyskowej opisze, i porozumiewszy się z tą Kommissyą Woyskową, nayprzod w Mia-

w Miastach Stołecznych Sądowych, i tych, w których odprawować się będą Kommissye Porządkowe, i Exakcye Podatkow, iako w wyżej wymienionych Dobrach, rozkwateruie Żołnierza, tak, ażeby Woysko wygodną miało Lokacyą, i Mieszkaniec ieden nad drugiego faworyzowany, ani uciążony nie był.

Gdziekolwiek Woyska Lokacya wyznaczona będzie, tam Zwierzchność miejscowa Kwatery z Opalem oszczędnym, w takim gatunku, w jakim która Okolica używa, to jest: DREW, czyli Stomy dla Piechoty, zaczawszy od Porucznika; a dla Jazdy, zaczawszy od Podporucznika, dla Officyerow osobne wyznaczy. Wyższych zaś Rang Officyerowie Stancye sobie naymą, i materyał do ognia im potrzebny na Targach kupią, Officyer na Kwaterze od Piechoty, więcej nad iedną Izbę do Opału, a Komorę do schowania, i od Jazdy toż samo, więcej nad iedną Izbę z podobną Komorą i Staynią na trzy Konie bez Wozowni, miarkując na Konia iednego łokci trzy szerokości, żądać nie może, a Towarzysz z Gospodarem w iedney Izbie

zbie mieścić się powinien; Unter-Officerowie zaś, Szeregowi, Gemeyni, okowani bydź mają albo razem z Gospodarzem przy iednym Ogniu, Wodzie potrzebney do gotowania iść, tudzież Poślanie, na iakie stać Gospodarza, przyiąć powinni, albo w obojnych wielkich Izbach po kilku, lub kilkunastu, gdyby Mieszkańcy tego miejsca woleli tej Izby nakładać Koszar najmować, opalać, i Poślaniem, na iakie ich stać, opatrywać; Konie Towarzyszów, Unter Officerów, Szeregowych, i Gemeynów od Jazdy, ile możności w iedney wielkiej Stayni lokowane bydź mają, oprócz tych, którzyby się ułożyli dobrowolnie z Gospodarzem do umieszczenia Konia na swojej Kwaterze. A samowolnie Wojskowi Dworów, Folwarków, Plebanii, Ratuszów i Karczem wiezdnich na Kwatery obracać nie będą mogli. Gdyby które Miasto w celu uwolnienia się od Kwater, chciało wystawić Koszary, wolno mu to będzie z Referencyą do Kommissyi Porządkowej.

Miejsca na Obwazy i Lazarety powinny bydź wyznaczone od Zwierzchności

chności miejscowych, iako i potrzebne do nich opały od tejże opatrzone. Doświadczone dawniey nieprzyzwoicie Stroże, Wsie przypisne, Podwody gotowe i inne różne posługi, aby przez Kommandę ani Żołnierza wyciągane, a tym bardziey użyte nie były, pod największą Artykułow Wojskowych waruiemy surowością. W tym miejscu, gdzie będzie Lokoya Wojska, żadna Possessya, ani czyiakolwiek Jurydyka od ciężaru Kwater nie ma bydź wyłączona, ale te Domy, które nie zostają zajęte żołnierzem, uczynić są obowiązane składkę w proporcya zysków, iakie kto z Possessyi swojej odbiera, które Składki, aby na co innego obracane nie były, tylko na naćcie Kwater, i nadgródę kwaterującym, Kommissya Porządkowa iak nayspilniey doyrzy. Kwatery w miejscu Lokacyi Wojska, co rok odmieniane bydź mają, ile możności, iżby koley każdego Mieszkańca obeszła.

W Dobrach Ziemskich, lubo dawne Prawa konsystować Żołnierzy nie dozwalaia, przecieź, gdyby który Obywatel z gorliwości dla Dobra publicznego od

od każdego spodziewaney, oświadczył przed Kom-missyą Porządkową ochotę, iż chce przyjąć, i dać wygodną w Dobrach swoich dla Zolnierza Konfystencyą, nie mnieyszą jednak, iak dla iedney Chorągwi Kawaleryi, lub iedney Kompanii Infanteryi, Kom missy a Porządkowa za zniesieniem się w tey mierze z Kommissyą Woyskową w ofiarowanych na Konfystencyą Dobrach Ziemskich rozkwaterować Zolnierza będzie mogła, a Dziedzic Dóbr upraszający Konfystencyą Zolnierza, nie może żądać ściągnienia z Kwatery tego Zolnierza, aż po wyszłych latach trzech.

Possessye zaś Ziemskie po Nadgraniczem leżące, według dawnych Praw Konfystencyą Zolnierską znosić mają tam, gdzieby Dóbr Królewskich, lub Duchownych, pod nad samym Pogranieczu podług potrzeby Lokacyi nie było, którego Pogranicza rozległość do mil dwóch w głąb Kraiu rozciągamy.

Ażeby przez arbitralne Miary i Wagi między Zolnierzem kupującym, a Mieszkańcem przedającym wzajemnie nie działy się pokrzywdzenia, Kommissya

Po-

414

Porządkowa *respectivè* Woiewództwa, Ziemi czy Powiatu, aby wszędzie Miary i Wagi, według Prawa były iednostajne, Pieczęcią Skarbową oznaczone, dozierać będzie, przestępnym w tych okolicznościach Dwiemaset Złotych do Skarbu teyże Kommissyi na Expensę Izby karać nieodwłócznie w Sądzie swoim powinna; w czym, iako dozór nieprzerwany przez Kommissye Porządkowe bydz ma, tak dostrzegać mają Urzędów Podwoiewodzińskich, aby te Powinności swoich pilnowały pod odpowiedzialną w teyże Kommissyi za złe sprawowanie tegoż Urzędu.

Bezpieczeństwa publicznego całego Woiewództwa, Ziemi, czy Powiatu, gdzie ma Woysko Konfystencyą, iak jest obowiązane dostrzegać, tak na zasłonięcie od hultaiow i wszelkich włoścogow, ieżeli by potrzeba wyciągała, za Rekwizycyą od Kommissyi Porządkowej w Komplecie na Piśmie uczynioną, Kom-mendant konfystuiący wysłać Kom-mendę powinien, a Kommissyi Woyskowej o tym zarapportować.

2do.

2do. O Rekrutowaniu.

Aby Rekrutowanie Żołnierza według osobnego Przepisu Prawa, równym dziejąc się rozkładem, jednego nad drugiego, z Obywatelów więcej nie dotykało, Kommissya przeto Porządkowa, zawiadomiwszy się od Kommissyi Wojuszkowej o czasie, w którymby miał być dostawiony Rekrut, dyspartymient tego Rekruta według Prawa bez pokrzywdzenia żadnego uczyni, Dziedziców lub Possessorów Dóbr i Miasta ostrożnie o tym Dyspartymencie obwieści, i tych Rekrutów Regimentowi czyli Pułkowi w swoim Województwie, Ziemi, czy Powiecie konfystuiącemu, albo raczy przyślaney z nich do odebrania na miejsce Rekruta Kommandzie oddać zleci, a gdyby zachodziła sprzeczka o zdatości oddanego Rekruta, lub w innych względem tegoż Rekruta okolicznościach, Kommissya Porządkowa ułatwi to, wszystko, z dostarczenia onych od Kommandy konfystuiącej Kwit weźmie, a sama Kommissya Dziedziców Jurydycznie z oddania Rekruta zakwituie, i dostarczenie

tako-

takowe w Protokół zapisać obowiązana będzie.

Na zapobieżenie tak Dezercyi Żołnierza, iako też hultajstwa bezczynnie włoścącego się, Kommissya Porządkowa wraz z Kommandantami Korpusów konfystuiących obmyśli najskuteczniejsze sposoby wprowadzenia w całym Województwie, Ziemi, czy Powiecie, Pańszportów pewnych, a to dla ułożenia Znaku, jaki być ma, na tychże Pańszportach sztychowany, tak, aby każde Miasto, Dwór, Wieś, Karczmy, Młyny, Futory, Ludzi bez Urlopu Korpusu, lub bez Pańszportu Powiatowego, czy też przez Dziedziców, lub Possessorów, Formą ustanowioną wydanego, zastrzymywały, i do Kommissyi Porządkowej przystawiały; których Kommissya wyexaminowawszy, jeżeli się, czy dezercerami, czy ćwierć Roku bez służby bawiacemi włoścęgami być pokaza, do Kommandy ich konfystuiącej odda, dopomniawszy się od teyże służney za przytrzymanie i przywiezienie dostawiającemu nadgrody. Z włoścęgami niezdatnemi na Rekrutów, Kommissya postąpi

pi

pi podług osobnych Przepisów Prawa. Rzemieslnicy zaś wędrujący Krainowi, Paszportem swojej Zwierzchności. a Zagraniczni Paszportem pierwszej Wsi, lub Miasta Pogranicznego Polskiego bez najmniejszej Opłaty wydanego opatrzeni, i ich Czeladź, nie mają być rozumiani za włóczęgów. Ktoby zaś w wyrażonym gatunku bez Urlopu, albo Paszportu przechodzących ludzi wiadomie przepuszczał, albo przechowywał, takowy za dowodem słusznym w Sądach Kommissyi Porządkowej ukaranym być ma zapłaceniem za każdego wiadomie przechowywanego, lub przepuszczonego Zbiega po Złoty Dwieście do kassy Kommissyi Porządkowej, dla nadgodnienia uszkodzonemu. A gdyby *per Plebeium* nastąpiło to przestępstwo, karze osobistej podpadać ma.

Kommissye Porządkowe, każda *respectively* wyda Uniwersały obwieszczające, iż Zagraniczny na nowo osiadający wólen będzie do trzeciego Pokolenia od rekrutowania z jego Familii Żołnierza; dla czego Kommissya Porządkowa takowemu osiadającemu wyda udzielne na

Pi.

Písmie pod Pieczęcią Woiewódzką na to zaręczenie, które aby dotrzymane było, waruiemy. O takim Uniwersale Plebani Obojga Obrządku we wszystkich Parafiach w Święto z Ambon Lud uwiadomić mają.

3tio. O Magazynach.

W szczególnym dostarczeniu żywności aby i Żołnierz niedostatku, i Obywatel nie cierpiał krzywdy, Magazyn Żołnierski Generalny, na zawsze trwały dla całej Korony mieć chcemy, na założenie którego z każdego według nowej abjuraty Dymu, bez wyłączenia żadnych Dóbr i Naszych Stołowych, złożyć mają Obywatele w Racie przyszłej Marcowej Tyśiąc Siedmset Dziewięćdziesiątego Roku, przy wniesieniu Podatku Kominowego po Złotym Polskim jednym, a to na raz tylko jeden.

Magazyn ten Generalny, ma być pod urządzeniem ogólnym Kommissyi Wojskowej, a pod dozorem szczególnym każdej *respectively* Kommissyi Porządkowej, który ażeby był na zawsze

trwa-

trwały ku utrzymaniu onego, następne przepisują się Reguły: Każda Kommissya Porządkowa zaczynając od Dnia pierwszego Januarii, Tyśiącznego Siedmset Dwieściecznastego Roku, przesyłać będzie do Kommissyi Woyskowej Rapporta przez siebie, i Officyera w Kommissyi Porządkowej zasiadającego, podpisane, o cenie Zboża, Siana i różnych Wiktuałów, iaka jest na Targach po Miastach, i Miasteczkach. Tym sposobem zawiadomiona Kommissya Woyskowa o cenie, iaka jest w całym Kraiu, Produktów, na Magazyn dla Woyska potrzebnych, w proporecy potrzeby rozlokowanego w Koronie całej Woyska, zaleci Kommissyom Porządkowym, aby każda wspólnie z wykommandowanym do tego od Kommendy konfistrującym Officyerem za Summę po Złotemu z Dymu wybraną Prowiantu do Magazynu potrzebnego zakupiła, o wielości zakupionego i ogólnej na kupno wydanej Summie Kommissyą Woyskową zawiadomiła.

Kommissya zaś Woyskowa z Abcugow, które sama podług nayskrupulatniejszej

szey i sprawiedliwości rozłoży na Woyskowych partycypujących z tychże Magazynów, wypłaci niezwłocznie każdej Kommissyi Porządkowej Summę taką, iaką która na zakupienie Produktów do Magazynu wyłożyła, ażeby ta nieustannie i trwale na nowo potrzebne kupienie tychże Produktów do Magazynu, znajdowała się. Kommissarze Funkcyą kończący przy zasiadaniu nowo obranych zdawać będą, przed temiż nowo zasiadającymi Kommissarzami i w przytomności Urzędników i Obywatelów na ten czas w mieyscu Kommissyi będących, Summę całkowitą na Magazyn z wyżej wyrażonego Funduszu złożoną, bądź w naturze, bądź w zakupionych Magazynach razem ze wszystkimi Aktami czynność ich zawierającymi, pod odpowiedzialnością swoiey *in duplo* za stratę tak, iak za Summę Skarbu Publicznego, w Sądach teyże Kommissyi Cywilno-Woyskowej. A gdyby uszkodzenie w Summie tey, przez Kommissyą dawniejszą, zaniedbane było w dochodzeniu od Kommissyi następnej, wtedy Kommissya potym znouwu następna, nie

nie od Kommissarzów dawniejszych, ale od nowo zchodzących, szkody publiczney poszukiwać będzie obowiązana.

Ze zaś Produkta do Magazynu potrzebne dla Woyska, w iednych Woiewództwach, Ziemiach i Powiatach tanię, w drugich drożey względnie całej Korony kupować się mogą, przeto Kommissya Woyskowa z ogółu wydanej na zakupienie w całej Koronie Summy zlikwiduje, po czemu w ogólności kosztuje Korzec Zboża, kamień Siana, i tam daley, i takową ceną z ogółu kupna wyrachowaną dostarczać także dla Żołnierza po wszystkich Konfystencyach, aby Żołnierz, iako równie płatny, tak też aby równą ceną za czyniony Abreg z Traktamentu dostawał dla siebie furazów z rzeczonych Magazynów.

Na składy tych Magazynów w miejscach Konfystencyi Woyska, aby budowlę wygodne i bezpieczne były, Kommissya Porządkową dostrzegać, a Kommandant konfystuiący wartę dodawać powinien, a te warty i do miejsc, gdzie Kassy złożone będą, dodane byćdź mają.

Ze

Ze w przechodzie Woyska tak dla przewiezienia furazów iako też pod chorych prawdziwie Żołnierzy, za zaświadczeniem Kommendy, podwody są potrzebne, przeto Kommenda do Marszu ordynansowana tygodniem najmniej, w czasie pokoju obwieści Kommissya Porządkową tę *respectively*, przez które Woiewództwo, Ziemię czy Powiat przechodzić ma, o Marszu, w którą stronę dąży i o potrzebie wielości Podwód, na potrzeby tylko dopiero rzeczonne, uwiadomi. Kommissya Porządkowa uczyni dyspartymencie bezkrywdny, aby z Dabr Królewskich, Duchownych i Ziemskich Possessorowie i Obywatele, nie daley nad mil trzy, od miejsca przechodu Woyska mieszkający dostarczali potrzebne podwody do przewiezienia Furazu, albo chorych prawdziwie Żołnierzy, za zaświadczeniem Kommendy, z ostrzeżeniem w tymże dyspartymencie każdego Obywatela podwodę dać mającego, iż też podwoda więcej nad mil dwie, a naydaley trzy użyta przez Kommendę byćdź nie powinna, iże od każdego Konia, lub Wołu,

02

na milę po Groszy piętnaście zapłacić Kommenda jest obowiązana. Pędzący podwody daley nad mil trzy Kommendant, mocą Prawa ninieyszego ukaranym ma bydź, zapłaceniem czterech Złotych od każdego Wołu lub Konia na milę, oraz powróceniem wszelkich szkód zdarzonych, i razem odpowiedzieć za wszystkie krzywdy w przechodzie poczynione przed Sądem Cywilno-Woyskowym Kommissyi Porządkowej miejsca tego, które *locum delicti* obejmować będzie.

Ze zaś wszystkie dotąd Prawa Dobra Ziemskie, od dawania podwód nawet w przechodach Woyska uwalniały, a podług teraźniejszey ustawy w przypadkach wyrażonych, też podwody dawać będą; przeto teraźniejszym Prawem stanowimy, iż gdyby który Kommendant, Officyer, Towarzysz, Szeregowy, Unter-Officyer, lub Gemeyn, bez zezwolenia na piśmie Kommissyi Porządkowej *respectivè*, do której Dobra należą, lub nad zezwolenie tejże Kommissyi, gdziekolwiek brał podwody, do których dawania Kommissya

fya Obywatela prócz w wyrażonych wyżej przypadkach obowiązować nie będzie mogła, tedy takowy postępek, iak o naruszenie bezprawne własności zawsze za gwałt uznany bydź powinien, i Kommenda konsyliująca za Subalternow i Żołnierzy w Sądzie Kommissyi Porządkowej Dwomaśet Złotych na rzecz ukrzywdzonego, a popełniający przestępstwo teraźniejszego Prawa w braniu podwody, ktokolwiek bądź, dwoma tygodniami Aresztu w Łańcuskach *ex loco delicti praevisa appellatione* karany bydź ma.

4to. O Czynieniu Sprawiedliwości.

Opatrzony we wszystko według powyższych Artykułów Żołnierz, ażeby ani na Lezach, Lukach, ani w przechodach swoich nie stawał się uciążliwym dla Obywatelow i wszelkiey kondycyi Mieszkańców, Miast i Wsiow, dostrzegać tego nayistotniejszym będzie obowiązkiem Kommissyow Porządkowych. Dla czego wszystkie sprawy, czy to z niekarności Żołnierskiej i prze-

Dzien: Hand: 1790 Nro I. C

stępstwa Reguł, Prawem dla Woyska przepisanych, wypływające, a Obywatela Cywilnego krzywdzące, czyli też na wzajem od Obywatela Cywilnego Żołnierzowi szkodę, lub krzywdę przynoszące, Kommissya Porządkowa rozstrząsać będzie, nie przyjmując żadnych innych Spraw pod jakimkolwiek pozorem, temu Sądowi nieprzyzwoitych, pod nieważnością Dekretu, to jest: albo wcale Cywilnych, Żołnierza nietykających, albo tylko między Żołnierzem a Żołnierzem, z służby Woyskowej pochodzących, a Obywatela Cywilnego niekrzywdzących. W przypadku, gdyby Kommissya Porządkowa przywłaszczyła sobie Sprawę, nad opis terażniejszy Prawa, Sądowi Cywilno-Woyskowemu nieprzyzwoitą, albo nakłady iakie na Obywatelów czyniła, lub szczególnież kogo w czym uciążyła, albo siebie samą nierównym rozkładem ochroniła, w Trybunale z Rejestru *Panaliū* odpowiedzieć ma, a w innych Magistraturach, lubo do nich *respectiue* podług gatunku materji należeć będzie, rozpoznanie Dekretów w Kommissyach Porząd-

ządkowych zapadłych, appellowanych, iednakże też Kommissye Porządkowe, ani odpowiadać, ani w nich żadnemu ukaraniu podpadać, i sądzone od nich bydź nie mają, *sub nullitate* Dekretu i Procesu, na Kommissarzach, z tego powodu otrzymanego, ale do Trybunału po ukaranie *ex re male gesti Officii*, odesłani bydź mają, i tam podobnież z Rejestru *Panaliū* odpowiadać powinni. Ci iednak Kommissarze, którzyby w takich przypadkach zdanie swoje rozpisem usprawiedliwili, wolni od odpowiedzialności będą.

Zabiegając, aby częstokroć próżnym przez kogożkolwiek przed Kommissyą Porządkową wznawianym zaskarżeniem, nie był obwiniany Żołnierz, mieć chcemy, aby tak w przechodach, iako i na Konfystencyach dawane były od Zwierzchności mieyscowey zakwitowania. Wymuszanie iednak Kwitu przez Kommendę nigdy następować nie powinno, ale gdyby z iakowych przyczyn, dać Kwitu Zwierzchność mieyscowa opierała się, na ten czas Kommissya Porządkowa, mając od Kommendy do siebie

bie uczynioną o to skargę, czyniąc sprawiedliwość, takie spory załatwi; gdyby zaś wymuszenie Kwitu gwałtowne dowiedzione było Kommendzie lub Zolnierzowi, za też przestępstwo, podług Artykułów Wojskowych, najostrożey karany bydz ma.

Dla wiadomości o Artykułach Wojskowych, Kommissya Wojskowa, Kommissyi Porządkowej kazdey *respectiue*, też Artykuły komunikować powinna. Do sądzenia Spraw Cywilno-Wojskowych w Kommissyi Porządkowej, Kommissya Wojskowa wyznaczyć ma Sztab, lub Ober Officyera iednego z Kommandy konystituującey *respectiue* Woiewództwa, Ziemi i Powiatu; który pod Prezydencyą Stanu Cywilnego zasiadać będzie w Kommissyi *cum voce decisiua*, wykonawszy przed tą Kommissyą następującą przysięgę: „Ja N. Przysięgam „Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troy- „cy Swiętey Jedynemu, na to, iako „w tych Sądach Cywilno-Wojskowych „za siadając, wszystkie materye między Cywilnością a Wojskowością zachodzące, sumiennie i sprawiedliwie u- „łatwiać,

„łatwiać, sprawy temuż Sadowi należące, według Praw Cywilnych Krajowych, Artykułów Wojskowych, bez parcyalności, bez względu na Stronę, bez boiaźni, nienawiści, nie oglądając się na żadne promocyje, obietnice, nadzieie, przyiaźń i iakie bądź związki i względy, samego Boga, sprawiedliwość i Prawa na celu mając, odprawować i sądzić będę, na co iako sprawiedliwie przysięgam, tak mi Bóg dopomoż. „Gdyby iednak dla iakowych przyczyn Officyer nieznajdował się na Kommissyi, ani innego na miejsce tegoż Kommanda miejscowa nie nadeszła, chcąc mieć w obowiązkach swoich zawsze też Kommissyą czynną, też Kommissya w komplecie sobie przepisany, sama wszelkie i wszystkie obowiązki Prawem terażniejszym przepisane dopełniać ma.

Kommissya ta pod Prezydencyą zawsze Cywilną odprawować się ma, w tym sposobie: Senator Duchowny, czyli Swiecki, a po nim Urzędnik Koronny, Woiewództwa, Ziemi lub Powiatu, miejsce mieć będzie. W przypadkach kłotni

kłotni, przestępstwa i szkód w jakimkolwiek rodzaju między Woyskowym a Cywilnym iakiego bądź Stanu zdarzonych. Strony przed udaniem się do Kommissyi, mogą wprzód one Kommandantom konsystuiącym w porządku otrzymania sprawiedliwości donieść, a tam, gdyby albo się nie ugodziły, albo dostatecznego w swych krzywdach dosyć uczynienia nie miały, czy też go mieć według własnego przekonania nie sądziły, w ten czas ukrzywdzony uda się przez Memoryał, o rozśądzenie do Kommissyi Porządkowej. Na Kommandanta zaś konsystuiącego, o uczynioną przez niego, a nienadgrodzoną krzywdę, prosto z zaskarżeniem do Kommissyi Porządkowej każdy udać się ma; Kommissya Porządkowa odebrawszy przez Memoryał skargę, bądź to od Obywatela Cywilnego iakiegokolwiek bądź Stanu przeciwko Żołnierzowi, czyli od Żołnierza przeciwko Obywatelowi, uwiadomi nieodwłocznie Kommandanta w miejscu Kommissyi konsystuiącego o takowym zażaleniu, a Kommandant na tę Rekwizycyą będzie obowiązany nieodwłocznie

odwłocznie uwiadomić przez Żołnierza tę Kommandę, lub Obywatela, na którego zaydzie skarga. Od czasu podanego do Kommissyi Porządkowej Memoryału, na którym dzień podania onego przez Prezyduiącego zapisany i podpisany być ma, termin do rozśądzenia Sprawy dla Stron obydwóch nznaczamy za tygodni dwa w tych sprawach, któreby się w odlegleyszych miejscach od Miasta, w którym Kommissya odprawować się będzie, przytrafiły. W akcyach zaś pod Sądem Kommissyi wypadłych, lub w okręgu tegoż Miasta, gdzie się Kommissya odbywa, o miłą iedną, rozprawę, za zakazem podobnie doniesionym *in triduo* determinujemy. Inkwizycye z tego Sądu przez Osoby składające Kommissyą odbywać się mają bezpłatnie, sposobem Inkwizycyi Woyskowych, a żadne zgola Dylacye i Suspensy w tym Sądzie iść nie mają, nie uważając nawet na niestawienie się którekolwiek Strony.

Appellacya od Kommissyów Porządkowych do Kommissyi Woyskowej wolna zachowuje się w tych tylko sprawach,

wach, które wartość Pięciuset Złotych, lub moc ukarania Żołnierza Kommendantowi w Woiewództwie, Ziemi lub Powiecie konsystuiącemu z Przepisów Woyskowych dozwolonego, przewyższają. Nie przewyższające zaś w tymże Sądzie bez dopuszczenia Appellacyi do ostateczney Dekretu Exekucyi kończyć się powinny. Gdyby zaś Kommendant konsystuiący w Sprawach osądzonych bez dopuszczenia Appellacyi po naznaczonym terminie zadosyć Dekretowi nie uczynił, ukrzywdzony, przez Memoryał uda się do Kommissyi Woyskowej, która nie wchodząc w rozstrząsanie Sprawy Dekretem Kommissyi Porządkowej, podług Prawa, bez dopuszczenia Appellacyi, osądzoney, do nieodwłoczney Exekucyi Dekret Kommissyi Porządkowej przywieść nakaze, i Kommendanta za samo sprzeciwienie się ukarze, grzywny jednak żadne na rzecz Sądu Kommissyi nigdy od nikogo przyrządzane być nie mają.

Jeżeli w którym Woiewództwie, Ziemi lub Powiecie obozowanie przez Kommissyą Woyskową wyznaczone będzie, Kommissya *respectivè* Woiewództwa, Ziemi

mi czy Powiatu wcześniej o tym od Kommissyi Woyskowej obwieszczona być ma, a Kommissya Porządkowa, o miejscu obozowania, o potrzebie pastwiska, potrzebnych dostarczenia furazów, podobnie wcześniej umówić się i ukontraktować dobrowolnie z Właścicielami powinna, tak, ażeby Obywatele ani w ciągnięciu, ani obozowaniu Woyska, szkody nie ponosili.

W czasie tego obozowania Kommissya Porządkowa, *respectivè* gdzie toż obozowanie wyznaczone będzie, z pomiędzy siebie dwóch wybranych Kommissarzów delegować ma, którzy przez czas cały tego obozowania przytomni być, obowiązku Kommissyi poletonych we wszystkim dostrzegać, i sprawy Sądowi Cywilno Woyskowemu należące w tym czasie wydarzyć się mogące, z wykomenderowanym do tegoż Officerem, Rotą wyżey wyrażoną, przysiędzą mającym, rozstrządać powinni będą.

O MATERYI EKONOMICZNEY WOIEWODZKIEY.

1mo. Wiadomość przybywającej i ubywającej coraz Ludności w Kraiu, że każdemu Państwu rządnemu jest przyzwolta, Kommissya Porządkowa wyda Uniwersał do wszystkich Plebanów Obojga Obrządków, i do wszelkiego rodzaju Dyssydentskich, ażeby wszyscy przed tą Kommissyą corocznie na Dzień Pierwszego Stycznia, Metryki Szlubow, Chrzętów i Pogrzbów w ciągu Roku zdarzonych, likwidując one od Roku Tyśiąć Siedmset Dziewięćdziesiątego od Dnia pierwszego Stycznia, do Roku Tyśiąć Siedmset Dziewięćdziesiątego Pierwszego, Dnia pierwszego Stycznia, i tak corocznie następnie, tudzież Regestra wszystkich Osób, w Parafii znajdujących się, z wyrażeniem Płci, Lat, i miejsca pomieszkania każdej Osoby, a to według Schemma na to od Kommissyi Skarbowey wydać się, a od Kommissyów Porządkowych komunikować powinno oddawali, Kommissya Porządkowa Ludność Chrześcian przez Plebanów

nów podaną, a Tatarów, Karaimów, Żydów, i inney Religii, czyli Wyznania przez Dziedziców, Possessorów, i Magistraty, w osobnym Regestrze spisana przesyła do Kommissyi Skarbowey corocznie, z których Regestrów Kommissyów Porządkowych, Kommissya Skarbowa Ekonomiczna ogólną w Kraiu Ludność zebrawszy, na każdym Seymie prezentować też Stanom będzie. Nieposłusznych temu Prawu Plebanów, co do podawania Regestrów przybyłej i ubyłej Ludności w wyższym Opisie wymienionych Kommissya Porządkowa Stem Złotych Polskich do Kasy teyże Kommissyi płacić się powinny, pod Exekucyą tak, iak za Delatą podatkową nastąpić mającą, i pod karą Kontrawencyi karać ma.

2do. Chcąc, aby Podatki przez Woiewództwa, Ziemie i Powiaty składające się, w tychże Woiewództwach, Ziemiach, i Powiatach cyrkulując, Obywatelów sposobnieyszymi do podatkowania na zawsze czyniły, ochraniając oraz na wożenie i odwożenie Pieniędzy niepotrzebne Expensa, postanawiając Woysk Lokacyą stałą w czasie Pokoju

po

po Woiewództwach, Ziemiach i Powiatach, ustanawiamy: aby Kommissya Skarbowa Assygnacye na zapłatę Woysku wydawała do Kasy, do których w Woiewództwach, Ziemiach i Powiatach składane są Podatki, i z tych aby *respectively* Woysku konfystuiącemu zapłata następowała. W każdej Racie po upływie czasu na wnoszenie Podatku Prawem determinowanego, Exaktorowie Podatków tak o wybranych, iako na Remanencie pozostałych, i do exekwowania Woysku konfystuiącemu na Delatę wydanych Podatkach, oraz za Assygnacyami Kommissyi Skarbowey w przeszłej Racie wypłaconych, o wszelkich Pieniędżach Kommissye Porządkowe *respectively* uwiadomią, które dla wiadomości każdego z Obywatelów o sprawiedliwym Podatków wybieraniu, i że wybrane nie inaczej, iak tylko zgodnie z Ustawami Praw na Interes publiczny obracają się, ułożą, *respectively* Woiewództwa, Ziemi lub Powiatu, Tabelę wszystkie Percepty i Expensa iasnie okazującą, i one na ściągach Kancellaryi od Raty do Raty zawiesić każą, nie broniąc nikomu, kto by chciał, kopiowania téż.

Do tych Dóbr, z których Podatek nie zapłacony Kommendzie konfystuiącej na Delatę przez Kommissyę Skarbową wydany będzie, też Kommenda nie więcej iak iednego Zołnierza z zaleceniem zupełney karności poszle, a temu Zold dzienny Prawem wyznaczony przez cały czas Exekucyi, z tegoż mieysca płaconym byđź ma. Nie wypłacający Podatku i ściągający do siebie Exekucyą za karę Grosz ieden miedziany od każdego Złotego zapłacić powinien, i odebrać swoim kosztem zaległy Podatek do Kommendy swego Powiatu téż, której na Delatę oddany będzie. Gdyby zaś od dnia przybyłego Zołnierza na Exekucyą do Tygodni dwóch zaległy Podatek nie był wypłacony, za takowe uchybienie znowu dwa grosze miedziane od każdego Złotego zaległego Podatku dopłacono byđź ma do Kassy Kommissyi Porządkowey obydwu razy. A gdyby pomimo tę karę i Exekucyą do Tygodni czterech Podatek zalegał, Kommissya Skarbowa Sekwestracją Intryty, z której Podatek należy, uczyni. Zachowanie tego Prawa na zawsze ostrze-

ga się z tym warunkiem: że Exekucya wyżej opisana, za niewypłacony Podatek, należący od Dziedzica, czyli Possesora, do niego iść i ściągać się ma, a za inne Podatki *respective* do tych Osób, od których należą. Aby zaś Obywatel z przyczyny Exaktora odbierającego Podatek nie podpadał Exekucyi, gdyby ten z przyczyn własnych trudnił odebranie całkowicie oddawanego Podatku, wolno będzie Obywatelowi w takim przypadku w Grodzie złożyć, i już w ten czas Delacie, ani Exekucyi podpadać nie ma.

3tio. Produkta Ziemne, Rękodzieła i Handel, że są istotnym każdego Państwa bogactwem, przeto obowiązkiem Kommissyi Porządkowej będzie, co do Produktów ułożyć Projekt Gospodarstwa, do pozycyi Gruntów swego Woiewództwa naybliżej stosowny, doradzający, jakim sposobem Produkta Zbożowe, i inne rozmaite pomnażaćby się mogły, i rozesać go po Parafiach *consultive*, aby Obywatele wybierając z onego Przepisy pożyteczne, nabierali ochoty do polepszenia Reguł Rolnictwa. Obowiązkiem też będzie Kommissyi w latach karyfitynych używać sposobów ku

zara-

zaradzeniu od głodu, nie mając mocy pod żadnym pretextem nigdy czynienia zakazu wywożenia Zboża, lub innych iakichkolwiek Produktów za Granicę, i tamowania Handlu. O Urodzaiach lub nieurodzaiach w ogólności corocznie ma Rząd Kraiowy uwiadomiać, a oraz Woiewództwo swoje, czy Powiat, jeżeliby w której stronie pomór i zaraza Bydła okazała się, ile możności ochraniać, przepisując doświadczone sposoby ku ratunkowi, i one po Parafiach rozsyłając, nie jednak w tym wszystkim nie czyniąc *impositive*, prócz w tych przypadkach, któreby się ściągały do ostrożności od zarazy wszczętej Powietrza na Ludzi, lub Bydło.

Taż Kommissya Porządkowa wglądać powinna w przeszkody bądź wodą, bądź lądem Przedaż Produktów tamujące, i ich ułatwiać tym sposobem: Gdzie są Rzeki spławne zaigciem Grobel, Jazów, czy innemi zawadami defluiracyi szkodzące, lub czyszczenia czyli prostowania onych potrzebne, doniesie o tym Kommissya Porządkowa Kommissyi Skarbowey, która mocą Praw dawnych sobie nadana, wszelkie zawady na Rzekach

kach ułatwić, za poprzedzającym swym wyrokiem nieodwłocznie nakaże, tam zaś gdzie są wrota, czyli śluzy bynajmniej defluwacyi nie tamujące, ni szkodzące, też same Młyny, i Groble w całości zachowa, a względem czyszczenia, lub prętszego spławu prostowania, iako bicia Tamy na brzegach, gdzie jest ieden brzeg Rzeczypospolitey, a drugi graniczący Potencyi, użyje do tego środków Prawem ustanowionych. Aby zaś złe drogi do tąd w Kraiu praktykowane nie stawały się przeszkodą, iuż to do wywozu Produktów, iuż to dla Kupców własnego i obcego Kraiu, iadem handlujących, Kommissye Porządkowe zlustrują pryncypalnieysze swego Woiewództwa czy Powiatu Trakty, iuż to do Miast Zagranicznych, iuż to do Stołecznych Kraiowych, iuż to do Portów spławnych idące, dostrzegać będą, aby na takowych Traktach rozszerzonych, i ile możności wyprostować się mających, bez ukrzywdzenia Possessorów, Mosty, Groble, i wszelkie przeprawy, według przepisu Prawa, naprawione były, Kupcy z Traktów zwracanemi gwałtem nie byli, przestępnym Pięciuset Złoty

tych Polskich ukarze, i wypadającą ztąd Summę na reparacyą dróg użyje. Gdziekolwiekby zaś Obywatel w wysadzonych drogach, miał przez wycinanie drzew przez kogóżkolwiek szkodę, poszukiwać teyże szkody swoiey w Kommissyi Woiewódzkiey może, i tamże bez żadney zwłoki szkodę czyniący Szlachcic pieniężną Dwieście Złoty, a *Plebejus* karę cielesną otrzyma, a na wypalających Lasy, też karę *in duplo* rozciągamy. O czym Kommissya Woiewódzka z Ambon ogłaszać każe.

Tez Kommissye Porządkowe zasiągnawszy od Kommissyi Skarbowey wiadomości o ustanowionych Mytach Grobelnego i Mostowego przez dawnieysze Lustracye zlustrowane, iako wyżej wszystkie przeprawy na Traktach publicznych dostatecznie opiszą, i zdanie swoje, z których przepraw należy wybierać Grobelne i Mostowe, oraz wiahowey opłacie, a które wolne od teyże opłaty bydź powinny, dadzą, i takowy cały swoy opis do Kommissyi Skarbowey odeślą. Kommissya zaś Skarbowa te doniesienia Kommissyów Porządkowych rozważywszy, nie przy-

Dzien: Hand: 1790 Nro I. D

wieczując się do dawniejszych Lustracy i ustanowionych opłat, w tych okolicznościach Rezolucyą swoją stółownie do sprawiedliwości wyda.

Co się zaś tycze Traktów ku wygodzie własnego Woiewództwa czy Powiatu służących Kommissya Porządkowa za zniesieniem się na Sejmikach Gospodarskich podług Prawa Koronie służącego o Sejmikach Gospodarskich z Obywatelami skuteczne do ulepszenia onych środki obmyśli, obmyślane do skutku przyprowadzać ma przez *Lauda* Woiewódzkie czy Powiatowe *etiam pluralitate* decydowane do tego tylko zamiaru pozwalające się.

4to. Jeżeliby który z Officyalistów Skarbowych wymagając od Kupców nad Prawa i Regulamina Skarbowe opłaty onych krzywdził, lub w odeczeniach na Cłach osobiwie sflawnych spóźnieniem się szkodę Kupcom przynoszących mierzyl, w takowym przypadku Kommissya Porządkowa za zażkarzeniem się na piśmie Kupca krzywdę cierpiącego po zupełne rozszadzenie i zyskanie sprawiedliwości do Kommissyi Skarbowey odeśle, a Officyanta wykraczającego do teyże Kommissyi Skarbowey doniesie,

5to. Podobnież że Aresztów zakładanie na Towary Kupieckie od Obywatelów bądź lądem, bądź wodą idące, szkód nienadgrodzonych staie się przyczyną dla Kupców przez spóźnienie się na czas zamierzonych Kontraktów, w takowym przero zdarzeniu Kommissya Porządkowa w którey obrębie, coby się działo, w nayprędsze ma weyść szufności rozpoznanie, i *etiam* za zakazem *in triduo* sprawę rozszadzić, w którey jeżeli znajdzie Areszt założony, natychmiast za złożeniem Kaucyi pretenfsy wyrównaiącey Towary z pod Aresztu uwolni, a w samey sprawie rozszadzenie nie wdaiąc się, oną do Sądu Kommissyi Skarbowey odeśle.

6to. Rękodziela, różne Kruścze, i wszelkie Kopalnie, iakie się w którym Woiewództwie czy Powiecie znajduia, bądź już w założonych, bądź w założyć się maiących Fabrykach, uwiadomi o nich Kommissya Porządkowa Kommissyą Skarbową z dostatecznym wielości i gatunku wyrabiających się, lub wyrabiać się mogących Materyatów opisaniem, nie wdaiąc się bynaimniey w żadne rozporządzenia, ani Rewizye, a to tak dla znie.

zniesienia się Kommissyi Skarbowey z Kommissyą Woytkową, ażeby Materyały w Kraiu fabrykujące się, Mundur, Broń, i inne Rekwizyta dla Zolnierza dostarczyć mogące, przez Woytko zakupowane pomnażały ochotę, i sposobność zakładania i utrzymywania Fabryk Kraiowych, iako też dla tego, ażeby też Kommissya Skarbowa uwiadomiona o bogactwach Mineralnych według Prawa sobie służącego formowała, i podawała Stanom Projekta do wydobywania onych z ziemi, nienaruszając w niczym Praw własności do Kruszców Dziedzicom Służących.

7mo. O zawakowanych w Woiewództwie czy Powiecie Starostwach, Dzierżawach i Dobrach wszelkich Licytacyi podpadających, o zdarzonych nieszczęśliwie przypadkach Miasta przez ogień wyniszczających, a z dozwolenia Prawa allewiacyą dla siebie mających, przybywających nowych Kolonich i Słobodach też Kommissya Porządkowa dokładnie donosić będzie Kommissyi Skarbowey, i zasiadłe nowe Kolonie i Słobody do Taryfry po upłynionym czasie wolności, dla opłaty Podatku wciągnie.

Na-

Nawzajem Kommissya Skarbowa wszystko to, co się tyczy w Materyi Podatków u skutecznienia, a w Materyi Ekonomiczney urządzenia Kommissyi Porządkowey *respectively* Woiewództwa, Ziemi czy Powiatu stółownie do Prawa polecać, na Rapporta i Zapytania Rezolucye bez zwłoczne wydawać, i dopełnienie onych poruczać będzie tak, żeby przez ciągłą Kommissyów Porządkowych z Kommissyą Skarbową komunikacyą czynności Ekonomiczne Kraiu całego, nierozdzielny ciągnęły się pasmem.

8vo. Oświecenie Obywatelów i Mieszkańców Kraiowych, iako jest pożyteczne Kraiowi, przeto usilnym bydzie Kommissyów Porządkowych staraniem, aby przy Plebaniach Obrządku Łacińskiego, mianowicie przy tych, którzy z tego powodu nie tak iak z Dóbr Duchownych, lecz równie z Dobrami Ziemskimi Podatki płacą, aby ci Plebani dla oświecenia uboższych Szlachty, iako i ciemney Proştoty przy Parafii Kościelney chowali Bakalarza, dla dania przynajmniej początkowey Nauki Młodzieży w nauczaniu ich czytać, pisać i Rachunków. Tych zaś Plebanów

banów obowiązkiem będzie przy oznajmieniu o Ludności Parafii do Kommissyi Porządkowej czynionym, donieść o wielości Uczniów wyuczonych czytać, pisać i rachunków; nieposłusznych w tym Plebanów, Kommissya Porządkowa za każdym razem Złotych Polskich Pięćdziesiąt ukarze. Taż Kommissya Fundusze na Edukacyą Młodzieży poczynione, aby skutkowane były, dozierać będzie.

9no. Zarządzać nędzy ubóstwa, iako jest najsłabszym każdej Magistratury celem, tak szczególnym będzie obowiązkiem Kommissyi Porządkowej, aby każda *respectivè* w Woiewództwie, Ziemi czy Powiecie znajdujące się Szpitale, iak naysłabszym urządza, o uskutecznieniu Funduszów, iak co do pewności dochodów, iako też co do dopełnienia myśli Fundatorów i swego urzędu nieustanną bacność miała. Obowiązki wszystkie dawniejszym Prawem na Kommissyą Dobrego Porządku względem Szpitalów włożone, na Kommissyę Porządkową terazniejszym Prawem ustanowione, *respectivè* Woiewództw, Ziemi i Powiatów przelewały;

my;

my; a odtąd wszystkich Dziedziców i Posessorów Dóbr wszelkiej Natury przez miłość ludzkości, do utrzymywania pracowanych na Gruncie swoim Ludzi, a z tego powodu żebractwem bawiących się, obowiązujemy, i dopełnienie tej powinności litościwej, rozrządzeniu Kommissyi Porządkowej polecamy.

10mo. Aby Kommissarze Kommissye terazniejszej składający, a bezpłatnie Funkcye swoje odprawiający, nie byli jeszcze przymuszani do wydatków nieuchronnie potrzebnych, przeto postanawiamy, aby Obywatele Duchowni i Świeccy wnoszący Podatek Ofiary Dzieśiątego i Dwudziestego Grosza, i Starostowie Kwartę z Królewskiej od każdego Złotego przy wnoszeniu takowych Podatków po szelagu jednym opłacali, z czego zebrana Summę Kommissya Skarbowa po każdej racie, każdej *respectivè* Kommissyi Porządkowej, do której Dobra, z których opłacony będzie szelag, należą, wypłacać ma. Z tej Summy połowę na Kancellaryę, Papier, Lak, Światło, drugą zaś połowę na nieuchronne, nieprzewidziane potrzeby z Dobrem Woiewództwa, Ziemi

mi czy Powiatu zgadzające się, Kommissye *salvo calculo* obracać mają.

STANISŁAW Natęcz MAŁACHOWSKI, Ref. W. K. Seymowy i Konfederacyi Prowincyi Koronnych Marszałek.

KAZIMIERZ Xiąże SAPIEHA General Artyl Marszałek Konfederacyi W. Xięstwa Litt:

Antoni Gielgud Starosta Generalny Xięstwa Zmudzkiego, Deputowany do Konstytucyi z Senatu z Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

Stanisław Koska Potocki Posel Woiew: Lubelskiego, Deputowany do Konst: z Prowincyi Małopolskiej.

Józef Zabiello Łowczy Wielki Litewski, Posel z Xięstwa Zmudzkiego, Deputowany do Konstytucyi.

A. Suchodolski P. W. Sm. Deputowany do Konstytucyi.

Post ejus quidem Constitutionis superioris praeinsertæ in Acta præsentia ingrossationem Originale ejusdem Eidem Offerenti, pravia Officii sui quietatione, est extraditum.

HERMAN *nppr.*

Dawszy Prawo Kommissyi Woiewudzkiej dla Korony należałoby zataz dać podobnież Prawo i dla Litwy, lecz w tym iednym Numerze, oba te Prawa z siebie obzjerne położywszy razem, zajęłoby miejsce innym materyom, zacząym takowe] Prawa dla Litwy służące odkłada się do następnego Numeru. A teraz przystępuje się do udziału wiadomości różnych Władzy Wykonującej.

II. Co do Władzy Wykonującej.

Wedle Planty Prospektu wyżey położonego wiadomość Władzy Wykonującej składać się ma, z Czynności i Urzędzeń wzystkich Magistratur Kraiowych Naywyższych i Kommissyów Woiewdzkich następującym sposobem

1. Wiadomość czynności i Urzędzeń Jurysdykcyi
Marszałkowskiej Kor: względem Policji
Warszawskiej.

Tey Jurysdykcyi Summaryusz Czynności iako nikomn po skafowanej Radzie nie raportują się; przeto wiadomy bydz nie może Publiczności, póty, póki takowy Summaryusz raport.
Lien. Handl. Nro 1. E 10-

utowany nie [zostanie Straży Najwyższej Rządowej ustanowić się mającý, z której czasem wyciągany być może, i dla wygody Publiczności udzielany przez ten Dziennik; co nim nastąpi: Tym czasem udzielać się 2. Urządzenia teraźniejsze tęż Jurysdykcji, 1. o *Przekupniach i Rzeźnikach Warszawskich*; 2. o *Taxie Mięsa*. Oba te Urządzenia iako i przezorne i użyteczne, warte są uwiecznienia swojego przez ten Dziennik w najpóźniejszej Potomności i podania publiczney wiadomości teraz, tak dla uczynienia wygody Warszawie w późniejszym Czasie, kiedy takowe Urządzenia teraz Publikowane, w pojedynczych Exemplarzach łatwo zaginąć mogą, a w Dzienniku zawsze znajdują się, iako też dla uwiadomienia o nich, wszystkie Komisysy teraźniejsze Woiewódzkie, iaby w teraźniejszej drożyznie i Karysty mięsa po całym Krainie z okazji zabierających się skur na Skarb, mogły co podobnego urządzić, po Miastach, mianowicie Stołecznych, będących teraz pod Urządzeniem Komisysów — Te Urządzenia są w następujących Obwoławaniach.

—Obwoławanie

—Obwoławanie Jurysdykcji Marsz. Kor: względem Urządzenia o Przekupniach i Rzeźnikach Warszawskich.

Michał Wandalin Maistzech Marszałek W. Kor:
— Wszelkiemu komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie handlem i przekupstwem w Mieście Rezydencyonalnym J. K. Mci Warszawie, Jegóż Przedmieściach i okolicach, tudzież na Pradze i przyległych Jurysdykach bawiącym się, do wiadomości podać; iż zagęszczona liczba Przekupniów nawet właściwey Zwierzchności, pod którą immediate mieszkała, nieznanym, przedraża częstokroć a naywięcej na Targach, pierwszy potrzeby rzeczy, iakimi są Bydło, Zboże, i inne Wiktualy; Ci bowiem już to na Trakty i za Okopy wybiegając, już na Targi publiczne uczęszczając, dla zysku własnego, wcześniej potrzeby do żywności zakupują, a czasem cenę wysoką z przedciami umawiając, tym samym sposobność nabycia tychże wiktualów z pierwszej ręki, potrzebującym odejmują, a potem oneż ceną arbitralną, i krzywdą publiczności odprzedają; zapobiegając przeto takowym nieprawywołtościom, a władzy Urzę-

do wi Marszałkowiemu; wielorakiemi Prawami w tey mierze nadaney, zalecam i przykazuę.

Imo. Chcąc mieć wiadomość i znościomość Osobb wszystkich, przekupstwem legumin i wszelkich potrzeb do żywności, w Warszawie, iey okolicach, oraz na Pradze i przyległych Jurydykach. bawiących się, każdy z takowych Przekupniów w przeciagu Tygodnia iednego, od publikacyi ninieyszego Urządzenia, otrzymać powinien Cedulkę, co do Miasta Nowéy Warszawy, iak daleko Jurydykcy tamieczna rozciąga się, od Szl: Prezydenta Miasta tegoż, zaś co do innych Okolic i Przedmieść Miasta Warszawy, od Szl: Prezydenta Miasta Staréy Warszawy, a co do Pragi od Szl: Woytów lub Burmistrzów tych Jurydyk, w których handel utrzymuę, a takowe Cedulki bez wymagania najmniejszey opłaty, mają im bydź wydawane.

2do. Szynkiem samych trunków bawiący się do utrzymywania Cedulek należeć nie mają, Zydom zaś pod tytułem wolności Seymowej, iako tylko do handlu Kupieckiego, z wyraźnego przepisu Prawa R. 1768, Służący, wspomniane Cedulki wydawane bydź, ani też ciż Zydzi takowego Przekupstwa, Bydła, Zbóż i wszelkich żywności, praktykować nie mogą.

zno.

zno. Każdy otrzymuący Cedulkę, powinien się z nią udać do Ur: Instygatora Taxowego. od Jurydykcyi Marszałkowskiej Kron: ustanowionego, ten zaś za okazaniem sobie Cedulki, równie bezpłatnie, wpisać okazującego, Imię, Nazwisko; mieysce mieszkania i urzeczywanego handlu, w Regestr tym celem sporządzony, i takowy Regestr porządkie utrzymywany, konserwować, oraz Specyfikacyą Przekupniów, każdemu dozorczy Taxy dostarczającemu, z podpisem swym dla wiadomości i posłtrzegania Osobb, przekupstwem się bawących wydawać. (a)

4to. Każdy otrzymawszy raz Cedulkę, i w Regestr Ur: Instygatora Taxowego wpisanym zostawszy, do otrzymywania powtórnie Cedulki obowiązany bydź nie może; iezeliby iednak handlu i przekupstwa prowadzić poprzestał, na ten czas do Ur: Instygatora meldować się, a ten meldującego się, z Regestru i specyfikacyi u Dozorców Taxowych będących, wymazać powinien, gdyby zaś po wymazaniu z Regestru, znowu tenże sam handel rozpoczynał, nową Cedulkę otrzymać

i

(a) I Kommissye Woiewódzkie podobnych Taxowych Instygatorów, dla posłtrzegania iednostayney wżędy, Ceny, Miary, Wagi ustanowić by mogły, iako mające do takowego posłtrzegania Prawem włożony obowiązek.

i z nią do Ur: Instygatora Taxowego, dla wpisania się do Regestru udać się ma.

5to. Równym sposobem ci, którzyby po ni-
niejszym Urządzeniu przekupstwem bawić się kcieli
Cedulkę w sposóbie iako wyżej otrzymywać, i
z nią do Ur: Instygatora Taxowego udawać się
winni będą, a Ur: Instygator Taxowy nikogo
bez Cedulki do Regestru zapisywać nie ma.

6to. Nikomu bez otrzymania Cedulki, i o-
kazania oney Ur: Instygatorowi Taxowemu, o-
raz wpisania się w Regestr, nie będzie wolno
prowadzić Przekupstwa wiktuałów, dla czego Ur:
Instygator Taxowy, każdą Cedulkę sobie okaza-
ną, z wyrażeniem dnia i Roku, zaświadczyć, i
przez siebie podpisaną, okazującemu powrócić po-
winien; choćby zaś kto miał Cedulkę, tej ie-
dnak Ur: Instygatorowi Taxowemu nie okazał,
również wolności przekupstwa mieć nie będzie.

7mo. Za Przekupców brani nie uogą być
ci, którzy w Warszawie nie mieszkają, i ze Wsi
lub pobliskich Miast, do Warszawy i Pragi Wi-
ktuały przywożą, i oneż nie pod straganami, al-
bo sklepikach wynajętych, lecz na wozach na
Targowicach i Ulicach rozprzedają.

3vo.

8vo. ¶ Gdyby Kto nie będący w Regestrze Ur:
Instygatora Taxowego zapisanym, o bawienie się
Przekupstwem był przeświadczony, zabranu Wi-
ktuałów na Więźniów, i karze ieszcze w miarę
wykroczenia wskazać mianey podlegać będzie.

9no. A iako otrzymywanie Cedulek i wpisy-
wanie się do Regestru dla znajomości tylko osob
i dokładniejszego dozoru Przekupniów, wyżej
jest urządzone, tak nikomu z Przekupniów i Rze:
zników, nie wolno będzie: wybiegać za Okopy,
tudzież o milę od Warszawy i Pragi, i zakupo-
wać na Gościńcach i traktach Bydła i Wiktuałów,
dostrzeżonemu zaś o takowe wybieganie za oko-
py, kupiona rzecz zabraną zostanie, równie na
Więźniów lub Szpitale. (b)

10mo. Także na Targowice tak w Warsha-
wie iako i na Pradze przekupniom przed godziną
10. z rana wychodzenie, na nich znajdowanie
się, wczesne zamawianie i targowanie Wiktua-
łów, z niemi na Targi wozami wyjeżdżanie i
tamże siadanie surowo zabrania się, a dostrzeżo-
ny którykolwiek Przekupicę, za samo nawet w

go-

(b) Otóż pierwszy sposób zapobieżenia drożyzny Mięsa
i Wiktuałów, naśladowany być może i po Komisary-
ach Woiewódzkich, bez którego dla mnogości i chciwo-
ści wszędy Przekupniom zaradzić trudno.

godzinach zakazanych na Targowicy znajdowanie się; karze dwoyga 14, grzywien podpadać będzie.

11mo. Ze zaś powyższe urządzenie ma iedyny cel ułatwienia sposobności, tańszego nabycia z pierwszej ręki potrzebnych żywności, każdemu więc dla siebie, lub swego Pana zostawia się zupełna wolność w każdym czasie kupowania na Targach wszelkich potrzeb; aby iednak i to ostrzeżenie nie zostawiło Przekupniom sposobności użycia cudzego Imienia do wbiłania w cenę Wiktuałów, i innych zakupowania na Targach przed godzinami zakazanymi, spodziewać się należy, że nikt swego Imienia Przekupniowi nie użyczy, dla niego rzeczy pierwszej potrzeby zakupować nie będzie, a człeku od siebie na targ wysłanemu, dla nieczynienia onemuż w kupnie przez Dozorców trudności. -aswiadczenie na Piśmie dawać będzie, inaczej któżkolwiek o pożyczanie Imienia do Przekupstwa przekonany, równey karze jak Przekupień podpadać będzie. (c)

12mo. Gdy zaś z przepisu Przywileiów i Dekretów Cechowi Rzeźniczemu Miasta Warszawy

(c) I je znaczenie godziny Przekupniom, naśladowane być może i po Kommissjach, dla umniejszenia drożyzny po ichże Stołecznych Miastach.

flujących, pierwszosc kupna Wołów na Targu Rzeźnikom Cechowym, jako dla publiczney wygody mięso dostarczać obowiązany przynależy, mimo tego iednak Żydzi na Pradzę przybywający i tamże pod różnemi pozorami bawiący, iuz to na Trakty wyieżdżając, iuz na Targ Pragki wychodząc, Woły i inne Bydło zakupują. a potem zakupione częścią Rzeźnikom tutejszym z zyskiem swym, a krzywdą publiczności odprzedają, częścią za Granicę wysyłają, zaczyn stółsiąc się do pomienionych Przywileiów i Dekretów Cechowi Rzeźniczemu flujących, oraz poprzedzonych Obwołań na mocy Prawa wyszłych, wybieganie Żydom na Trakty i Gościńce, o mil dwie w okolicy Warszawy i Pragi. a tym bardziey zakupowanie Wołów na Targu Pragkim, pod zabraniem takowych Wołów zakupionych, i osadzeniem w areszcie przekupującego Żyda zakazuje się. (d)

13tio. Rzeźnikom Cechowym i Wolniczanom w Regeſtrze umieszczonym, wolność przed innemi Handlującymi zakupowania na rzeź dla Publiczney

(d) Podobnyż zakaz Żydom, gdy po innych Miastach przez Kommissyc Woiewodzkie rozciągniony zostanie, znacznie zapobieży się drożyznie Mięsa, przea zapobieżenie Przekupstwa Wołów,

czney wygody Bydła na Targu Prag skim ostrzega się jednak takowa wolność, na własną potrzebę, a nie na handel, Woły i Bydło kupować chcącym, bynajmniej ubliżać nie ma. (e)

14to. Jeżeli zaś kto o pożyczenie Imienia Żydowi do przekupowania Bydła na Targu Prag skim, lub wyjeżdżania o mil dwie w okolicy Warszawy i Pragi był przekonany, takowy karze zabrania Wołów na rzecz Szpitalow, podpadać będzie.

15to. Gdyby kto z innych Miast lub Wsi dla kupna Wołów i Bydła przyśłał Żyda, tego pi smem własnym wielość sztuk do kupna oznaczającym, zaświadczyć powinien, inaczej bez okazanego zaświadczenia, wolności kupowania mieć nie będzie.

16to

(e) Podobne ostrzeżenia Pierwszeństwa, na własną potrzebę, a nie na Handel zakupowania Bydła, gdy i po wszystkich Miastach rozciągnięte zostaną, znacznie drogość mięsa upadnie, gdyż teraz dla nieoddania Skur na Skarb, woła skupować Bydło na Handel Zagraniczny, a niżeli bić w Kraju, a tym sposobem pierwszeństwo będzie miała wygoda i potrzeba Kraiova, a potym zysk Handlu, gdyż na Handel, bez Targów, ale Szrukami po Domach iędząc, rzadniey będzie skupować, ten sposób Handlu nie ścieśni, gdy się skupi tylko to, co pozostanie od Potrzeby własney, bo w żadnym rządym Kraju, nie dozwala się taki Handel, któryby Kraj z czego a mianowicie z Potrzeb pierwszej potrzeby, оголаcał, ale co od potrzeby Publiczney zostanie, to się Handlowi dowala.

16to. Oddalając zaś sposobność Żydom na Pradze bawiącym, a mimo kar wskazywanych, i zakazów Dekretami ponawianych, przekupstwo Wołów praktykującym, do dalszego prowadzenia tegoż przekupstwa, aby ciż Żydzi przekupowaniem Wołów bawiący się, natychmiast po Publikacyi niniejszego Urządzenia, z Warszawy, Pragi i Okolic ustąpili, i przez żadnego Posseссора Domu, w komorne Miesięczne, lub Kwartalne, a tym bardziey roczne przyimowanemi, i w wynajętych dotąd Stancyach trzymanemi nie byli, pod karą Grzywien Sta, na Posseссора Domu, nieochybnie wskazać mianą, i pod wzięciem Żyda do aresztu, oraz plagami ukaraniem, zalecam i przykazuję.

17mo. A że i Rzeźnicy niektórzy zakupując znacznie partye Wołów, podleyše tylko na rzeź dla potrzeby tego miejsca zostawiają, lepsze zaś na handel za Granicę wysyłaia, lub oneż komu innemu odprzedaią; przeto w tej mierze potrzebie nadewszystko publiczney dogadzaiać, ostrzega się, że nie wprzód tak Rzeźnik iako i inny handluiać Chrześcianin, wolność wypędzania z Targu Prag skiego za Granicę Wołów mieć będzie dozwoloną, aż wprzód od Cechu Rzeźni

cze-

czego zaświadczenie okaże, iż ten cech w potrzebę Wołów dla wygody Publiczney, dostatecznie jest uprowadowany. (f)

1800. Gdy Dekretami Sądu J.K.Mci Affessor-
skiego Koronnego a mianowicie w Roku 1785,
dnia 25 Lutego zapadłym, na mocy Praw, Pro-
went z Jatek Miastu przyznającym, miejsca do
przedaży mięsa Rzeźnikom zostały oznaczone, a
ci pod pozorem Wolniy, opuściwszy iaktym ce-
lem przy Ulicy Święto-Krzyżkiej kosztem Miasta
wymurowane, po ulicach, sklepikach i innych
miejscach nieprzyzwoitych, mięso sprzedają, przez
którą wielość miejsc, dozór wagi, Taxę i gatun-
ku mięsa jest trudny, a z tąd częstokroć Rzeźni-
cy kupujących w tym wszystkim uszkadzają, prze-
to do wyżey wyrażonego Dekretu stosując się, o-
raz sposobność w dozorze wagi, taxy i gatunku
mięsa, wyznaczonym od Jurydykcji Marszałko-
wskiej Osobom ułatwiając, miejsca do sprzedaży
mięsa, iako to: w iatkach jednych między Ulicą
Dunay i Podwale, drugich na Nowym Mieście.

trze.

(f) I ten warunek dla Samychże Rzeźników Cechowych,
sprawiedliwie mógłby bydź rozciągnięty i po innych Mia-
stach przez raczniejszy Komisys Woiewódzkie, bo sa-
mż Rzeźnicy bez tego warunku mogliby przekupiać za
Granicę Bydło.

trzecich przy Ulicy Wołowej i Franciszkańskiej,
czwartych przy Ulicy Święto Krzyżkiej, powyższym
Dekretem Sądu J.K.Mci determinowane, i mimo
tego dla wygody publiczney na Maryensztadzie,
przy Moście i na Stanisławowie, oraz na Nowym
Świecie i za żelazną Bramą, przez Szl: Magistrat
Miasta Starey Warszawy, tym czasem do dalszego
rozporządzenia podane, oznaczają się; w których
to miejscach a nie gdzie indziej. Wszyscy Rze-
źnicy tak Cechowi iako i Wolniczanie, w dni pięć
po publikacyi tego obwieszczenia. mięsa prze-
dawać mają, pod nieochybnym tegoż mięsa, w mie-
scu nieprzyzwoitym sprzedawanego zabranie, za-
leca się.

1900. Z równych przyczyn niemożności dopil-
nowania taxy, wagi i dobroci mięsa, roznośnienie
i przedzwanie po Domach i Ulicach tegoż mięsa,
pod konfiskacyą onegoż zakazuje się.

2000. Nie chcąc zaś miejsc wyżey do prze-
daży mięsa oznaczonych, zostawić bez dozoru
przyzwoitego; odtąd w każdym z tychże miejsc,
od czasu otwarcia Jatek do czasu zamknięcia onych-
że, ciągle zawsze znajdować się powinien dozór-
ca przez Ur: Instygatora Taxowego wyznaczany, i
kolejno z Jatek do Jatek co trzy dni odmieniany.

2100.

21mo. Ze w Taxie dwójsty gatunek mięsne jest lepszego i podleyszego, jest oznaczony, zazwyczaj Rzeźnicy w Jatkach swych, odkładać powinni lepsze mięso na prawą stronę, podleyšie na lewą, nie mierzając podleyszego z lepszym i na wzajem.

22do. Dozorca który o ledney godzinie Rzeźnikami przyść do Jatek powinien, uważać ma wszystkie mięsa rozłożone w Jatkach, czyli który Rzeźnik podleyшого mięsa z lepszym nie pomleśtał, a to dostrzegłszy oddział Rzeźnikowi zaleci, nie posłusznego zaś, okazawszy to wprzód przytomnym, zanotuje.

23sio. Unikając sprzeczek o czas otwierania Jatek i przychodzenia Dozorcy, tenże czas do otwierania w porze zimowej o godzinie 6. a w letniej o godzinie 5. ranney naznacza się, o którym czasie gdyby Dozorca nie przyśzedł, albo przybywszy bez przyczynnie oddał się, zaskarżony od Rzeźnika i o niedozor przekonany. od służby oddalonym zostanie, a Rzeźnicy bez przytomności Dozorcy, lub w przypadku Jego słabości innej Osoby na toż miejsce do zastąpienia zestaney, mięsa sprzedawać nie powinni.

24to. Każdy Dozorca w Jatkach mieć będzie Taxę drukowaną na Tablicy przylepioną, i tę w środku Jatek zawieszać, i przy niej utrzymywać powinien wagę od Juryzdykcyi Marszałkowskiej z Prawa ustanowioną, oraz Szalki, i te odchodząc z Jatek w osobnym miejscu pod zamknięciem konserwować, a Ur: Insyngator Taxowy co tydzień z Wagą Oryginalną weryfikować, i w przypadku zmniejszenia się którego gwichtu regulować.

25to. Każdemu kupującemu mięso, wolno natychmiast udać się do Dozorcy, i żądać przeważenia otego, czego Dozorca pod żadnym tytułem odmówić nie powinien, owsem wając pytać się ma po czemu funt mięsa płacony; wiele funtów u Rzeźnika mięso ważyło, i tak wiele ogółem pieniędzy za nie dano, przytym uważać i jeśli Rzeźnik do lepszego mięsa, nie przyłożył podleyшого albo kości, i natychmiast dostrzeżoną przewinienie. w przytomności strony pokrzywdzonej, i Rzeźnika, w niższym punkcie oznaczonego, poddając również zaświadczenie winy pod Jego rozważenie, notować, a ukrzywdzonemu natychmiast satysfakcyę w uszkodzenia nakazywać, i jeśli by zaś

odmówioną była, również nieposłusznego zapisać powinien.— (g)

26to. Gdyby kro kupujący mięso, nie udawczy nie Wprzód do Dozorcy po weryfikacyą wagi z mięsem z iatek wyszedł, i aż następnie powróciwszy, teyże weryfikacyi żądał, na ten czas w obawie podstępny iakowego, lub odmienienia mięsa, takowa weryfikacya być przysta; a z tąd iż wina na Rzeznika przedaiącego spadać nie może

27mo. Ze zaś długi ciąg Procesu i na niego ponoszenie kosztu, częstokroć odraża samych nawet Dozorców od popierania Sprawy, a ztąd przewinienia bezkarne zostają, utrzymywanie też w Jatkach Dozorców wydatki pomnaża, przeto dla przyspieszenia w tój mierze sprawiedliwości, Szl: Magistrat Miasta Staréj Warszawy, z mieysc wyżey do przedaży Mięsa oznaczonych, to jest: z Jatek publiczneyfzych po trzech, a z mnieyfzych po dwóch wybierze Rzeźników, stosownie do zna-

(g) Sposób ren dozoru Taxy, Wagi, iako iedyny do zapobieżenia niesprawiedliwości, wart jest naśladowania przez Kommissye Woiewódzkie, nie tylko po Miastach i Miasteczkach, ale i Gościńcach, wedle obowiązku Prawa na Kommissye włożonego, postrzegania sprawiedliwej wagi wżędy, a bez tego sposobu żadną miarą dostrzeżona być nie może.

omości charakteru Osób, i tychże Przyśięgą na sprawiedliwą weryfikacyą Wagi, i zaświadczenie winy obowiązze, którzy, lub ieden z nich po dostrzeżeniu przez Dozorcę w Jatkach, iako wyżey ustanowionego, przy weryfikacyi Wagi przewinienia, natychmiast przed zdęciem Mięsa z Szalków wezwany, uznawszy winę zgodnie z Dozorcą, też w Xiążeczce, przez Dozorcę do zapisywania przewinających konserwować powinny, zaświadczy, Dozorca zaś co trzy dni takową Xiążeczkę do Ur: Instygatora Taxowego poda, a Ur: Instygator do Szl: Prezydenta Miasta Staréj Warszawy uda się, który iako w rzeczy Policyem tyczący się, w Sądzie Potocznym, stosownie do zaświadczenia dwóch osób przyśięgłych, to jest Dozorcy i Rzeźnika, w miarę wykroczenia przewinającego ukarze, satsfakcyą dla ukrzywdzonego, ieżeli przy weryfikacyi Wagi nie została uczyniona, nakaże, grzywny na Fundusz utrzymywania Dozorców do rąk Ur: Instygatora Taxowego oznaczy; a w przypadku Appellacyi, teyże do Sądu Marżałkowskiego podług obmowy Prawa, dopuści.

28vo. A gdy kupujący częstokroć w cenie i gatunku Łoju, przez niektórych Rzeźników uszkadzani bywają, przeto Rzeźnicy wszyscy, też Łoie

równie w Jatkach, przy dopilnowaniu Dozorcy przedawać, ten zaś z przyśięgłym Rzeźnikiem. Ceny, Wagi i dobroci przestrzegać, oraz wykroczeń sposobem wyżey przepisany, dochodzić powinien.

29mo. Jeżeliby zaś Rzeźnik na dozór weryfikacyi Wagi i zaświadczenie, winy, przyśięgły, lub iego Czeladnik, przeciwko temu Urządzeniu wykroczył, w tym przypadku inny przyśięgły Rzeźnik, winę Jego z Dozorcą zaświadczać ma.

30mo. Rzeźnicy i ich Zony, aby skromność przy sprzedaży Mięsa zachowały, na kupujących Mięso słowy przykreimi nie powstawały, ani też sprzedaży Mięsa potrzebującym nie trudniły, pod surowemi karami przykazule się, i na toż podobna baczność Dozorcóm i Rzeźnikom przyśięgłym, zaleca się.

31mo. Ze zaś wywóz Łoju z Warszawy, sprawie niedostatek onegoż na potrzebę tego miejsca, żaden przeto Mydlarz, ani krózkolwiek na handel inaczej wywozić Łoju nie może, póki nieotrzyma zaświadczenia od Ur. Instygatora Taxowego, a ten inaczej onego wydawać nie powinien; aż wprzód od Mydlarzy zainformuje się, że Łoju na potrzebę téj Stolicy mają dostateczną Prowizyą, i do-

i dopiero takowe zaświadczenie, bez najmniejszej jednak opłaty, podpisać jest obowiązany. (h)

Które to Urządzenie, aby do wiadomości każdego doszło, toż przy ogłosie trąby w Warszawie i na Pradze przez Woźnego publikować, i w drukowanych Exemplarzach na rogach Ulic, poprzylepiać, zalecam.

Dan w Warszawie Dnia 14. Miesiąca Grudnia 1789. Roku.

(LS)

MICHAŁ MNISZECH
MARSZAŁEK W. K.

Otóż Przykład z komunikacyi tego Urządzenia, potrzeby podobnych Komunikacyi przez Dziennik ten, nietylko Obywatelom, ale i samymże Kommissyom terażniejszym, wszystkiego co tylko Władza wykonywająca obeymuie. — Jakżeby mogły wszystkie Kommissye po całym Kraiu odlegle od siebie będące, wiedzieć o tak użytecznym

(h) Podobneż Ostrzeżenie i o Łojów sprzedaży, rozciągnięte sprawiedliwie być. By mogło przez Kommissye Woiewódzkie i po wszystkich Miałach całego Kraiu, bez którego ostrzeżenia, Kraj zostałby bez Świec i Mydła, gdy Rzeźnicy i Łojem chcieliby Skury nadgradzać.

cznym tym Rozrządzeniu, i z onego w pręde. i razem wszędy co naśladować, żeby niebyło razem przez ten Dziennik wszystkim udzielono. — Taż sama potrzeba służy, i o innych Magistratur, i o samychżez Kommissyów Woiewódzkich, Czynnościach i Urzędzeniach, Kommunikacyi przez ten Dziennik, bo niechżez kto mnie nauczy, iakżez mogłyby wiedzieć Kommissye Litewskie, lub Ukraińskie? co urządziły Wielkopolskie? lub przeciwnie? ieżliby niebyło tego środka komunikowania się i porozumiewania się, tak Kommissyi między Kommissyami i Magistraturami, iako i Obywateli z Niemiz, Każda Kommissya niewiedząc iedna o drugiey Czynnościach, niemogłaby iedna z drugiey brać wzoru, ale każda mogłaby co innego, a czasem i przeciwnego urządzić, a gdy w Dzienniku każdy Kommissyi będą Czynności i Urządzenia, łatwo przez tenże Dziennik, iedna o drugiey wiedzieć mogą, wyczytując w nim iedna drugiey Czynności i Urządzenia, i łatwiej iedna drugiey mogąca się komunikować, aniżeli przez szczególne Korrespondencye, bo ile Kommissyi w Kraiu, tyle trzebaby Korrespondencyi, a do Dziennika, iedna tylko, a ten, razem

wszy-

wszystkim o wszystkich, i nawet Obywatelom, komunikuje.

Udzieliwszy Urządzenie, tak użyteczne o Przekupniach i Rzeźnikach Warszawskich, zostało ieższe udzielić Urządzenie o Taxie Mięsa, następujące:

— *Urządzenie Jurysdykcyi Marszałk. Kor. względem Taxy Mięsa od 1. Stycz. do 1. Marca.*

W Przytomności J. W. Walentego Sobolewskiego Starosty Warszawskiego, Ignacego Ciecirowskiego Podkomorzego Liwskiego Sędziego Marszałkowskiego, tudzież Szlachetnego Magistratu Miasta Starey Warszawy.

Jaśnie Wielmożny Michał Wandalin Hrabia Mnisech Marszałek Wielki Koronny zechawszy na Ratusz Miasta tego, reasumował, Kontynuacyą Taxy, a gdy Urodzony Plenipotent od Urodzonego Instygatora Taxy dozierającego, złożył Próby z Wołów dwunastu, przez Rzeźników w partych kupionych, a potem od tychże Rzeźników końcem uczynienia Próby wziętych szlachto-

wanych i ważonych; lubo temi Próbami okazał, że na wymienionych 12. Wołach ogólną robiąc kalkulacyą do Taxy stósowną, wypadłoby straty Złotych trzydzieści, że jednak z przywiedzionych w czasie zasiadania okoliczności, zda się, iż do wzięcia takowej Próby nie dosyć zachowano ostrożności, przeto zapobiegając temu, aby sto-tysięczna ludność Warszawy na niefortunną opłatę przez podrożenie Mięsa wystawioną nie była, Ta-xa Mięsa iefzcze też sama do Dnia pierwszego Miesiąca Marca Roku terażniejszego zachowie się, to jest:

Mięsa pięknego funt do Groszy	-	Gr: 7½.
Mięsa podlejszego funt	- - - -	Gr: 6½.
Łoju funt po	- - - -	Gr: 12.
Głowa	- - - -	Zł: 1. - -
Karku cała połowica	- - - -	Zł: 1. - -
Serce	- - - -	Gr: 15.
Wątroba	- - - -	Gr: 15.
Kaptur	- - - -	Gr: 18.
Sledziona	- - - -	Gr: 4.
Letkie	- - - -	Gr: 6.
Cynader para	- - - -	Gr: 10.
Ozór z pod Ozorem	- - - -	Zł: 1. Gr: 7½.
Flaków		

Flaków wiązka	- - - -	Gr: 7½.
Goleń	- - - -	Gr: 15.
Rura mięsista od przedniej ćwierci	- - - -	Gr: 22½.
Rura od szczepnej ćwierci	- - - -	Gr: 7½.
Cztery Nogi wspólnie	- - - -	Gr: 21½.

W którym to przeciągu czasu Sławetnemu Karolowi Morawskiemu, Dominikowi Gościmskiemu, Jędrzeiowi Sosnińskiemu, Jakobowi Kaczorowskiemu, i Szczepanowi Guńskiemu, Rzeźnikom Mieszczanom Warszawskim, aby zacząwszy od przyszłego Piątku, to jest: od Dnia 3. Mca i Roku terażniejszego kupno Bydła na Rzeź iść mającego, oraz Wagę i Przedaż onego, własnej potrzeby niewyłączając, mieszcząc do tego wszystkie rekwiizyta i Łoby rzetelnie i sumiennie, pod obowiązkiem wykonania Przyściigi na rzetelność Reiestrów zapisywali, i takowe Reiestra na termin odłożony Taxy, to jest: na Dzień pierwszy Miesiąca Marca Roku bieżącego, komportowali, zaleca się.

Jurydykcy zaś z swęj strony oświadcza: iż w tym czasie użycie środków naydokładniejszych, tak do oddalenia przeszkód w kupnie Bydła, iako

też w dociekaniu istotnej Próby. (a)

A Rzeźnikom, ich Zonom, i Czeladzi, aby depaktacyi nie czynili, Taxę ustanowioną zachowywali, i podług Obwołania na Dniu 24. Miesiąca Grudnia, Roku dopiero skończonego wyszłego; tudzież obowiązków, a szczególnie pod Punktem 30. względem zachowania przy sprzedaży skromności sprawili się, pod karami tamże wyrażonemi przykazuje się.

[LS]

MICHAŁ MNISZECH MARSZAŁEK
WIEL: KOR:

Przeżądca Dziennik w tym I. Nrze na tych 2. Urzędzeniach, tej Magistratury, o innych zaś Urzędzeniach w różnych Okolicznościach, tak teraźniejszych, jako i dawniejszych tej Magistratury, służyć mogących do naśladowania niniejszym Kom-

(a) Jaka będzie docieczona istotna Próba tej Przeważnej Jurydykcyi, taka później udzieli się w Dzienniku, dla Wzoru Kommissyom Woiewódzkim, obowiązany Prawem opisującym siebie, postrzegania podobnej Depaktacyi, w Miarach, Wagach, i Taxie, po swych Miałach.

Kommissyom Woiewódzkim, mającym Obowiązek wprowadzania Policyjnych Porządków po wszystkich Miałach całego Kraiu, da się Wiadomość w późniejszych Numerach Dziennika, ile gdy wolno będzie przejrzyć Protokół Czynności Onę, i z onego wyciągając krótki Summaryusz, czyli Regestr Urzędzeń Policyjnych, iakie zaśły od początku tej Magistratury, aż dotąd, a z takowego Summaryusza łatwo byłoby wiedzieć iakie są wszystkie Urzędzenia, a to wiedząc łatwo byłoby wybrać, które są potrzebniejsze do Wiadomości i naśladowania całemu Kraiowi, i one przekopować z takowego Protokołu do Dziennika, takowa łatwość tak potrzebna nim nastąpi. tym czasem udzieli Dziennik krótki Summaryusz niektórych Urzędzeń tej Magistratury, o iakich mógł na przedce wywiedzieć się, a te są następujące:

— Summaryusz niektórych Urzędzeń Jurydykcyi
Marszałkowskiej Koronnej.

Roku

1779. Taxy, Roboty Mularskiej. Strycharckiej.
Cegły. Roboty Trackiej. Brukarckiej.
Ciesielskiej. Za Stan: Lubomirskiego Mar-
szałka

szafka Wiel. Kor: ułożonych dotąd nieodmiennych.

1763. Taxa Szlifierka, za Borchą Podkancł. Kor: Urząd Marzałk: zastępującego, dotąd nieodmieniona.
1776. Taxa Ryb z Ordynacją dla Cechu Rybackiego, ustanowiona za Stan: Lubomirskiego Marzałka W. Kor:
1776. Taxa na różne Mięsiwa i Skóry niewyprawne.
1766. Taxa dla Kurników, ustanowiona za Stan: Lubomirskiego Marzałka W. Kor:
1767. Taxa dla Szewców na wszelkie Obuwia, ustanowiona za Stan: Lubomirskiego Marzałka W. Kor:
1784. Urządzenie względem Ochędostwa Ulic i Porządku Miasta Warszawy, w 64. Artykułach na kilku Arkuszach, war. te po wszystkich Miastach całego Kraiu naśladowania iako jedne z najdoskonalszych Policji Europejskich, za Mniszcha Marzałka W. Kor: ułożone.
1784. Urządzenie tegoż Ministra, względem oświecania Ulic Latarniami.

1786.

1786. Urządzenie tegoż Ministra, względem umniejszenia Zebraniń.

Takowe Urządzenia, że się znajdują całkiem w Dzienniku zebrane, przeto ieśliby iakiego Urządzenia żądała, która Kommissya Woiewódzka, dla naśladowania w czym, niech się zgłosi, a zaraz Dziennik całkiem umieści.

Tyle tym czasem Summaryuszu Urzędzeń Marzałkowskich, z własney Wiadomości Dziennika zaciągnionych, z którego łatwiey jest wybrać co komu potrzebniejszego, i żądać przekopiowania, aniżeli niemając takowego Rejestru, zgadywać chyba trzeba, co ta Magistratura urządziła. — A to co się mówi o potrzebie takowego Summaryuszu téy Magistratury, rozumieć się ma o potrzebie podobnych Summaryuszów Innych Magistratur, bez których żadną miarą wiedzieć niemogą Obywatele, iakie się znajdują, u której Magistratury Urządzenia? z którychby i nauczyć się czego mogli, i wiedzieć czego mają się wystrzegać, a co zachować, inaczey ieżeli Obywatele wykraczał przeciwko iakim Urządzeniom i podkary podpadał, nie jest winą Obywateli, ale winą

ną Magistratur, bo o takowych Urządzeniach, po Publikacie, niekądżego doszłych, lub w wielości Interesów łatwo zapomnianych, trudna jest Wiadomości, gdy Summarysze Czynności i Urządzeń każdej Magistratury są wzbraniane, a w których łatwoby każdy mógł się przeszerzać co dzień, iak we Zwierciedle, i czego niewiedziałyby, starałyby się dostać, wyczytawszy w nim co zaszło w iakim Roku i Dniu, w iakię Magistraturze?

Jeśli by więc przychyliły się Magistratury do uczynienia téy pożądaney Wygody Obywatelom, niech raczą udzielać Summarysze swych Czynności i Urządzeń do Dziennika tego, a łatwo każdy Obywatel z niego będzie mógł się zainformować, nietrudząc w szczególności Magistratur o zasiągnięcie czego, przez Dziennik wszystkim się Obywatelom zakommunikuje, a przez ten sposób dogodziłoby się i Magistraturom, że niemieliby tak częstych Uprzykrzeń od Obywateli o iakie Kopie, lub Extrakty, bo w Dzienniku znaydowałyby się, i Obywatelom, że spokojnemi byliby po Domach, wiedząc, że z Dziennika bez pilnowania się na to umyślnego, dowiedzą się o wszystkim, co która Magistratura Urządziła, a tym samym nieękaliby się

się o przestąpi nie czego z niewiadomości, iak dotąd przydarza się z uciążeniem Obywatelikim, podpadać częstym Karom, z niewiadomości, lub zapomnienia onych.

Udzieliwszy I. Artykuł Władzy Wykonywającej, o Magistraturach Naywyższych, zostaje jeszcze II. Artykuł téżey Władzy o Kommissyach Woiewódzkich.

Kommissye Woiewódzkie ponieważ ieszcze nierozpoczęły się w Styczniu, a zatym w tym I. Nrze na Styczeń służącym, nie się teraz o nich niedaie.

Skończywszy Część I. tego Nru o Wiadomościach Władzy Prawodawczey i Wykonywającej, przystępuje Dziennik do II. Części tegoż I. Nru.

CZĘŚĆ II.

*o Wiadomościach Handlowych, Ekonomicznych,
Fabrycznych, Kontrakcyjnych, &c.*

Ta Część składać się będzie z zwyczajnych tych Artykułów, z których dawniej cały Dziennik Handlowy składał się, to jest: z Artykułów.

1. o Targach i Handlu Kraiowym.
 2. o Targach i Handlu Zagranicznym.
 3. o Fabrykach Kraiowych.
 4. o Transporcie Spławnym, czyli Opisanii Rzek Spławnych.
 5. o Transporcie Londowym, czyli Opisanii Traktów Publicznych.
 6. o Opisanii Miast Kraiowych.
 7. o Jarmarkach Kraiowych.
 8. o Kontraktach Kraiowych na Dobra, Summy, Towary, i Produkta Kraiowe.
- A w szczególności o każdym z tych Artykułów, iak następuje:

I.

o Targach i Handlu Kraiowym.

Ponieważ Kraj niema ieszcze Tabelli z Komisji

misji Skarbowej o Targach, do której wszystkie Miasta raportują Targi wedle Uniwersału znajdujacego się w Dzienniku Handlowym przelozorocznym na Kar: 176. Przeto iakie ma Dziennik Wiadomości o Targach Kraiowych, takimi się przystuguie.

—Targ Miasta Warszawy 28. i 29. Stycznia 1790.

Zł: - Gr:

Zyta pięknego	- -	Kornec	- 15. - —
Mąki Zytniej	- -	Dto	- 19. - —
Pszenicy pięknej	- -	Dto	- 25. - —
Jęczmienia	- - -	Dto	12. 13. - —
Owsa	- -	Dto	- 8. - 15.
Gryki	- -	Dto	- 13. - —
Kaszy Jaglanej	- -	Dto	28. 31. - —
Dto Perłowej	- -	Dto	- 48. - —
Dto Gryczanej	- -	Dto	24. 28. - —
Dto Dto Drobnej	- -	Dto	32. 36. - —
Dto Jęczmiennej grubey	- -	Dto	- 17. - —
Dto Dto drobnej	- -	Dto	- 20. - —
Dto Owianej	- -	Dto	- 44. - —
Grochu pięknego	- -	Dto	17. 18. - —
Dto Zielonego	- -	Dto	- 20. - —

Grochu

	Zł:	Gr:
Grochu Szablastego - Korzec	28.	—
Maku Białego - Dto	64.	—
Dto Siwego - Dto	44.	—
Dto Czarnego - Dto	32.	—
Siemienia Konopnego Dto	16.	15.
Dto - Lnianego - Dto	16.	—
Stocewicy - Dto	13.	—
Rzepaku - Dto	20.	—
Prosa - Dto	20.	—
Karolku - Dto	24.	—
Anyżu - Dto	63.	—
Żoju topionego - Kamień	24.	—
Wołku Żółtego - Dto	70.	—
Wełny - Dto	45.	—
Szczeciny - Dto	32.	—
Konopi - Dto	10.	—
Lnu - Dto	12.	—
Chmielu - Dto	9.	—
Potaziu - Dto	12.	—
Knotów Bawełnianych Funt	4.	—
Masła - Dto	—	24.
Okowitki - Garniec	5.	—
Woły dobre - Sztuka	162.	180.
Dto podlejsze - Dto	103.	126.

Cie-

Zł: - Gr:

Cielęta dobre - Sztuka	16.	24.	—
Wieprze dobre - Dto	103.	—	—
Dto podlejsze - Dto	54.	—	—
Skura z Wołu surowo- wa lepsza i podł; - Dto	18.	—	—
Dto wyprawna - Dto	50.	60.	—
Dto Dto - Dto	30.	40.	—
Skura z Bukata surowo: Dto	4.	—	—
Dto Dto wypr: Dto	7.	8.	—
Dto Cielęcę surowo: Dto	2.	15.	—
Dto Dto wypra: Dto	4.	4.	15.
Jndyków - Para	8.	—	—
Jndyczków - Dto	6.	—	—
Gęsi - Dto	6.	15.	—
Kaczek - Dto	4.	—	—
Kur - Dto	2.	15.	—
Kapłonów - Dto	3.	15.	—
Jay - Kopa	2.	15.	—

Takowe Gatunki, że były podług tęg Ceny na Targu 23. i 29. Stycznia, Zaświadcza Wiesiołowski Justygator Taxowy Jur. Mar. Kor. i o prócz tego donosi Taxę terażniejszą Chleba następującą.

Dzien: Handl: Nr I. 1790.

G

Taka

—Taxa Chleba Zyrnietego terazniejsza w Warszawie.

* Mąki pyłowane piękne.

	Funty.	Łuty.
Bochenek za Gr: 6. ważyć ma	1.	16.
Dro - 12. Dro -	3.	-

* Mąki Targowej podłej.

Bochenek za Gr: 6. ważyć ma	1.	21.
Dro - Dro 12. Dro -	3.	10.

* Mąki Razowej.

Bochenek za Gr: 6. ważyć ma	1.	30.
Dro - Dro 12. Dro -	3.	28.

Taxa Chleba Pszennego dawniejsza kontynuie się.
Taxa dla Garbarzy i Szewców żadna jeszcze nieślana.

— Targi Miast Wilna i Mińska.

	W Wilnie	Mińska.
	Zł: Gr:	Zł: Gr:
Zyta Osieta: Miar: Kom: <i>Beczka</i>	44. —	48. —
Dro Siromt: - - - Dro	40. —	—
Pszenny Oziom: - - - Dro	96. —	96. —
Dro Letn: - - - Dro	80. —	80. —
Jęczmienia - - - Dro	40. —	40. —
Gryki - - - Dro	32. —	—
Owsa - - - Dro	24. —	24. —
Grochu - - - Dro	44. —	—
Siemienia Lnian: - - - Dro	50. —	—
Dro Konop: - - - Dro	32. —	—
Krup Jęczmiennych - - - Dro	64. —	—
Dro Gryczanych - - - Dro	60. —	—

Lnu

	W Wilnie	Mińska.
	Zł: Gr:	Zł: Gr:
Lnu czystego - - - <i>Kamień</i>	16. —	—
Pieńki - - - Dro	10. —	—
Chmielu młoczonego - - - Dro	6. —	—
Dro szczypałego - - - Dro	12. —	—
Hanyzu - - - Dro	36. —	—
Wółku żółtego - - - Dro	80. —	—
Dro białego - - - Dro	120. —	—
Łoju topionego - - - Dro	26. —	—
Dro nietopionego - - - Dro	18. —	—
Miodu Przaśnego - - - <i>Miara</i>	50. —	—
Oliwy Zielonej - - - <i>Funt</i>	1. 10.	—
Dro Białej - - - Dro	2. —	—
Szczeciny - - - Dro	1. —	—
Słoniny i Sadła - - - Dro	— 18.	—
Mięsa dobrego - - - Dro	— 7½.	— 8. 10.
Dro podleyzkiego - - - Dro	— 6.	— 6. —
Masła - - - - <i>Faska</i>	—	24. —
Wódki Dub: - - - <i>Garniec</i>	4. —	4. —
Miodu prześn: dub: - - - Dro	—	6. 10.
Oleju - - - Dro	— 6. —	—
Soli Hiszp: - Król: - <i>Beczka</i>	40. —	—
Dro Szaręj Dro - - - Dro	36. —	—
Smoły Sledziuwka - - - Dro	11. —	—
Zelaza od Funt: 40. - <i>Sztuka</i>	13. 10.	—
Judyk - - - - <i>Sztuka</i>	—	6. —
Dro mniejszy - - - - Dro	—	4. —
Gęś - - - - Dro	—	2. —

Takowe Gatunki, że były podług Ceny namienioney na Targu Wileńskim od 1. do 17. Grudnia 1789. Zaświadcza Przemieniecki Wójt Wileński.

G 2

Na

Na Targu zaś *Mińskim*, że była Cena takowa do Dnia 16. Stycznia 1790. zaświadcza *Tarankiewicz* Burmistrz Miński, i nadto ieszcze donosi następujące Przyczyny Drożyzny tameczny.

— o *Drożyznie w Litwie w Mieście Mińsku.*

Targi u Nas, dla nieustannych od samey Jesieni Słot i Błot, są bardzo nikczemne, bo Drogi Sanney tej Zimy wcale niemamy, Dnia 13. 14. 15. terażnieyszego Stycznia takie tu mieliśmy Ciępio, iakiego za żadney Zimy nikt niepamięta, w przeszłym Roku od zbytecznych Mrozów i wielkich Sniegów, Bydło i Ludzie marło, a teraz dla nieustannego Błota wszystko drogo, a z drogości Ludzie także umierać będą. — Bydło tu niezbyt drogie, ale Mięsa niezwyčajnie, bo Funt podleyzszego po Gr: 6. a lepszego po 8. 10. a to naybardziej z tęg przyczyny, że Kommissya Skar: mając wzgląd na Próżniaków bez sposobu po Miastach siedzących, utworzyła z nich wielu Officyalistów, Strażników, których nietylko samych, ale Zony i Dzieci opatrywać muszą Rzeźnicy, gdyby Jm taniej taxowali Wieprze i Skury, i to ieszcze Mięsem naylepszym, a biedna Publiczność w Mieście z pracy rąk żyjąca, przy niezmałych terażnieyszych Podatkach, przy Konsystencyi Żołnierskiej, za to wszystko opłacać musi. — *Dziennik* spodziewa się, że Kommissya Woiewódzka Mińska, iako mająca Obowiązek wzierania we wszystkie Porządki Miasta, weyrzy i w tego Rodzaju Zdzierstwa.

o *Dro-*

— o *Drożyznie Bydła na Ukrainie.*

Zboża i wszystkie Produkta w tym Kraiu w dawnieyszym są Cenie, ale na Mięso po ogłoszeniu Prawa terażnieyszego wielki głód stał się, bo Żydzi przy terażnieyszej Karysty kupując Zboże na wyżywienie w ostatniej mizeryi zostają, a Miałtnieyszi Obywatele nabrawszy Pieniędzy za Zboże, z Bydłem się drożą, bo za mierną Jałowicę trzeba dać Rubli 9. i 10. — Więc przy takięj Drożyznie Bydła, Podatek Skurowy, ze wszystkim odraził Rzeźników, i kiedy dopiero w początkach ciężko Mięsa dostać, a cóż dalej będzie, iak ten Podatek potrwa ieszcze, z którego tylko Głód w Kraiu, a dla Ojczyzny mały pożytek, bo nikt nie będzie rznął Bydła, dla tak wielkiej Opłaty; Ja pierwszy wolałbym dać Podatku 20. od 100. iak taki Głód cierpieć. — z *Pod Pamiocą* 11. Stycznia — *Buczacki* Rotmistrz.

Uwiodomiwszy cokolwiek o Targach Kraiowych, zostaje uwiodomić o Targach i Handlu Zagranicznym, iak następure:

II.

o *Targach i Handlu Zagranicznym.*

Nim Kray będzie miał tę Wygodę, że Deputacya Zagraniczna udzielać zechce przez Druk Publiczny, te Wiadomości Targów i Handlu Zagraniczne.

nicznego, które posiada z Korrespondencyi Zagranicznych, a które nienależą do żadnego Sekretu, owżem do koniecznej potrzeby udzielania Kraiowi, tym czasem udziela Dziennik, następującą krótką wiadomość o Targu i Handlu Zagranicznym, od Konsula Gdańskiego téżże Deputacyi nadstawia.

— Targ Gdański Dnia 1. Stycznia 1790. od Konsula nadstawiany.

Zł: bon: mon:

Pszonicy białej od Fun:

124. 128. - - - Łaszt. 480. 530.

Do psztrę - - - Dto 460. 480.

Do podleyzję - - - Dto 350. 430.

Do Czerwonej - - - Dto 350. 460.

Zyta od Fun:

112. 118. - - - Dto 230. 245.

Do 119. 120. - - - Dto 230. 245.

Jęczmienia od Fun:

90. 100. - - - Dto 145. 160.

Owsa - - - Dto 90. 115.

Kaszy jaglanej - - - Dto 880. 460.

Do Tatarczanney - - - Dto 290. 320.

Popiołu - - - Bezuka 5. 9.

Potaziu Węgiersk: - - - Szuff: Tal: 30. 33.

Do Polk: - - - Dto Dto 28. 29.

Do Korytow: do Koros: - - - Dto Dto 24. 26.

Do Braku - - - Dto Dto 18. 19.

Saletry - - - Fun: Gr: 14. 15.

Specy-

— Handel Gdański weszłych i wyszłych Produktów Roku 1789. (z) przez Konsula nadstawiany.

	Weszło.	Wyszło.
	Łaszy Korce.	Łaszy Korce.
Pszonicy - - -	7,724 - 29.	8 495. - 8.
Zyta - - -	11,174. - 38.	13,997. - 22.
Jęczmienia - - -	1,904. - 36.	1,314. - 25.
Owsa - - -	720. - 15.	415. - 30.
Stodu - - -	27. - 46.	693. - 17.
Kaszy Gryczanney - - -	9. - 32.	25. - 29.
Do jaglanej - - -	4. - 23.	3. - 12.
Grochu - - -	252. - 37.	200. - 30.
In Summa -	21,818. - 16.	25,139. - 53.

Co raz użyteczniejszy czyni Kraiowi swemu Konsul Gdański Doniesienia, lecz że jest razem i Konsulem Elbląskim, przeto z ukontentowaniem Kraj chciałby mieć od Niegóż iakąkolwiek wiadomość i Handlu Elbląskiego.

G 4

Udzieli-

(z) Jeżliby zaś kto chciał mieć szczególniejszą wiadomość, w iakie Kraie nasze Produkta idą, i iakie od nich do Nas Towary przychodzą, niech zobaczy w tymże Dzieńniku przeszłorocznym na Miesiąc Września na Karcie 479. a znajdzie tam Specyfikacyą Starek naszych, i Okrętów Zagranicznych przybyłych do Gdańska, i odeszłych z niegoż, z którymi takową szczególniejszą wiadomość powieźmie.

Udzielisz, co miał Dziennik. I. o Targach Kralowych II. Zagranicznych, zostało udzielić, III. o Fabrykach Kralowych. IV. o Transporcie Spławnym. V. o Londowym. VI. o Opisanii Miast. VII. i Jch Jarmarków, o tych Artykułach, lubo ma Dziennik dość Materiałów do doniesienia, wszelako w tym I. Nrze nieumieszczą, gdyż następują. VIII. Artykuł o Kontraktach na Dobra i Summy, wiele miejsca zajmie.

VIII.

o Kontraktach Kraiowych na Dobra, Summy, i Produkta Kraiowe.

W ostatniy Części Grudniowey Roku zeszłego na Kar: 566. dała się Rekapitulacya wszystkich Dóbr i Summ, tak znegocjowanych, iako i pozostałych do Negocjacyi, podawanych do Dziennika w całym Ru 89. — A w Części Kwiecniowey tegoż Roku na Karcie 209. dała się Rekapitulacya Dóbr i Summ podawanych do Dziennika w Roku 86. 87. i 88. Zaczynamy mając te dwie Części Dziennika, można mieć krótką Informacyą o Dobrach i Summach, które są już znegocjowane? a które nie? podawanych do Dziennika od Roku 86. do teraźniejszego 90. — W teraźniejszym zaś 90. Roku następujące zażyły Wiadomości o Dobrach i Summach w Dzienniku.

Dobra

— *Dobra do Ekonomii Wileńskiej należące są przedane.*

Na początku Stycznia 90. Roku. Xże Radziwiłł Wda Wileński sprzedał na Dziedzictwo Ogińskiemu Miecznikowi Litt: za Summę 3,500,000. całą Ekonomią Wileńską, na Wieczność od Rzeczypltey Domowi Xiażat Radziwiłłów za Dług Jm należący oddaną; Jako to: Klucz *Dryświatki* na Granicy Kurlandzkiej leżący, i wielki Handel z Rygą i Lipawą prowadzący. Klucz *Wysoki Dwor* o mil kilkanaście od Wilna. Klucz *Miednicki* o mil 5. od Wilna. *Niemiejs* o milę 1. od Wilna, leżący. Niemniej kilka udziałnych Woytówstw, i Młynów Woiewodzińskie w samym Mieście Wilnie.

— *Summa 12,000. na Zastawę, lub Dzierżawę Dóbr blisko Warszawy.*

Summa takowa na Zastawę Wiołki iakię, lub z nię połowa na Dzierżawę determinowana na Sto-Jański termin, lub gdy będzie potrzeba i przędzy wypłacić mogąca się, a pryncypalny na Dzierżawę. Ktoby życzył sobie takowey Summy ma się referować do Ur: Gołaskewskiego Patrona Sądów Ziemi i Grodu Warszaw: lub Ur: Alexan: Skwarńskiego B. G. W. na Krzywym Kole w Kamienicy Nro 184.

— *Wełna Angielska i Owce do przedania.*

W Piaśkach Lubelskich 3. mile za Lublinem na Trakcie Ruskim, iako też i w Stryniey o Milę na

na boku leżący, znajdując się liczne Stada Owiec w Gatunku Angielskim, wielkim staraniem utrzymywane w rodzaju pierwiastkowym, i tę dobroci, iak były Angielskie z Anglii sprowadzone. Z tych Owczarni jest cicerter 100. Kamieni Wełny na sprzedaż, która się dla potrzeby Fabryk Kraiowych konserwuje, aby ją w właściwym jej Gatunku nabywać mogły, bo doświadczenie okazało, że Przekupujący dla Zysku swego ten Produkt podłeyzemi mieřzali Gatunkami, a przeto wszystkie prawie Wełny wynieśli w Cenę nad proporcją ich wartości. Ktoby też życzył sobie nabydź Tykaczów tegoż rodzaju Owiec, dostanie z tychże Owczarni w naylepszym Gatunku i Wyborze.

— *Wódki Okowitki do 4.000. Garcy do przedania.*

Pewny mający 3. do 4. Tysięcy Garcy Wódki Okowitki trzymający 12tą Probę z Ognia, ma do przedania, ktoby chciał w tak znaczney Partyi, mieć w Części z Anyżem, w Części bez Anyżu, niech wcześniej uczyni o to Kontrakt. Referencya do Expedycyi tegoż Dziennika na Ulicy Sto-Jańskiey Nro 3.

— *Pszenicy w Gatunku dobrym jest 200. Kocy do przedania.*

Takowa Pszenica znajduje się w Warszawie. Referencya do Expedycyi Dziennika tegoż.

Tyle

Tyle w tym Miesiącu miał Dziennik Donieśień Kontraktowych, ale na to miejsce udziela obfzerną Wiadomość Dóbr do Licytacji będących w Kom: Skar: Kor: tak do Przedaży, iako i Dzierzawy.

W Przefzłorocznym Dzienniku w Miesiącu Październiku na Kar: 486. Dany jest Uniwersał tęże Kommissyi o Dobrach Galicyjskich do przedania, lecz że w tym Uniwersale nie wszystkie Dobra były umieszczone, ale reszta była w Gazecie doniesiona, zaczym dla nierozzerwania tę Wiadomości w Dzienniku, kładzie się i ta reszta tu, iak następuie:

— *Reszta Dóbr Galicyjskich do przedazney Licytacji nieumieszczona w Uniwersale.*

Kommissya Rzpłtęy Skar: Kor: stosownie do Uniwersału swego pod Dniem 14. Listopada Roku przefzłego 1789. względem Przedaży Dóbr po Duchowieństwie Galicyjskim w Polsce pozostałych, na mocy Prawa Seymu terażniejszy, Tit: *Przedaż Dóbr niżey wyrażonych*, wydanego, w którym Prowent Wsiów Mikitycz, Branewka, i Łąki, w Woiewództwach Lubelskim, Wołyńskim, i Belskim, znajdujących się, dla nienadefzłych Lustracyi, wyrażonym niezostał. Deklaruje, iż Wsie i Łąki, iako to:

1. Wsie Branewka dawniey do Kuřtodyi Zamoyśkiey należąca, w Wtwie Lubelskim leżąca, ma Jntraty roczniey pořt Expensas Zł: 1,944. Gr: 25.
2. Łąki 3. dawniey Kořciola Krzeszowskiego nad Raeką

Rzeką Tanew w Powiecie Urzędów: będące, Jntraty roczney poſt Expensas Zł: 98. Groszy 22. Den: 9.

3. Łąki dawniey Cerkwi Łaſzkowskię nad Bugiem w Wtwie Wołyńskim będące, Jntraty roczney poſt Expensas Zł: 32. Gr: 7. Den: 9.

4. W. Mikitycze dawniey Proboſtwa Toporowskiego, w Wtwie Beſkim leżąca, Jntraty roczney poſt Expensas Zł: 3460. Gr: 9.

5. Łąki z dawniey Parocha Horodelſkiego, nad Rzeką Bugiem w tymże Wtwie będące, Jntraty roczney poſt Expensas Zł: 90.

6. Łąka Kłoda zwana dawniey Kościoła Horodelſkiego pod Wydranicą w Wtwie tymże leżąca, Jntraty roczney poſt Expensas Zł: 30.

7. Łąki dawniey Dominikanów Horodelſkich nad Rzeką Bugiem w tymże Wtwie będące, Jntraty roczney poſt Expensas Zł: 200

Luſtracyą od Kommiſyi ſwoięy wyznaczoną, wyprowadzonę mające, wraz z innemi Dobrami dawniey do Duchowieńſtwa Galicyiſkiego należącemi, w Wtwach Krakow: i Sandomirſkim, będącemi, a w Uniwersale wyżęz namienionym wyrażonemi, na Dniu 20. Marca R. bieżącego 1790. przez Licytacyą na Dziedzictwo przedane będą. — Zatem Kommiſſya oſwiadcza, iż życzący ſobie rzeczzone Wſie i Łąki na Dziedzictwo kupić, przez Liſt, lub Memoryał do Kommiſſyi ſwoięy zgłosić ſię, i pewnoſć niezawodną gotowych Pieniędzy za kupno i sprzedaż wypadających, dowieſć będą obowiążani.

Tę Deklaracyą Kommiſſyi, podaną przez Gazeę, dołączywſzy do Uniwersału Ję o Przedazy Dóbr Galicyiſkich, znajdujące ſię w takowym Dzienniku Roku przeſzłego na Kar: 486. a będzie iuż można mieć całkowitą Wiadoſć wſyſtkich Dóbr Galicyiſkich do przedazy będących. — Lecz że tak w Uniwersale, iako i tę Deklaracyi, dla krótkoſci, nie ieſt obſzerne Opisanie t: kowych Dóbr, przeto w tym Dzienniku, dla Wygody Kupujących, a tym ſamym i dla przyſpieszenia przedzię Przedazy Skarbowi, daie ſię obſzerneyſze Opisanie onych, wyięte z Protokołu Luſtracyi, iak naſtępuie:

— *Obſzerneyſze opisanie Dóbr po Duchowieńſtwie Galicyiſkim będących do przedania, z Protokołu Luſtracyi ichże wyięte.*

To opisanie, Speeyfikuje Położenia Nazwiſka, Oſiadłoſci, Robocizny, Stau, Expens Gruat w: i całkowitą, Jntraty roczne, Dóbr po Duchowieńſtwie Galicyiſkim, do rozrządzenia Rzplitey przyſzłych i za Dyſpozycy: Kom: Skar: Kor: na Grun: cie zuſtrowanych, z teyże Luſtracyi wyciągnięta, a to naſtępującym ipoſobem:

Klucz Siecieiomſki dawniey właſciicielſtwa XX. Benedyktynów Tynieckich, leżący w Powiecie i Woiewodztwie Krakow: ſkłada ſię z 4. W: i naſtępujących, którey kaźdey w ſzczegółnoſci ieſt naſtępujące z Luſtracyi opisanie:

1. *Wies Sieciciowice, ma:*

Osładości Wieyskiej 30.
 Pańszczyzny ciągłej - 348.
 Ditto Piefzey 1,150.
 Szarwarki ciągłej 5.
 Ditto Piefzey 2.
 Folwark 1.
 Propinacyi w Arędzie Zł: 1,300.
 Bydła sztuk 29.
 Koni Ditto 4.
 Świń — 11.
 Gęsi — 10.
 Kur — 10.
 Jedyków — 3.
 Łąk Dworskich sprzątnych Fur 32.
 Rzekę Wiśle.
 Jezioro 1.
 Sadzawkę 1.
 Staw 1.
 Granice spokojne.
 Wysiewu Zboża wszystkiego Kor: 94. Gar: 14.
 Ziarn 2. na Prowent.
 Expensy gruntowej odrażoney Zł: 865. Gr: 15.
 Intrata rocznia czysta i z Propinacją Zł: 1,269 Gr: 4.

2. *Wies Dąbrówka ma.*

Osładości Wieyskiej 28.
 Pańszczyzny piefzey 1,056.
 Paświńko 1.
 Bor Sosnowy 1.
 Jezioro 1.
 Granice kłutliwe.

Intraty

Intraty Roczney czystey Zł. 763. Gr: 24.

3. *Wies Zagacie, ma;*

Osładości Wieyskiej 35.
 Szarwarki Piefzey 110.
 Łąk w Arędzie za Zł: 332.
 Granice spokojne.
 Intraty Roczney czystey Zł: 1,335. Gr: 14. Szel. 2.

4. *W. Czerniechówek ma.*

Osładości Wieyskiej 53.
 Szarwarki Ciągłej 40.
 Ditto Piefzey 230.
 Kościół Parochialny 1.
 Karczma 1.
 Gruntu w Arędzie za Zł. 30.
 Łąk w Arędzie za Zł: 252.
 Las Chrośtowy 1.
 Rzekę Wiśle.
 Granice spokojne.
 Intraty Roczney czystey Zł. 1,854. Gr: 22. Z Pro.
 pinacyi Zł. 1,300.

Wszystkich tych 4. Wsi, iefzcze obfzernieysze
 Opifanie, łatwo znaleźć można, w Protokule Lu-
 stracyi onych, od Karty 5. do 30. A iefli-
 by na tey pierwfzey Licytacji z ofobna nie zosta-
 ły przedane, tedy do nabycia całkowitego tego
 Klucza w powtórney Licytacji też same Opifanie
 w fzczególności każdej, łatwo posłuży do wycią-
 gnie-

gnienia ogólnego opisanie, zsumowawszy w jedno każdey Wsi Artykuły.

II. *Klucz Piekarski* dawniej właścicielstwa tychże XX. Benedyktynów Tynieckich, leży w Wództwie i Powiecie Krakowskim, składający się z Wł 5. wedle następującej Lustracyi onych:

1. *Wieś Piekary*, odległa od Krakowa m. 1½. Ma Osadłości Wiejskie 52.

Ditto Przywileistę 1.

Pańszczyzny Piefzey 4000.

Jus Patronatus

Folwark 1.

Młyn 1.

Propinacyi Arędowney za Zł: 2,500.

Bydła Szkuk 22.

Gęsi - Ditto - 10.

Kur - Ditto - 21.

Łąk Dworskich zprzątnionych Fur 22.

Przewóz bydź może na Rzecz Wiśle.

Staw 1.

Granice spokojne.

Wysewu Zboża wszystkiego Kor: 223. Gar: 11.

Ziaru 2. na Prowent.

Expensy gruntowej, odtrącone Zł: 1,393. Gr. 11

Intrata rocznia czysta wszelka i z Propinacyą

Zł. 2,198. Gr. 17. Sz: 1.

2. *Wieś Liczki, ma:*

Osadłości Wiejskie 41.

Ditto Przywileistów 4.

Pań-

Pańszczyzny ciągłej 624.

Szarwarki Ciągłej 80.

Do Piefzey 80.

Kościół Parochialny 1.

Łąk w Arędzie za Zł: 12.

Granice spokojne.

Intraty Roczney czystej Zł. 2,122. Gr. 12. Sz. 1.

3. *Wieś Kańców, ma:*

Osadłości Wiejskie 43.

Ditto Przywileistów 3.

Szarwarki Ciągłej 240.

Ditto Piefzey 240.

Staw 1.

Granice spokojne.

Intraty Roczney czystej Zł. 3,316. Gr. 29. Sz. 1.

4. *Wieś Nowa Wieś, ma:*

Osadłości Wiejskie 41.

Szarwarki ciągłej 240.

Ditto Piefzey. 240.

Łąk w Arędzie za Zł: 194. Gr: 14.

Granice spokojne.

Intraty Roczney czystej Zł. 3,071. Gr. 19. Sz. 1.

5. *Wieś Przeginia, ma:*

Osadłości Wiejskie 42.

Ditto Przywileistów 4.

Szarwarki Piefzey 195.

Browar Gor: 1.

Karczma 1.

Młynów 3.

Dzienn: Handl. Nr 1. 1790.

H

Łąk

Łąk w Arędzie za Zł. 119.
 Bor Sosnowy 1.
 Las Chrostowy 1.
 Staw 1.
 Granice kłutliwe.
 Intraty roczney, czystej Zł. 1839. Gr. 9.
 Propinacyi Zł. 2,500.

Obzernieysze Opisanie tych 5. Wsi, widzieć można w Protokule Lustracyinym od Kar: 33. do 103— A ogółem złączwszy opisanie tych 5. Wsi, służyć może za opisanie całkowitego Klucza tego, do powtórney Licytacji, gdy na tey I. Częściami nie będą przedane.

III. Następujące 11. Wsi nie formujące Klucza, każda z nich sama w sobie przedawane będą.

1. *Wies Smierdząca. ma:*

Leży Mila od Krakowa, w Wdztwie Krakow:
 a Powiecie Pronowskim, Właścicielstwa dawniey
 PP. Benedyktynek Staniąteckich; ma:
 Osiadłości Wiejskiey 56.
 Ditto Przywileisów 3.
 Pańszczyzny ciągłej 724:
 Ditto Pieszey 3,352.
 Szarwarki Pieszey 106.
 Dwor 1.

Fol-

Folwark murów: 1.
 Browar 1.
 Karczma 1.
 Młyn 1.
 Propinacya w Arędzie za Zł. 300.
 Bydła Szt: 43.
 Koni Ditto 4.
 Gęsi Ditto 16.
 Kur ditto 16.
 Kaczek Ditto 6.
 Jędykow Ditto 4.
 Łąkow Dworskich sprzątnych Fur 67.
 Dębiny Sztuk 20.
 Las Olszowy 1.
 Rzeka Wisła.
 Jezioro 1.
 Stawów 2.
 Sądżawek 3.
 Granice kłutliwe.
 Wyfiewu wszystkiego Zboża Kor: 179. Gar: 20.
 Ziaru 2. na Prowent.
 Expensa Gruntowe odtrącone Zł. 1,012. Gr. 15.
 Intrata rocznia czysta Zł. 3,940. Gr. 22.

Obzernieysze Opisanie tey Wsi widzieć można w Protokole Lustracyinym od Kar 115. do 128.

2. *Wies Węgrzynowice.*

Leży 2. mil od Krakowa w Wtwie Krakow-
 wskim; a Powiecie Proszowskim, Właścicielstwa
 H 2 da.

dawniej P.P. Benedyktynek Staniąteckich, ma:
 Osiedłości Wiejskie 18.
 Pańszczyzny ciągłej 624.
 Ditto Pielczy 1,414.

Folwark 1.
 Karczma 1.
 Propinacyi w Arędzie za Zł. 250.
 Bydła szt. 7.
 Kur Ditto 5.
 Łąk Dworskich sprzątnyich na Fur 36.
 Pastwisko 1.
 Granice spokojne.
 Wysewu Zboża wśzystkiego Kor: 157. Gar. 24.
 Ziarn na Procent 2½.
 Expens gruntowa odrącona Zł. 755.
 Intrata rocznia czysta Zł. 1,961. Gr. 12.

Obzernieysze opisanie tej Wsi widzieć moż
 zna w Protokule Luſtracyinym od Kar: 129. do
 136.

3. Wieś Ostrów.

Leży 4. mile od Krakowa w Wdztwie Krak:
 a Powiecie Proszow. ma:
 Osiedłości Wiejskie 65.
 Pańszczyzny ciągłej 4,134.
 Ditto pielczy 2,392.

Dwor 1.
 Folwark 1.
 Browar 1.
 Propinacyi Arędowej za Zł. 550.

Bydła

Bydła Szt. 21.
 Koni ditto 6.
 Sziń ditto 10.
 Gęsi ditto 10.
 Kur ditto 10.
 Gruntu pustego na Kor. 16.
 Łąk sprzątnyich Dworskich na Fur 11.
 Ditto w Arędzie za Zł. 404.
 Las Dębowy 1.
 Ditto Brzowy 1.
 Ditto Osinowy 1.
 Ditto Chroſtawy 1.
 Stawów 3.
 Granice spokojne
 Wysewu Zboża wśzystkiego Kor: 336. Gar. 24.
 Ziarn na Procent 3½.
 Expens Gruntowe odrącona Zł: 1,158 Gr. 26. Sz: 1½
 Intrata Rocznia czysta Zł. 8,242 Gr. 1.

Obzernieysze opisanie tej Wsi widzieć moż
 zna w Protokule Luſtracyi od Karty 215. do 233.

4. Wieś Niegardów.

Leży 3. Mile od Krakowa w Wdztwie Krak:
 a Powiecie Proszewskim, ma:
 Osiedłości Wiejskie 29.
 Pańszczyzny ciągłej 1,920.
 Ditto Pielczy 2,540.
 Szarwarki Pielczy 68.
 Kościół Parochial: 1.

H 3

Jus

Jus Parronatus
Dwor 1.
Browar 1.
Propinacya Dworska
Swin Szt: 5.
Łak Dworskich sprzątaných Fur 38.
Pastwiska 2,
Rzeka Strzeniawa.
Staw 1.
Sadzawka 1.
Granice spokojne
Wysiewu Zboża Kor: 290. Gar: 16.
Ziarn 3. na Prowent,
Expens Gruntowa odrażona Zł. 922. Gr: 11.
Intrata Roczna czysta Zł. 6,199. Gr: 29.

Obszerniejsze opisanie tej Wsi widzieć można w Protokule Lufracyi od Kar: 235. do 255.

5. *Wies Klimuntów.*

Leży 4. Mile od Krakowa w Wdźwie Krak.
Powiecie Proszow: ma:
Osiedłości Wiejskie 67.
Ditto Przywileista 1.
Pańszczyzny ciągłej 4,160.
Ditto Pielzey 4,400.
Szarwarki Pielzey 152.
Dwor 1.
Folwark 1.

Karcz-

Karczma 1.
Młyn 1.
Propinacya Arędowna za Zł: 700.
Bydła szt: 39.
Koni Ditto 4.
Swin Ditto 14.
Gęsi Ditto 10.
Kur Ditto 10.
Łak Dworskich sprzątaných 32.
Pastwisko 1.
Rzeka Strzeńcawa
Stawów 2.
Sadzawek 2.
Granice spokojne
Wysiewu Zaoża wszystkiego Kor: 332. Gar: 4.
Ziarn na Prowent 4.
Expens Gruntowa potrącona za Zł: 1,312. Gr: 15.
Intraty roczney czystej i wszelkiej Zł. 10, 224.
Gr: 29.

Obszerniejsze opisanie tej Wsi widzieć można w Protokule Lufracyi od Kar: 259. do 282.

6 *Wsie Przemęczanki i Przemęczany.*

Leżą 4 mile od Krakowa w Wdźwie Krak:
Pow: Proszow: ma:
Osiedłości Wiejskie 62.
Ditto Przywileista 1.
Pańszczyzny ciągłej 1,210.
Ditto Pielzey 5,424.
Szarwarki 208.

H 4

Dwor

Dwór 1.
 Folwark 1.
 Karczma 1.
 Browar 1.
 Młyn 1.
 Propinacyi Arzędowney Zł. 710.
 Owiec sztuk 26.
 Bydła Ditto 23.
 Koni Ditto 4.
 Świń Ditto 27.
 Gęsi ditto 10.
 Kur Ditto 10.
 Łąk Dworskich sprzątaných Fur 10.
 Pastwiska 2.
 Las Dębowy
 Las Chrośtowy
 Rzeka Sciekna
 Granice spokojne
 Wysiewu wżysztkiego Zboża Kor. 337.
 Ziarn 3. na Prowent Expens Gruntowa odrącona
 Zł. 1509.
 Intraty Roczney czyśley Zł. 7508. Gr. 25, Szel $\frac{1}{2}$.

Obszerniejsze opisanie tej Wsi widzieć można w Protokule Lustracyinym od Kar: 285, do 305.

7. *Wsie Błogocice i Części Makocice.*

Leżą mil 4. od Krakowa w Wdztwie Krakow.
 Pow: Proszow: ma:
 Osiedłości Wiejskiey 30.

Pań-

Pańszczyzny ciągłej 2,184.
 Ditto Pieńzey 2,704.
 Szarwarki Pieńzey 128.
 Kaplica murowana 1.
 Dwór 1.
 Folwark 1.
 Karczma 1.
 Młyn 1.
 Psopinacya w Arzędzie za Zł. 400.
 Owiec Sztuk 60.
 Bydła Ditto 29.
 Koni ditto 4.
 Świń Ditto 5.
 Gęsi ditto 10.
 Kur ditto 10.
 Łąk Dworskich sprzątaných na Fur 18.
 Pastwisk 2.
 Rzeka Sciekna.
 Sadzawka 1.
 Granice spokojne.
 Wysiewu Zboża wżysztkiego Kor: 301. Gar. 16.
 Ziarn na Prowent 4.
 Expens Gruntowa odrącona Zł. 2,219. Gr. 24. Sz: $1\frac{1}{2}$.
 Intrata rocznia czyśta Zł. 3,473. Gr. 7.

Obszerniejsze opisanie tej Wsi widzieć można w Protokule Lustracyinym od Kar: 307 do 329.

8. *Wież Koslica*

Osiedłości Wiejskiey 14.

Za-

Zamiaść Folwarku Chałupa Gospodarska
 Propinacyi Arędowej za Zł. 120.
 Łąk Dworskich sprzątaných Fur 12.
 Pastwisko 1.
 Las Dębowy 1.
 Chruſtowy 1.
 Rzeka Wiſła
 Granice ſpokoyne
 Expensy Gruntowey odtrąconey Zł. 100.
 Intraty roczniy czyſtey Zł. 578.

Obſzernieyſze Opisanie téy Wſi widzieć można w
 Protokule Luſtracyinym od Kar. 331. do 332.

9. Wieś Radomgą, ma:

Oſiadłości Wieyſkiey 13.
 Pańſzczyzny ciągley 1,248.
 Folwark 1.
 Browar 1.
 Karczma 1.
 Propinacyi w Arędzie za Zł. 500.
 Bydła ſztuk 16.
 Koni Ditto 2.
 Świń Ditto 12.
 Gęſi ſztuk 4.
 Kur Ditto 15.
 Kaczek Ditto 5.
 Łąk Dworskich sprzątaných Fur 12.
 Las Olszowy 1.
 Ditto Chruſtowy 1.
 Przewóz bydź może na Rzece Wiſle.
 Granice ſpokoyne.
 Wyſiewu Zboża wſzyſtkiego Kor. 38. Gar. 20.
 Ziarna na Prowent 2. i 1.

Ex-

Expens gruntowa odtrącona Zł. 368. Gr. 15.
 Intraty roczniy czyſtey Zł. 1,003. Gr. 3.

Obſzernieyſze Opisanie téy Wſi, widzieć można w Protokule Luſtracyinym od Karty 203 do 213

Klucz Opatowiecki dawniey Właſciicielſtwa XX
 Benedyktów Tynieckich w Wdztwie Sandomirſk:
 a Powiecie Wiſlickim, ſkłada ſię z naſtępującego
 Miasta i 2. Wſi.

Miasto Opatowiec.

Leży mil 9. od Krakowa, ma:
 Oſiadłości Mieyſkiey 80.
 Kościół Parechialny 1.
 Jus Patronatus
 Dwor 1.
 Browar 1.
 Karcznię 1.
 Młynów 2.
 Propinacyi Arędowney Zł. 1,400
 Bydła ſztuk 30.
 Koni dytto 9.
 Świń diitto 13.
 Gęſi ditto 20.
 Kur ditto 20.
 Gruntu w Arędzie za Zł. 100.
 Łąk Dworskich sprzątaných Fur 5.
 Przewóz był dawniey
 Rzeka Dunalec.
 Granice ſpokoyne
 Wyſiewu Zboża wſzyſtkiego Kor. 148 Gar 24.
 Ziarn

Ziarn na Prowent 3.
 Expens gruntowa odtrącona Zł: 900.
 Intraty roczney czystey Zł, 4,812 Gr. 13.

Obszernieysze opisanie tęg Wsi widzieć można w Protokule Lustracyinym od Kar: 137 do 200

1. Wsie Piotrkowice.

Leży od Opatowca mila 1. ma:
 Pańszczyzny ciągłej 624.
 Ditto Pieńszey 2,444.
 Szarwarki Pieńszey 140.
 Folwark 1.
 Bydła szusok 22.
 Świn ditto 4.
 Gęsi ditto 20.
 Kur ditto 20.
 Łąk Dworskich sprzątaných Fur 6.
 Las Brzożowy
 Granice spokoyne
 Wysiewu Zboża wszytkiego Kor: 110. Gar 8.
 Ziarn na Prowent 3.
 Expensa Gruntowe odtrącone Zł. 762.
 Intraty roczaley czystey Zł: 1,669 Gr. 3.

Obszernieysze Opisanie tęg Wsi widzieć można w Protokule Lustracyinym od Kar: 137. do 200.

2. Wsie Urszuly.

Leży od Opatowca M. 1. ma:
 Osadności Wiejskiej 21.
 Pańszczyzny ciągłej 1,404.

Dot

Dto Pieńszey 1742.
 Szarwarki Pieńszey 144.
 Łąk Dworskich sprzątaných Fur 2.
 Las Chrusstowy 1.
 Rzeka Wisła.
 Granice spokoyne.
 Wysiewu Zboża wszytkiego Kor: 30.
 Ziarn na Prowent 3.
 Intraty roczney czystey Zł: 578. Gr. 24.

Obszernieysze Opisanie tęg Wsi widzieć można w Protokule Lustracyinym od Kar: 137. do 200.

Takowych Dóbr ieszcze obszernieysze Opisanie widzieć można w Protokule Lustracyinym tychże Dóbr w Wtwach Krakowskim i Sandomirskim; w Woiewództwach zaś Lubelskim, Wołyńskim, i Bełskim znajdujących się, a Lustrowanych przez Markowskiego i Gutowskiego, są w udzielnym Protokule:

Wsie Branewka dawniey do Kuštody Zamoyiskiey należąca, w Woiewództwie Lubelskim leżąca, ma:
 Kontrawencyi Granicznych 7.
 Dwor 1.
 Karczma 1. przy Drodze do Krzemieńca.
 Browar do palenia Gorzałki.
Rzeczka Branewka, mająca we Wsi Młynek na iedne koło, i ieszcze bydy może ieden na przeciw Dworu.
 Grunta miejscami sapowate, miejscami gurzysze.
 Ogród Fruktowy ieden, a Warzywianých kilka.
 Łąk kilka dostatecznych.

Wysie.

Wysiewu wszelkiego Zboża z Roku 39. Kor: 102.

Garcy 2.

Gay Grabnik i Las Sosnowy nadpustofzone, ale już oba odrastaia.

Remanent Dworlickich sprzętów jest.

Dto Browarny jest.

Inwentarza Bydła żadnego nie ma.

Osada Wsi Branewki w połowie prawie większy w ubogim stanie, i Dwór do zapomożenia wcale nieprzykłada się.

Pańszczyzny Pociężney 11.

Dto - Piefzey - 9.

Szarwarki - - - 20.

Rocznego Podatku i Dzieściny Zł: 142.

Daniny różne.

Expensy Gruntowey odtrąconey Zł: 279. Gr: 15.

Intraty Roczney czystey Zł: 1,944. Gr: 25.

Powinności dla Poddąństwa przepisane na zawsze do zachowania Dziedzicom następny, które, ażeby przez niewiadomość nie były zgwałcone, w późniejszych Dziennikach umieszczają się, i razem służyć będą do naśladowania innym Dziedzicom, chcącym po Ludzku z Poddanemi swemi obchodzić się.

Wies Mikitycz dawniej Probostwa Toporowskiego w Woiewództwie Bełkim leżąca, ma:

Dwór z Zabudowaniami zwyczajnymi Folwarczanemi.

Karcznię z Łąką na ośmior Kossarzy.

Ogród Fruktowy i Warzywianych kilka.

Pol: 9. Niw: 7. Łąk 6.

Grunta i Wies cała w Okolicy swojej, leży między Lasami.

Ziemia czarna, w części glinkowata i Piaszkowata, naywięcej w nizinach.

Remanentu Sprzętów Dworlickich, Browarnych, Karczemych, żadnych niema gruntowych.

Inwentarza Bydła takż niema.

Pieczół Barci 2,

Wysiewu Pszenicy Kor: 1. Gar: 4.

Dto Zyta - Dto 18. Dto 4.

Osiadłości wszelkię 42.

Dymów 50.

Chałup 50.

Dusz Męskich w ogół 159.

Dto Białogłowski - 159.

Granic pewność od R. 1694. i 1704. okazuje się.

Pańszczyzny letniej Ciągłej 103.

Dto - Dto - Piefzey - 3.

Dto - Zimowey - Ciągłej 70.

Dto - Dto - Piefzey - 3.

Szarwarki roczney - - - 152.

Tłuki - - - 72.

Motków - - Szuk - - 1.6.

Jay - - - Dto - - 234.

Kapłunów - Dto - - 39.

Owsa Dani Kor: 17.

Czynszu Zł: 183. Gr: 15.

Opisanie Powinności wszelkię dla Poddąństwa naruszyć się niemogący.

Expens Fundz: odtrącona Zł: 174.

Intraty roczney czystey i wszelkię Zł: 3466. Groszy 9.

Łgi podane do Licytacyi obszerniey się niewypisują nad powyższe. Kommissyi doniesienie Intraty,

traty, gdyż w Protokule Lustracyjnym, prócz Opisania Ich Granic, Jutrarty teraźniejszey, i Sperandy na potym bydź mogącey, iako też Annexów Dokumentowych tymże Łąkom służących, nic niema więcej.

Każdy tedy kupiwszy, czy Dobra iakie, czy Łąki, zapewna wypisze, z Protokółów Lustracyjnych, tak dokładnych, iak trudno znaleźć gdzie dokładniejszych, nie tylko lepsze obzerniey, ale i całkiem, dla Wygody swoiey. — Dla tego Dziennik nierozszerza się z obzerniejszym Opisanem onych, iako tylko na ten raz, i dla tęj iedney tylko Części Obywateli, służyć mogącym. — Ale na to miejsce po skończonem zupełnie Licytacji, da się Specyfikacya kto kupił i za iaką Summę, dla późniey chcących odkupić, potrzebney Wiadomości:

Dawszy tedy w tym I. Numerze takowe Opisanie Dóbr po Duchowieństwie Galicyjskim, idących do Licytacji Przedazney, dadzą się w następującym Nrze II. Opisanie Dóbr Biskupstwa Krakowskiego do Licytacji Arędowney, która, że co lat 6. odnawiana będzie, przeto dokładne Opisanie tych Dóbr, służyć może dla Wygody Obywatelskiej na zawżde.

Koniec I. Nru 1790. — II. zaś Nr wkrótce z druku wynidzie.

Ten Nr kosztuie Zł: 6, osobno biorąc.

Pomnożenia we dwójce Ceny w tym Roku Dziennika tego, jest przyczyną, pomnożenie we dwójce onegoż Materyałów, z przyłączenia Materyi Rządowych, a ztąd pomnożenia we dwójce i Expensy,

Takowy Tytuł, treść Materyi tego I. Numeru zajmujący, rozdać się gratis w Expedycyi Dziennika tegoż, na Ulicy Sto-Jańskiey Nro 3, na pierwszym Piętrze, każdego czasu, iako i z dawniejszych Dzienników.

Komisarzy zaś Wojewódzkie mogłyby trzymać takowy Dziennik z Funduszu Kasy swoiey, płacąc tylko za sam Dziennik Zł: 36. Pocztą zaś mogłyby bydź darmo, iako pozwolona od Nayaśniejszego Pana bez płatnie na Expedycyę tychże Komisarzy.

- I. Summaryusz niektórych innych Urzędzeń tegoż Jurysdykcji. - - - - 81.

Część II. o Wiadomościach, Handlowych, Ekonomicznych, Fabrycznych, Kontraktowych. &c.

I. o Targach i Handlu Kraiowym.

- Targ Miasta Warszawy z Taxą Chleba. - - 87
 — Targ Miasta Wilna i Mińska. - - - 89.
 — o Przyczynach Drożyzny w Mińsku, i na Ukrainie. - - - 92.

II. o Targach i Handlu Zagranicznym.

- Targ Gdański. - - - - 94.
 — Handel Gdański z weszłych i wychłych Produktów w Roku 89. - - - 96.

III. IV. V. VI. VII. Artykuły vacante.

VIII. o Kontraktach Kraiowych na Dobra i Summy, i różne Produkta.

- Dobra Radziwiłłowskie Ekonomii Wileńskiej, przedane. - - - 97.
 — Summa na Zastawę, lub Dzierżawę Dóbr. - - 97.
 — Wełna i Owce Angielskie do przedania. - - 97.
 — Wódki Okowitki i Pszenica do Kontraktowania. - 98.
 — Refszta Dóbr Galicyjskich do Licytacji Przedazney nieamieszczonej w Uniwersale. - - 99.
 — Obfzerniejsze Opisanie Dóbr wszystkich po Duchowieństwie Galicyjskim do Licytacji Przedazney. - - - 101.

© sposobie nabycia

DZIENNIK

RZĄDOWO — EKONOMICZNO HANDLOWY

Zawmujący Wiadomości Rządowe, Ekonomiczne, Handlowe, Fabryczne, Kontraktowe na Dobra i Summy &c.

ROKU PIĄTEGO NR II.

LUTY 1790.

Zawiera w sobie:

Część I. o Wiadomościach Rządowych z Władzy Prawodawczej i Wykonawczej Sładoznawczych &c.

I. Co do Władzy Prawodawczej.

Karta

- Prawo całkowite, o Kommissyach Wojewódzkich w Litwie - - - 122.
 — Prawo całkowite o Rekrutowaniu w Korci Litwie - - - 153.
 — Uniwersał Marzałkow Konfederackich o Czynnościach terażniejszego Seymu 162.
 — Summaryusz wszystkich terażniejszego Seymu Konstytucyi i Zaleceń - - 199.

II. Co do Władzy Wykonawczej nie terażniema.

Część

4. w Xiegarni Szczepańskiego w Nowomiejskiej Bramie.
5. w Poznaniu u Krzysztofowicza Bibliopoli.
6. w Włocławku w Xiegarni Akademickiej.
7. Po wszystkich Pocztach całego Kraju adresując się do którego z JIPP. Sekretarzy Pocztańtu Warszawskiego---Lub do *Expedycy Dziennika Rządowo Handlowego.*

Komisyye zaś Wojewódzkie mogłyby trzymać takowy Dziennik jako interesujący Ich Czynności z Funduszu Kasły swojej na całe Komisyyę i. Exemplarz za Zł. 66. Poczta zaś może być darmo, jako pozwolona od Najjaśniejszego Pana bez płatnie na wszystkie Expedycye tychże Komisyyi---Dziennik zaś wolalby mieć po wszystkich Komisyyach po 1. Exemplarzu, dla ułatwieńszey komunikacyi Ich Czynności, aniżeli co ma teraz z niektórych Komisyyi po kilku Kommissarzy swym kosztem utrzymujących ten Dziennik, a z innych Komisyyi i żadnego mienia. Z tych więc Komisyyi, w których nieznają tego Dziennika, mała jest nadzieja Krajowi, Wiadomości Ich Czynności, bo niebędą wiedzieć przez taki sposob komunikować mogą swe Czynności i Urządzenia.

DZIENNIK

RZĄDOWO .. EKONOMICZNO HANDLOWY.

Zajmujący Wiadomości Rządowe, Ekonomiczne, Handlowe, Fabryczne, Kontraktowe na Dobra i Summy, &c.

ROKU PIĄTEGO Nro II.

LUTY 1790.

CZĘŚĆ I.

o Wiadomościach Rządowych z Władzy Prawodawczej i Wykonującej składających się.

I. Wiadomości co do Władzy Prawodawczej.

Ten Nr II. służący na Miesiąc Luty, nie może zająć wedle zamiaru powyższego tegoż Dziennika; specyfikacyi Czynności Prawodawczych czyli Séymowych w tym Miesiącu zaszłych, gdyż każdy Nr wychodzi aż na końcu Miesiąca.

Dzien: Rząd. Handl: 1790. No II. A

*Biblioth. Scholar. Par
vienne coll 1790.*

ca, a zatym tego Miesiąca Czynności, w którym wychodzi Nr, dla niemożności wypisania w zebraniu i wydrukowaniu onych, dawać się nie będą, ale zawsze w następnym Nrze, a zatym i z tego Miesiąca Lutego. Specyfikacya Czynności Seymowych, czyli Konstytucyi i Zaleceń zasłanych, w tym II. Nrze nie daia się, ale aż w następnym. — A na to miejsce ten Artykuł zajmuie się Konstytucyami powyższemi, dotąd w Dzienniku nie umieszczone, a do konieczney wiadomości potrzebnemi, to jest: Konstytucya Kommissyi Woiewodzkiej w Litwie, gdyż dla Korony już się dała w poprzedzającym I. Nrze. —

Prawo Tit: Kommissye Woiewodzkie i Powiatowe w W. X. Litt: oblatowane w Grodzie Warszawskum 10. Listopada 1789.

RZĄD dobry, gdy jest jedyną całością, ozdoby i pożytków Kraiowych zasada, ażeby przeto do skutecznienia tych

szczęśliwości dążącemu powszechnemu Ustaw Seymu niniejszego zamiarowi, odpowiadały i pomagały, szczególne każdego Woiewództwa i Powiatu urządzenia: My KROL za zgodą Seymujących STANOW ustanawiamy, po wszystkich Woiewództwach, Powiatach, i w Xięstwie Zmudzkiem Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Kommissye Porządkowe, w następujących przepisach.

Każde Woiewództwo i Powiat na pierwszym Seymiku Gromnicznym Gospodarskim, Obywatelw swego Woiewództwa, czy Powiatu dobrze osiadłych, pod Kondemnatami nie zostających, w niczym podług Prawa nie notowanych, Osób piętnaście najmniej (zostawiając wolność każdemu Woiewództwu i Powiatowi obierania więcey Kommissarzów, jeżeliby tego uzały potrzebę) czy iednomyslnością, czy większością głosów wybierze, i na lat dwa kredensować będzie, a Xięstwo Zmudzkie i Powiat Ofzmiański iako dwie Repartycye mający, na każdą Repartycyą po Osób piętnaście wybierać ma.

Z Urzędników Ziemskich i Grodzkich po iedney tylko Osobie z Ziemstwa i Grodu umieszczonemi w Kommissyi bydz mogą, celem nieubliżenia kompletu Sądowego w Grodach i Ziemstwach, Senatorowie Woiewodzcy, Cywunowie, Marszałkowie Powiatowi, Podkomorzowie, Starostowie Grodowi i Chorażowie w tey Kommissyi bez obrania zawsze zasiadać mogą, a przy reasumowaniu się każdej Kommissyi zasiadać powinni, gdy nie są zajęci usługą publiczną.

Funkcyą tę Kommissarską pracować, a bezpłatnie odbywać się mianą mieć chcemy stopniem zasług Obywatelskich.

Kommissarze wybrani natychmiast, tak iak Deputaci, w przytomności Obywatelów w Izbie Seymikowej wykonać mają Jurament na tę Rote: = Ja N. Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Trócy Świętey Jedyemu, iako w sprawowaniu tego Urzędu mojego, wiernie i sprawiedliwie pilnując, powinności Prawem przepisanych czynić i zachowywać się będę, ku nay-

„ większemu dobru i pożytkowi Kraio-
„ wemu, oraz Woiewództwa mego, i ka-
„ żdego w szczególności w nim Obywa-
„ tela, starania moje kierować, Sprawy
„ Urzędowi mojemu do sądzienia Pra-
„ wem zlecone, bez parcyałności, bez
„ boiaźni i nienawiści, nie biorąc ani
„ spodziewając się żadnych offerencyi,
„ wedle Boga, Sumnienia, Praw Cywil-
„ nych i Woyskowych, i według spra-
„ wliwości sądzić i sprawować się bę-
„ dę. Tak mi Boże dopomóż. „ — Je-
„ żeliby który z Kommissarzy w ciągu Fun-
„ keyi Kommissarskiej był obrany na tym-
„ że Seymiku obierze Woiewództwo dru-
„ giego, w przypadku zaś którego z nich
„ śmierci, Woiewództwo czy Powiat na
„ miejsce zmarłego na pierwszym nastę-
„ pującym Seymiku obrać ma.

Nizeli zaś Elekcyą dwuletnia Kommissarzów na następującym Gromnicznym Seymiku uskuteczni się, tym czasem do Kommissarzów Woiewódzkich i Powiatowych determinujemy Kommissarzów tych, którzy Prawem teraźniejszego Seymu do likwidowania Intrat w ka-

dzym Woiewództwie, Powiecie i Xie-
stwie Zmudzkiem są wyznaczeni, a Ci na
dniu piętnastym Miesiąca Grudnia, Ro-
ku Tyśiąć Siedmset Ośmdzieśiat Dzie-
wiątego, do Miast Kapitałnych swych
Woiewództw i Powiatów ziechawszy się,
Przysięgę z Roty wyżey przepisanej
przed Aktami Ziemskimi lub Grodzkie-
mi wykonają, i Funkcye Kommissarskie
do czasu Seymików Gromnicznych, po-
dług objaśnionych niniejszym Prawem
powinności, zastępować i exekwować
będą.

Mieysce do czynności i Sądów, dla
teyże Kommissyi Miasta Stoleczne *re-
spective* każdego Woiewództwa, lub Po-
wiatu determinujemy. (a) Seessye co-
dziennie (oprócz Świąt) od godziny o-

- (a) Te Miasta ponieważ są zwyczajne, też same
co dla Ziemstw i Grodów, nie tak jak w
Koronie odmienne, przeto nietylko Prawo
ale i Dziennik w tym mieyscu onych nie-
wymienia, gdy jednak będą niżej w Dzien-
niku, Kommissarze wszystkich Kommissyi
Koronnych i Litewskich, teraz obrani, wy-
szczególniać się, na ten czas razem i wszyst-
kie mieysca Kommissyów wyszczególnia się.

osiney ranney, do godziny pierwszej z
południa trwać mające, naznaczamy; Sa-
mą zaś Kommissyą nieustannie ciągłą w
Komplecie Osób najmniej trzech mieć
chcemy, w której liczbie (jeżeli by się
tak mały znajdował komplet) tedy z
Kommissarzów, którzy są z Urzędu swe-
go *Assessores nati*, nie więcej iak ieden
z porządku zasiadać będzie.

Dla czego obrani Kommissarze na
mieysce wyznaczone naydaley we dwa
tygodnie po obraniu siebie ziechawszy
się, pod prezydencyą zawsze Cywilną,
pierwszego z Urzędu lub Instrumentu *E-
lectionis*, Kommissyą Woiewódzką ufun-
dują, czas zasiadania i Kadencye mię-
dzy sobą ułożą, i rozdziela tak, aby
zawsze niemniej iak trzech Kommissa-
rów przytomnych było, i ten układ swój
w Protokule każdodziennych czynności
Kommissyine zawierać mającym, przez
jednego z Kommissarzów utrzymywać się
powinnym, zapiszą. Regenta *unanimi-
te* czy *pluralitate* głosów obranego, i Ro-
tą dla Regentów Sądowych przysięgłe-
go kredensować będą, i do dopełnienia

czynności Urzędowi swemu powierzających się, wraz przystąpią; A te Kommissye w takim upoważnieniu i bezpieczeństwie Osób mieć chcemy, iakie jest wszystkim Prawem zastrzeżone Jurydykcyom Sądowym w sprawowaniu Ich Funkcyi.

Szczególne dla Kommissyi obowiązki osobnemi opisują się Artykułami.

o Materyi Cywilno - Woyskowej.

Gdy Woyska konfystuiące w czasie pokoju stale po Woiewództwach i Powiatach rozłożone mieć chcemy; powinnością przeto będzie Kommissyi Woiewódzkiej za uwiadomieniem siebie od Kommissyi Woyskowej o wielości i rodzaju konfystować mającego Zolnierza znosić się z tąż Kommissyą Woyskową we wszystkim tym, co tylko do potrzeby rozkwaterowania, furazowania, i ochronienia Obywatelów od przemocy ściągać się może, a to według następujących Reguł.

Imo. O Kwaterowaniu. Kommissya Woiewódzka zważywszy pozycyą swego Woiewództwa, czy Powiatu, do utrzymania Kawaleryi, czy Infanteryi zdolnieyszą, tudzież obszerności Miałt pryncypalnieyszych, wielość Dóbr i Miałt Stółecznych Starościńskich, Ekonomicznych, Duchownych, i Kawalerów Maltańskich, dostatecznie do Kommissyi Woyskowej opiszę, i porozumiawszy się z tąż Kommissyą Woyskową, rozkwateruje zolnierza po tych Dobrach i Miałtach, tak żeby i Regimenta wygodną miały lokacyą, i mieszkanię ieden nad drugiego faworyzowany, ani uciążony nie był, i aby utrzymujący na Kwaterze po Miałtach Zolnierza, sami tylko skrzywdzonymi nie zostali, dożyrzy Kommissya Woiewódzka przez składkę Miałta ogólną nadgrody dla Nich.

W Dobrach Ziemskich lubo Prawa dawne konfystować Zolnierzowi nie pozwalają, przecież gdyby który Obywatel z gorliwości dla Dobra publicznego od każdego spodziewaney, oświadczył przed Kommissyą Woiewódzką ochotę,

iż chce przyjąć, i dać wygodą w Dobrach swoich dla żołnierza Konfystencyą nie mnieyszą jednak, iak dla iedney Chorągwi Kawaleryi, lub iedney Kompanii Infanteryi; Kommissya Woiewódzka za zniesieniem się w tey mierze z Kommissyą Woyskową w ofiarowanych na Konfystencyą Dobrach rozkwatować Żołnierza będzie mogła, w przypadku zaś uciążliwości od Woyska Konfystującego, Dziedzic Dóbr za odezwaniem się w tym do Kommissyi Woiewódzkiej, a przez tę do Kommissyi Woyskowej, Konfystencyą uproszoną sprowadzić z Dóbr swoich będzie mógł. Possessye zaś Ziemskie po nadgraniczu leżące, według dawnych Praw Konfystencyi Żołnierskiej ulegać mają: Którego pogranicza extensyą, naydaley do mil pięciu rozciągamy.

Ażeby przez arbitralne miary i wagi między żołnierzem kupującym, a mieszkańcem przedającym, wzajemne nie działy się pokrzywdzenia, Kommissya Woiewódzka, każda *respectivè* swego Woiewództwa czy Powiatu, aby wszędzie

miary i wagi według Prawa były iednostayne, Pieczęcią Skarbową oznaczone dozierać i występnych w tey mierze według przepisu Konstytucyi tyfiąc siedemset sześćdziesiąt szóstego roku — Titulo ustanowienie miary — Stem Kóp Groszy Litewskich karać *indulte* w Sądzie swoim powinna, czego dozór, aby był nieprzerwany, dozwalamy Kommissyom Woiewódzkim wyznaczyć, czy na każdą, czy na kilka Parafii Officyanta swego, któryby tego dostrzegał, Kommissyą o przestępstwie zawiadomić, i wykraczających pozywać.

Bezpieczeństwa publicznego całego Woiewództwa, czy Powiatu, gdzie mają Konfystencyą, iak są obowiązane Pułki dostrzegać, tak na zastronienie od hultajów i wszelkich włóczęgów, ieżeliby potrzeba wyciągała, za rekwizycyą od Kommissyi Woiewódzkiej w Komplecie na piśmie uczynioną, wysłać Pułk Konfystujący Kommandę powinien, a Kommissyi Woyskowej o tym zaraportować.

zdo. *O Rekrutowaniu.* Aby rekrutowanie Zolnierza według osobnego w tym przepisu prawa, równym dziejąc się rozkładem, jednego nad drugiego więcej nie dotykało z Obywatelów Kommissya przeto Woiewódzka zawiadomiwszy się od Kommissyi Woyskowej o czynie, w którymby miała dostarczać Rekruta, dyspartament Rekruta według Prawa bez pokrzywdzenia żadnego uczynić, Dziedziców, lub Possessorów Dóbr i Miasta o tym Dyspartymencie obwieścić, dostarczonych Rekrutów Regimentowi w swoim Woiewództwie, czy Powiecie Konfystuiącemu oddać, z dostarczenia onych od Regimentu Kwit wziąć, a sama Dziedziców kwitować Jurydycznie, i dostarczenie takowe w Protokół zapisać obowiązana będzie.

Na zapobieżenie tak dezercyi żołnierza, iako też hultajstwa bezczynnie włóczącego się, Kommissya Woiewódzka wraz z Kommiendantami Korpusów konfystuiących obmyśli nayskuteczniejsze sposoby wprowadzenia w całym Woiewództwie, czy Powiecie Paszpor-

tów pewnych, tak, aby każde Miasto, Dwór, Wieś, Karczmy, Młyny, Ludzi bez Urlopu Regimentowego, lub bez Paszportu Powiatowego, czy też przez Dziedziców formą ustanowioną wydanego zatrzymywały, i do Kommissyi Woiewódzkiej dostarczały, których Kommissya wyexaminowawszy, ieżeli się czy dezserterami; czy Rok cały bez służby bawiacemi włóczęgami bydlę pokaza, do Regimentu ich odda, dopomniawszy się od Regimentu służney za przytrzymanie, i dostarczenie przywożącemu nadgrody.

Ktoby zaś w takim gatunku przechodzących Ludzi wiadomie przepuszczał, a tym bardziey przechowywał, takowy za dowodem służnym, w Sądach Kommissyi Woiewódzkiej ukaranym bydlę ma, zaplaceniem za każdego wiadomie przechowywanego, lub przepuszczanego Zbiega, po złotych dwieście do Kaszy Woiewódzkiej, dla nadgrodenia uszkodzonemu.

Odgłos rekrutowania Zolnierza, że się stawac może przeszkodą do zalu-

dnienia się, które jest najważniejszą Kraiu szczęśliwością, na zabezpieczenie temu, Kommissye Woiewódzkie, każda w swoim Woiewództwie, czy Powiecie wyda Uniwersały obwieszczaące, iż czy to rodak do Ojczyzny powracający, czy Zagraniczny na nowo osiadający wolen będzie do trzeciego pokolenia od rekrutowania z jego Familii Żołnierza, dla czego Kommissya Woiewódzka takowemu osiadającemu wyda udzielne na Piśmie, pod Pieczęcią Woiewódzką zaręczenie, które aby *Sacro sancte* dotrzymane było waruiemy, o czym Plebani we wszystkich Parafiach w Święto z Ambon Lud uwiadomić mają.

3tio. O *Furazowaniu*. W szczególnym Furazowaniu, aby i Żołnierz niedostatku i Obywatel nie cierpiał krzywdy, Magazyn Furazów Żołnierskich generalny na zawsze trwały, dla Woyska Wielkiego Xięstwa Litewskiego mieć chcemy; na założenie którego, z każdego według nowey abjuraty Dymu, bez excepcyi żadnych Dóbr, i Naszych Stółowych, złożyć mają Obywatele Pro-

wincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego, w Racie przyszłej Marcowey 1790. Roku przy wniesieniu innych podatków po Złotym Polskim iednym, a to na raz tylko ten ieden.

Magazyn ten generalny ma być pod Urządzeniem ogólnym Kommissyi Woyskowej, a pod dozorem szczególnym Kommissyów każdego Woiewództwa, czy Powiatu, który ażeby był na zawsze trwały, ku utrzymaniu onego następne przepisują się Reguły:

Kommissye Woiewódzkie zaczynając od dnia pierwszego Januarii 1790. Roku przesyłać będą do Kommissyi Woyskowej Rapporta przez siebie i Officyera w Kommissyi Woiewódzkiej zasiadającego podpisane, o cenie Zboża, Siana, i różnych wiktuałów, iaka jest na Targach po Miastach i Miasteczkach, każda *respective* swego Woiewództwa czy Powiatu. Tym sposobem zawiadomiona o cenie, iaka jest w całym Kraiu Kommissya Woyskowa, w proporcya potrzeby rozlokowanego po

Prowincyi Woyska, zaleci Kommissyom Woiewódzkim, aby każda wspólnie z wykommenderowanym do tego od Pułku konfystuiącego Officyerem za Summę z Podatku po złotemu z Dymu wybraną, Furażu i Prowiantu zakupiła, o wielości skupionego Furażu, i o ogólnej na skupno wydanej Summie Kommissyą Woyskową zawiadomiła. Kommissyą Woyskową z abcugowanych od Zolnierzy Traktamentów, wypłaci niezwłocznie każdemu Woiewództwu i Powiatowi Summę taką, iaką które na skupienie Furażów złożyło, żeby ta nieustannie i trwale na nowo potrzebne zawsze skupienie znaydowała się. A tę Summę bądź w istocie, bądź w zakupionych Magazynach zawsze całkowitą Kommissarze funkcyą kończący, zdawać będą Następnym Kommissarzom wraz po Ich obraniu, wespół ze wszystkimi Aktami czynność Ich zawierającymi, pod odpowiedzialnością z Własności za stratę, tak iak za Summę Skarbu Publicznego w Sądach teyże Kommissyi Cywilno Woyskowej.

Ze

Ze zaś Furaż w iednym Woiewództwie taniej, w drugim drożey kupować się może, przeto Kommissyą Woyskową z ogółu wydanej na skupienie w całej Prowincyi Summy zlikwiduje, po czemu kosztuie Beczka Zboża, Kamień siana, i tam daley, i takową z ogółu kupna wylikwidowaną ceną, dostarczać każe dla Zolnierza po wszystkich Konfystencyach, żeby Zolnierz po całej Prowincyi za równą cenę dostając Furażu z Magazynu, nie miał przyczyny skarżenia się.

Na składy takowych Magazynów w miejscach konfystencyi Woyska, aby Budowle wygodne i bezpieczne były, Kommissyą Woiewódzka dostrzegać wygody, a Pułk konfystuiący wartość dodawać powinien.

Ze w przechodzie Woyska, tak dla przewiezienia Furażów, iakoteż podchorych tylko Infanterzystów Podwozy są potrzebne, każda przeto Komenda do Marszu ordynowana, tygodniem najmniej obwieści Kommissyą

Dzien: Rzqd. Hand: 1790. No II. B

Woiewódzką tę, przez które Woiewództwo czy Powiat przechodzić ma, o Marszu, w którą stronę dąży, i o potrzebie wielości podwód; za odebraniem tej wiadomości Kommissya Woiewódzka uczyni dyspartymient bez krzywdy, aby Obywatele nie daley nad mil trzy od miejsca przechodu Woyska mieszkający dostarczali potrzebne podwoły, z ostrzeżeniem w tymże dyspartymencie każdego Obywatela podwołę dającego, iż podwoda więcej nad mil trzy pędzona bydź nie powinna, i od każdego konia na milę po groszy piętnaście zapłacić Kommissya jest obowiązana, a pędzący podwoły daley nad mil trzy, lub biorący też podwoły więcej niż potrzeba pod chorych wyciąga, Kommissant mocą Prawa niniejszego ukarany ma bydź zaplaceniem czterech Złotych od każdego konia na milę, i powrocciem wszelkich szkód zdarzonych i razem odpowiedzieć za wszystkie krzywdy w przechodzie poczynione przed Sądem Cywilno - Woyskowym tegoż Woiewództwa, czy Powiatu, które *locum delicti* obejmować będzie.

4to. O czynieniu *sprawiedliwości*. Opatrzony we wszystko według powyższych Artykułów Żołnierz, ażeby ani na Leżach, ani w przechodach swoich nie stawał się uciążliwym dla Obywatelów, dostrzegać tego najistotniejszym będzie obowiązkiem Kommissyów Woiewódzkich tak, iżby za Jey pośrednictwem Żołnierz nie znalazł nigdy przyczyny sam sobie co naznaczać i nakazywać.

Dla czego wszystkie sprawy, czy to z niekarnośći Żołnierskiej i przestępstwa Reguł Prawem dla Woyska przepisanych wypływające, a Obywatela Cywilnego krzywdzące, czy też na wzajem od Obywatela Cywilnego Żołnierzowi szkodę lub krzywdę przynoszące, też Kommissya Woiewódzka rozstrząsać będzie, nie przyimując żadnych spraw temu Sądowi nieprzyzwoitych, to jest: albo wcale Cywilnych Żołnierza nie tykających, lub na wzajem z samey służby Woyskowej pochodzących Obywatela Cywilnego niekrzywdzących.

Dla wiadomości o Artykułach Woyskowych Kommissya Woyskowa, Kom-

missyom Woiewódzkim też Artykuły komunikować powinna, na których Sądach Sztabu lub Ober-Officyer jeden z Kommissyi Woyskowej w Pułku konfystować *respectivè* z każdego Woiewództwa i Powiatu mającym destynowany pod Prezydencyą Stanu Cywilnego *cum voce decisiva* zasiadać będzie, wykonawszy przed Kommissyą Przysięgę następną: —
 „Ja N. przysięgam Panu Bogu Wsze-
 „chmogącemu w Tróycy Świętej Jedy-
 „nemu na tym: iako w tych Sądach Cy-
 „wilno-Woyskowych zasiadający wszy-
 „stkie Materye między Cywilnością a
 „Woyskowością zachodzące sumiennie
 „i sprawiedliwie ułatwiać, Sprawy te-
 „mu Sądowi należne według Praw Cy-
 „wilnych Kraiowych, Artykułów Woys-
 „kowych bez parcyalności, bez respe-
 „ktu na stronę, bez boiaźni i nienawiści,
 „nieoglądając się na żadne względy, pro-
 „mocy i przyiaźni, i iakie bądź zwią-
 „zki, samego Boga, Sprawiedliwość, i
 „Prawa na celu mając, sądzić i odpra-
 „wować będę, na czym iako sprawie-
 „dliwie przysięgam, tak mi Boże po-
 „pomóż. „

W przypadkach kłótni, przestępstwa, i szkód w iakimkolwiek rodzaju między Woyskowym a Cywilnym iakiego bądź stanu zdarzonych, Strony przed zapozowaniem się do Kommissyi, mają wprzód Kommandantom konfystuiącym, w porządku odniesienia sprawiedliwości donieść, a tam gdyby albo się nie ugodziły, albo dowąznego w swych krzywdach dosyć uczynienia nie miały czy też mieć iego według własnego przekonania, nie sądziły, dopiero przez zapozwy udadzą się po rozśądzenie do Kommissyi.

Pozwy na też Sady pod Tytułem Sądu Cywilno Woyskowego wydawać się i pokładać mają, od Cywilnego po żołnierza u Sztabu, a po Cywilnego według dawnych Praw, i zeznawać się nieodwłocznie w Aktach Ziemskich Grodzkich, lub Kommissyi Woiewódzkiej.

Termin do wyścia pozwom obustronnym naznaczamy od zeznania dwu Niedzielnny w sprawach tych, któreby się w odleglejszych od Miasła Kapitałnego miejscach przytrafiły, a w Akcy-

ach pod Sądom wypadłych, lub w okręgu Miasta Stólcznego, gdzie się Kommissya odbywa, o milę między Cywilnym a Woyskowym rozprawę za zakazem podobnież zeznanym *in triduo* determinuiemy. Inkwizycye z tego Sądu przez Osoby składające odbywać się mają bezpłatnie, sposobem Inkwizycyi woyskowych, a żadne zgoła Dylacye i Suspensy w tym sądzie iść nie mają. Appellacya od Kommissyów Woiewódzkich do Kommissyi Woyskowej wolna zachowuje się w tych tylko sprawach, które wartość pięćset złotych, lub moc ukarania Żołnierza Kommandantowi z przepisów Woyskowych dozwolonego przewyższają, nieprzewyższające zaś w tymże Sądzie bez dopuszczenia appellacyi, do ultimaryney Dekretu Exekucyi kończyć się powinny,

Jeżeli w którym Woiewództwie, lub Powiecie Kampament przez Kommissyą Woyskową wyznaczony będzie, Kommissarze tego Woiewództwa, czy Powiatu, czterema Miesiącami obwieścić od Kommissyi Woyskowej, wcześ-

nie się o miejsce obozowania, o potrzebie Pastwiska, Furażów umówić, i ukontraktować powinni tak, ażeby Obywatele, ani w ciągnienu, ani obozowaniu Woyska szkody nie ponosili.

W czasie tegoż Kampamentu z przepisu Ustawy niniejszey nie dłużej iak dwa tygodnie trwać powinno, taż Kommissya z pomiędzy siebie dwóch wybranych delegować ma, którzy przez czas cały Kampamentu przytomni bydź, obowiązków Kommissyi polecanych, we wszystkim dostrzegać, i sprawy Sądowi Cywilno-Woyskowemu należne w czasie tegoż Kampamentu wyryć się mogące, z wykommenderowanym do tegoż Officerem, rozstrządać powinni będą.

O Materji Ekonomiczney Woiewódzkiej.

1mo. Wiadomość przybywającej i ubywającej coraz ludności w Kraju, że każdemu Państwu rządzeniu jest przyzwoita, Kommissya Woiewódzka wyda Uniwersał do wszystkich Plebanów Obdęga Obrządków, i do wszelkiego rodzaju

in Dyssydentkich ażeby wszyscy przed tą Kommissyą corocznie na dzień pierwszy Januarii, Metryki Ślubów, Chrzętów i Pogrzebów w Roku zdarzonych, likwidując one od Roku 1790. Januarii pierwszego Dnia, tudzież Regestra wszystkich Osób w Parafii znajdujących się z specyfikacją Płci, Lat, i Miejsca, pomieszkania każdej Osoby, a to według Schemma na to od Kommissyi Skarbowey wydać się, a od Kommissyów Woiewódzkich Parafiom komunikować powinno; niepożądanych w tej mierze Flebandów karać ma w Sądach swoich Kommissya stem złotych Polskich do Kassy Woiewódzkich płacić się powinny, pod Exekucyą tak, jak za Delatę Podatkową nastąpić mającą i Prawa wykonanie pod karą Kontrawencyi nakazać.

Kommissye Woiewódzkie Ludność Chrześcian osobnym, Tatarów osobnym, Karaimów, a Żydów osobnym Regestrem spisaną przesłać do Kommissyi Skarbowey, z których Regestrów Woiewódzkich Kommissya Skarbowa Ekonomiczna ogólną w Kraju ludność zebrawszy, na każdym Seymie prezentować onę Stanom będzie.

zdo. Ubepieczając, aby Podatki Skarbowe przez Woiewództwa i Powiaty składające się w tychże Woiewództwach i Powiatach cyrkulując Obywatelów sposobami do Podatkowania na zawsze czyniły, ochraniając oraz niepotrzebne na wożenie i odwożenie pieniędzy expensą, ile gdy Woyska w czasie pokoju stałe po Woiewództwach i Powiatach rozlokowane, zkad płacić brać będą, mieć chcemy; Kassę Skarbową w każdym Woiewództwie i Powiecie, pod trzema Kluczami to jest. Pre-

zydującego, jednego z Kommissarzów i Kassjera Woiewódzkiego pod dostateczną i nieodstępną strażą Woyska w bezpiecznym przez Woiewództwo czy Powiat opatrzyć się powinny imięscu, ustanawiamy. Kassjerem ma być jeden z Regentów Grodzkich przez Pisarza kredensowanych, *Pignus Sufficiens* z siebie, lub kaucyą dostateczną za sobą mający, czyli też ktokolwiek z Obywatelów, którego Kommissya obrać zechce, i dostateczność ewikcyi w osiadłości albo złożoney rękojmi uznać. Do której Kassy wszystkie Podatki z Woiewództwa czy Powiatu wypadające, według Summaryusza onych od Kommissyi Skarbowey corocznie przed każdą Rarą nadeść się powinno, Kassa Kommissyi Woiewódzkiej wybierać będzie, Kursem Monety każdej takim, jaki jest i być ma przez redukcye Kommissyi Skarbowey ogłoszony, dostrzegać oraz też Kommissya będzie, żeby w tymże Kursie od Woyskowych i od wszystkich Obywatelów Monety cyrkulowały, a wybranych pieniędzy, ani pożyczać komu, ani w gatunku odmieniać, ani wypłacać komużkolwiek bez wyraźney na to Assygnacyi od Kommissyi Skarbowey, bez Kwitów od Osób za Assygnacyami Pieniądze odbierających nie będzie wolna, pod rygorem kary w Prawach: = O kradzieży Skarbu Publicznego = przepisanej.

W każdej Racie po upłynieniu Dnia na wnośzenie Podatku Prawem determinowanego, Kommissya Woiewódzka prześle do Kommissyi Skarbowey Rapport w tej Racie wybranych i na Remanencie zostających, a do exekwowania Woysku w Woiewództwie konfyskującemu na Delatę wydanych, tudzież za Assygnacyami Kommissyi w prze-

szley Racie wypłaconych pieniędzy, a dla przekonania się każdego z Obywatelów o sprawiedliwym Podatków wybieraniu, i że wybrane nieinaczey iak tylko zgodnie z Ustawami Narodu na Interes publiczny obracają się, ułoży Kommissya Woiewódzka Tabelę wszystkie Percepty i Expensa iasnie okazującą, i onę na ścianach Kancbllaryi Woiewódzkiej zawieszoną od Raty do Raty mieć będzie, nie broniąc nikomu, krobey chciał, kopiowania oney.

310. Produkta Ziemne, Rękodziela i Handel, że są istotnym każdego Państwa bogactwem, przeto obowiązkiem Kommissyi Woiewódzkiej będzie, co do Produktów, ułożyć Projekt Gospodarstwa do pozycyi Gruntów swego Woiewództwa naybliżey stosowny, doradzając iakim sposobem Produkta Zbożowę i inne rozmaite pomnażać się mogły, i rozestlać go po Parafiach, aby Obywatele wybierając z onego przepisy pożyteczne, nabierali ochoty do polepszenia reguł Rolnictwa, obowiązkiem też będzie Kommissyi w Latach Karystynych używać sposobów ku zaradzeniu od głodu, w czym ma rząd Kraiowy uwiadomić, a o raz Woiewództwo swoje, czy Powiat, iezeli by w której stronie pomor, i zaraza bydła okazała się, ile możności ochraniać, przepisując doświadczony sposoby ku ratunkowi, i one po Parafiach rozsyłając, nie jednak w tym wszystkim nie czyniąc *inpositivè*.

Taż Kommissya Woiewódzka wglądać powinna w przeszukody bądź wodą, bądź lądem sprzedaż Produktów tamujące, i ich ułatwiać tym sposobem, gdzie są Rzeki spławne zaigciem Grobel, Jazów,

czy innemi zawadami, defluidacyi szkodzące, lub czyszczenia, czy prostowania onych potrzebne, donieść o tym Kommissyi Woiewódzka Kommissyi Skarbowey, ktora mocą Praw dawnych sobie nadaną wszelkie zawady na Rzekach ułatwić nieodwrotnie nakaze, a względem czyszczenia lub przedzłego spławu prostowania Projekt na Seymie podać powinna będzie. Aby zaś złe drogi dotąd w Kraiu praktykowane nie stawały się podobną przeszkodą iuż to do wywozu Produktów, iuż to dla Kupców własnego i obcego Kraiu lądem handlujących, Kommissye Woiewódzkie zlusfruują pryncypalnieysze swego Woiewództwa czy Powiatu trakty, iuż to do Miast Zagranicznych, iuż to do Stołecznych Kraiowych, iuż to do Portów spławnych idące, i one dokładnie opisawszy do Kommissyi Skarbowey odeszła. Kommissya Skarbowa z takowych opisów według nakazu Prawa 1794. Roku udeterminuie Trakta Kupieckie, osobliwie te, któremi Kupecy na Granice wchodzić, i za Granicę wychodzić mają, żeby się tych iedynie pilnując, mniej sposobności mieli do depaktacyi Skarbu Publicznego. Na tych Traktach Mostowe czy Grobelne zgodnie z dozwoleнием w tym Prawa naznaczy, i o tym Kommissye Woiewódzkie zawiadomi.

Kommissya Woiewódzka o tym uwiadomiona dostrzegać będzie, aby na takowych Traktach Mosty, Groble, i wszelkie przeprawy według przepisu Prawa 1764. Roku Titulo = Cto Generalne = naprawiane były, Kupcy z Traktów zwracanemi gwałtem nie byli, a przestępných podług tegoż Prawa Ficciuser Kopami Groszy Litewskich ukarze, i wypadającą ztąd Suminę na reparacyą dróg użyc.

Co się zaś tycze Traktów ku wygodzie własnego Woiewództwa czy Powiatu służących, Kommissya Woiewódzka za zniezieniem się na Seymickach Gospodarskich z Obywatelami skuteczne do ulepszenia onych środki obmyśli, obmyślane do skutku przyprowadzać ma, przez *Lauda* Woiewódzkie czy Powiatowe *etiam pluralitate* decydowane do tego tylko zamiaru pozwalające się.

4to. Jeżeliby który z Officyalistów Skarbowych wymagając od Kupców nad Prawa i Regulamina Skarbowe opłaty, onych krzywdził lub w odceleniach na Cłach osobiście spławnych spóźnieniem się, szkodę Kupcom przynoszących mierzyl, w takowym przypadku Kommissya Woiewódzka za zaskarżeniem się Kupca, krzywdę cierpiącego jako z bliskości mieysca, przedszą sprawiedliwość Kupcowi uczynić mogąca, niezwłocznie weyrzy, Kupca od krzywdy uchroni, a Officyanta wykraczającego do Kommissyi Skarbowey doniesie.

5to. Podobnież że Aresztów zakładanie na Towary Kupieckie bądź ładem, bądź wodą idące szkód nie nadgrodzonych staie się przyczyną dla Kupców przez spóźnienie się na czas zamierzonych Kontraktów, w takowym przeto zdarzeniu Kommissya Woiewódzka, w której obrębie co by się działo w nayprędzcie ma weyść Raszności rozpoznanie, i *etiam* za zakazem *in tri duo* Sprawy rozstrząsanie, w której jeżeli znajdzie arest założony bez poprzedzonego *in Foro competenti* Dekretu ten Areszt nakazującego, lub approbującego, natychmiast Towary z pod Aresztu uwolni, a w samey Sprawy rozstrząsanie nie wdając się, onę do Sądu Kommissyi Skarbowey odeszle.

6to. Rękodzieła i różne Minery jakie się w którym Woiewództwie czy Powiecie znajdują, bądź już w założonych, bądź założyć się mających Fabrykach uwiadomi o nich Kommissya Woiewódzka Kommissyą Skarbową z dostatecznym wielości i gatunku wyrabiających się, lub wyrabiać się mogących Materyałów opisaniem; a to tak dla znieśienia się Kommissyi Skarbowey z Kommissyą Woyskową, ażeby Materyały w Kraiu fabrykujące się, Mundur, Broń, i inne Rekwizyta dla Żołnierza dostarczyć mogące przez Polki zakupowane pomnażały ochotę i sposobność zakładania i utrzymywania Fabryk Kraiowych; jako też dla tego, żeby też Kommissya Skarbowa uwiadomiona o bogactwach Mineralnych według Prawa sobie służącego formowała, i podawała Stanom Projekta do wydobywania onych z Ziemi, nie uwłaczając atoli Prawom Dziedziców i Samowładności nad ich własnościami.

7mo. O zawakowanych w Woiewództwie czy Powiecie Starostwach, i Dzierżawach Licytacyi podpadających, o zdarzonych nieszczęśliwych przypadkach, Miasta przez ogień wyniszczających, a z pozwolenia Prawa Alleviacya dla siebie mających, o przybyłych z nowey erekcyi Karczmach, Podatek Czopowego pomnażać powinny, i Kommissya Woiewódzka dokładać je donosić będzie Kommissyi Skarbowey, i przybyłe Karczmy do Intraty wciągnie. Nawzajem Kommissya Skarbowa wszystko to, co się tycze w materyi Podatków uskutecznienia, lub powiększenia, Kommissyi Woiewódzkiej lub Powiatowey słownie do Prawa polecać, na Rapporta i zapytania Rezolucye bez

zwłoczne wydawać, i dopełnienie onych poruczać będzie tak, żeby przez ciągłą Kommissyow Woiewodzkich z Kommissyą Skarbową komunika-
cyą czynności Ekonomiczne Kraiu całego nierozdzielnym ciągnęły się pasmem.

8vo. Swietnością jest Kraiu, mieć Obywatelow swiatlych, staraniem przeto nayusilniejszy bydz powinno Kommissyow Woiewodzkich, aby przy Plebaniach znaydowały się Szkoły Parafialne, mianowicie przy tych, którzy *eo motivo* Podatki nie tak iak z Dóbr Duchownych, lecz rownie z Dobrami Ziemskimi płacą, a dla oświecenia ciemney prostoty poddaństwa zmowiwszy się z Dziedzicami i Possessorami ustanowią porządek, aby każda Wieś chowała Bakałarza, dla dania przynajmniey początkowey Nauki Młodzieży pod dozorem Plebanow. Tychże zaś Plebanow obowiązkiem będzie przy oznaymieniu o ludności Parafii do Kommissyi czynionym; donieść o wielości czytać i pisać wyuczoney Młodzieży, a Kommissya Woiewodzka swoje uwagi względem Edukacyi Kraiowey reprezentować będzie Kommissyi Edukacyi-
ney, donosząc teży, ieżliby co zbocznego w kursach Edukacyi dostrzegła.

9no. Zapobiegać nędzy Ubóstwa, iako jest nayszlachetniejszym każdej Magistratury celem, tak szczegolnym będzie obowiązkiem Kommissyow Woiewodzkich, aby każda z Nich w swoim Woiewodztwie czy Powiecie znaydujące się Szpitale zlustrowała, Fundusze onych przeyrzała, dochody Funduszami przeznaczone zregestrowała, i o skutecznieniu tychże Funduszow tak co do pewności

dochodow, iako też co do dopełnienia myśli Fundatorów nieustanną baczność miała.

10mo. Ze w Materyi Cywilno-Woytkowey przepisany obowiązek dla Kommissyi, ażeby regularności Miar i Wag, dostrzegła, przeto zapobiegając ofszukaniu, ażeby też Kommissya Miary na Zboża i wagę na siano po Karczmach wszelkich ustanowiła, Dziedzice zaś i Possesörowie onych, ażeby Tabelę Sprawiedliwey Taxy *vendibilium* podpisem i Pleczęcią swą autentyczną w Karczmach swych utrzymywali, podróznym extorsyami nie uciskali, fałszowania Miary i Wag bronili pod odpowiedzialnością na każdego skrzywdzonego Instancyą w tychże Sądach Kommissyjnych, mieć chcemy.

11mo. Zeby zaś te Kommissye Woiewódzkie bezpłatnie Funkcye swe odbywające nie były ieższe obligowane do wydatków nieuchronnie potrzebnych, przeto od każdego Złotego w Podatkach importującego się po Szelągu jednym wybierać dozwalamy, z których połowę na Kancellaryą, Kasyera, Papier, Lak, Swiatło, drugą zaś połowę na nieuchronne nieprzewidziane potrzeby z dobrem Woiewództwa czy Powiatu zgodne Kommissye o-
bracać mają.

Stanisław Nałęcz Małachowski Ref. W. K. Seymowy i Konfederacyi Prowincyi Koronnych Marszałek.

Kazimierz Xiążę Sapieha General Art. Litt. Marszałek Konfederacyi W. X. Littgo.

Antoni Xze Jabłonowski Kasztelan Krakowski, Deputat z Senatu z Małeypolski.

Antoni Giełgud Starosta Generalny Xstwa Zmudzkiego Deputowany do Konstytucyi z Senatu z Prowincyi W. X. Litt. m. p.
Stanisław Kostka Potocki Poseł Lubelski Dep. do Konst. z Prowincyi Małopolskiej.
Józef Zabieło Łowczy W. Litewski Poseł z Xieństwa Zmudzkiego Deputowany do Konst.
A. Suchodolski P. W. S. Dep. do Konst.

Post ejus quidem Constitutionis superius praefertur in Acta praesentia ingrossationem, Originale ejusdem Eidem offerenti, pravia Officii sui Quietatione est extraditum.

HERMAN
mp.

Udzielwszy więc w tego rocznym Dzienniku Nrze I. i tym II. Prawa o Kommissyach Woiwódzkich Koronnych i Litewskich, iako na zawsze i każdemu do Wiadomości potrzebnych, zostaje jeszcze udzielić Prawa o Rekrutowaniu, również potrzebne do wiadomości każdego, ile teraz ma nastąpić wybieranie Rekrutów, takowe Prawo jest w następujących słowach:

Prawo

Prawo Tit. „Sposób dawania Rekrutów w Koronie i w Wielkim Xieństwie Litewskim „Oblarowane w Grodzie Warszawskim 7. Grudnia 1789.

Ponieważ sposób Rekrutowania Żołnierzy dotąd praktykowany wiele przyniósł przykrości Obywatelom, i nagle potrzeba kompletowania Wojska, wymaga przyspieszenie Rekrutu; Wieg MY KROL, za powszechną STANOW Skonfederowanych zgodą, stanowimy: aby kiedy z Dóbr i Miast Królewskich, nie wyłączając Stożowych, rudzież z Duchownych *Utrinsque Riis* i Zakonu Maltańskiego z Dymów pięćdziesiąt jeden Rekrut, wtedy z Dóbr i Miast Dziedzicznych z 100 Dymów również jeden Rekrut, podług nowej Abjuraty Dymów, był wydany.

Z Dóbr zaś na pograniczu leżących w głąb Kraju o mil dwie, zostawie się wolność albo za Rekruta z Dóbr Dziedzicznych po Złotyach dwa z Dymu, a z Królewskich i Duchownych po Złotyach cztery z Dymu zapłacenia, albo Rekruta wydania.

Od wydawania Rekrutów excypnią się Dymy Klasztorów *Mendicantium* i Szpitalów żadnych Dóbr i Summ nie mających. Szlachcie na Dziedzictwach i Czynszach siedzący, własny ryłko mieszkalny Dym mający zostawujemy wolność albo dania dobrowolnie Rekruta do liczby, iako wyżej Dymów, albo dania opłaty powyższej. Szlachta zaś żadnego z pomiędzy siebie na Rekrut przynusić nie może.

Dzien: Regd: Hand: 1790. No II.

G

A tego Prawa, (które uzupełnienia liczby Statutycznego Wojska na teraźniejszym Seymie po wynalezieniu żrządów, i dalszych Podatków, dostateczny Fundusz gruntujących i zabezpieczających, do których nieodwłocznie przystąpimy, zastrawiać nie będzie mogło) iak nayrychleysze Kommissyi Woyskowej dopełnienie, zlecamy, która o potrzebie wielości Głównym Zaleceniem do Sześćdziesiąt Pięciu Tysięcy Siedmiudziesiąt czterech Głównych, w Koronie i Litwie nayprzedej kompletować nakazanych, a do tych czas iak Tabelle przez tę Kommissyę Woyskową Nam podane okazują, niedokompletowanych, do Kommissyów Woiewódzkich zgłosiwszy się, podług potrzeby Regimentów Piezych bliżej Konsystencyą mających, o wydanie Rekruta w myśl niniejszego Prawa z Pięćdziesiąt Dymów z Dóbr wszelkich Królewskich Stosowych, Duchownych i Zakonu Maltańskiego, jednego Rekruta, a z stu Dymów Ziemskich takż jednego Rekruta dopomni się.

Załatwiając zaś trudność, w tych Wsiach, które liczby Dymów wyżej przepisany obeymować nie będą, mieć chcemy, aby z Wsi kilku w iedney Parafii będących, lub gdyby iedna Parafia nie wystarczyła z sobą się łączących, a liczbę Dymów wyżej przepisaną składających, Wsie lub Miasteczko Dziedziczne naywięcey Dymów mające Rekruta naypierwey wydało, a inne Wsie lub Miasteczka Dziedziczne z Dymu Złotych dwa daćmu Rekruta opłaca.

Podobnym sposobem Dobra Duchowne i Królewskie Dymów Pięćdziesiąt nie składające z

Sąsiedzkimi połączone daćmu Rekruta Possessorowi po Złotych cztery zapłaca; czego gdyby wykonać już to Dziedzice, już Possessorowie Dóbr Duchownych i Królewskich odmówili, do Kommissyi Porządkowych Cywilno-Woyskowych przez daćcego Rekruta zaskarżeni, na Delatę wydani będą. Pieniądze wyeksekwowane do Kommissyi Porządkowej oddane, przez nią Obywatelowi daćmu się daćmu Rekruta wypłacone w przeciągu dwóch Miesięcy być mają. Obywatel z składki na Rekruta od Wsiów w naturze go nie daćcych pieniądze odbierający odda je albo Familji, z której Rekrut jest wzięty, albo przy sobie zachowa, zabezpieczywszy go Dokumentem, że mu też pieniądze wypłaci po wyśłużonych latach Kapitulacyi.

Tam, gdzie Dymy zbywać będą w Woiewództwie, Ziemi, lub Powiecie w takiey liczbie, że ta niewystarcza na danie Rekruta, za zniesieniem się Kommissyów Sąsiedzkich, do drugich Woiewództw, Ziemi i Powiatów aplikowane być mają, i do uskutecznienia Prawa obowiążane zostaną.

Gdzie Dobra Dziedzica, lub Possessora, choć w różnych Parafiach, lecz w iedney Ziemi, lub Powiecie tak leżą, że ie iedna obeymować będzie Kommissya Porządkowa, stosunek czyli skład Dymów na liczbę Prawem przepisaną nie do Parafii Sąsiedzkich, ale do Dóbr mieszkalnych Dziedzica lub Possessora być ma czyniony do dania Rekruta. Niemniej ostrzega się, iż gdzie Dziedzic lub Possessor do Dóbr mieszkalnych ma Wsie w in-

szych Powiatach *in Contiguitate* położone, te Włie wszystkie tam mają być aplikowane do dania Rekruta, dokąd Podatek opłacać są obowiązane Taryfą.

Rekrut zdrowy, w żadney części ciała nie ułomny, najmniey Sześćdziesiąt sześć całów Koronnych wzrostu mający, nie młodszy nad lat Ośmnaście, ani starszy nad lat trzydzieści pięć przyięty być powinien.

Kommissyie Porządkowe uwiadomione zostawszy od Kommissyi Woyskowej o wielości i czasie dostarczenia Rekruta, uwiadomia o tym Obywatelów, i zaraz w tym uwiadomieniu ostrzegają ich, która Okolica ma dać Rekruta na lat Sześć, która na lat Siedm, a która na lat Ośm, które obwieśczenie Kommissyów, tak Obywatela Rekruta dającego, iako i Kommendy Rekrutów odbierające o przeciagu Kapitulatory ubezpieczać będzie.

Po oddaniu Rekruta z liczby Dymów Prawem opisanej, wszelkiey natury Dobra mają być wolne od dawania Rekruta, aż do wyjścia lat oznaczonych Kapitulatory, i żadnych rozrządzeń Kommissyi Woyskowej w tej mierze czynić nie będzie mogła. Wszelako po wynalezionych funduszach na Stotyńskie Woysko, do uzupełnienia istotnego tegoż, tę samą proporcją w nakazaniu Rekrutów zachowamy. Po wyjściu lat Kapitulatory, Kommenda żadna nowej Kapitulatory zawierając z oddanym Rekrutem na Żołnierza, bez zużycia się z Obywatelom Rekruta dostarczającym, nie będzie mogła, pod nieważnością Kapitulatory.

Jeżeli Rekrut teraz dany na Żołnierza, po wyjściu lat swojej Kapitulatory abszeytowany bę

dzie, Dziedzic, lub Possessor na miejsce jego, innego Rekruta dostarczyć powinien, a te Włie, które się składać będą na Rekruta, nie mające zupełności Kominów, kolej w dostarczeniu Rekruta, podług układu Kommissyi Porządkowej, zachowają. W dostarczeniu Rekruta zostawiać się wolność Obywatelowi, albo przystawić Rekruta do Kommendy, która będzie konsystować w miejscu Kommissyi Porządkowej, albo żądać przystawienia Kommendy dla odebrania Rekruta, ale Obywatel mający dostarczyć Rekruta, o chęci przystawienia go, lub oddania Kommendzie przystawnej, dwoma Tygodniami Kommissyą Porządkową przed dniem wyznaczonym do oddania uwiadomić ma. Ten Artykuł Prowincjom Koronnym służyć będzie. Co się zaś tyczy Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego, sposób dostarczania Rekruta, ma być exekwowany, podług Przepisów o Kommissyach Woiewódzkich postanowionych.

Dymy pograniczne, iako i Szlachty poddanych nie mających, wolność dania Rekruta, lub opłatę czynić w pieniądzech mające, które nie dadzą Rekruta, sposobem powyższym do opłaty przez Kommissyie Porządkowe pociągane być mają.

Ktoreby Miasto, Wieś lub Obywatel, do dania Rekruta obowiązany, Prawa niedopełniający, na dzień wyznaczony, o którym Kommissya Porządkowa czterema Tygodniami wszystkich obwieści, Rekruta nie dostawił; za wyrokiem Kommissyi Porządkowej, za samo uporne uchybienie, Złt: Dwieście zapłacić powinien do Kassy teyże Kommissyi Porządkowej, a Kommissya Porządkowa do oddania Rekruta w naturze Obywatela o-

bowiąże, nowy do tego termin oznaczywszy; A gdyby następne termina uchybiane były, Kommissya Porządkowa karę wyznaczoną podwajać będzie.

Po wyszley Kapitulatoryi Żołnierza, nie z ludzi lożnych, ale z Gruntu oddanego, gdyby Kommandant Chorągwi, z przyczyny Dezercyi tegoż Żołnierza nie powrócił go miejscu, z którego był dany, tedy, gdy się pokaże przed Kommissyą Woiewódzką, *praeis* Appellatione takowe sprawy sądzić mającą, że Dezercya z winy Kapitana nastąpiła, Miasta i Wsie na miejscu takiego Żołnierza dezertującego, na drugą Kapitulatoryj wolne będą od dania Rekruta, ale Kommandant sam starać się ma miejsce tego o innego powinien.

Kiedy podług Prawa o Kommissyach Porządkowych Woiewódzkich, przed którą z tych Kommissyi Dezertor z Wdysk Rzeczypospolitey będzie przysławiony, też Kommissya wyindagowawszy, którego uszedł Korpusu, odda go pod najbliższą Straż Woyskową; wtedy Kommissya Woyskowa o tym zawiadomiona obmyśli sposób transportowania Aresztanta do tej Kommendy, od której dezertował; Wolno zaś będzie każdej Kommendzie Woyskowej, skoro się dowie o zostającym gdzie Dezertorze, tegoż wszędzie, nawet u jego własnego Pana aresztować, i wydania żądać; a odmawiającego wydania takowego Zbiega oprócz przepisaney już kary Dwóchset Złotych, udzielnie Kommissya Woiewódzka, pod której Jurydyką został, za sprzeciwienie się niniejszemu Prawu Złotych Dwieście ukarze, i Dezertora *praeis* Appellatione oddać nakaze.

Fieniądze z Dóbr Pogranicznych, które w naturze Rekruta dawać nie zechcą, jako i od Sza-

chty poddanych nie mającey, do Kassy Kommissyi Porządkowych *respectivè* gdzie dobra leżą, składane być mają; nieposłuszni temu Prawu karze teyże samey, która w Prawie powyżey za nie dostarczenie Rekruta jest oznaczona, podlegać będą; o wielości złożonych Pieniędzy, każda Kommissya Porządkowa Kommissyą Woyskową Obdoga Narodów uwiadomi, która Kommissya Woyskowa asygnacye do Kommissyów Porządkowych Cywilno Woyskowych, Woiewództw, Ziem i Powiatów wyda na wypłacenie pieniędzy Regimentom tym, które nie będą miały dostarczonych Rekrutów w naturze z Kominów pogranicznych i od Szlachty wyżej wyrażoney; tenże fundusz także służyć będzie na dostarczenie werbowania Rekrutów, na miejsca Żołnierzy przez śmierć ubywaających lub oddaleni nieposobnych do służby, na fundusz Inwalidowy, idących; z tych branych pieniędzy Regimenta Kommissyi Woyskowej kalkulować się mają, a Kommissya Woyskowa na Seymie.

Gdy Prawem Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu pod tytułem: = Kommissye Cywilno Woyskowe = służącym, dozieranie Kassy jest opisané; przeto dla Korony ustanawiamy, aby w tychże Kommissyach Kassy zostawały pod trzema Kłuczami, to jest: Prezydującego, Officyera i Regenta każdej *respectivè* Kommissyi.

Zeby przez Ustawę terażniejszą i Rekrutowanie uczynić łatwiejszym, i Żołnierzowi dając powab do służby, nie sporządzać do tego powołania wstępu, następujące czynimy ustanowienia.

1710. Gdy Regimenta wszelkie podczas Pokoju nie odmienną po Woiewodztwach zawarowaną Prawem mają lokacyą; przeto, aby Rekrut większy nabierał ochoty do Służby, i przezskodę miał do dezercyi, Stanowimy: Zeby Rekruci jak naybliżej podług wyższej proporcyi Dymów przystawiani byli z Dóbr, które leżeć będą w Woiewodztwach, Ziemiach, lub Powiatach do tych Regimentów, które konsystować będą w tychże *respectiue* Woiewodztwach, Ziemiach i Powiatach.

2do. Kommissya Woyskowa po odebraniu od wszystkich Korpusów a Kommendantów Raportow, iż ich Regimenta doskonale są wyexercyrowane, rozrządzi, (a to nie prędzey jak za Miesiący dziewiętnaście) aby każdy Kapitan liczbę pewną przez Kommissyą Woyskową ustanowić się mającą urlopować mógł, na przeciąg czasu sobie przepisany. Zold w przeciągu Urlopu odkładany tym sposobem rozdzielamy, to jest: jedna trzecia część dla Kapitana tej Kompanii, z której Kompanii urlopowany będzie Żołnierz, na Werbunek z dezercyi i potrzeby, za które odpowiedzieć powinien. Druga równa część dla Żołnierza z urlopu powracającego, a trzecia do Kasy Generalney Woyskowej obracana być ma. Ta zaś część dla Żołnierzy z urlopow przeznaczona, po wyśkożonej Kapitulacyi, Żołnierzowi oddana będzie; z czego Kommendanci Regimentow, przy likwidacyi przed Kommissyą Woyskową, a Kommissya Woyskowa na Seymie rachunek zdawać będą.

3tio. Rekrut z Korony do Litwy, a z Litwy do Korony, choćby z naybliższych mieysc dawany być nie ma,

4to. Chcąc zachęcić Chłopów Naszych do Służby Woyskowej, nadaemy wolność wiecznemu czasowi każdemu Żołnierzowi, któryby za zwoleniem na piśmie Dziedzica wyśłużył lat dwa, albo dwie Kapitulacye szesćioletnie, a w ciągu tychże dwunastu lat, ani dezercyi, ani występku kryminalnego żadnego nie popełnił; o czym ma wziąć zaświadczenie od Kommendy swoiey, a za złożeniem tegoż przed Kommissyą Porządkową Cywilno-Woyskową Woiewodzką, autentycznie odbierze na Piśmie swey Wolności zapewnienie od poddaństwa Dziedzica.

Werbunek wolny nie będzie, tylko w Miastach Krolewskich i Duchownych, a ten w czasie Targow i Jarmarkow rozciągać się nie ma. Werbunek pozwala się z ludzi zupełnie wolnych, i gdyby która Kommenda pod pozorem dobrowolnego Służby przyjęcia, Człowieka rolę, albo usługą Dworną, lub u Gospodarza, lub też Rzemiosłem zajętego zawerbować, a za Rekwizycyą nie wydała, zaskarżona do Kommissyi Porządkowej Cywilno-Woyskowej Memoryałem, przez wyrok tejże Kommissyi do oddania Człowieka nieodwłocznie obowiązującą zostanie. Kommenda werbująca Człowieka bądź Krajowego, bądź Zagranicznego, zawerbowanego naymniey Złotych Pięćdziesiąt na Rękę nieodwłocznie wypłaci.

Podpisy zwyczajne M. szalków Seymowych i Deputowanych do Konstytucyi.

A po udzieleniu tych 3. Praw, żeby uczynić wygodę trzymającym takowy Dziennik, została potrzeba udzielić w nim ogólną Wiadomość wszystkich Czynności Seymu teraźniejszego, która niemoże być dokładniejsza jak Uniwersał Marszałków Konfederackich o wszystkich Czynnościach Seymu teraźniejszego, który jest następujący;

Uniwersał Marszałków Konfederackich uwiadomający o Czynnościach Seymowych.

STANISŁAW Nałęcz MALACHOWSKI Referendarz W. Kor. Seymowy i Konfederacyi Koron. — NESTOR KAZIMIERZ XIAŻE SAPIEHA, General Artyleryi i Konfederacyi W.X. Lit. — *Marszałkowie.*

W Szem w obec i Każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć będzie należało, z woli J. K. Mci i Prześwietnych Rzpłtey Skonfederowanych Stanów wiadomo czyniemy. Kiedy inne Narody, to zewnętrznych, to domowych doświadczaiać nieszczęść, Rzpłta

Polka za sprawą Naywyższej Opatrzności w pokoju kwitnie i spokojną porę przyszłemu, a stałemu szczęściu poświęca. Zebrany Seym dzisiejszy użył środka ziednoczenia się związkiem Konfederacyi, nie żeby nad Prawo mniemał się wyższym, ale żeby Prawu poszanowanie, wykonanie i doskonałość przywrócił. Hasło od Tronu wydane: *Król z Narodem, Naród z Królem*: ściślejsze węzeł iedności utwierdziło, i z tego to zbawiennego ziednoczenia rozliczne dla Rzpłtey wypłynęły pożytki, oswobodzona Polka od Jarzma Gwarancyi na swoją niepodległość włożonego, uwolniona od Zagranicznego Woyska, Rada Nieustająca, Magistratura równie Narodowi nie miła, jak niebezpieczna, uchylona; Trwoga wewnętrznych rozruchów uspokojona, Obrona Kraiu powiększeniem, a prawie utworzeniem Woyska w części już opatrzona, Baczność na obce kroki przez ustanowione Legacye i wysłanych Posłów skutecznie okazana. Ziednała ta Rzpłtey postać i dzielność nie tylko poważanie ale i zaufanie Nayjaśniejszego FRY-

DERYKA WILHELMA Króla Pruskiego przyjaźnego Sąsiada Naszego. Wiadział ten Król z radością życzenia swoje przez Stany, to w Prawach, to w Czynach Seymowych, albo uprzedzone, albo samowolnie uiszczone. Doszedł i Porty Ottomanſkiej odgłos Dzieł niniejszego Seymu, a ściągnął razem radość i wdzięczne oświadczenia Panującego Cesarza Tureckiego. Jeżeli Czyny Seymowe takie wrażenia w życziwych wzbudziły Sąsiadach, jeżeli ogólnie dobrze o Polſzcze mniemanie i w odleglejszych sprawiły Narodach, żywfze ieſzcze miłość Ojczyzny w fercach Obywatelskich zaręcza uczucia. Oczekiwanie obce, Nadzieie Nasze przemieniać ſię pomieniać ſię poczynają w pewną uſność o ſtałe dla Nas pomyślności, Nie już wyrzekła tylko, ale dowiodła Rzplta, iż chce trwałey mocy i trwałego Rządu. Nie wygaſła w Stanie Szlacheckim do ſpraw Rycerskich ochota, ſkoro tylko Seym powiekszeniem Woyska pole meſtwu i ſławie otworzył, zaraz pod znaki Narodowey Jazdy zupełne Roty zgromadziła. Zeby zaś Obywatel z powię-

kzonego Woyska ciefzył ſię bez trwogi, a Zołnierz Imienia Obrońcy Kraiu krzywdami nie kaził, uſtanowione Kommiſſye Woiewódzkie, którym dozór związku między Cywilnym i Woyskowym, podług wiadomego w tey Uſławie Opisu poruczony zoſtał. Bezſilność Rzpltey nie mogła być, tylko Woyskiem, iak nayrychley zaſtąpiona. Porządek zaś miał już czaſowego zaſtępcę, w ſamym Konfederacyinym Seymie, iako Władzy Rzpltey Naywyżzey. Ale zmienne ſą pomyślne okoliczności i krótko trwałe związki Konfederacyine. Czuly to Rzeeczypoſpolitey Stany, czuly i obce Mocarſtwa, a naybardziej z nich tą polityczną Uwagą przeięty Nayiaſniejszy FRYDERYK WILHELM Król Pruski, czekał tylko, aby Polſka tak ſię okazała rządną, iak ſię ſtawiła mężną, by Allianſem i Soiuſzem obronnym wzajemną pewnoſć, wſpólne korzyſci, ſtala z Narodem Polſkim ugruntował Przyjaźń. Wynikną zaś Jego przykładem i inne polityczne związki, bez których Narod byłby ſamotny, opuſzczony, ſwoim tylko ſilom a wyſtawiony na wſzyſtkie

skutki obojętności, niechęci, przewagi Mocarstw ościennych i obcych. Widok z jednej strony niebezpieczeństw i doznanych z nieśmiałości Rządu skutków, z drugiej niezawodnych pożytków ugruntowanego Rządu, głos Narodu nakazujący działać Dobro trwałe i nieokreślone Ojczyzny, odezwy, rady i zachęcenia Obywatelów światłych i cnotliwych znających dobrze, że w Anarchii wolność ostać się nie może, wszystko to potężnie po Sejmujących Stanach wymagało, aby się do założenia trwałych Rządowych zasad nieodwłocznie i gorliwie wzięły. Stało się zadobyć potrzebie i oczekiwaniu Rzpltey. Założone do poprawy Rządu Zasady, jednomyślnością (bo Duchem miłości Ojczyzny tchnącym) przyjęte i potwierdzone zostały. Widzi w nich Obywatel, że wszystkie Prawa, wszystkie Władze Rządowe z Narodu wypływają; że pierwiastkowym i istotnym Najwyższej Władzy źródłem być powinny i będą Sejmiki: że Sejm określony czas i określoną wolą otrzymują od Prawodawstwa, że też Sejm ciągły, a zabezpieczone mają

zaufanie Narodu w nagłych Rzpltey potrzebach, że exekucya Praw w Sejmie gotowym, w Straży, w Sądach Seymowych, pewny zawsze dozór, pomoc i dzielność znajdzie. Widzi przyjaźny Sąsiad, widzieć będą inne Mocarstwa, że w Interesach i Związkach z samym Narodem do czynienia mają, że Forma Rządu w ciągłej reprezentacyi Rzpltey gotowe i nieprzerwane Im znoszenie się i wzajemnych obowiązków dopełnienie zapewnia, że w tym rzeczy stanie politycznych związków i skutek i trwałość na najgruntowniejszych wspiera się zasadach. Ten rzetelny staran i Czynów naszych Obraz przed Wami Przezacni Obywatele, najmilsi Współ-Bracia nasi z woli J. K. Mci i Prześwietnych Skonfederowanych Rzpltey Stanów składamy. Odbierajcie te prac i usilności Seymowych Owocę tym sercem, którym ie przed Wami przynosimy. Wiele Nam jeszcze do dokonania Dzieła sity i szczęśliwości Rzpltey pozostaie. Niechay do umysłu Obywatelów żadne uprzedzenia, żadne opaczne tłómaczenia przystępu nie mają, niech wstręt niezgody i

rozróżnienia, w tey zwiłaszcza porze; gdzie sama dzielność naywięcey działać może, zniszczy wszelkie zamyśłom szczęściu Oyczyzny przeciwnym poduszczem, żeby nieprzychylnosc Obcych, którym niepodległość i sława Nasza nie miła i niedogodna, nie miała otuchy korzyślania z rosterek i nieporozumienia Naszego. Kiedy (iako Nas oświecenie i Cnota Obywatelów zapewnia) sądem i zdaniem publicznym nie inny powód, prócz miłości Oyczyzny, nie inne prawidło, prócz rozładku i sprawiedliwości, nie inne uczucie, prócz uprzejmey wzajemności kierować będą, wtedy i przeszłe prace nayśłodszą nadgodą uwieńczone zostaną, i do dalszych nayspotężniejszy w zaufaniu Narodowym pobudki i zachęcenia znajdziemy. Który to Uniwersał Pieczęciami rodowitemi stwierdziwszy własnemi Rękami podpisujemy; zlecając, aby w Aktach publicznych oblatowanym i z Ambon w Dni Świąt publikowanym został. Dan w Warszawie Dnia 31. Grudnia Roku Pańskiego 1789,

Podpisy zwyczajne Marszałków.

Lubo pomieniony Uniwersał dał dokładną wiadomość o Gzynnościach Seymu terażniejszego wszelako, że ta wiadomość jest w ogule, nie jest, tak wygodna, iak gdyby można wiedzieć w szczególności o wszystkich Konstytucyach i zaleceniach od początku Seymu terażniejszego zasłych, z wyszczegulnieniem, którego dnia są w Aktach Warszawskich oblatowane? i gdzieby ich dostać można? tę tak potrzebną wygodę, dopełnia Dziennik, dając następujący Summariusz czyli Regestr wszystkich Konstytucyi i Zaleceń, porządkiem dat iak były oblatowane w Grodzie Warizawkim.

—*Summariusz czyli Regestr wszystkich Konstytucyi i Zaleceń od początku Seymu terażniejszego 1788 aż do końca Roku 1789. zapadłych.*

Dzień Oblaty Konstytucyi w Roku 88.

9. Paźdźier: Akt związku Konfederacyi Generalney—Znauduje się w Przewodniku Warszawskim na kar: 171,
Wyznaczenie Osób do Examinowania Dykasteriyów—Znauduje się w Przewodniku Roku 89. Nro XIII. na kar: 590.

Dzieni Rz: Handl; Nro. II. 90. M 18.

18. — Nakaz Przyśięgi Departamentowi dawnemu Woyskowemu—w przewod: 88. na kar: 185.
12. — Materye Woyskowe, o ustanowieniu 100,000. Woyska — w Przewodniku tymże na kar: 199.
6. *Lisopada* Czyli ma być Departament czyli Kommissya Woyskowa?—w tymże Przewodniku na kar: 226.
11. — Ustanowienie Kom: Woyskowej—Nie. znajduje się ieszcze ani w Przewodniku, ani w Dzienniku, gdyż Artykuły tey nie wszystkie skończone, a nieskończonego ieszcze Prawa, nie zdało się kłaść w tych Pismach, ale tak iak skończone zostanie, tedy całkiem Prawo o tey Kommissyi da się w Dzienniku Rządowo-Handlowym.
- — Prorogacya Seymu pierwsza do 15. Grudnia 88. Znajduje się w Przewodniku 88. Roku na kar: 230.
26. — 1. Artykuł Kom: Woyskowej.
28. — 2, 3, 4. Artykuły teyże Kommissyi, o Osobach składających ią.

- — 5. 6. Artykuły, o Karności, Posłuszeństwie, Mułtrze.
29. — 7. Art: o Iey Sądach.
1. *Grudnia* 8. Artykuł, co się tycze Pomocy Woyskowej.
3. — 9. 10. Artykuły, o Płacy i Etacie Woyska.
6. — Prorogacya Seymu powtorna bez założenia terminu—Znay: w Przewodniku 88. na Kar: 300,
11. — Wyznaczenie Posłów do Dworów Zagranicznych—Znayd: w Przewodniku 88. na karsie 323.
15. — 11. Artykuł Kommissyi Woyskowej.
17. — 12. Artykuł o miejscu odbywania się teyże Kommissyi.
- — Dobrowolna Ofiara przez Subskrypcyę całego Kraiu—Znajduje się w Przew: 88. na kar: 325.
19. *Grudnia* Deputacya do interesów Zagranicznych znajduje się w Przew: 88. na kar: 328.
20. — 13. 14. Artykuły Kom: Woysk. o Penfii Kommissarzów &c.

- — 15. Artykuł o Gwardiach Konnych i Piechoty.
- 13. — Wyznaczenie Osób do Deputacyi Zagranicznej — Znaydu: w Przew: 88. kar. 333.
- 27. — Wyznaczenie Osób do Kommissyi Wojkowej — Znaydu: w Przew: 88. na kar. 334.
- — Zalecenie Kommissyi Wojsk: wyszukiwania Zagranicą Broni, będzie w Dzien
- — Zalecenie Kommissyi Skar: Kor: Zaciągnięcia za Granicą Summ. będzie także*

Dzień oblaty Konstytucyi Roku 1789.

- 9. *Stycznia* Zaczęcie Rekrutu tymczasowego — Znaydu: w Przew: Rku 89. Nro II. na karcie 27.
- 14. — Przyśięga dla Kommissyi Wojskowej i Wojska całego — Znaydu: w Przew Nro II. Roku 89. na karcie 30.
- 21. — Uchylenie Rady Nieustalącej pluralitate w Przew: R. 89. Nro II. na kar: 32.

M 2

13.

* Miał tedy Przewodnik 88. R. koftrujący tyło Zi. 8. będzie miał w nim wszystkie pomienione Konstytucye z Roku 88. iako też i Noty Zagraniczne z odpowiedziami Seymowemi w tyże czasie zaślęmi, Subskrypcyami Ofiar dobrowolnych.

- 23. — Pozwolenie zaciągnięcia Summ przez Kom: Skar: Kor: — w Przew: R. 89. Nro: II. na kar: 39.
- — Pozwolenie zaciągnięcia Summ przez Kom: Skar: Lit: — w Przew: Rku 89. Nro: II. na kar. 40.
- — Warunek do tych 2. Konstytucyi — w tymże Nrze II. Przew: na kar: 41.
- 28. — Ofiara na ten raz z Kominowego w Koronie — W tymże Nrze II. Przew: na karcie 42.
- 29. — Ofiara na ten raz z Kominowego w Litwie — w tymże Przew: Nro II. na kar: 44.
- 5. *Lutego* Pomnożenie nowego Dochodu z Papieru Stęplowego — w Koronie w Przew: R. 89. Nro III. na kar: 79.
- — Ustanowienie opłaty od Przywilejów w Litwie — w tymże Przew: Nro III. na kar: 91.
- 9. — Zaciąg Kaw: Nar: i Pułków Przed: Straj: w Kor: — w tymże Przew: Nrze III. na kar: 99.
- 18. — Zlecenie Deputacyi Zagranicznej o urządzenie Kancellaryi sobie — w Przew: R. 89. Nro. IV. na kar: 125.

- 23 — Opatrzenie bezpieczeństwa Wdzw Ruski:
z Okazyi rozruchów Poddanstwa—W tym-
że Przew. Nro IV. na Kar: 134.
25. — Aprobacya Konwencyi Kom. Skar. Kor.
z Teperem i Innemi względem Summ
zaciągnień—w tymże IV. Nrze Przew.
na Kar. 136. (z)
30. *Marca* Ofiara wieczysta Króla z Czopowego
Miaßt Stołowych Grodna i Brześcia—
znayduie się w Dzien: Handl. R. 89.
na Miesiąc May i Czerwiec na Kar. 348.
1. *Kwietnia* Zaciąg Kaw. Nar. i Pułków Przed.
Stra. w Litw—Znayd. w Przew. 89.
Nro, VI, na Kar. 192.
- 6 — Ofiara wieczysta Obojga Narodów, z Sta-
rośw, Duchownych i Ziemskich Dobr
—Ta Konstytucya, że ieszcze nie znay-
duie się ani w Przewodniku, ani Dzien-
niku, a potrzebna iest do wiadomości
powszechney, przeto dana będzie wre-
gorocznim *Dzienniku. Rząd: Handl:*

20.

(2) A mając Przew: R. 89. pierwsze półrocze kosztu-
ją: 6. będzie miał wszystkie pomienione Konstytucye
z Miesięcy Stycznia i Lutego, także z Notami Zagranicznymi
i odpowiedziami Seymowemi zastępi w Stycz: Lut:
Mar: Kw: Maju Czer: isko też z Subskrypcjami Ofiar do-
browolnych dalszemi w tym puł Roczni zastępi.

20. — Zabezpieczenie spokojności publiczney,
przez baczność na Dyżunitów i Mar-
kietanów—Znayduie się w Przew: 89.
Nro VII, na kar: 227. wraz z Uni-
wersałem Kom. Skar: Kor: o Exeku-
cyą téy Konstytucyi.
- — Zalecenie Kom. Woysk: o dokompleto-
wanie tym czasem po 50. Główn w Kom-
panii—w Przew: 89. Nro VII. na kar: 226
25. — Zlecenie Marszałkom o Rekwizycyą 500.
Piechoty od Xcia Kurlandzkiego— w
Przew: 89. Nro. VII, na kar: 234. wraz z
listowną Rekwizycyą Marszałków.
2. *Maja.* Zlecenie Kom. Woysk zakupienia Amu-
nicy za Sto Tyficy i porównanie pla-
cy Pułkom P. Str: — w Przewodniku
tymże na kar: 238.
6. — Przyspieszenie sprawiedliwości Kryminal.
Spra: w Litwie—Będzie umieszczone
w Dzien: regorocz.
16. — Zalecenie Kom. Skar. Lit. ciągłego za-
siadania—Takoz będzie w Dzien.
20. — Zlecenie Kom. Woysk. o Zoiździe i Kom-
piecie Woyska— Takoz będzie w Dzien-
niku.

23.

28. — Wyznaczenie Deputacyi do Indygacyi o Bunt — Takoz będzie w Dzienniku
30. — Spółób wypalezenia ofiary 10. Grofza z Dóbr Ziemičkih i Duch. w Kor. i Lit. — Znayduje się w Dzienniku Handlowym 89. w Maiu i Czerw; na kar: 246. całkowicie nawet z Nazwiskami Kommissarzy wszystkich, i Schemmatami od Kom. Skar. Kor: do tego wybierania służącemi.
6. Czerwiec Oplata z Dóbr Pojezuickich — W tymże Dzienniku na kar: 327.
- — Wymiar sprawiedliwości w Wdztwach Ksiów. Brach. i Wołyń. — Będzie w Dzienniku tymże.
10. — Oplata z Dóbr Kawalerów Maltańskich — w Dzienniku tymże Czerw: na kar. 364
- — Warunek do Konstytucyi przyspieszenia sprawiedliwości Sprawom Kryminal. w Litwie — Będzie w Dzien. tegorocz.
13. — Potwierdzenie układu zaciągnicia Summ za Granicą — Będzie w Dzien.
17. — Oplata od Kaduków — Znayd. w Dzien. Czerw. na kar. 332.

- 19 — Wyznaczenie Sądu Seymowego i Sędziów na Xcia Ponińskiego P. W. Kor: Będzie w Dzien. puźniej.
- — Wyznaczenie Swiejkowskiego Kasztelana Kam. do Magazynów Rofsyńskich Będzie w Dzienniku tymże.
22. — Belpieczństwo Podatku z Dóbr Krolewskich — Znayduje się w Dzien. Czerw. na kar: 335.
- — Lufracya Dymów i podanie ludności — Znayduje się w tymże Dzien. Czerw; na kar: 340.
- — Oplata z Dóbr Dyfkydenckich i Greco. Nieunickich — W tymże Dzienniku Czerw. na kar: 335.
- — Warunek dla Kommissarzy 10. Grofza — W tymże Dzien. na kar. 343.
- — Aprobacya Funduszu Op. Trzemefzyn. — Będzie w Dzien. puźniejszym.
- — Rota przysięgi dla Sędziów Seymowych Będzie później w Dzien.
- — Zniesienie Artykułu 2go. w Konst. 76. Tit. Ordyn. Sąd Seymow — Będzie w Dzienniku później.

- - Ostrzeżenie względem Importacji Podatków.-Znajdz. w Dzien. tymże Maiowym na kar. 343.
- - Bepieczénstwo Listów.-Będzie puźniej w Dzien. Handl.
- - Zlecenie Kom. Wojsk. o powtornym Zaciągu.-Będzie takż w Dzien. puźniej.
- - Fortecy Częstochowskiej Lustracya Fund-Będzie w Dzien. puźnie.
- 14. *Lipca* Zalecenie Kom. Wojsk. sprowadzenie Broni dla Wojska Lit.-Będzie takż puźniej w Dzienniku tymże.
- 18 - Odesłanie sprawy Klitywskiego na Sądy Seymowe - Będzie takż puźniej w tymże Dzienniku.
- - Przydanie Kom. Woiew. Ziemi Bielskiej do 10. Grosza. Będzie w Dzien.
- 25 - Zlecenie Kom. Wojsk. o wysłanie Officerów do Kuznie Bisk. Krak. ku robieniu Broni i Harmat. Będzie w Dzien.
- - Dozwolenie Kommissyom 10. Grosza Lubelskiej i Podlaskiej pomiaru Pól na miejsce Wyśiewów Znajd. w Dzienniku Lipcowym 89. na kar. 385.
- 27 - Ubezpieczenie czaśu Seymowego.-Będzie w Dzienniku tegorocz. puźniej.

- - Fundusz dla Wojska z Biskupstwa Krak. i innych.-Znajduie się w Dzienniku Lipcow, na Kar. 378.
- 29 - Potwierdzenie Konwencyi między Kom. Skar. Lit. a Bankierami.-Będzie takż w Dzienniku puźniej.
- 17. *Sierpnia* Wzgląd na zasługi Adiutantów przy Boku Królewskim. przy Etacie
- 24 - Przyspieszenie Lustracyi Starostw Wdztwa Trockiego.-Będzie w Dzien. puźniej.
- - Zrzeczenie się Sum Xciu Sapieże ze Skarbu Lit. należących. jest przy Etacie Wojskowym, a Etat Wojskowy jako obfzerny i kosztowny w Druku, a same tyto Wojsko interesuiący, nie będzie umieszczony ani w Dzienniku ani Prze-wodniku, ale kto zechce mieć go koniecznie, może dostać w Drukarni Piarskiej za Zł. 3.
- - Sztab generalny Wojsk Kor. przy Etacie
- - Sztab generalny Wojsk Lit. przy Etacie
- 26 - Ordynacya Sądow Seymowych.-Będzie puźniej w Dzienniku,

3. *Września* Urządzenie Wojska obojga Narodów
tudzież Milicji Królewskiej-Przy Eta-
cie razem.
10. — Wyznaczenie Osób do Deputacyi Formy
Rządu-Iszt w Przewodniku 89. N. XIII.
na kar 600.
- — Komput i płaca 1. Brygady Kaw: Nar: przy
Etacie.
17. — Batalion Skar. Kor.-Przy Etacie
- — Ofiara Obywatelska Jana Potockiego Kray-
czyca Kor:—Będzie w Dzienniku Han-
dlowym puźniej.
- — Ofiara Obywatelska Xcia Radziwiłły Wdy
Wiln. —Będzie w Dzienniku Handlo-
wym puźniej.
23. — Powiększenie Czopowego od Trunków za-
granicznych - Znayd. w Dzienniku Han-
dlowym 89. na Wrześ. na kar: 439.
wraz z z Uniwersałem Kom. Skar. Kor.
do Exekucyi to Prawo przyprowadzają-
cym.
- — Przedaż Dóbr Duchowieństwa Galicyjskie-
go-w Dzienniku tymże na kar. 445.
wraz z Uniwersałem Kom. Skar. Kor.
o tychże Dobrach na kar: 486.

26. — Zlecenie Marszałkom Konfederacyi wzglę-
dem zlecenia Kom. Skar. Lit. z Luistro-
wania Dóbr Duchowieństwa w Kordon
Rofsyjski odeszłych - W tymże Dzienni-
ku na kar. 448.
- — Zlecenia Lustracyi Dóbr i z pisania Summ
od Xcia Prymasa rozrządzonych- W tymże
Dzienniku na kar. 449.
- — Urządzenie Summ Duchowieństwa zakordonu
Galicyjskiego. W tymże Dzien. na kar.
450. wraz z Uniwersałem Kom. Skar.
Kor. do Exekucyi teyże Konfitytucyi.
- — Zapewnienie Hipoteki długu Rzpley 10. Mi-
lionów w Genui - Będzie w Dzienniku
tegorocz. puźniej.
24. — Nadgroda dla Kaw: Nar. za mężne sta-
wienie się przeciw Moskałom - Będzie
w Dzien. tegorocz. puźniej.
- — Wzgląd na Rudnickiego i Paruszewskiego
za zgręczne wykonanie Ordynansu - Bę-
dzie w Dzienn. tegor. puźniej.
- — Uwolnienie Officerow Napiorkowskiego i
Smolińskiego z Aresztu - Będzie w Dz.
tegor. puźniej.

3. *Października* Urządzenie względem Generała: Leutnanta, Majorów, i innych Szarz Wojskowych-Razem z Etem.
9. — Nominacya w starach nowo krebowanych Brygadyerów, Vice Brygadyerów, Majorów, razem z Etem.
8. — Etem Woyska obojga Narodów-Nie będzie ani w Dzienniku ani w Przewodniku, dla powyższej przyczyny.
15. — Zlecenie Kommissyom Skar. i Woysk. o Culag dla Garnizonu Warszaw: i Węzniów Fortecy Kam. Pedol.- Będzie w tegor. Dzienn. później.
16. — Pomnożenie dochodu z Miast Kor. i Lit: przez nowe pułkuminy - w Dzienniku Wrześniowo Paździer. 89. na kar: 458.
21. — Przedłużenie czasu dla Deputacyi Interesów Duchownych-Będzie w Dzienniku później.
2. *Listopada* Podatek Skar: w Dzienniku Listopadowo-Grudn. 89. na kar: 509. wraz z 3. Uniwersałami Kom. Skar. Kor. dla Miasta Warszawy i Miast większych i mniejszych, dla Exekucyi tego Prawa.

Zle-

- — Zlecenie Deputacyi do rozstrągnięcia Dochodów Miasta Warszawy-Znayduie się razem z powyższym Prawem pomnożenia Dochodu z Miast Kor. i Lit.
4. — Zlecenie Kom. Woysk. o opatrzeniu Woyska Będzie w Dzienn. później.
5. — Zlecenie Kom. Skar. Kor. o użyciu potrzebnej Summy do Administracyi Tabaki - Będzie w Dzienn. tegorocz. później
9. — Zlecenie Kom. Skar. Obojga Narodów o wybieraniu podatku 10. Grosza Znaydzie w Dzienniku później
- — Indygenat dla Xcia Witemberga-Będzie w Dzienn. później.
- — Kommissye Cywilno-Wojskowe w Litwie Znaydu: w Dzienn. tegor. na kar. 122.
18. — Zlecenie Kom. Woysk. o Exekucyi Prawa. Będzie w Dzienniku tegorocz. później.
30. — Zlecenie Kom. Woysk. o ubezpieczeniu Granic Lit. Będzie w Dzienniku później.
1. *Grudnia* Kommissye Cywilno Wojskowe w Kor: Znayduią się w Dzienniku tegor: Stycz. na kar: 2.

7.

7. -- Sposób dawania Rekrutów w Koron. i Litwie Znajdz: w Dzienniku. tegor. Lut. na kar. 150.
9. -- Przyjęcie Ofiary 100. Gemeynew od Potockiego Sty Trębowol-Będzie w Dzienniku tegor. później.
11. -- Zlecenie Kom. Skar. Lit. o Administracyi Tabaki-Będzie w Dzien. tegor.
10. -- Ustawa tymczasowa 400,000. Zł. na Miasto Warszawę z Jurezykami-Będzie w Dzienniku później.
19. -- Wyznaczenie Deputacyi do wysłuchania prośb Miast Obojga Nar.-będzie w Dzien. tegor. później.
20. -- Zalecenie Pieczętarzom Koron. i Deputacyi do ułożenia Podatku na Miasto Warszawę, Będzie w Dzien.
24. -- Zasady do poprawy Formy Rządu-Będzie w Dzien. tegor. późn;

Takowy Summaryusz czyli Regestr wszystkich Konstytycyi i Zaleceń od początku Seymu aż do końca Roku zeszłego zapadłych, byź może każdemu na wielkiej wygodzie, bo łatwo z niego dowiedzieć

wie się, co na tym Seymie ustanowione, którego Dnia w aktach Warszawskich co Oblatowano? na które kar: co z tego znaywie się w Dzienniku Handlowym, lub przewodniku? a które jeszcze w tych dwóch Pismach nieumieszczone, znaydować się będą w tegorocznym Dzienniku, a to dla tego, iżby trzymający Dziennik takowy, niepotrzebował czynienia Expensy oddzielney na utrzymywanie Konstytycyi Seymu tego, ale za lednym kosztem tego Dzieła, razem znaydować mógł w nim i Konstytycyę Seymowę, i Urządzenia Władzy Wykonywającej, i wszystkie wiadomości do Handlu ściągające się.

Ze zaś początkowe umieszczały się Konstytycyę w Przewodniku, razem z Notami Zagranicznymi i Odpowiedziami Seymowemi; teraz zaś Konstytycyę oddzielnie będą w Dzienniku, Noty więc, iako do samej tylko ciekawości służące, kładzione zostaną w Przewodniku tegorocz: z dodaniem nawet i tych, które w przerwanym przeszłorocznym Przewodniku opuszczone zostały.

Co do Władzy Wykonawczej

W tym Miesiącu Wiadomość Władzy Wykonawczej.
Dzien. Handl. Nro. 11 Roku 1790. N na-

uawczey, żadna niekłada się, tak dla szczipłości miejsca zaigtego obziernemi powyższemi Prawodawczemi Materyami, iako i dla nienadsyłania iestże Wiadomości, tak z Magistratur Naywyższych, iako i terazniejszych Kommissyi Woiewódzkich, lecz że za uwiadomieniem przez Gazetę, że Dziennik ten, chce onych Czynności i Urządzenia umieszczać tak dla Wygody całego Kraiu, iako i dla Ichże samych, przeto spodziewa się w krótcę przysłużyć, Zbiorem tak potrzebnych Wiadomości, które w jeden ten Dziennik zebrane, iaką Wygodę przynieść może każdemu Obywatelowi, łatwo wystawić sobie można, chcącemu spokojnie w zaciszy Domowey siedząc, wiedzieć bez udziałnych Korrespondency i wywiadywania się o Czynnościach i Urzędzeniach każdéy Kommissyi odlegle od siebie rozrzuconych po całym Kraiu, z łatwością wyczytywać one w tym Dzienniku razem z całego Kraiu w jedno zebrane. Ta Wygoda nim nastąpi, spodziewa się Dziennik wkrótcę przysłużyć Władomością wszystkich Kommissarzy Woiewódzkich, z podziałem nawer na Kadencye onych, iezli która Kancellarya Kommissyi nadeszle takowy Podział; iezliby skąd niebyło nadesłanego Podziału

działu Kadencyi, tedy z tego miejsca w ogóle tylko wyrażeni będą Kommissarze.

Tyle tylko w tej Części I. doniosłszy o Wiadomościach Władzy Prawodawczej i Wykonawczej, przystępuję do Części II.

CZĘŚĆ II.

o Wiadomościach Handlowych, Fabrycznych, Ekonomicznych, Kontraktowych na Dobra, Summy, i różne Produkta Kraiowe, iako to:

I.

o Targach i Handlu Kraiowym

— Targ Miasta Warszawy i Poznania

		Warszawa		Poznań
		Zł.	Gr.	Zł. Gr.
Piszenicy	- - -	Korzec	- - 25. —	16 —
Zyta	- - -	ditto	- - 15. —	12 —
Jęczmienia	- - -	ditto	- - 12. 13—	7 —
Owsa	- - -	ditto	- - 8 55	6 6
Gryki	- - -	ditto	- - 13—	8 —
N 2		Pro-		

		Warszawa		Pozna:	
		Zł.	Gr.	Zł.	Gr.
Proso	ditto	20	—	16	—
Grochu	ditto	18	—	12	—
Rzepak	ditto	20	—	18	—
Siemia Kono:	ditto	16	15	25	2
Ditto Lnian;	ditto	16	—	18	—
Mąki Pszenney	ditto	—	—	21	—
Ditto Żytn:	ditto	19	—	12	29
Kaszy Jaglan:	ditto	28	32	21	—
Ditto Gryczan:	ditto	28	—	16	—
Ditto Jęczm:	ditto	17	—	12	21
Wełny	Kamień	45	—	60	—
Lnu	ditto	12	—	8	15
Konopi	ditto	10	—	8	—
Potażu	ditto	12	—	8	12
Popiołu	ditto	—	—	1	18
Saletry	Funt	—	—	2	—
Słoniny	ditto	—	18	—	15
Sadła	ditto	—	—	—	15
Masła	ditto	—	—	—	24
Łoju	ditto	—	—	—	18
Wołku	ditto	—	—	2	15
Wołu lepszego	Sztuka a	180	—	144	—
Ditto podł:	ditto	126	—	—	—
		Kro-			

		Warszawa		Pozna:	
		Zł.	Gr.	Zł.	Gr.
Krowy	ditto	—	—	70	—
Jałowicy	ditto	—	—	72	—
Cieląt	ditto	24	—	10	—
Owiec	ditto	—	—	10	—
Skopów	ditto	—	—	14	—
WiePrzów	ditto	108	—	90	—
Świń	ditto	—	—	36	—

Takowy Targ, że był w Warszawie w Lutym ten sam, co i w Styczniu zaświadcza *Wiesiołowski* Instygator Taxowy, luryzd: Mar: Kor:

Targ zaś *Poznański*, że był taki w Miesiąc Styczniu, zaświadcza Tabella z Poznania przyflana.

Ponieważ już na mocy Prawa Kommissya Powiatowe Woikowdzkie nadsyłać Urzędowe Raporta Targów Miał swych do Kommissyi Wojskowej, zaczęm Dziennik Handlowy będzie się starał wypisywać one z teyże Kommissyi, i Generalną Tabellę Targów wszystkich Miał całego Kraiu układać, iesli tylko Kommissya Wojskowa

N 3 nie-

niestrudni takowego Wypisu, na ten czas przymuszony będzie Dziennik takowe zfrudnienie w Druku swym donieść Publiczności, ażeby ona mając zatamowaną tak potrzebną w Handlu wygodę, starała się w Stanach wyrobić Dyspensę na tak nie potrzebne Skrupuły naszych niektórych Magistratur.—Co nim nastąpi, tym czasem Dziennik przysługuje się Targami na Rzekach *Wieprzu i Bugu* teraz będącemi, o których doczytać się można w następujących Uwagach *Chełmianina*;

—*Dalsze Uwagi Chełmianina o Fgornce, czyli Spławie następnym do Brzegów Morza Bałtyckiego, to jest: do Miast Gdańska i Elbląga.* [†]

Brak żywności we Francyi, Wojna Północna, utrzymywanie Floty Rosyjskiej na morzu Północnym, są to Okoliczności, które razem zbiegły się, aby nadgrodzić Polakowi stratę lat przeszłych. Sprzeciwiło się atoli szczęściu naszemu Przecz-

[†] Poprzednicze zaś Uwagi tegoż Chełmianina o Frygornce, znajdują się w Dzienniku przeszłorocznym na Miesiące Wrzesień, Październik na Karcie. 465. króro trzeba wprzody przeczytać, chcąc terazniejszy mieć nierozrwane z Pierwszemi.

czenie, bo chybyony Urodzay mało dając na Wywóz (ledwo niepowiem własny niewydostarczający Konsumpcyi) w blasku tylko omylnym obiecuie Zysk liczny, kiedy dzieściciu Partykularnych spanoszy się; Rolnik czuć niebędzie żadney dobroci wysokiego pokupu, mający na sprzedaż, (f)

N 2

Na-

(f) Ja życzę każdemu, aby swoją Intratę nie w miarę Targów, ale w miarę liczby Snopów rachował. Bo owe 4. 6. lub 8. Złt. wyższy Ceny, nienadgrodzi straty 300. a może i więcej Kop Zboża, które w Roku Nieurodzaju mniej zebrał Gospodarz, niż pierwey. Są przecle tacy, którzy mniej patrząc na Zysk prawdziwy, kontentują się Ceną wysoką, choćby Zbiorem małym, i wielu teraz nawet słyszałem mówiących, co najmniej na tym nitk nie tracą, że urodzay chybył, kiedy Targ Zboża wysoki nadgradza Jego niedostatek. Są to owi, których pierwszy blask uderza w oczy, ale razem zbytecznym swoim blaskiem zaślepia, Zgoda wielka, gdyby tylko na Wywóz Targiem wysokim płacono, lecz kiedy w równey Cenie każdy i na osobistą potrzebę drogo kupować musi, po Kraiu stanowi się drogość Zboża, co razem przywodzi go do pewnego upadku i spustoszenia, kiedy liczny Rzemieślnik i Zarobnik życie swoje utrzymując drogo, wynosi się do inaych Kraiów, gdzie tańsze potrzeb swoich opatrzenie znajduje. Wolę więc zawżę, choćby pokup niższy Ceny, lecz więkzły Urodzay, iuż drogość przy Nie-

Nadzieję Zysku, a więcej zaręczeniem Kupców Gdańskich i Elbląskich wsparci nasi Handlarze, gromadnie rozbiegli się po wszystkich Okolicach szukając wszędy Towaru. Polesie nawet, Kray błoniasty i nieurodzajny, który nigdy nie miał tego szczęścia, aby widział do siebie zaleźdającego Kupca, już teraz poczynił Kontrakty, na dostawę Pszenicy, lub Zyta, chociaż w małej kwocie. A nawet o mil 10. i 12. od Portu, iako to w Starostwie Kowelskim, zakupiona jest znaczna Partya różnego Zboża, z dostawą do Rzeki Bugu.

Ale wieści (bodaj mylnie) biegają tu u Nas, że we Gdańsku i Elblągu spadają Targi. Mówią powszechnie, że z Ameryki do Portów Francuzskich zawinęły Okręty z naczynym Zbożem Prowinientem. Wiem ja, że Ameryka, ciesz się już żywniejszym Owocem Ziemi, ile przy pracowirć i skrzętny Europejczyków Ręce, przecie nigdy nie uwierzę temu, aby Kray dosyć jeszcze pusty, i odłożony, nadto w takiej Transporcie odległości, mógł się odważyć na Wywóz Zboża i podsycać nim

urodzaj, dla kilku zyskowną, milionom ludzi szkodliwą. Te prawdy tym są rzetelnicy, że od Rolnika nie Kupca pisane.

nim Europę, który przed lat kilka, sam Naszego potrzebował, i płacił zań sówicie. Będzie to Gazeta pewnie Kupiecka, aby zastraszyć Obywateli, aby Jch znaleźć trzymającami nie tak drogo, swój Tawar. Y przyznam się, mało o tym słyżę kogo mówiącego, ktoby nie miał swego Celu, aby wkażując tanność Targów Gdańskich, zyskał na tanim pokupie w Kraiu.

Gdy jednak już sami nie lękają się, iak nawięcej skupować, i sposobić się na przyszły Fryor. *Fineke* Kupiec Lubelski ten pierwszą i nawnaczniejszą ma Partyą. Ledwie nie wszystkie Pale u Bugu, i wszystkie Szpichlerze, też mówią i o Wieprzu do niego należą. Zydał Miasta Dubieński, i jeszcze kilku Obywateli osobno, lub na wspólną kupują. Z Kordonu nawet dostawiają li cznie (g) i jeżeli Wywóz Żirnowy nie zawiedzie zoba-

(g) Zakazem jednak Cesarzkim seisniony jest ten Wywóz za Granicę, i jeżeli z trudnością wielką, użyłszy kto wolność wyprowadzania (Pszenicy samej) z Galicyi do Polski, nie wpród ją wyprowadzi atoli, aż na wzajem Owsa, Zyta, lub innego Ziarna *in pari* do Kraiu nie przyśtawi, Nie mogą zgadywać, czyli tak zakaz, korzystnym jest, czyli szkodliwym? i owszem radbym się mieć oświeconym, w tćy Kwestyi od uczzonego Pióra.

(h) zobaczeni na nowo zaległe brzegi Statkami, i roboczym ludem. Bo mówią prawdę, przez Lat 6. czyli 8. tak puste były nad Bużne Łądy, iak gdyby tuż nigdy wigcý do Gdańska spławiać nie myślano.

Kończąc już dzielnicę mego doniesienia o Towarze Zbożowym (zostawiając na Pozniejszy Miejsce, mówić o Towarze Drewnianym, Rękodzielnym &c:) zostaje mi przyzwolicie donieść o Cenie w której dziś stoi Zboże.

Z omiotów powszechnie pokazało się, że *Pszc.* nica, w mierney kwocie i na Przedaż, i na Konsumpcyą miernie wystarczy, liczna jednak Konkurencyja sprawiła że w wysokiej Cenie trzyma się, i że powoli w górę idzie. Już w tych czasach
płacą

(h) Najstarzi Ludzie tak Zimy późney i niełateczney nie pamiętają. Pierwsze Śniegi dopiero około 24. Stycznia upadły, te dwu Tygodniowe zrobiły Sannę, od 3. Lutego, aż do 10. zupełnie puściło. Deszcze nawet ulewne w tych dniach przechodziły, od 1go do 15. lub 16. przymrozki bywały, odtąd Wiosenne i ciepłe, i pogodne dni nastały. Z tćy przyczyny Wywózka Zboża do Brzegów bardzo jest przykra, i zawodna. Ledwie odtąd mała Część (i to za pierwszy dręgi) wywiezło. Połowa jeszcze leży po Domach zakontraktowanego Zboża.

płacą Korzec Królewskiej Miary (i) po 2½; 20. a w niektórych miejscach do 21.

Zyto (ile w dzisiejszym Fryorze) lubo w wysokim jest Targu, przecież nie zakupują go do Gdańska, i owszem w samym Kraju jest o niego nacisk, ale rzadko go gdzie dostać można.

Groch, Jagły Krupy, Słonina &c: to jest to wszystko, czego na Ordynaryą dla Flisów potrzeba, niema pewney, i właściwćy Ceny, płaci się jednakowo.

Na

(i) Dotąd w Miarach pewnego niebyło porządku, i te bardzo liczne, i bardzo odmienne. Korzec *Królewski* 32. Garcy. Korzec *Chełmski* (iak tu zowią starey Miary) blisko pół-trzecia w sobie Królewskiego trzymający. Korzec *Zamojski* (i lubo po odpadnięciu w Kordon tego Miasta, w Okolicach jednak Zamościa w Poliszce pozostałych używany) więkzý jeszcze od Chełmskiego, Korzec *Rejowiecki, Krasnostawski, Łęczyński*, &c: a zawsze jeden drugiemu nie równy. To iakim było na Targowym Kupnie nierządem, nie trzeba wiele przeświadczać, ale iako w przepisie Czynności swoich Kommissyja Woiewódzka Porządkowa, ma ten Cel do przestrzegania. aby Miary i Wagi były sprawiedliwe i jednoznaczne, tak zapewne dalszym już nieprzyzwoitościom skutecznie zapobiec zechce.

<i>Na Wieprz.</i>	<i>na Bug.</i>
Zł:	Zł:

Groch - - - 14. do 18.	- 14. do 18.
Jagły - - - 15. do 21.	- 14. do 20.
Krupy Gryczane - 13. do 16.	- 13. do 16.

Słoning z Dubna dostawiono Ukraińską i ta zawsze na Fryor jest potrzebna, ale bardzo droga w miarę Ceny na iaką przed lat 3. płacono:

Słoniny Połec chudey, i małej.

<i>Na Wieprzu</i>	<i>Na Bugu.</i>
Zł:	Zł:

Roku 1785. - 9. do 14. - 9. do 14.

Roku 1786.)

Roku 1788.) - 10. do 15. - 10. do 14.

Roku 1790. - 14. do 21. - 14. do 21.

Co tylko Wiadomości moley doszło, co tylko z Gabinetu tayaego Handlarzy wyczerpnąć mogłem, starałem się do Dziennika prześłać, zostawiając: sobie na przyszły Miesiąc mówić o Towarze Drewnianym, Ręko-dzielnicznym, a teraz przerywam moje Doniesienie, dając miejsce Wiadomościom Rządowym i Gospodarskim, użytecznie po całym Kraiu przez Patryotyczną Autora tego Dziennika pracę, rozchodzących się. — Dano w *Chełmie* 19. Lutego. 1790 — *Chełmianin*.

Takie

Takie Uwagi Chełmianina znacznie wystawiły Obraz Urodzaju i Handlu tegorocznego Zbożowego w Okolicach Bugu i Wieprza. — Zostaie teraz przystąpić do Artykułu Handlu Zagranicznego.

II.

• Targach i Handlu Zagranicznym.

Autentyczne donoszenia całemu Kraiowi o Targach i Handlu Zagranicznym, mogą tylko być udzielane z Miast Portowych, z któremi Polska Handel prowadzi, udział ten dopełniony byłby mógł wiernie od Konsulow Rzpłtey po tych Miastach tymanych, a od Konsulów szłyby o tym Rapporta do Deputacyi Zagranicznéy, z Deputacyi powinnyby iść one dla Wygody całego Kraiu, przez Pismo iakie Publiczne, jeśli przez Dziennik ten niepodobna się. — Lecz na nieszczęście Kraiu od lat 5. rozpoczęcia się Dziennika tego, żadney w tęg Okoliczności, Kray pomocy nie ma, od Rządu swego, bo ani po wszystkich Miastach Portowych Konsulów trzyma, ani od tych 2. są dopełnia się ta potrzeba. Bo *Herzowski* Konsul od początku Dziennika, to jest: od lat 5. nie niedoności Kra-

Kraiowi, przez ten Dziennik, a pono i przez żadne Pismo Kraiowe, o użyteczności, lub nie? Handlu Polskiego Przez Herfon. — *Gdański* zaś razem i *Elbląski*, rzadko kiedy, i to bardzo krótko donosi, o samych Targach Gdańskich, na które tylko Artykuły, o Elbląskich zaś, o Handlu, i o Spekulacyi Handlowey, żadney dotąd Wiadomości nie ma, a Dziennik chętnie chciałby się takowemi Wiadomościami przyflugiwać Kraiowi. Jaką zaś ma Wiadomość wtęymierze od tego Konsula, na ten Miesiąc taką donosi, a ta jest następująca:

Targ Gdański w Miesiącu Lutym.

Zł: b. m.

Zyta - - - Łaszt. - 230. 240.

Pszeniczy - - Dto - - - 410.

Wdzięchen będzie Kray JP. Konsulowi, za uwiadomienie Ceny i tych 2. Artykułów, może z kalkulowawszy ie z Targami Kraiowemi, Przez Gorliwego Chelmianina po wyżej wzmiankowanych, utrzyma się z Wywozem tych. 2. Produktów na taką taniłość, ile mając sposobność do Kraiowych

wych Magazynów teraz zakładających się, Zyto bez wielkiego Ambarasu dobrze przedać. — Na następujący Miesiąc może obfitżemi Wiadomościami przyfluzi się Dziennik.

III. o Fabrykach Kraiowych, IV. o Transporcie Spławnym. V. o Transporcie Lądowym. VI. o Opisanu Miast Kraiowych. VII. o Jarmarkach nie się teraz niedonosi, lubo dość o nich znajduje się Materyałów, a to dla dania obfżernego mieysca Wiadomościom Kontraktowym, które są teraz bardzo obfżerne, z samych Dóbr Biskupstwa Krakowskiego idących do Licytacyi Kontraktu Argdownego.

VIII.

o Kontraktach Kraiowych na Dobra i Summy

Kontrakty takowe niemogą być ważniejsze; lak są teraz Dóbr Biskupstwa Krakowskiego, wedle następującego Uniwersału.

Univer-

—*Uniwersał Kom: Skar: Kor: względem Licytacyi Arędy Dóbr dawniey do Biskupstwa Krakowskiego i Xięstwa Siewierskiego należących.*

Kommissya Rzeplęy Skar: Kor: — Wszem wobec i każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy do wiadomości podaje, iż Prawo Seymu terazniejszego pod Tytułem *Fundusz: dla Woyska*, pod Dniem 27. Mca Lipca Roku przeszłego 1789° w Akta Grodzkie Warszawskie sposobem Oblaty wniesione jest następujące: (a)

Zaczyn Kommissya Skarbu Koronnego w zamiarze dopełnienia rzeczonego Prawa Lustratorów Przyjętych do wyprowadzenia Jutrąt z Dóbr Biskupstwa Krakowskiego i Xięstwa Siewierskiego wyznaczyła, których Dzieła Lustracyjne na Gruncie sporządzone, i do Kommissyi swojej oddane, rozstrząsnąwszy i za dokładne uznawszy, następujące Klucze i Folwarki więcęy dającym, na Publicznęy Licytacyi Kontraktami Arędownemi na lat sześć puścić oświadcza, iako to:

w PRZE-

(a) w Uniwersale tym Kommissyi, jest całkiem położone takowe Prawo, lecz w Dzienniku tu niekładzie się dla oszczędności miejsca, z przyczyny, że już położone jest w Dzienniku przeszlorocznym Miesiącu Lip: i Sier: na Karcei 378.

W PRZEDZIALE I.

W Woiewództwie Krakowskim.

Powiecie Krakowskim.

*Jutrata roczna pośt
Expensas Lustracyg
1789. Roku wypro-
wadzona.*

Złł: - Gr: - Den:

*Klucz Jangrodzki, złożony z
Folwarków Jangrodzkiego, Su-
skiego, i Kownaty zwanego, to
jest Wsiów Jangrota, Michało-
wka, Głowaczowa, Zarzecza,
Chełma, Mostku, i Suchej, Ju-
traty z Czyszów Krescencyi i
Propinacyi: - - - 12,962. - 25. - 8.*

*Klucz Lipowiecki, złożony z
Folwarków Lipowieckiego,
Kwaczałskiego, Siemiotkiego,
Jankowskiego, Mętkowskiego,
Zagorskiego, to jest Wsiów: Wy-
giełzów, Babice, Kwaczały, Ro-
skochów, Jankowice, Olszyny,
Mętków, Zarki, Zagorze, Je-
leń, Dąbrowka, Jutraty z Czyn-
Dzien: Handl: Nro II. Ru 1790.*

O iśdów,

Zł: - Gr: - Den;

szów Krescency i Propinacyi. - 17,822. - 29. - 9.

Folwark Sławkowski, z Miastem Sławkowem, i Folwarkami na Dębowej Gorze, i Go-rach Okradzionowskich, to jest z Wsiami Okradzionów, Bor, Krzykawa, Cieszkowice, Długoszyń, Dąbrowa, Porąbka, Jn-traty z Czynszów, Krescency i Propinacyi w Mieście i Wsiach tychże. - - - 14,096. - 25. -

Folwark Łosicki, z Folwarczkiem Trzebiczką, to jest Wsiami Łosinlem, Trzebiczką, Tucznobą, i Będowem, Jntraty z Czynszów, Krescency i Propinacyi: - - - 6,443. - 19. -

Folwark Gołonogski, z Folwarczkiem Napiekle, i Wsią Gołonogiem, Jntraty z Czynszów, Krescency i Propinacyi. 3,461. - 27. -

Folwark Wielko-Strzemeszycki, z Folwarczkiem w małych Strzemeszycach, to jest Wsie: Wiel-

kie

Zł: - Gr: - Den;

kie i Małe Strzemeszyce, i Niemo-ce, Jntraty z Czynszów, Krescency i Propinacyi. - - - 8,932. - 9.

Folwark Jaworzniński, z Folwarczkiem na Podlesiu, to jest: z Wsiami Jaworzniem, Byczyną, Jntraty z Czynszów, Krescency i Propinacyi. - - - 9,768. - 21. - 9.

Folwark Bukowski, to jest Wieś Bukowno, Jntraty z Czynszów, Krescency i Propinacyi fl. 3,703.) Gr: 29. Den: 9. - - -) z Huty Ołowianej Sławkow-skiej, która do tego Folwarku) przylączyła się fl. 2,916. Gr: 3. D: 9.)

Folwark Łusowski, z Wsią Łusowicami, i Górami Łusowskimi, Jntraty z Czynszów, Krescency i Propinacyi. - - - 8,287. - 14. -

o Powiecie Proszowskim.

Folwark Wawrzeńczycki, z Folwarczkiem Załuski zwanym, Jntraty z Czynszów i Krescency;

O 2

tuż

Zł: - Gr: - Den:

tudzież Propinacyi z Wsi Wawraencyce, i Wsi Gracyalnéy Posądz. - - - 9,921. - 6. -

Folwark Jaxicki, z Folwarką mi Biskupickim, i Bronczyckim, to jest: Wsiami Jaxice, Biskupice i Bronczyce, Jntraty z Czynszów, Krescencyi i Propinacyi. - 10,127. - 25. -

Folwark Luborzyski, z Folwarkiem Zastowskim, to jest: Wsiami Luborzycą, Zastowem, Luborzycą Wolą, Sulechowem i Marzowicami, Jntraty z Czynszów, i Danin; tudzież z Krescencyi i Propinacyi, oprócz Pańszczyzny Wsi Zastowa, która do obrabiania Folwarku Promnickiego wyłącza się - - - 10,543. - 18. - 9.

Folwark Promnicki, z Pańszczyzną Wsi Zastowa Jntraty z Czynszów, Krescencyi i Propinacyi fl. 2,438. Gr: 20.)
z Ogrodu Włoskiego, które(n) 2,883. - 20. -)
do tego Folwarku przyłącza się fl. 400.)

lucz

Zł: - Gr: - Den:

Klucz cały Sielecki, z Folwarkami Sieleckim, Winiarskim i Folwarczkiem Grodzonowieckim, to jest: z Wsiami Sielce, Sokolniki, Grodzonowice, Winiary, Kaczowice, Pamięcice i Kępa, Jntraty z Czynszów, Krescencyi i Propinacyi. - - - 14,067. - 22. - 9.

w Xieście Siewierskim.

Klucz cały Koziegłowski, to jest: Miasto Koziegłów z Folwarkami, Koziegłowskim, Zeniszowskim, Markowickim, Starokuznickim, to jest z Wsiami Koziegłówek, Cynkowa, Lgoty, Siedlec, Markowice, Winowna, Woyławice, Stara Kuźnica, Gniazdowa, Gęzyna Jntraty z Czynszów, Krescencyi i Propinacyi. fl: 19,206. Gr: 3. Den: 9.)
z Kuźnic Koziegłowskich, które(n) 35,551. - 24. - 9.
re wraz z tymże Kluczem puszczone będą fl: 16,345. Gr: 21.)

PRZEDZIAŁ II.
W Województwie Sandomirskim.
Powiecie Sandomirskim.

Zł: - Gr: - Den:

Wieś Nickurza, z Folwarkiem
 Jntraty z Czynszów, Krescen-
 cyi i Propinacyi. - - 3,109. - 23. - 10.

Klucz cały Złotki, to jest:
 Wsie Złota, Milczany, Malice,
 Łoiowice, Zyc, Jntraty z Czyn-
 szów, Krescencyi i Propinacyi. 18,779. - 28. - 6

Klucz Kunowski, z Miałeczkim
 Kunowem, Wsiami Udzieców, Bu-
 kowie, Małachów, Wiory, Jan-
 nik, Godów, Kałków, Kryn-
 ki, Mieliskio, Doły, Bor, Jn-
 traty z Czynszów, Krescencyi i
 Propinacyi. - - - 23,934. - 15. - 4

Wieś Szewna, z Folwarkiem,
 Jntraty z Czynszów, Krescen-
 cyi i Propinacyi. - - 4,891. - 3. - 2½

W Powiecie Radomskim.

Folwarki, Podzankowy, Jłżę-
 cki i Seredzicki z Miałeczkim

Jłżę

Zł: - Gr: - Den:

Jłżę, Wsiami Blaziny, Seredzi-
 ce bliższe, Seredzice dalsze, Ty-
 chów, Lipie, Lubienia, Mały-
 szyn, Jaśnienie, Jntraty z Czyn-
 szów, Krescencyi i Propinacyi. 19,818. - 27. - 10,

Folwark Prędocki, z Wsiami
 Prędocin i Rzechów, Jntraty z
 Czynszów, Krescencyi i Propi-
 nacyi. - - - 6,945. - 26. - 16.

Wieś Wola Pałztowa z Fol-
 warkiem, Jntraty z Czynszów,
 Krescencyi i Propinacyi. - - 3,960. - 4. - 11.

Wieś Kowatków, z Folwarkiem,
 Jntraty z Czynszów, Krescencyi
 i Propinacyi. - - - 3,962. - 13. - 1

Folwark Chwałowiecki z Wsi-
 mi Chwałowice i Małomierzy-
 ce, Jntraty z Czynszów, Krescen-
 cyi i Propinacyi. - - 4,622. - 13. - 12.

Klucz Mirowski, z Wsiami Mi-
 rów, Zbliów, Lepiehnice, Wo-
 la Lepieńka, Rogów, Biełzków,
 Gąsawy, Smiłowka, tudzież z
 z Miałeczkim Jastrzęb, Jntra-

O 4

ty

Zł: - Gr: - Den:
 ty z Czynszów, Krescencyi i
 Propinacyi. - - - 21,273. - 17. - 12.

w Powiecie Wileckim.

Folwark Dobrowodski z Wsiami
 mi Dobrowody, Olganów, i Ba-
 ranów, Jntraty z Czynszów, Kre-
 scencyi i Propinacyi. - 10,794. - 24. - 9.

Folwark Piestrzecki z Wsiami
 Piestrzec i Trzebica, Jntraty z
 Czynszów, Krescencyi i Propi-
 nacyi. - - - 11,976. - 2. - 12.

Folwark Xański z Wsiami Xa-
 ny, Kraśniów, i Zukowiec, Jn-
 traty z Czynszów, Krescencyi
 i Propinacyi. - - - 10,371. - 12. - 14½.

Folwark Zborowiecki, z Wsiami
 mi Zborówek, Biłkupie, i Za-
 lesie, Jntraty z Czynszów, Kre-
 scencyi i Propinacyi: - 10,500. - - -

PRZE

PRZEDZIAŁE III.
 w Województwie Sandomirskim.
 Powiecie Chęcińskim.

Zł: - Gr: - Den:

Folwark Czarnowski, z Wsiami
 mi Wielki i Mały Czarnów, Po-
 słowice, Osiadłością Wiołki Szczu-
 kowskich Górek, Młynem Biało-
 goń, i Osiadłością przy nim bę-
 dącą, Jntraty z Czynszów, i Kre-
 scencyi fl: 4,017. Gr: 4. D: 6½.)
 Z Propinacyi w Wsiach wyżej) 5,968. - 22. - 6½.
 wyrażonych fl: 1,951. Gr: 18.)

Folwark Nowy, z Wsiami Nic-
 stachów, i Domańszewice, Jntra-
 ty z Czynszów, i Krescencyi.
 fl: 1,166. Gr: 1. Den: 2.)
 Z Propinacyi w Wsiach tychże) 2,020. - 1. - 2.
 fl: 854.)

Folwark Krański, z Wsiami
 Kraino, i Bęczków, Jntraty z
 Czynszów, i Krescencyi flo:)
 3,955. Gr: 8. Den: 17.) 5,964. - 26. - 17.
 Z Propinacyi w Wsiach tychże)
 fl: 2,009. Gr: 18.)

Fol.

Zł: - Gr: - Den:

Folwark Porębski, z Wsią Porębką i Hutą Szklaną, Jatraty z Czynszów i Krescencyi, oraz z Propinacją tamże. - - -

890. = 7. = 2.

Folwark Maśłowski, z Wsią Maśłową, Jatraty z Czynszów i Krescencyi fl: 3,288. Gr: 12. D: 13½.)

Z Propinacyi w Maśłowie) 4,879. - 18. - 13½.
i Dąbrowie. - fl: 1,591. Gr: 6.)

Folwark Gorniński, z Wsiami Gorno, Wola Jachowa, Jatraty z Czynszów, i Krescencyi fl: 2,591. Gr: 11.)

Z Propinacyi w Wsiach tychże) 3,749. - 23.
fl: 1,158. Gr: 12.)

Folwark Brzeziński, z Wsiami Brzeziny, Podwoła, Nida, z Osiadłością w Morawicy, Jatraty z Czynszów i Krescencyi, oraz i Propinacją tamże. - - -

7,594. = 23. = 9.

Folwark Cedzyski, z Wsiami Lefzczyny, Radlin, Cedzyny, z Kuźniczką tamże, i częścią Wsi Dąbrowa, Jatraty z Czynszów i

Kre.

Zł: - Gr: - Den:

Krescencyi fl: 2,273. Gr: 5. D: 3½.)

z Propinacyi w Wsiach) 3,319. = 17. - 3½.

Radlinie i Cedzyny fl: 1,046.)

Gr: 12.)

Folwark Brzezinski, z Kuźniczką i Pańszczyzną, części Wsi Dąbrowy, Jatraty z Czynszów, i Krescencyi, oraz Propinacyi w Brzezinkach. - - -

1,680. = 11. 16.

Miało Bodzgień, z Folwarkiem Podzamkowym, to jest: Wsiami Dąbrową, Psarami, i Lesznią, z Dzieńgocinami, Czynszami, z Młynów i Woytoństw, oraz i Propinacją. - - -

14,408. = 14. = 2½.

Wies Wzdul, z Folwarkiem i Propinacją. - - -

6,731. = 6. - 3½.

Folwark Sieradowski, z Wsiami: Sieradowice, Bronkowice, i Sniatki, z Propinacją. - - -

4,190. = 16. - 7½.

Folwark Tarczkowski, z Wsiami Tarczki, Kraykowa, Radkowice, i Swisłina, z Propinacją 5,953. = 10. - 3½.

Folwark Brzeziński, z Wsiami

Brze-

Zł: - Gr: - Den:

Brzezia i Szerzawy z Propinaczą, 2,773. - 6. - 1.

Folwark Dębiński, z Włami
Dębna, Wola Szczygielkowa, i
Jezioroko, z Propinaczą. - - 2,542. - 10. - 10.

Miaśło Daleczyce, z Folwar-
kiem Cisowskim, i Medrowskim,
to jest Włami: Cisowa, Korzen-
na, Mędrowa, z Czynnem, z
Młynów, i Woyteśw, Papier-
nią i Propinaczą. - - 1,724. - 19. - 1.

w Powiecie Radomskim.

Wies Guzda, w Kluczu Suche-
niowskim będąca, z Folwarkiem
i Propinaczą. - - 940. - 3. - 3.

Jane zaś Dobra dawniej do Biskupstwa Kra-
kowskiego i Xięstwa Siewierskiego należące, w
Przedziałach niewyrażone. Kommissya na Skarb
Koronny administrować będzie. Termin Licyta-
cyi, (która w Warszawie w Pałacu Rzeczypospo-
litej Książskich zwany, na Sessyi Kommissyi
swojej, od pierwszego Przedziału począwszy, od-
prawiać się będzie) Kommissya Dzień 20. Mca
Kwietnia Roku bieżącego 1790. oznacza. Aby

zaś

zaś Kommissya wcześnię o Konkurentach uwia-
domioną być mogła, i porządek przy tak licznęj
Licytacji Dóbr był zachowany; zatem obwieszcza,
iż każdy życzący sobie Dobra wyżęj wyrażone li-
cytować, Zaświadczenie od Sądu Ziemskiego, lub
Grodzkiego *propiu Districtus* o niezawodnocy i nie-
zadłużonocy, Dóbr Dziedzicznych Possejsyi dane,
niemający zaś Possejsyi zaręczenie przez Possejsy-
onatów podpisane, z podobnym, iako wyżęj, Ziem-
stwa, lub Grodu Zaświadczeniem, lub zapewnie-
nie znanych w Kraju Bankierów w Kommissyi
swojej u Ur Regenta Kwarcianego, aż do Dnia
17. Miesiąca Kwietnia Roku terażniejszego 1790.
złożyć będą powinni. W tych zaś zaświadczeniach
przez Ziemstwo, lub Gród podpisanych, Summa
wartości Dóbr, żadnemi długami nie obciążonych,
wyrażona być ma, i przynajmnięj rocznocy Arę-
dzie na Licytacji z Klucza lub Folwarku ofiaro-
waney, korrespondować powinna. Każdy chcący
Dobra pomienione licytować przy składaniu Za-
świadczenia ma się oświadczyć, które Klucze, lub
Folwarki, podług wyżęj wyrażonęj Tabelli licy-
tować sobie życzy, i do nich zapisanym zostanie;
Przeżrzenie się w Dziełach Lustracyinych w Kan-
cellaryi Kwarcianey Kommissyi swojej będących
niko-

nikomu wzbronionym nie będzie. Regestra Konkurentów, z wyrażeniem na początku Dóbr przez Ur: Regenta Kwarcianego w Wigilią Dnia Licytacji Kommissyi podane będą, i Produktem przez Prezydującego oznaczone, po którym oznaczeniu już nikt do Licytacji Dóbr przyjętym nie będzie. Po odbyty Licytacji i zaraz wypłaconey do Kasy Generalney Skarbu Koronnego Pół-roczney Arendzie, Kontrakt na lat sześć wydanym zostanie, i Dobra przez Offcyalistę Skarbowego z sporządzeniem Inwentarza, podane będą. Punkta zaś *in ordine* zawarcia Kontraktu będą następujące:

1mo. Kontrakt na Dobra NN. do Biskupstwa Krakowskiego dawniey należące, a teraz na Fundusz Woyska obrócone, zaczynać się będzie od Dnia 24. Czerwca 1790. a kończyć się ma w Roku 1796. w tymże samym Dniu.

2do. Powinności Poddanych będzie prawidłem Lustracya teraz sporządzona, i na mocy iey, przy podaniu Dóbr Possektorowi Inwentarz sporządzić miany, żadnych nowych opłat, ani ciężarów Possektor pominąć, lub powiększać nie ma moey. Pańszczyznę za Granicę Dóbr wypuszczonych do odrabiania gruntów innych ob-

cych

cych Folwarków, używać, sromę, lub paszę wywozić, albo Bydło w Juwentarzu podane, przeprowadzać nie będzie.

Wywóz Zboża z własney Dóbr zadzierżawionych Krescency w czasie dobrej drogi, podług Opisu Lustracyi, dalej iak o mil sześć, i to z wytrąceniem tych Dni Pańszczyzny, ile wiozący bawieć w drodze będą musieli. Gdyby Chłop z przyczyny złego obchodzenia się Possektora, lub iego Rządzy z Dóbr uszedł, że Possektor odpowiedzieć Skarbowi będzie obowiązany, Kommissya ostrzeżę.

3tio. Załogów i Zapomogów od Possektora Chłopowi dawanych Skarb przyjmować i nadgradzać nie będzie, chyba w przypadku wyraźney Kommissyi na Pismie daney Rezolucyi.

4to. Kredytów i Borgów na Szynkach Skarb większych nie dozwala, iak najmajętnieyszemu Gospodarzowi Zł: 6. uboższym 3. na Rok, i takowy borg w czasie trwania Kontraktu wybranym bydź ma: Bydło zaś sprzężay, Zboże wydostarczające tylko Wyśiewom, i nieuchronnemu wyżywieniu Chłopów, zabierane od Possektora w żadnym przypadku za Długi Karczemne nie będą. Zydzi zaś, ani za Arendarzów, ani Szyn:

Szynkarzów do Karczem przypuszczeni pod żadnym pozorem być nie mają.

510. Bronić Granic od uszkodzenia, lub jakiegokolwiek przywłaszczenia pod odpowiedzialnością wszystkich szkody wyniknąć mogące, będzie powinnością Posseссора, i w przypadku jakowegokolwiek przywłaszczenia, Posseссор Administratora Skarbowego uawiadomić ma, i sam wcześniej Grodowe zaskarżenie uczynić. Na ten koniec Mappa sporządzona będzie, której jeden Exemplarz u Posseссора zostawionym, a przy Expiracyi Kontraktu w zupełnej całości oddanym Skarbowi zostanie.

610. Gdyby Posseссор w miejscu przyzwoitym nowiny na Pola, lub Łąki dobył, przez wzgląd sześciolletniej Possessyi żadnego nadgrodenia żądać od Skarbu nie będzie, a w Lasach na Budowlę zachowanych nowin dobywać Posseссор nie może; Karczunek jednak dla rozszerzenia Niw, lub Łąk, za uznaniem Administratora dozwozonym zostanie.

710. Budynki wszelkie Gospodarskie utrzymywać w tym samym stanie, jak odbierze od Skarbu, obowiązany jest Posseссор, i żadnej bonifikacyi za reparacyą żądać nie ma, a za uszkodze-

nie

nie z niereparacyi, lub dezolacyi wyjątkie, odpowie.

810. *Casus fortuiti*, te tylko dla Posseссора warunkują się (a) w Inkursyi nieprzyjaciela zupełne Dóbr spustoszenie (b) ogień piorunowy, lub przypadkowy cały Krescencyi, nie z przyczyny Posseссора, lub jego służących. (c) Gradobicie cały Oziminy, lub Jarzyny. W takowych trzech przypadkach będący Posseссор Memoryał do Komisysyi poda, Regestra przez cały czas trzymania Possessyi złoży, rzetelność wykonaniem przysięgi zaświadczy, i ze wszystkich źródeł Jutrata *ex asse* kalkulacyą uczyni, i dopiero za spustoszenie, lub całą spaloną Krescencyą, albo Gradobicie bonifikacya nastąpi.

910. Zaraz po Licytacyi połowę Pieniędzy z góry, a następnie 1. Miesiąca Lipca pierwsza, a 1. Miesiąca Stycznia druga pół-rocznia Rata, Złotem, lub Monetą w Kraju Kurs mającą do Kasy Generalnej Skarbu Koronnego w Warszawie płaconemi będą. Nie płaćcy w sześć Niedziel od Possessyi odpadać ma, za szkody wszelkie, podług Prawa odpowiedzieć, pół-roczna Rata za karę zapłacić Posseссор będzie ob i Dobra, na których bezpieczeństwie. 44
Dzien: Handl. Nro II, Ru 1790. Uni.

sposobem Delaty exekwowanemi bez dalszego Processu zostanę.

10mo. Lasów rozrządzenie i Gaiowych w Jntracie nie podanych Kommissya sobie zachowuje; i od Possessyi excypuie. Lasu na opał w mieyscu od Lesniczego wyznaczyć mianym pozwala; wszelkich zaś Assygnacyi na Drzewo do Budowli zabrania, i w przypadku potrzeby Administrator od Kommissyi swoięy wyznaczony Assygnacye wyda.

11mo. Zasiewy iakie Possessor zastranie, takie w nasieniu czystym i wymiynkowanym przy wiedzach Przysięgłych oddać ma, nadsewy, ieżeli dowiedzionemi będą, przy Expiracyi, cenę w targu pod ten czas będącą nadgrodzonemi zostanę. Dzieściny od Poddanych, i z Pól Dworskich należące, iakie dotąd i komu oddawane były, takie i w tēy natuize oddawać się zawsze powinny. *Subsidium Charitativum* i Podymne z Dworów należące, iako z Jntraty w Lustracyi wytrącone płacić powinni Possessorowie.

12mo. Utrzymywanie Grobel Szarwarkami, prze-
rąbywanie Lodu w czasie Zimy na Stawach, i obowią-
anie w przytomności przysięgłego widza-
cyi za re^o weźmie na siebie Possessor. Ostrze-

ga

ga oraz Kommissya, aby Szarwarków nie na inną potrzebę, iak tylko na utrzymywanie Drog i Grobel Possessorowie używali.

13tio. Gdy dawniejszym Rozrządzeniem Gromady do rąbania Lasów do Kuźniów za oznaczoną zapłatą obowiązane zostały, zatym tēy powinności dopełnienia Possessor, przeskadzać nie ma.

14to. Gdy Kommissya Skarbu Koronnego Prawem Seymu terażniejszego pod Dniem 23. Miesiaca Stycznia Roku przeszłego 1789. w Akta Grodzkie Warszawskie wniesionym ma użyczoną wolność zaciągania Summ na rzecz Skarbu Koronnego, przeto ostrzega, iż otrzymujący przez Licytacyą Kontrakt na Dobra dawniey do Biskupstwa Krakowskiego i Xięstwa Siewierskiego należące, wyżēy w Tabelli wyrażone, oprócz Raty Półrocznēy zaraz wypłacić mianęy, Summę trzechletnię Dzierżawie korrespondującą, z Procentem po 7. od sta Skarbowi Koronnemu pożyczyc obowiązany zostanie, którą Summę w Ratach Pół-rocznych począcwszy od Dnia pierwszego Miesiaca Lipca 1791. Roku wraz z Pwizyą po 7. od sta, Possessor potr^o będzie. Gdyby zaś kto z pożyczyc^o Summy Skarbowi Koronne

Uni.

Rat) półrocznych Kontraktem ostrzeżonych, nie żądał, tedy Prowizya co pół Roku wypłacaną mu będzie, a po trzech latach upłynionych, cały Kapitał oddanym zostanie.

15to. Dla dostrzegania w jakim stanie będą Dobra zadzierżawione, oraz sądzenia z Appellacyi od Sądu Gromadzkiego, Kommissyja zsyłać będzie Administratora, ile razy potrzeba wypadnie. Uśkutecznienu przez takowego Administratora Kommissyi zleceń, Possefisor przetrkazać nie może.

16to. Possefisor w przypadku zawodu, lub pretenzyi iakowych z Kontraktów wynikłych, *Forum* Kommissyi Skarbu Koronnego z Regestru Skarbowego przyimać.

Zrewidowania i przejrzenia Stanu Dóbr dla chcących licytować Kommissya pozwala, i ażeby na Gruncie wzbranianym nie było niniejszym Uniwersałem Possefisorom terażniejszym tychże Dóbr zaleca. Który to Uniwersał, ażeby niezawodniey każdego doszedł wiadomości, nieodwłócznie do Kancellaryi Grodzkich, Miast i Miasteczek wszystkich wreszcie, i po mieyscach zwykłych publikować. Wreszcie i Publicacyi wzięte Attecyi za rękojśnią swoięy przesłać Uur: Superyntendentom.

ryntendentom po Prowincyach będącym zleca.

Dan w Warszawie na Sessyi Ekonomiczney
Dnia 11. Miesiaca Lutego Roku Pańskiego 1790.

ROCH, z GEOGOWY KOSSOWSKI
Podskarbi Nadworny Koronny mpp.

Lubo obiecał Dziennik dać obszerniejsze Opisanie Dóbr Biskupstwa Krak: idących wedle tego Uniwersału do Licytacji; wszelako dotrzymać niemożół tēy Obietnicy, gdyż krótkość czasu, od Daty Uniwersału tego, do Daty Licytacji zajmująca, tylko 2. Miesiace i Tydzień, wydośćarczyc niemożół do wyciągnięcia wszystkich Szczegółów tych Dóbr z tak obszernych Protokołów Lufracyinych, i wczesnego onych w tym Dzienniku wydrukowania, a ile przy zwyczajney trudności Kancellaryjskięy wyciągania z tychże Protokołów, gdyż te Protokoły wolne tylko są w Dni Kommissyjne z rana przez Godzin kilka, a w tym czasie naywięcey Kancelarya bywa zatrudnioną; zaczym z tych czyn takowe Opisanie tych Dóbr na tę Licytacyą wygotowane bydz niemożół wtórną Licytacyą, wczesnie

Uni.

te tak potrzebne Opisanie. — A teraz na to miejsce dać Wiadomość następującą do Kontraktowania innych Dóbr i Summ Obywatelskich.

Dobra i Summy różne do Negocjacji.

— *Dobra w Województwie Rawskim za 200,000. do przedania.*

Dobra te są JP. Balcera Bykowskiego Podczaszego Pttu Bielskiego, leżą w Wtwie Rawskim blisko Pilicy, mil 12. od Warszawy, mają Wsi 3. Poddanych więcej 30. w Gruntach obszernych Pszennych, Ozimych, i Jarych, przy Łakach, Borach &c: do Przedania, za 200,000. Zł: — Referencya do J. P. Petrykowskiego mieszkającego na Końskim Targowisku w Pałacu Bielińskiego Nro 1066.

— *Wieś Siemcicha w Województwie Płockim do przedania za Zł: 54,000.*

Wieś ta leży w Wtwie Płockim Pow: Sierpski: 12 mil od Warszawy mil 15. od Torunia 12. od Grudzią-
bowic 5. od Płocka 6. — Ma Lasy
cyli za 100 (syi) 100 wielkie Łak powypa-
wiane,

wiane, mimo Rul wydzielonych na Czynsze, są ie-
szcze znaczne Pola w Rumiankach powyrabiane,
na których może być Folwark, do téj Wsi jest
wolny Wręb do Budowy na 6. Włukach Miary
Chełmińskiej w Dobrach Swiniogurze Działami
dawnemi ostrzeżony, Poddanych téj Wsi 8. któ-
rzy opłacają z Propinacją więcej 2,000. Zł: na
Rok Czynszu, ale ktoby kupiłszy tę Wieś chciał
ich przemienić z Czynszu na Pańszczyznę, tedy mo-
cen będzie, gdyż te Czynsze nie są za Przywilejem,
ale tylko za Wolą teraźniejszego Dziedzica. — Do
Przedania za 54,000. Zł: — Referencya do Expe-
dycyi Dziennika tego.

— *Dworek w Warszawie do przedania za 20,000. Zł:*

Dworek ten jest Dziedziczny, o dwu Piątro-
wym Pomieszkaniu, na Ulicy Elektoralnej Nro
753. na wieczną każdego czasu sprzedaż z Zapi-
sanem Ewikcyi na Dobrach Długami nieobciążo-
nych 5. mil od Warszawy leżących, kt-
życzył tego Dworku, ma się referen-
daza zawsze tegoż Dworku - - -
tego Dworku lubo podać - - -
terminacyi z obczyżnieniami. O. N. o Placy i

— Uni-

bydź co umniejszono, nawet może bydź negocjowany także Dworek, ad extenuationem w Possefsyi, z chęcią do liczenia znaczniejszey Summy na S. Jan 1790.

— Summa 30,000. na Dzierżawę, lub extenuacyą Possefsyi.

Pewny mający Summę 60,000. Żł: na Dzierżawę, lub Extenuacyą Possefsyi, w Okolicy Warszawy, lub w Ziemi Nurkiéy, a szczególniéy w Powiecie Kamieńczykowski, życzyłby na Sty Jan terażniejszy 1790. dać, ktoży tedy życzył sobie pomienionéy Summy wedle oświadczeń Ofiarującego, ma się z swym życzeniem Referować do Gospodarza Dworku na Ul: Elektoralney Nro 758.

— Summa do 4,000. Żł: na Dzierżawę Wsi.

Pewny mający takową Summę, życzy sobie Dzierżawy Wsi około Warszawy. — Referencya na Ul: — — — do Dworku Baranowskiego. Ale nie. — — — Wiersz takim Nrem.

— — — — — w mil 15.

obowiązek — — — — — annika Handl: Ru 1790.

cy za — — — — — (syi) Rulwy Żł: 3.

0:30

DZIENNIK

RZĄDOWO — EKONOMICZNO HANDLOWY

Zawmujący Wiadomości, Rządowe, z Władzy Prawodawczej y Wykonawczej, Handlowe, Eko-nomiczne, Fabryczne, Kontraktowe na Dobra Summy, i różne Produkta Krajowe.

ROKU PIĄTEGO NR III.

MARZEC 1790.

Część I. o Wiadomościach Rządowych z Władzy Prawodawczej i Wykonawczej siładających.

I. Co do Władzy Prawodawczej.

Karta

— Reszta Summaryulzu Czynnosci Seymowych z Roku przelzkiego — — — — — 226.

— Konstitucye i Zalecenia Seymowe od poczatku Roku terażniejszego do 1. Marca — — — — — 227.

II. Co do Władzy Wykonawczej.

— Uniwersal Kom. Woylk. O. N. o Placy i Karnosci Woylka — — — — — 244.

— Uni.

bno - zaś biorąc, każdy Numer wedle Ceny wyrażoney --
Ten Nr III. kosztuje Zł: 3:

Oprócz Expedycyi dostać ieższe można tego Dzieła,
za też inną Cenę iak w Expedycyi.

1. w Drukarni Grollońskiej w Marywillu.
2. w Drukarni Duforowskiej w Star. Warszawie.
3. w Xiegarni Kocha przy Farze.
4. w Xiegarni Szczepańskiego w Nowomiejskiej Bra-
mie.
5. w Poznaniu u Krzysztofowicza Bibliopoli.
6. w Wilnie w Xiegarni Akademickiej.
7. Po wszystkich Pocztach całego Kraiu adresując się
do którego z JIPP. Sekretarzów Pocztamtu War-
szawskiego --- Lub do Expedycyi Dziennika Rząd-
wo Handlowego

Komisysie zaś Wojewódzkie mogłyby trzymać takowy
Dziennik iako interesujący Ich Czynności, z Funduszu
Kasły twojej na całą Komisysy i Exemplarz za Zł.
36. Poczta zaś może być darmo, iako pozwolona od
Najjaśniejszego Pana bez płatnie na wszystkie Expe-
dycye tychże Komisysy i --- Dziennik zaś wolałby mieć
po wszystkich Komisysach po i. Exemplarzu, dla la-
twiejszey komunikacyi Ich Czynności, aniżeli co ma-
teraz z niektórych Komisysy po kilku Kommissarzy
swym kosztem utrzymujących ten Dziennik, a z innych
Komisysy i żadnego niema. Z tych więc Komisysy,
w których nie znają tego Dziennika, mała jest nadzieia
Kraiovi, Wiadomości Ich Czynności, bo niebuda wie-
dzieć, przez jaki sposob komunikować mogą swe Czyn-
ności i Urządzenia.

D Z I E N N I K

RZĄDOWO-EKONOMICZNO

H A N D L O W Y

*Zajmujący Wiadomości, Rządowe
z Władzy Prawodawczej i Wyko-
nawczej, Handlowe, Ekonomiczne,
Fabryczne, Kontraktowe na Dobra,
Summy, i różne Produkta Kraiowe.*

Roku Piątego Nro III.

MARZEC 1790.

C Z Ę Ś C I.

*o Wiadomościach Rządowych z Władzy Prawodo-
wczą i Wykonawczą Śladowych się.*

Co do Władzy Prawodawczej.

Zamiar tegorocz: Dziennika tego, mającego do-
nosić, o co Międzyznnych wszystkich Konstytu-
cyach i Zaleceniach Seymowych już się w tym III.
Nrze rozpoczyna, zaczynając od samy Realsumpcyi

Dzien. R. H. 1790. Nro III.

Q

Sey-

*Biblioteka Pań-
stwa 1790*

Seymu tegorocznego. — Zeby zaś Wiadomość te-
gorocznych Konstytucyi i Zaleceń, niebyła przer-
wana od początkowych, przeto dany ieſt w tegoro-
cznym II. Nrze na Kar: 169. Summaryusz wſzy-
ſkich Konstytucyi i Zaleceń od początku Seymu,
aż do Roku teraźniejszego zaſzłych, z którym te-
gorocznie złączając, będzie miał każdy w Dzien-
niku tym nieprzerwaną Wiadomość Uſtaw tego-
Seymowych, lecz że ten Summaryusz ſtaſzł, na
Zasadach Formy Rządu, a po Zasadach ieſzcze nie-
które zaſzły Zalecenia na oſtatnich Seſsjach prze-
ſłorocznych, a w tym Summaryuſzu nieumieſzczo-
ne, przeto tu ſię dać przed rozpoczęciem tegoro-
cznych Czynności Seymowych.

*— Reſzta Summaryuſzu Czynności Seymowych z
Roku przeſzłego.*

30. Grud: 89. Czytano Uniwersał Marſzałków
Konfederackich o Czynnościach Sey-
mowych; który iuż ſzayduje ſię w
Dzienniku tegorocz: Nrze II. na Kar-
cie 162.

30. Grud: 89. Zalecono Kommiſsyi Woyskowej
Portragowania w połowie Offycer-
ów od każdego Regimentu,

30:

30. Grud: 89. Aſsygnowano 20,000. Zł: dla Se-
kretarza Seymowego i Kancellaryj
Seymowey.

30. Grud: 89. Zalecono wypłacić zaległe Pensye
Subalternom przeſłęj Rady.

30. Grud: 89. Czytano Delacyą Xcia Kalixta Po-
nińskiego przeciwko Wſpólnikom
Brata Jego — Która iuż ſzayduje
ſię w Przewodniku tegorocznym
Nr 11. na Kar: od 54. do 86.

Maiąc tedy iuż nieprzerwaną Summaryuſz wſzy-
ſkich Czynności Seymowych od początku tego Sey-
mu aż do Ru 1796. Po ſkończonym Seymie da ſię
znowu Summaryuſz z tegorocznych Uſtaw, który
złączysz z poprzedzającymi, będzie czynił całko-
wity Summaryuſz Uſtaw całego Seymu teraźniej-
szego, dla uſkutęcznienia którego, rozpoczyna ſię
Udział tegorocznych Czynności Seymowych, iak
naſtępuje:

*— Konstytucye i Zalecenia Seymowe od początku
Roku teraźniejszego do 1. Marca.*

Do 8. Lutego, Seymu było ſolwowanie, więc

Q 2

6d 8.

od 8. Lutego zaczyna się Udział takowy, porządkiem Datt Sessyi Seymowych.

Dzie

Lutego

8. Zalecono słownie Marszałkom Konfederackim i Deputowanym do Konstytucyi, ułożenia Rejestru porządku wszystkich Projektów u Łaski będących i onego wydrukowania, i rozdania w Stanach.

— Rozpoczęto Prawo o Awansie dla Rodaków z Zagranicznę Służby przychodzących.

9. Ukończono też Prawo, które jest następujące:

— *Prawo „Awans w Woysku dla Rodaków z Służby Obcych powracających, Officerów Korpusu Kadetów, Ober-Officerów Gwardyów Konnych, i Pięści Obojga Narodów, i Kadetów, tudzież umieszczenie Paziów Naszych Królewskich.*

” Przywołując do skutku Deklaracyą w Prawie umieszczoną o Rodakach z Obcych Służby powracających i Kadetach. My Król, za powszechną Stanów Skonfederowanych Zgodą, stanowimy, imo. Do trzecię części na ten raz do wszystkich Etnatem utworzonych Placów w Pułkach Przednię Straży

i Re-

i Regimentach, prawo mieć mają Rodacy z Służby Zagranicznę przychodzący; znajdujący się Rodacy w *Warszawie*, mieć chcemy, aby się natychmiast meldowali Kommissyi Woyskowę Obojga Narodów, złożyli Patenta, lub Dowody Szarzy swoię, w iakię aktualnie zostawali, okazali przyczynę, dla które z Zagranicznę Służby odeszli, aby z datności swoię examinowani byli, i tę dowodnie przed Kommissyą Woyskową wyprobowali. 2do. Ci zaś co nie są przytomni w *Warszawie*, a już wyszli, lub jeszcze zostają w aktualnę Służbie Zagranicznę, i już się Listami, czy przez Przyłaciół zgłosili, że do Ojczyzny i Służby powrócić pragną, mają bydź w Kommissyi Woyskowej Obojga Narodów meldowani, naydaley in spatio sześciu Miesięcy. Kommissya Woyskowa wzwyż rzeczonych Rodaków, uformowawszy Listę ogólną z oznaczeniem Rang i przyczyn wyjścia z Zagranicznę Służby, podług zdatości, w trzecię części do Awansu Rang w wyżey wyrażonych Pułkach i Regimentach umieści, i do każdego Placu, na ten raz fortragować Nam Królowi będzie. 3cie. W dalszym formowaniu nowych Regimentów, zawsze do trzecię części tychże nowych Placów fortragowani bydź mają z Officerów Korpusu Kadetów

Q 3

detów, z Ober-Officerów Gwardyi Konnych i Pieszych Obojga Narodów, z Korpusu Kadetów i Paziów Nas Króla, tudzież Rodaków z Zagranicznej Służby powracających i Examinowanych. 4to. Każdy zaś piąty Awans Namieśnikowski w Kawaleryi Narodowej, i piąty Awans Chorążki w każdym respective Regimentcie i Pułku dla Kadetów i Paziów Nas Króla, z warunkiem: aby po czterech z Korpusu Kadetów umieszczonych, piąty Awans na Paziów Nas Króla przypadał, na zawsze przeznaczamy. O wielości wynisć mających Kadetów w każdym Roku Komendant Korpusu Kadetckiego, a o wielości wynisć mających Paziów, Kancellarya Wojskowa przy boku Nas Króla, Kommissyą Wojskową wcześniej uwiadomią, do których My Król wyżej rzeczonych wakujących Officyerskich Placów, a od Kommissyi Wojskowej Szeffom, do fortragowania zleconych Paziów Nas Króla, po odbyty Gziesięcioletniej z Zaletą służbie i Kadetów, podług zdatości Examinów i Raportów, Placować i Patentować będziemy; a zaś Rotmistrze na Namieśnikowstwa zaleconych, podług teraźniejszego Seymu Prawa, nominować będą. Co się tycze Officyerów Korpusu Kadetów, ten, który na stopniu Officyerskim w tymże Korpusie

Ośm

Ośm Lat wyśłużwszy, pozyska załeczenie swoich Kommendantów, nappierwszy Awans, który się utworzy, iednym stopniem wyżey w Pułkach Przednięj Straży i Regimentach Pieszych osiągnąć powinien, a Kommissya Wojskowa skoro od Kommanderującego Korpusem Kadetów, o takowym Officyerze uwiadomioną będzie, zaleci Szeffom, iżby ten, u którego nappierwszy takowy utworzy się Awans, fortragował tegoż Rekommandowanego z Korpusu Kadetów Officyera. Takowy Awans ma być liczony za ieden z Piątych wyżey wzmiankowanych. Ten zaś Artykuł Prawa, w czasie tylko Pokoju Exekucyą swoją brać powinien. 5to. A w takowych umieszczeniach kolej w Chorągwiach Kawaleryi Narodowej, tudzież Pułkach i Regimentach, oraz w ich Chorągwiach, ma być tak zachowana, iżby się takowy podział równo na Chorągwie całego Wojska rościagał. " Koniec. (a)

9. Lut: Zalecono słownie Kommissyom Skarbowym o iak nappierdszą Explikacyą, dla czego Zawód uczyniony w zapłacie Woysku?

Q 4

Za.

(a) Data Oblaty w Aktach Grod: Warszaw: tak tey Konstytucyi, iako i następnych tegor: da się w Summariuszum wszystkich tegor: Koaslyt: na wzór Summariusza przeszlerocznego. w Dzien: tegor: Nro II. na Kar: 269.

- Zalecono słownie Kommissyi Woyskowej o weyższenie przeformowania Dragoniów na Pułki.
- Afsygnowano słownie do Kom: Skar: Kor: na wydanie Summy potrzebny dla Maystrów w Artyleryi Kor: robiących Rekwizyta Woienne.

Od 9. do 11. Sesiya solwowano.

- 11. Rozpoczęto Prawo względem Rang i Awansów dla Officerów w Woysku.
- 12. Kontynuowano Prawo tychże Rang i Awansów.
- Ustanowiono Kommissyą dla Ziemi Mielnickiej oddzielną od Kommissyów Drohickiej i Bielskiej w następujących słowach:

— *Wylęczenie Kommissyi Woyskowo-Cywilney dla Ziemi Mielnickiej.*

" Ziemia Mielnicka znalazłszy większą zgromadność dla agitować się mającej Kommissyi Woyskowo-Cywilney (przy tak obfiterach Obowiązках na nią włożonych) w Mieście swoim *Mielniku*, ów przez Laudum przy obraniu według Prawa Kommissarzów udała się do Stanów: Przeto My Król, za zgodą Stanów, do ządania Uur:

Posłów

Posłów teyże Ziemi przychylając się, na oddzielną Kommissyą odprawiać się w Mielniku, iako Stolicznym teyże Ziemi Mieście mającą (według przepisu Prawa o tychże Kommissyach na całą Koronę Polską ustanowionego) zezwalamy." *koniec.*
Od 12. do 15. Sesiya solwowano.

15. Kontynuowano Prawo względem Awansów.

- Dozwolono przenieść Kom: Ptu Rzeczyckiego z Miasta Rzeczy do Bobruyska w następnych słowach.

— *Lokacya Kommissyi Cywilno-Woyskowej Powiatu Rzeczyckiego.*

" Ponieważ Miasteczko Rzeczyca nad samym Dnieprem leżące, tąż Rzeką Dnieprem teraz z Rosyą graniczy, dla sytuacji swej Pogranicznej, a ztąd wypływającego niebezpieczeństwa; " tym zaś samym do lokacyi Kaszy i Magazynów nie jest wygodne. Zatem My Król za zgodą Skonfederowanych Stanów, na żądanie Posłów i Kommissyi Cywilno-Woyskowej tegoż Powiatu, Miasto *Bobruysk* o Mil dwanaście od Kordonu położone, a in Meditullio tegoż Powiatu sytuowane, znając bydyć naywygodniejszym, dla Kommissyi Cywilno-Woyskowej Powiatu Rzeczyckiego, Lokacyi Kaszy

sy

sy i założenia Magazynów na zawsze naznaczamy." *Koniec.*

16. Skończono Prawo względem Rang i Awansów w Kawalerii Narod: które jest następujące.

— *Opisanie Rang w Kawalerii Narodowej i Awansów.*

" *imo.* Gdy porządek Służby wymaga ustanowienia Rang w Kawalerii Narodowej, przy nowo utworzonych Szarzech stanowiąmy; iżby wszystkie Szarze jednym Stopniem wyższą miały Rangę w Woysku, to jest; Towarzysze i Namieśtnik będzie miał Rangę w Woysku Chorążego, z tym jednak warunkiem, iż aktualny Chorąży w Woysku, jako Patentowany od Nas Króla kommandeować niemi będzie; Chorąży będzie miał Rangę aktualną Podporucznika, Podporucznik aktualną Rangę Porucznika, Porucznik aktualną Rangę Kapitana; Rotmistrze dobrowolnie pod obowiązek czynienia służby i Subordynacyi poddający się, jako Majorowie aktualni w Woysku zważani być powinni. Major będzie miał aktualną Rangę Podpułkownika, Vice-Brygadyer będzie miał aktualną Rangę Pułkownika, Komendant Brygadyer będzie miał Rangę Generała Majora, z tym warunkiem,

którem, aby szedł pod Kommandę Generałów Majorów aktualnie Ampleiowanych, a do Awansu na Generał-Majorstwo Ampleiowane z Szeffami i Pułkownikami będzie należał, podług Artykułu 15go. Opisu Kommissyi. Czterem zaś w Koronie, a dwóm w Litwie Brygadyerom przed Seymem jeszcze te. ważniejszym na Generałów Ampleiowanych w Dywizjach od Nas Króla Patentowanym *ad ascensum vel decessum* Prerogatywy aktualnych Generałów Majorów Ampleiowanych w Dywizjach zachowujemy, bez nowych Pensyi, z tym warunkiem: że gdy który z nich zechce pełnić obowiązki Generała Majora Ampleiowanego, przy płacy Brygadyerskiej, w tedy Kommandę Brygady zdać będzie powinien swemu Vice-Brygadyerowi, a ten przy Gazy Vice-Brygadyerskiej w Jego Brygadzie dotąd zastępować będzie miejsce Jego, do póki tenże Brygadyer przez Awans, lub Dymissyą, Placu swego nieodstąpi.

2do. Rotmistrzów Kawalerii Narodowej tych tylko do Awansu na Majorów Brygad należących mieć chcemy, którzyby się zupełney Subordynacyi Woyskowej poddali, i najmniej cztery Miesiące ciągle w Rok przez sześć Lat w czasie Między służbę pełniąc, przy Chorągwi siedzieli; o czym

czym aby Raporta od Brygadyerów były sprawiedliwie i dokładnie podawane, bez żadnych względów, Kommissya Wojskowa Ordynansem swoim zaleci, i dostrzegać iak najściślej będzie; a w ciągu tych sześciu Lat, gdyby się Awans Maiorowski zdarzył, tedy Porucznicy Kawaleryi Narodowey, podług Starzeństwa Patentu, awansować mają.

3to. Ci zaś Rotmistrze, którzyby się Subordynacyi i dopełnienia służby niepoddali, do Awansu należeć niemają, tylko podług dawnych zwyczajów, innych Prerogatyw Rotmistrzowskich, i tych, które Prawem niniejszego Seymu są Jm za-
bieszczane, używać mają. Rotmistrem Kawaleryi Narodowey, odtąd nikt być nie może, tylko Poselszą Dziedziczną mający, i najmniej w Wiek
ku Lat 20. będący.

4to. Brygadyerowie, Vice.Brygadyerowie, i Maiorowie, Chorągwi Kawaleryi Narodowey mieć niemogą; a równie Szeffowie, Generałowie Maiorowie, Generałowie Lieutenanci, Generałowie Inspektorowie, i Generałowie Artyleryi, Rotmistrzami w Kawaleryi Narodowey na potym być niemogą.

5to. Brygadyerowie z aktualney Służby w Kawaleryi Narodowey Adjutantów brać powinni, którzy

którzy to Adjutanci podług starzeństwa Patentu Rangi, z którymi wzięci byli, z kolei swoiemy przez Rotmistrzów, w których Chorągwiach zostawali, fortragowani Nam Królowi do Awansu być powinni.

6to. W przyszłości na Regiments-Kwatermistrzów i Audytorów, z Wojskowych, lub Cywilnych Osób Subiekta zdadne wybierane być mogą, którzy w Randze Poruczników w Kawaleryi Narodowey, a w Pułkach, Regimentach, i Korpusach w Randze Kapitanów, bez dalszego Awansu, zostawać będą. Co jednak teraznielzym Kwatermistrzom i Audytorom z aktualney Służby, lub z Korpusu Kadetów wziętym, przeszkadzać niema, i awansowanemi być mają z kolei starzeństwa swego.

7mo. Na Adjutantów przy Generałach Lieutnantach i przy Generałach Maiorach Amploiowanych z aktualney Służby branych mieć chcemy w Rangach, iakowe dla nich są przepisane, i bez udziałnych Patentów na Szarzę Adjutantów; z Awansem zaś w téy Chorągwi Kawaleryi Narodowey, Pułku, Korpusie, Regimentie, z którego są wzięci, zostaną podług daty swych Patentów.

8vo. Na Szarzę Vice.Brygadiera, Kommissya Wojskowa Najstarzego Maiora, a na Szarzę Maiora

iora Najstarzszego z Rotmistrzów Służbowych, podług powyższego Prawa i z Poruczników, podług daty Patentu *respective* Brygad, w których się znajdują, Nam Królowi fortragować ma; w czasie zaś Wojny to Prawo zagradzać niebędzie do przestąpienia Prawa Starzeństwa, *favore* tych, którzy na nadgrode, przez swoje szczególniejszego Męstwa Dowody zaśluzą: Fortragowanie zaś średniego Sztabu Brygadyerom się zostawia." *koniec.*

Od 16. do 17. Sesią solwowano.

18. Rezolwowano względem rozdwoionych Sejmików Łomżyńskich, iak następuje:

— *Rezolucya względem Sejmików Łomżyńskich.*

" My Król, za Zgodą Stanów, zlecamy Trybunałowi *Piotrkowskiemu*, aby za doysciem do siebie terażniejszego Prawa, nieodwłocznie przed wszystkiemi Sprawami, z Rejestru *penalium*, ważność rozdwoionych Sejmików *Komisarskich* w Ziemi *Łomżyńskiej*, i jeżeli były popełnione tam iakie gwałty, ostatecznie, podług Praw, za poprzedzającemi Pozwami na dwa tygodnie przed Sprawą wydać się mającemi, rozsądził, i winnych ukarał, a to nieuważając na nieślawienie się którejkolwiek Osoby, odcinając nawet w tćy mierze Dobrodziej-

brodziejstwo Suspensy, którey Sprawę, gdyby Stronny niepopierały, tedy z nakazu Trybunału Justygorowie Trybunałscy czynić mają. Tym czasem zaś *Komisarsze* Prawem Seymu niniejszego do odebrania *Ofiar Dzieńskiego Grosza* wyznaczeni, każdego Powiatu po czterech z góry, tak iak są w Prawie wyrażeni, wraz z Duchownemi, do tćyż *Komisji* wchodzącemi, obowiązki *Komisji Porządkowćy Cymilno-Wojskowćy* zastępować i sprawować poty mają, poki legalność wwżyż wyrażonych Sejmików rozsądzona niebędzie." *koniec.*

18. Zlecono słownie Kom: Skar: Oboyg Narodz zaciągnięcia Summ gdziekolwiek bądź na Kondycjach Genewle uczynionych.

— Zlecono Marzałkom Seymowym oświadczenia wdzięczności Miałtom Oboyg Narodów za uczynioną Ofiarę w niepotrącaniu Podatku Pro-tunkowego.

19. Rozpoczęto Prawo względem Deputacyi Koekwacyinćy.

Od 19. do 22. Sesią solwowano.

22. Kontynuowano stanować Prawo o Koekwacyi.

23. Kontynuowano dalej stanowienie Prawa Koekwacyi.

Od 23. do 25. Sesią solwowano.

25. Dalej kontynuowano stanowienie Koekwaacyi Podatków.

26. Ofiara Królewskich Kleynotów i Prowincyi Obojga Narodów całorocznego Podymnego, w następujących słowach:

— *Ofiara Królewskich Kleynotów i całorocznego Podymnego Obojga Narodów.*

" Smutna postać Ojczyzny Naszey czekała od Nas pociechy i wsparcia: gdy J.K. Mość Pan Nasz Miłościwy, czuły nad wszystkich o Los Narodu, któremu panuje, na zastąpienie niedostatku w Skarbie Publicznym, Kleynoty swoje do użycia na potrzeby Rzpltej w ręce Ur. Marszałka Seymowego i Konfederacyi Koronnay złożyć dobrotliwie oświadczył. Wdzięcznością wzruszeni, wspaniałością zachęceni, a wzbudzeni przykładem, stanowimy, aby wszystkie Dymy tym czasem, podług ostatniego wyznania do Taryffy podane, opłatę danym Dymom proporcjonalną w następujący Marcowey Racie do Skarbu Publicznego wnosili, pod warunkiem Exekucyi zwyczajney, a to się ma ściągać do wszystkich generalnie Dóbr Rzplty składających, niewyłączając Stołowych. A że ustanowić się mający sposób istotniejszy z Jutrą prawdziwych obie-

obiecujący dla Skarbu Perceptę, nieprzewidzianego na zupełne dokończenie Taryffy wyciąga czasu, a potrzeby Rzpltej nieopatrzone zostawiałyby niezabezpieczonemi niebezpieczeństw; przeto stanowimy: ażeby wszyscy Dóbr Ziemijskich i Duchownych, oraz *Po-Jezuickich* Dziedzice i Possepsorowie, niemnięj ossepsorowie Starostw (wyjąwszy Dobrą Nasze Stołowe) do pospolitych w Racie Marcowey terażniejszy Podatków w Prowincyi *Wielkopolskiej* Podymnego całorocznego dwoie, to jest: gdzie się płaciło na Rok Podymnego siedm, tam czternaście Złotych, gdzie pięć tam dziesięć Złotych; a w Prowincyi *Małopolskiej* i *Litewskiej* Podymne całoroczne jedno, przez Dwory (czego Kommissye Porządkowe Cywilno Wojskowe dozierać mają) do Skarbów Obojga Narodów *respective* Prowincyi na ten jeden raz bez opłaty Szelęznego wnieśli. W Miasteczkach zaś, tudzież Czynszownicy wolni okupni i Rzemieslnicy sami za siebie opłacać mają. Ta jednak Ofiara Prowincyów, niebędzie mogła być Prawidłem do stosowania równości Podatków.

— *Przyłożenie się do potrzeby Rzpltej przez Zy-dów w Koronie i w Wielkim Xjstwie Litt:*

„ Pomysłność całego Króla, gdy na wszystkich *Dziem R. H. Nro III. 1790.* R Jego

Jego Mieszkańców spływa, a Prawem Seymu też
 różniejszego pod Tytułem *Osiara* na ten raz uczyniona podwyższenie Poglównego oświadczone zostało, które dotąd uskutecznione nie jest; przeto nim przyjdzie Nam urządzić zupełnie Podatek od *Zydów*, stanowimy: aby *Zydzi* w Koronie i Litwie w Racie Czerwcowej połowę Poglównego całorocznego, podług ostatniéj Taryffy tym czasem zapłacili, a to prócz téj Opłaty, która z zwyczajem od nich w Racie Marcowey należy. Dopełnienie tego Prawa Kommissyom Skarbu Obojga Narodów polecamy.

— *Podymne całoroczne z Miałt wszystkich Obojga Narodów.*

" Miałta i Miałteczka Królewskie, Duchowne i Dziedziczne w Koronie i W. Xstwie Littr obowiązane będą opłacić Podymne, Prawem pod Tytułem: *Osiara* — *respective* dla każdej Prowincyi przepisany, ustanowione.

Od 26. do 1. Marca Sefsyz solwowano.

Jakie w Marcu zasły Ustawy Seymowe, dają się w następującym Nrze IV. Dziennika tego. A teraz przystępuje Dziennik do II. Artykułu Wiadomości Władzy Wykonawczey, iak następuje:

II. Co

II.

Co do Władzy Wykonawczey.

Władza Wykonawcza będąc drugą Częścią Wiadomości Rządowych, zajmować będzie w tym Dzienniku, Wiadomość Czynności i Urządzeń wszystkich Magistratur Naywyższych, i wszystkich terazniejszych Kommissyów Cywilno. Woyskowych.

Magistratury Naywyższe Kraiowe, wedle porządku Ministrów w nich Prezydających, te są:

1. *Jurzydykcyja Marszałkowska Kor.* Ta Magistratura, lubo tylko jedną Warszawę interesuje, wszelako i téj wszystkie Urządzenia, prócz namięnionych w I. Nrze Dziennika tegorocz: na Karcie 59. niemoga być udzielone Kraiowi, do puły, do puki Summariusz wszystkich Jey Czynności niebędzie wiadomy, z któregooby można wyciągnąć potrzebniejsze i Interefsowniejsze Urządzenia.

2. *Kommissyja Woyskowa Obojga Narodów.*

Podobnież i téj Magistratury Urządzenia inter-

R z

testu.

zefsuiące Kray cały, póty niebędą Kraiowi wiadome, i wielu Obywateli zawsze na tęg niewiadomości szkodować będzie, puki Summaryusz każdodziennych Czynności tęg Magistratury, Prawem nakazany nieofztanie do udziału Kraiowi przynajmniég w Kwartal, z któregoby mógl każdy Obywatel o potrzebnych sobie Urządzeniach informować się, i z niego, które wolne byłyby od Sekretu sprawiedliwego, kopiować, nim tedy ta tak pożądana wolność nastąpi, tym czasem Dziennik uniwersał ieden tęg Magistratury potrzebny na zawsze do Wiadomości.

— *Uniwersał Kom: Woyskowég O. N. o Płaty Zołnierzy, i o Ordynansach iak nayciśleyjśy karności na Konsystencyach i Przechodach.*

„Czułość o Dobro i opatrzenie Zołnierza, z poleconego nad nim od Nayiaśniejfzych Stanów dozoru i rządu wynikła, będąc istotnym Kommissyi Woyskowég Celem do utrzymania Go w ściśłég i powinny karności, tym mocniéjszą wzbudza w niég troskliwość o ubezpieczenie spokojności każdego Obywatela, im bardziég Ją przekonywa wrodzona iego w krwi *Polfkiéy* ku Dobru Obyczyny

ezyzny gorliwość, która wstrzymuje Go meze od zaskarżenia się nawet na pokrzywdzenia czasem w zaciśzu doznane, dla tego, bo się cieszy z pomnożonego Woyska, i chce Go więcéy.

Zyczliwy ten dla Narodu zapał, gdy się tak widocznie w Obywatelach uczuwać daie, więkśzy coraz wkłada na Kommissyą Woyskową obowiązek, dokładania iak nayuślniejfzego starania, aby Woysko Jég władzy oddane w takiég zachowało się Subordynacyi, iżby Obywatel naymniejszego nigdy niedoznawał od nikogo uprzykrzenia. Końcem uskutecznienia zamiaru tego, poprzedniczo rozmał temi sposobami, iuż to przez Uniwersały, iako naysurowfze Ordynanse, Woysku do Exekucyi zaleconego, przedsięwzięła nadto Kommissya Woyskowa uwiadomić każdego Zołnierza, Woysko *Polfkie* składającego, iak wiele Jego co Miesiąc, lub Kwartal, gotowych Pieniędzy dochodzić powiano, aby znał i wiedział, że ten Zółd małac na utrzymanie się swoje przeznaczonym, niepowinien nie darmo u Obywatela wymagać, ani mu stawać się w czymkolwiek ciężarem, a tak Zołnierz pieśzy bierze na Miesiąc Zołdu Złł: Poll: 14. Towarzysz od Kawaleryi Narodowég na swoję Osobę i na dwa Konie, bierze na kwartal Złł: Poll: 220. Groszy 13.

Den: 3. Szeregowy od Kawaleryi Narodowéy Zol-
du na Mieląc bierze Zł: Poll: 15. Towarysz od
Pułku Przedniej Straży na swoją osobę i dwa Ko-
nie, bierze na Kwartal Zł: Poll: 170. Grofzy 13.
Den: 3. Pocztowy bierze na Mieląc Zoldu Zł:
Poll: 15. Wiadomość ta, którą Kommissya Woy-
skowa Publiczności podając, obwieszcza nią i Zoł-
nierza tak Piezego, iak Konnego, o wielosci o-
płaty przeznaczoney dla niego, i kazdego w szcze-
gólności Obywatela, o ilości Dochodu Zołnierza,
naucza kazdego *Polskiego* Mieszkanca, iż niezosta-
je w obowiązku dostarczania Zołnierzowi Produ-
ktu za Cenę arbitralną od niego wymyloną, lub
żywienia go darmo, w rozumieniu, że nietylę pła-
tny, albo z bojaźni.

W takowym przeto celu, zaleciła Kommissya
Woyskowa JJ. WW. Generałom Dywizyami Woy-
ska Obojga Narodów kommanderującym, aby flo-
sownie do wyszłych już w tęg okolicznosci Ordynansów, ogłoszono było przy Parolach całemu Woy-
sku, wiele kazdego Zołnierza dochodzić powinno,
dla których w szczególności Xiążeczki mają być
porobione, z zapisaniem w nich czasu, od którego
przytł, wymienieniem Kapitulacyi, na iak długo
przytł, i wiele bierze, oraz wyrażeniem Abcu-
gów,

gów, iakie w Kawaleryi, podług Etatu czynić się
muszą; JJ. OO. zaś JJ. WW. i WW. Obywatelom
Dobr wszelkich Possepsorum, i wszelkiéy Kondycyi
Ludziom, podać się ta Wiadomość, dla zapewnie-
nia, iż Zołnierz niemając żadnego Prawa żądać od
nich czegółkolwiek darmo, za wszystko opłacać,
podług dobrowolnéy ugody i umowy powinien; a
umieszczony od swojej Kommandy na Konsysten-
cyi, mieszkając pod iednym z Gospodarzem Da-
chem, samym Ogniem i Wodą w Kwaterze bez
opłaty kontentować się ma, których Kwater Szef-
fowie, Pułkownicy, Podpułkownicy, i Majorowie,
pod żadnym pretextem darmo wymagać niemogą;
w przechodach zaś, i wszelkich Transmarszach, do-
browolne Kwity z Noclegów i Popasów Kommen-
dy brać powinny, iako wszystko iest opłaconym
i żadný krzywdy nie ma. W czym ieżliby kto-
kolwiek przestępstwo popełnił, mogą przeczni
Obywatele udać się do Kommandy, która Jm nie-
odwłóczną sprawiedliwość, podług Przepisów i
Zaleceń tylokrotnie sobie wydanych, wymierzyć
natychmiast powinna, przez nadgrodenie szkody,
i ukaranie winnego; a gdyby oney ubliżyła, lub
odwłóczyła, postanowiły przeznaczone we wszystkim,
i mocno troskliwe o Dobro i spokojność Obywa-

telów Najjaśniejsze Stany, Kommissye Porządkowe Woiewódzkie i Powiatowe, które rychłą satysfakcyą każdemu skrzywdzonemu (iako ciągle agitować się mające) niezawodnie uczynią.

Co Kommissya Woyskowa Przekazywając Obywatelom z czułością o spokojność i bezpieczeństwo ich gorliwość donosząc, dopełnia zamiaru troskliwości swojej, i niniejszy Uniwersał po wszystkich Miałtach, Miałeczkach, Parafiach, Wsiach, Plebanich, Kościołach &c. rozłożyć postanawia. Dated w Warszawie na Sessji Kommissji Woyskowej Obojga Narodów Dnia 11. Miesiąca Stycznia 1790.

Zeby wolny był Summaryusz wszystkich Czynności tej Magistratury, możeby z Niego znalazło się więcej podobnych Uniwersałów i Urzędzeń potrzebnych do Publiczney Wiadomości, a dotąd w bezużytecznym Sekrecie zostających.

3. *Magistratura Assessorie Obojga Narodów.*

Ta Magistratura, że najwięcej Sądownictwem zatrudnia się, przeto pod Artykułem Władzy Wykonawczej klasę się niebędzie.

4. *Magi-*

4. *Magistraturę są Kommissye Skarbowe Obojga Narodów.*

Tę Magistraturę podobnie Summaryusz Czynności, że nie jest wiadomy, z któregooby można się było dowiedzieć o potrzebnych Urzędzeniach, przeto udzielać się tylko te, które doszły do Dziennika Wiadomości, to jest:

— *Uniwersał Kom: Skar: Kor: względem Licytacyi Czopowego.*

" Kom: Rzpłtę Skar: Kor: — Wszem w obęci każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, do Wiadomości podać. Ponieważ Kontrakty na Arędę Podatku Czopowego w Miałtach Królewskich i Duchownych niżej wyrażonych na Dniu 31. Sierpnia Roku teraźniejszego 1790. kończą się: przeto chcąc na przyszłe lata Podatek Czopowego z tych Miałt i Miałeczek iak najużyteczniejszy dla Skarbu Koronnego rozrządzić, oświadcza: iż Licytacya nowa rzeczony Arędy Podatku Czopowego Dnia 1. Miesiąca Czerwca Roku teraźącego, sposobem dawnie używanym w Kommissji swęj odprawiać się będzie, ostrzegając, iż pragnący arędowania Czopowego: *pignus respondentis,*

onis, a ich Plenipotenci, czyli Kommissanci do stateczne umocowanie Autentyczne, lub ręczne Dniem wprzód przed zaczęciem Licytacji w Kancellaryi Kommissyi swęy Czopowego okazać powinni, a po nastąpieney uroczystey Licytacji, Kommissya Kontrakty na lat trzy, dwa, lub ieden, iak kto z Licytuących żądać będzie, podług Punktów i Formy w Roku 1775. ułożonych, więcéy Ofiarującym dać upewnia, na któreby zaś Miasta offerency niebyło, w tych Administracyi, na Skarb Koronny zleci. Które to Obwieszczenie, aby niezawodnēy każdego doszło wiadomości, po Miastach i Miasteczkach, osobliwie w których Arędy Czopowego do Licytacji przychodzi, publikować i do Akt każdego Grodu sposobem Oblaty podać, a o podaniu i publikacyi wzięte Attestata Kommissyi swęy odesłać, Jchmość Panom Superintendentom Prowincyi zleca.

Specyfikacya Miast do Licytacji Arędy Czopowego przychodzących.

Woiwództwo Poznańskie.

Międzyrzecz	Królewskie.
Buk	Duchowne.

Pficzne-

Pfiszewo	Duchowne.
Kopanica	Królewskie.
Koscian	Królewskie.
Moszyzna	Królewskie.
Krobia	Duchowne.
Krzywin	Duchowne.
Wielichów	Duchowne.
Przement	Duchowne.

Woiwództwo Gnieźnieńskie.

Gniezno	Królewskie.
Pobiedziska	Królewskie.
Kłeck	Królewskie.
Powidz	Królewskie.
Wągrowiec	Duchowne.
Trzemeszna	Duchowne.

Ziemia Wschowska.

Wschowa	Królewskie.
Świeciechów	Duchowne.

Woiwództwo Kaliszkie.

Kalisz	Królewskie.
Stawiszyn	Królewskie.
Odoianów	Królewskie.
Szulmierzyce	Królewskie.

Opa-

Opatówek	Duchowne.
Pyzdry	Królewskie.
Sroda	Królewskie.
Słupca	Duchowne.
Koniń	Królewskie.
Koło	Królewskie.
Brdów	Duchowne.
Zagorów	Duchowne.
Landek	Duchowne.

Województwo Sieradzkie.

Piotrków	Królewskie.
Radomsk	Królewskie.
Tuszyn	Królewskie.
Wolborz	Duchowne.
Grocholice	Duchowne.
Szadek	Królewskie.
Pobianice	Duchowne.
Unieiów	Duchowne.

Ziemia Wieluńska.

Wieluń	Królewskie.
Grabów	Królewskie.
Mixtat	Królewskie.
Ostrzeszów	Królewskie.
Borek	Królewskie.

Woi-

Województwo Łęczyckie.

Łęczyca	Królewskie.
Jnowódz	Królewskie.
Dąbie	Królewskie.
Piątek	Duchowne.
Grzegorzew	Duchowne.
Każmierz	Duchowne.

Województwo Rawskie.

Rawa	Królewskie.
Sklerniewice	Duchowne.
Jeżew	Duchowne.
Mogielnica	Duchowne.
Sochaczew	Królewskie.
Bolimów	Królewskie.
Mszczonów	Królewskie.
Wiskitki	Królewskie.
Łowicz	Duchowne.
Osmolin	Królewskie.
Gąbin	Królewskie.
Gostynin	Królewskie.

Województwo Brzeskie Kujawskie.

Brześć Kujawski	Królewskie.
Włocławek	Duchowne.

Pod-

Podgórze	Królewskie.
Sompolno	Duchowne.
Przedecz	Królewskie.
Brdów	Duchowne.
Kowal	Królewskie.
Raciążko	Duchowne.

Ziemia Dobrzyńska.

Dobrzyń	Królewskie.
Lipno	Królewskie.
Bobrowniki	Królewskie.
Rypin	Królewskie.
Nieszawa	Królewskie.

Województwo Płockie.

Bielsk	Królewskie.
Raciąż	Duchowne.
Sierpc	Duchowne.
Wyżogrod	Królewskie.
Bodzanów	Duchowne.
Mława	Królewskie.

Województwo Mazowieckie.

Osiek	Królewskie.
Łatowicz	Królewskie.
Goszczyn	Królewskie.

Czersk

Czersk	Królewskie.
Stoczek	Duchowne.
Wyśmierzyce	Duchowne.
Góra	Duchowne.
Cegłowo	Duchowne.
Tarezyn	Duchowne.
Groiec	Królewskie.
Błonie	Królewskie.
Stanisławów	Królewskie.
Piasieczno	Królewskie.
Liw	Królewskie.
Serock	Królewskie.
Część w Nasielsku	Duchowne.
Pułtusk	Duchowne.
Sochocin	Królewskie.
Prasnysz	Królewskie.
Janów	Królewskie.
Chorzele	Królewskie.
Maków	Królewskie.
Rozan	Królewskie.
Łomża	Królewskie.
Zambrów	Królewskie.
Ostrołęka	Królewskie.
Kolno	Królewskie.
Wizna	Królewskie.

Wą-

Wąsosz	Królewskie.
Radziłów	Królewskie.
Ostrów	Królewskie.
Wyśzków	Duchowne.
Andrzejów	Duchowne.
Kamieńczyk	Duchowne.
Brok	Duchowne.

Województwo Krakowskie.

Zarnowiec	Królewskie.
Przyrów	Królewskie.
Wolbrom	Królewskie.
Olsztyn	Królewskie.
Będzin	Królewskie.
Lelów	Królewskie.
Olkuś	Królewskie.
Krzepice	Królewskie.
Skąta	Duchowne.
Mistów	Duchowne.
Sławków	Duchowne.
Miechów	Duchowne.
Skalmierz.	Duchowne.
Brzesko nowe	Duchowne.

Województwo Sandomirskie.

Połaniec	Królewskie.
----------	-------------

Ośiek

Ośiek	Królewskie.
Sandomierz	Królewskie.
Słupca	Duchowne.
Będzęcin	Duchowne.
Kunów	Duchowne.
Łągów	Duchowne.
Zawichost	Królewskie.
Kozienice	Królewskie.
Solec	Królewskie.
Zwolin	Królewskie.
Jłza	Duchowne.
Sieciechów	Duchowne.
Jaśtrzęb	Duchowne.
Wierzbnik	Duchowne.
Skaryszew	Duchowne.
Opoczno	Królewskie.
Zarnów	Królewskie.
Pierzchnica	Królewskie.
Szydłów	Królewskie.
Stobnica	Królewskie.
Wiślica	Królewskie.
Bukłk	Duchowne.
Opatowiec	Duchowne.
Chęciny	Królewskie.
Przedborz	Królewskie.

Radofzyce	Królewskie.
Kielce	Duchowne.
Kurzelów	Duchowne.

Województwo Kijowskie.

Zytomierz	Królewskie.
Owruż	Królewskie.
Hermanowka	Królewskie.
Medwedowka	Królewskie.
Czechryn	Królewskie.
Kryłów	Królewskie.
Korsuń	Królewskie.
Medwince	Królewskie.
Bohusław	Królewskie.
Fastów	Królewskie.

Województwo Ruskie.

Ratno	Królewskie.
Pawłów	Duchowne.
Sawin	Duchowne.

Województwo Wołyńskie.

Torezyn	Duchowne.
Rożyńskie	Duchowne.
Milanowice	Królewskie.
Kowel	Królewskie.

Wizwa

Wizwa	Królewskie.
Swiniuchy	Królewskie.

Województwo Podolskie.

Kamieniec Podolski	Królewskie.
Uszyca	Królewskie.
Podole	Królewskie.
Latyczew	Królewskie.
Letniowce	Królewskie.
Ulanów	Królewskie.
Hatka do Ulanowa	
należąca.	Królewskie.
Wierzbowicz	Królewskie.

Województwo Lubelskie.

Wąwolnica	Królewskie.
Parczew	Królewskie.
Ostrów	Królewskie.
Kazmierz	Królewskie.
Urzędów	Królewskie.
Puchaczew	Królewskie.
Stężyca	Królewskie.
Łaskarzew	Duchowne.

Województwo Podlaskie.

Drohiczyn	Królewskie.
-----------	-------------

póty, póki Stany niezałączą Ję tak potrzebnego udziału.

3. Magistraturę Deputacya Koskwacyina Ofiary i Podatków.

Ta Magistratura, gdy skończy swą Czynność, będzie mógł Dziennik z Nię zasiegnąć, Wiadomość Ludności, Dymów, Szacunku Dóbr całego Kraiu, i tą tak obszerną, a potrzebną Wiadomością przyśłuży się Narodowi, w późniejszych Numerach, a teraz przyłącza Ję Obwieszczenie do takowego porównania, z Schemmatami stosownemi.

— Obwieszczenie Deputacyi Koskwacyiny, czyli do porównania Ofiary i Podatków przez Rapię wyznaczony, z stosownemi Ję do tego Schemmatami.

" Deputacya do porównania Ofiary i Podatków przez Rapię wyznaczona—Obwieszcza wszystkich w ogólności, i każdego w szczególności, do kogo należy, iż na Seymie terażniejszym Prawo z powodów w nim wyrażonych jest uchwalone, które do Oblaty Xiggom Grodzkim Warszawskim

wskim podane, podług osnovy w przyłączonym Autentycznym Extrakcie wyrażony.

Zaczyn Deputacya nakazy Prawa w ścisłym obowiązku, do istotnego wykonania przywołując, zaleca wszystkim bez excepcyi w Koronie, i w W. Xstwie Litt: Kancellaryom Trybunałskim, Metryk, Ziemskim, Grodzkim, Kontraktowym, i Jch WW. Metrykantom, Regentom, Vice-Regentom, Susceptantom; a w Wielkim Xstwie Litt: WW. Metrykantom, Pisarzom, i Regentom; zaś w Xstwie Mazowieckim WW. Pisarzom, i Regentom, aby oni iak nayspędzēy, a naydalēy w ciągu ośmiu tygodni, od Dnia 8. Miesiąca Marca Roku terażniejszego, to jest Oblaty Prawa w Grodzie Warszawskim, wszelkie Tranzakcy, wieczyfio, przedazne, czy przyznane, czy aktykowane Kontrakty, Kwity de pratio, Cenę Dóbr stanowiące, i Inwentarze, gdzie się znaydować będą, od Roku 1784. Dnia 1. Stycznia do Roku 1789. Dnia 31. Grudnia znaydujące się, żadnēy nieopuszczając, Autentycznie, czyli vid matim, wyięli, Tabelę z Summaryuszem, podług Schemmatu przyłączonego osobno każdego Powiatu, sporządzili, Dobra, tak pryncypalne, iato attynencye, chociażby w innym Woiewództwie, lub Powiecie leżące, w Schemmacie wyrazili, fra-

cunek Dóbr nie nad Długi przekazane, zbywający, lecz z Długami łącznie wynoszący, w linią zapisali, i takowe Schemma, z zaręczeniem Wiarą po-
 przyśiężoną, że się w tych latach więcéy Tran-
 zakcyi nieznayduie, Rękami własnymi podpisawszy,
 jeden Exemplarz Schemmatu w własnych Aktach
 zaoblatowawszy; drugi Exemplarz Schemmatu wraz
 z Tranzakcyami na Poczte naybliższą, (która bez
 płatnie odbierać będzie) za Rewersem od Pocz-
 tmaystra wziąć się mającym, do Deputacyi swojej
 w Warszawie w Pałacu Rzpłtęy Krasińskich zwa-
 nym, odprawiający się, pod Jęj adresem odesłali,
 a to pod rygorem Abjudykacyi, za nieprzyślanie,
 lub utaienie w Prawie naznaczonym: w którym
 zaś Woiewództwie, Ziemi, lub Powiecie, niezna-
 lażoby się Tranzakcyi, o Dobra, lub Wsie całko-
 wite, przynajmnięy pięciu, od 1. Stycznia Roku
 1784. do Roku 1789. Dnia 31. Grudnia zeznanych
 i przyznanych, (z których lat wszystkie Tran-
 zakcy, żadnęy nieopuszczając, iakie tylko znayduią
 się, bydz powinny do Deputacyi dostarczone) w
 takowym przypadku Kancellarye mają komporto-
 wać Tranzakcyę ostatnie, kompletując liczbę Tran-
 zakcyi pięciu, z lat powyższych naybliżęy Rok 1784.
 uprzedzających, żadnych Tranzakcyi naybliższych

Roku

Roku 1784. nieopuszczając: Ten zaś niedostatek
 Tranzakcyi pięciu od Roku 1784. do Roku 1789.
 in clusive Sąd Ziemski, i Urząd Grodzki mieysco-
 we, zrewid wawszy, pilnie Akta, zaświadczyć ma-
 ią, to zaświadczenie Podpisem Rak swoich stwier-
 dzone, do Deputacyi przesłać są winni.

A że wyięcie Autentycznie, czyli Vidimatim
 Tranzakcyi czasu dłuższego potrzebuie, a Deputa-
 cya Czynność swoją iak nayprędzēy zaczynać usi-
 łuie; przeto wszystkim Kancellaryom zaleca: aby
 Schemma naypręd iak naypiesznięy, a potem
 Tranzakcyę wypisane do Deputacyi odsyłały; Ja-
 ko zaś Kancellarye, Grodzkie, w Koronie, i w W.
 Kstwie Litt: mają już ostatnie Taryfły Dymów, i
 Ludności, podług Prawa Oblatowane, tak ie De-
 putacya obliguie; ażeby każda Kancellarya Ta-
 ryfły ostatnie w Aktach swoich Oblatowane, Dy-
 mów, i Ludności, Woiewództwa, Ziemi, lub Po-
 wiatu swego, tym sposobem, iak były, podług
 Schemmatów, od Kommissyów Skarbowych poda-
 ne, wypisawszy, Extrakty do Deputacyi przesta-
 ły; Nadto tymże Kancellaryom Deputacya zaleca,
 ażeby Tranzakcyę wieczytsto przedazne Dóbr innych
 Woiewództw, Ziem, i Powiatów w swych Aktach
 znaydujące się Autentycznie, czyli Vidimatim wy-
 ięte,

ięte, osobnym Summaryszem spisane, do Deputacyi swoiędzy odeśłały. Te zaś wszystkie Extrakty, iako ex Officio żądane, mogą być na Papierze nie Stęplowanym wyjęte: lektą zaś i korektą, i Pieczęcią własną Kancellaryi koniecznie stwierdzone być mają, a któraby Kancellarya wcześniej nad czas Prawem i tym Obwieszczeniem, oznaczony uskuteczniła, takową pilność Urzędową Deputacya mile przyjmie, i Stanom Zgromadzonym oświadczy.

A iako Podatki im najbliższym równości wyznacznikiem są rozłożone, tym ochotniędzy onęż Ziemianin ponosi, tak środki i sposoby do tego celu podawać jest chlubnym każdego Obywatela obowiązkiem, a skuteczność ich, podającego uwieńczyć chwałą: Dla czego wszystkich w ogółności, i każdego w szczególności, Obywateli w Sentymentach Patriotycznych, i miłości Dobra Powszechnego, gorliwych, oblige: ażeby oni udzielając światłych Zdań swoich, Projekta do porównania Podatków Prawem oznaczonych, z Dóbr Królewskich, Duchownych, i Ziemskich zmierzające, odtąd w przeciągu Niedziel czterech, do Deputacyi, czyli z podpisem Rąk swoich, czyli bez podpisu podawać, i onęż, albo na Poczcie do Warszawy pod Adresem Depu-

Deputacyi przesyłać, albo w Kancellaryi Jęj w Pałacu Rzeczypospolitej Książskich zwany będgący składać racyli. — Które to Obwieszczenie, ażeby pewniędzy dostało Wiadomości do kogo należy, onęż przez Poczte rozestłać, w Aktach Ziemskich i Grodzkich zaoblatować Kancellaryom Deputacya poleca.

Dan w Warszawie na Sejsyi Dnia 13. Marca 1790. Roku.

Ant: Onuf: *Okecki* Biskup Poznański.

Jozef Korwin *Kosakowski* B. J.

Jozef *Niesiołowski* Wda Nowogrodz:

Zboński Kasztelan Raciński.

Jordan Poseł Krakowski.

Stras Pods: Radom: Poseł San:

Witosławski O. P. K. i Poseł Podolski.

Kuczyński Chor: Droh: Poseł Podlaski.

Moszyński S. W. X. L. Poseł Bracławski.

Zakrzewski Stol: i Poseł Pozn:

Mikorski P. Z. i Poseł Kaliski.

Tymowski Stol: i Poseł Sieradz:

Zieliński Poseł Zakrocym:

Szymanowski R. K. Poseł Socha:

Mikorski Podk: i Poseł Gołtyński.

Wawrze-

Wawręcki Podk: Kowieński i Poseł Brack:
Plater Woyski Jasi: Poseł Zmudz:
Bernowicz Sęd: Z. i Poseł Nowogrodz:
Gutakowski Sita Ka: i Poseł Orszański.

— Schemmata do takowego Zamiaru Deputacyi są
następujące.

Schemma tylko te pierwsze tu się kładzie,
iako interesujące każdego Obywatela, drugie zaś,
iako tylko Forma interesująca szczególnie każdą
Kancellaryą, iakim sposobem ma czynić Rappor.
ta tęg Czynności do Deputacyi, tu się niekładzie,
dla niezaięcia próżno miejsca w Dzienniku.

Forma

Forma do Extraktów z Kancelaryi Ziemiach i Grodzkich, Transakcyi Donacyi Praw wieczyste sprzedanych lub Kwitów de Prætie Dóbr sprzedawanych a. i. Sy- cznia 1784. ał ulim: Grudnia 1790.				Powiat Pierwszy	
Województwo Ziemia.		Ziemstwo lub Grod.			
Parafia.	Klucz, Miasto, Wsi, Folwarki i Aduency.	Nr.	Data Transakcyi wieczys- przedanej i Imiona kupu- czego i przedającego.	Præcium cy- li facuum Debr.	
				Złote. Grosze.	

3. *Magistraturę, są wszystkie Komisysy Cywilno-Wojskowe.*

O tych Komisysach jakie już ma Dziennik w tym czasie Wiadomości, takimi przysługuje się Publiczności, a to zwyczajnym Porządkiem onych, w Prawie wyrażonym:

— *Czynności i Urządzenia niektórych Komisysów Cywilno-Wojskowych.*

z Prowincyi Mało-Polskiej.

1. *Komisysa Województwa Krakowskiego i Powiatu Proszowskiego w Krakowie.*

Nic jeszcze nienadefłata do Publiczney Wiadomości przez Dziennik o swoich Czynnościach, znać, że albo niewie o tym sposobie, że można przez Dziennik ten one komunikować, albo nie ma jeszcze co do komunikacyi.

2. *Komisysa Powiatów Xiążskiego i Lelowskiego w Szczekucinie.*

I ta Komisysa nic jeszcze nienadefłata, może dla powyższey przyczyny.

3. *Kom.*

3. *Komisysa Województwa Sandomirskiego Powiatów Sandomirskiego i Wislickiego w Szydłowie.*

I ta Komisysa nic jeszcze nienadefłata, może dla powyższey przyczyny.

4. *Komisysa Powiatu Radomskiego w Radomiu.*

I ta Komisysa nie jeszcze nienadefłata, może dla powyższey przyczyny.

5. *Komisysa Powiatów Opoczyńskiego i Chęcińskiego w Opocznie i Chęcinach z Alternatą co dwa lata.*

I ta Komisysa nic jeszcze nienadefłata, może dla powyższey przyczyny.

6. *Komisysa Ziemi Stężyckiej w Stężycy.*

I ta Komisysa nic jeszcze nienadefłata, może dla powyższey przyczyny.

7. *Komisysa Województwa Kijowskiego, Powiatów Kijowskiego i Zytomirskiego w Zytomirzu.*

I ta Komisysa nic jeszcze nienadefłata, może dla powyższey przyczyny.

8. *Kom.*

8. *Komisysa Powiatu Owruckiego w Owruczu.*

I ta Komisysa nie jeszcze nie nadesłała mo-
że dla powyższej przyczyny.

9. *Kom. Wtwa Ruskiego Ziemi Chełmsk. i Powiatu
Krasnoławskiego z Alternatą 2 lata w Cheł-
mie a 2. lata w Kraśn. Stawie,*

Ta Kom. następujący Summariusz czynno-
ści swoich od początku, nadesłała.

— *Summariusz Dzienny czynności Kom. Chełmskiej
od początku aż do 8. Marca.*

L U T Y. 1790.

W tym Miesiącu znajdowali się wszyscy Kom-
missarze przytomni.

I.—22. Zafundowanie Komisysy... Początkowe
Ceremonie.

II.—23. Delegacya z Osob 5. Komisysą składają-
cych do ułożenia Ordynacyi ... Roz-
dział Kadencyi.

III.—24. Ułożoney Ordynacyi roztrząsanie, popra-
wa, uzgodzenie &c. Obior Regenta...
Przepisanie temu stołownych powinno-
ści.

IV—25

IV—25. Obior Instygatora... Przepisanie temu
stołownych Powinności.

V—26. Ta Sessya była zajęta układaniem Unia-
wersałów w różnych Materyach.

VI—27. Wydanie Paletów do Wsiow różnych na
Konie i Woły dla wychodzącej Kom-
mندی z Miasta Chełma, do Włodzi-
mierza... Uniwersał względem zatrzy-
mywania do Magazynu Zboża różnego
gatunku, podług zgłoszenia się Pta
Kom. Woyskowej O. N;

— 28. Niedziela.

M A R Z E C

Komplet Marcomy.

Palatylo Kasztelan Chełm.

X. Przedwoiewski Kan. Chełm.

Szłubowski Podstarosta Gro. Kraśn.

Węgłowski Podkomorzyc Chełm.

Węgłowski Michi

VII—I. Następujące czynności są tej Sessyi
sprawą.

VIII—2. List odpowiedni do Kom. Woysk. O. N.
względem przygotowania Zboża do
Magazynów

Dzien. R. H. Nro. III. 1790.

T —Unj

- Uniwersał względem wolności od Rekrutu Ludzi Zagranicznych na Gruncie osiadających do 3. pokolenia.
- List do Generalney Komędy w Ziemi Chełm; i Powiecie Kraśn. Konfystuiący, względem Paszportów zapraszający do spulnego z Kommissją ułożenia się.
- Zalecenie Magistratowi Miasta Chelnego Stawu stawienie się przed Kommissją na 6. Marca, i względem raportowania Targów.
- XI—3. Zalecenie Zwierzchności Zamkowej Starościńskiej Miasta Chelma i podania Regestrem Domów zdalnych do Kwaterniku na Jurydyce Starościńskiej.
- Podobneż zalecenie Magistratowi Miasta Chelma co do Domów na gruncie Miejskim sytuowanych.
- X—4. Uniwersał w porządku Kurforyi, Miar, Wag i innych Materyi Porządkowych.
- XI—5. Odebrana Expedycja Kom: Woytk: Obojga Nar: z Rekwizycją Taryff Dymowych
- Rezolucya Zwierzchności Starościńskiej Miasta Chelma

—As—

- Asygnacya do tym czasem za fundowanego Magazynu na Furaż dla Komędy w Chelmie.
- XII—6. Rezolucya na Memoryał Miasta Biskupiego Pawłowa o krzywdy przez Woytko wych poczynione.
- 7. Niedziela.
- XIII—8. Asygnacya do Magazynu (ut sub Sessya II.) *Dalszy Summaryusz takomy będzie później.* [o]

9. Kom. Wdzwa Wotyh. Pow. Luckiego w Lucku.

Ta Kom. lubo nie przysłała Summaryuszu wszystkich Czynności swoich, z którego by można

[o] O gdyby wszystkie Magistratury Naywyższe, i Kommissye teraźniejsze Cywilno-Woytkowe, udzielały podobne temu Summaryusze, dopieroby Kraj cały i same nawet Magistratury i Kommissye miałyby tę wygodę, że z takich Summaryuszów w lat kilka łatwiej znaleźliby w swych Protokołach własne swe czynności, i wszystkie Kommissye przez takowe Summaryusze udzielone w Dzienniku, łatwo wiedziałyby co czyniła jedna która Kommissya, a jedna co uczyniły wszystkie, bez tego sposobu Komunikowania się, będzie Kraj iak był w dotąd, w ciemnej głuchości.

zna o wszystkich iey Urzędzeniach informować się przysłała iednak Uniwersał ieden, warty wiadomości całego Kraiu, który dla obszerności swojej nie kładzie się co do słowa, ale wszystkie punkta onego w treści a niektóre i w szczególności wymieniają się, jak następuje.

— *Uniwersał we 30 Punktach exekwicy obowiązki Prawem Komiszyom Porządkowym przepisane.*

„, Kommissya Perządkowa Cywilno-Woyskowa Wtwa Wołyńskiego Ptu Łuckiego wiadomo czyni, kowu o tym wiedzieć będzie należało &c.

Kiedy z naywyższej Opatrzności Wszechmócnego Boga, iako naypierwszy wszystkich Państw Twierdzy, a Oycowskiy Nayjaśnieyszego Pana troskliwość, i całego Nayjaśnieyszych Stanów starania, Rpta Polska w iedności zaręczoney z Krolew, od podległości obcey zwolniona, od Przemocy Rządu narzuconego wyjęta, w wewnętrznych niespokojnościach zwiększeniem Woyska zasilona, baczeniem na obce Zamiany, przez Légacye Posłów, i założeniem zasady trwałego Rządu umocniona, znalazła się powrzuconą do tych Własności, z których deczennie Intrygą obcego wpływu była wyrzuta, kiedy z ukontentowaniem na moc i sta-

i stałą okolo zlepzenia losu Narodu zpozierać zaczęła trwałość, i wieczystą czynom chwalebny terazniejszy Szym gotowała pamiątkę. bacna N. Stanów Rptey na wszystko przeczność, w nieprzewidzianey nawet porządku w Kraiu, i bezpieczeństwa wewnętrznego potrzebie, nową wynalazła Kymmisy Cywilno-Woyskowej budowę, któraby nietylo dla Qbywatelów i Żołnierza wzajemną i prędką dopełniała sprawiedliwość, ale też względem uszczęśliwienia wewnętrznego, przez zachowanie porządku i powiększenie Dostatków, skuteczne wynaydowała frzodki.

Ma niepodchlebny zaszczyt Pr: Wtwo Wołyńskie z przedsięwziętych od siebie w czasie tklwym frzedków, z urzędzenia Kommissyów Porządkowych, kiedy układ tegóż Wtwa stawszy się prawie przyczyną początkową N. Stanom Skonf. do ustanowienia Kommissyów Porządkowych Cywilno-Woyskowych, istotnym tychże Kommissyow na całą Koronę W. X. Lit. rozciągnięciem, przedsięwzięcia Wtwa Wołyńskiego uwieńczył. [p]

Za

[p] Ze naypierwszym było wzorem i pobudką Wtwo Wołyńskie do ustanowienia terazniejszych po całym Kraiu Kom: Porządkowych, zaświadczyć może Memorjał

De.

Zaczynając więc Kom. Porządkowa Prawem oznaczona, a ufnością Obywatelską obrana, od Dnia 22. Lut. 1790. swoje Dzieło, chociaż pewna o zachowanie się Wojska w Obrębach Prawa względem karności w Przechodach, Obozie i na leżach, i wzajemnie Obywatelskiej, dla tegoż Wojska powolności, względem dostarczenia Produktów, żeby jednak w zdarzeniachowym Sprzeczek, skuteczniey Obowiązki Kom. Prawem zakryśione w każdego zostało wiadomości, o materiyach do ułatwienia swego należących przez niniejsze obwieszczenie zawiadamia.

1790. Obowiązuje wszystkich Obywateliów Ptu swego iżby 2. razy na Rok 1. Lipca i 1. Strycznia

Delegowanych *Azaka* Podstolego Włodzimir: Anr. *Ledu-showskiego* Wdzica Czern. Ign. *Krzuckiego*. Wtwa Wołyńskiego Obywateli w Roku 1787. do Rady Nicustaiący, w czasie owym tklwym, Furazowania dla Moskwy. Natenczas Wtwa Wołyńskie, z okazyi uformowania Komisji Prowiantowey, uformowało też Komisysią razem i Porządkową, którey Czynności i Urządzenia, lubo dotąd przez żadne Publiczne Piśmo całemu Narodowi nie były wiadome, z iakichby brać mógł Naród wzór do formowania terażniejszych Komisji Porządkowych po całym Kraiu, wszelako Memoryał pomieniony, może być świadkiem, że była takowa Komisysia, Memoryał ten znajduje się w Dzien. tym, Ru 88 na kar. 113

cznia, o wielości głów i koni u siebie konystytuujących? i czyli Żołnierz jest płatny? wiernie i dokładnie donosili.

2do. Komunikule całkiem Artykułu Prawa o Kwaterowaniu, i o przestępstwo onego Forum u siebie naznacza.

3cie. Używanie iednostayney Miary i Wagi przez Podwoiewodzego ustanowionej pod karą 200. Zł. Pol. nakazuje.

4to. Zaleca donosić sobie wczesnie o kupach hultałów i włóczęgów.

5to. Ustanowiła sposób Paszportów, który iako szczególny, i mogący się od innych Komisysy w niektórych swych częściach naśladować, przeto kładzie się tu co do słowa:

„ Zapobieżenie Dezercyi Żołnierza, i odwrucenie Hultaystwa, bezczynanie włóczącego się, gdy Komisysjom Porządkowym Cywilno-Wojskowym przez Prawo jest zostawione, przeto Kom. Porząd: Powiatu Łuckiego wszystkich w ogólności i każdego w szczególności obwieszcza, aby nikt nieważył się z Osób luźnych, i sobie nieznanych Cywilnych, bez Paszportu Powiatowego z znakiem od Komisysy włożonego, i zaświadczenia Zwierzchności Obywatelskiej, Wojskowych bez Urlopu, bądź Ordynansu Kommendy przez którekolwiek

wiek Miasta, Miasteczka, Wsie, Trakty, Drogi i Scieżki przechodzących, przepuszczających, owsem obowiązany jest każdy takowego żadnego Zaświadczenia niemającego, zatrzymać, i do Komisysy Powiatowej odesłać. Aby zaś każdy mógł byćdź przeświadczony o pewności Paszportów Cywilnych, Zaświadczeń od Zwierzchności Obywatelskich, wydawać się mających, Komisysa Powiatu Łuckiego obmyśliła znak takowy. Tablica kwadratowa, na której czterech brzegach między liniami napis, *Województwa Wołyńskiego Powiatu Łuckiego* na środku tej Tablicy *Orzeł*, na którego pierśnachu *Krzyż Kawalerski* oznaczający *Herb Woiewódzki*, Tenże Orzeł trzyma szponami kartę rozciągniętą z napisem: *Paszport*. Takowy znak wyszytychowany wyciśniony będzie na Facyacie pierwszej Arkusza Papieru całego, iako się zwykł składać, na którym Papierze, a nielunym wydawane bydź mają, tak od Komisysy Porządkowej Powiatu Łuckiego, iako też od Obywatelów, Zwierzchności miejscowych, i Magistratów Powiatu Łuckiego, Paszporty alias Zaświadczenia przechodne, Attestata Służbę kończącym Ludziom, Rzemieślnikom i ich Czeladzi wędrującym, a z Powiatu Łuckiego wysłanym, dla czego aby każdy z takowym znakiem

kłem miał Papler w Domu swoim, za każdym zgłoszeniem się tyle go otrzyma, ile Papleru przyśle, a Kancellarya Komisysy swojej znak sztychowany bez wszelkiej opłaty, na Papierze nadesłanym wyciśnie, i bez zwłoki takowej za sztychowany Papier wydać, będzie winna. Na tak więc zaznaczonym Papierze [nie bynajmniej z całkowitości Arkusza nie uymuiąc] ma bydź zapisany *Paszport*, bądź *Zwierzchności miejscowej Zaświadczenie*, takim porządkiem, zaraz przy zaštychowanym znaku ma bydź położony Tytuł wydającego ten Paszport, to jest Komisysy, czyli Pana, lub Magistratu, bądź *Zwierzchności miejscowej*. Po napisanym Tytule ma następować Arynga, takową ułożona formą. *Oznaymuie komu o tym wiedzieć będzie uależało iż N. N. [tu w tym miejscu ma bydź wyrażony ten, który bierze Paszport, albo zaświadczenie, po Imieniu i Przechwisku z opisaniem Wiekui i figury, pieszy lub Konny, w usłudze zostający, czyli odprawiony, Poddany, czyli naigry, jeżeli zaś kto po skończoney Służbie zaświadczenie bierne, ma bydź opisano tak: Służąc u mnie lat NN. gdy daley w Służbie moiey dla [tu wyrazić przyczynę dla czego daley Służyc nie chciał albo dla czego jest odprawionym] Przeto iako jest od daley*

*dalej służyć moicy uwolniony, wszystkich w o-
gólności i każdego w szczególności zapewniam, pole-
cając tegóż odprawionego wszelkim Zwierzchnościom,
aby w czasie Kwartału dla wynalezienia sobie inne-
go miejsca wszędzie miał wolny przechód, i jeżeliby
zaś Posłańcowi Paźport dawał się, ma być wy-
rażono z kąd, i dokąd jest posłany, wyszczegół-
niwszy Miałto czyli Wieś, a jeżeli w różne mieys-
ca tenże sam posłany będzie, więc te różne mieys-
ca dotknięte z wyrażeniem nazwisk Wsiów, czy-
li Miałto, być powinny, i czas zamierzony tak dłu-
go w tej podróży zabawi, wymienić należy. Co
w tej formie zaplano być może: iż NN. po-
słany jest z Dobr NN. z Listem albo po sprawunku
do Miałta NN. lub Dobr NN. w którym wyprawieniu
czyli wyjeździe swoim, do powrotu ma czas zamierzo-
ny NN. aby więc wszędzie miał wolny w dążeniu
na naznaczone mieysce i powracając przechód, wszel-
kim Zwierzchnościom mieyscowym polecam, ka-
dego gatunku zaświadczenie tak kończyć się powin-
no, które to zaświadczenie dla większej pewności
i wiary, ręką własną przynymając Pieczęć albo Re-
gimentową, czyli Pułk: bądź Chorąg: &c. wyciśnie-
niu podpisać. Datum w Dobrach NN. Dnia N. Roku N
Podpis. zatym nastąpić powinien, i wyciśnienie
Pie.*

*Pieczęci. Takową formą i z takimiż ostrożno-
ściami pod tymże od Kommissyi wynalezionym
znakiem, dawane być mają, za oświadczeniem od
Magistratów Mieyskich, Rzemieślnikom wędrują-
cym, i onych Czeladzi, każdy zyskujący zaświad-
czenie, nie ma się waleśać tajnymi ścieżkami,
ale powinien iść lub lechać, drogami otwartość,
i publiczność mającemi. Obowiązany zatym będzie
przez każde Miałto czyli Wieś przechodząc, żadney
pokątnie nie miając. Zwierzchności mieyscowey
meldować się, zaświadczenie tej Zwierzchności
okazać, i teyże Zwierzchności dopraszać się, aby
na początkowym zaświadczeniu podpisano było,
i Roku dnia Mieysca N. przechodził, meldował
się, popasał, nocował Dni N. spożywał, czego
żadna Zwierzchność mieyscowa odmówić nie po-
winna, i nieodwłocznie bez wymagania opłaty,
takowy przepis na tymże samym zaświadczeniu przy-
łączyć, owszem ponieważ Prawo wkłada przewi-
nienie na Dobra, któreby ludzi bez zaświadcze-
nia u siebie zatrzymywały, i przechodu wolnego
dozwalały; zaczym Kommissya Porządkowa Cy-
wilno-Wojskowa Powiatu Łuckiego wszelkim
Zwierzchnościom mieyscowym zleca, aby Pod-
daństwo swoje, Karczmarsów, Futorzanów, Dzie-
się-*

siętników, iak naygoręcey przyuczili do zapytania się każdego przechodzącego, lub przeleżdzającego o Piśmo zaświadczące z znakiem wyżej wyrażonym, i o takowych przechodzących, lub przeleżdzających obcych Osobach, Dworom i Zwierzchnościom iak nayfkorzej domofili, toż samo rozumieć się ma o Zyдах, Dziadach, Piliponach, i wszystkim gatunku ludzi luźnych, chodzących, lub Taborami iędzących, którzy żadnym pretextem bez zaświadczeń uroczystych wyżej ustanowionych [oprócz Zagranicznych w Kraiu osieść pragnących] o których punkt niższy opisuie, przyjmowani i przepuszczani nigdy i nigdzie bydź nie powinni, a chociażby kto Urlopem, Paszportem bądź Zaświadczeniem od Dziedziców czyli Possessorów zasłaniał się, a byłby postrzeżony, że on ćwierć Roku bez słuźby wałęsał się, albo nad czas Urlopu zamierzony u Komendy nieznaydował się, bądź też na opiewanie Paszpottu w inne strony a nie tam gdzie Paszportem wymienione będzie, udawał się, takowemu, takowe Paszporta, Urlopy, Zaświadczenia, żadną obroną stawać się nie mogą, podlegać ma zatrzymaniu, i do Kommissyi najszy odesłaniu. Rzemieślnicy zaś wędrujący Kraiowi, Paszportem swojej Zwierzchności, a

Za-

Zagraniczni Paszportem pierwszej Wsi, lub Miałsteczka pogranicznego Polskiego, bez najmniejszej opłaty wydanym, opatrzeni, i ich Czeladź, nie mają bydź rozumiani za Włóczęgów, dla czego przechowujący wiadomie, lub przepuszczający Zbiegów, bez Urlopu, i Zaświadczeń będących, Sądowi Kommissyi Porządkowey Cywilno-Woyskowej, za każdego zbiega, karze dwóchset Zł. Pol. podlegać będzie, a Płabeius Karze osobistej podobnie, wolno zatem będzie każdemu wiedzącemu, iż która Wieś, albo Zwierzchność, Zbiegów u siebie przechowule, do Kommissyi donieść i samemu Prawnie czynić. [a]

Sto,

[a] Punkt ten o Paszportach, kładzie się całkiem dla Wzoru innym Kommissyom, wprowadzenia podobney formy Paszportów, ieśliby zaś, które Kommissye już uformowały, lub uformować chcą w innym sposobie, tedy uprasza Dziennik o komunikacyą takowego wynalazku, który obok temu postawiony, może da okazyą wybrania z wielu, iednego takiego sposobu Paszportowania, któryby mógł bydź przyjęty od wszystkich Kommissyi całego Kraiu, i tak użytecznego, iżby nie był naprzeciwko ludności w Kraiu, bo terazniejszy Paszporty są na wielkiey zawadzie, owszem dążą do zmniejszenia ludności, gdy w nich znayduie się tylo nakaz mienia Paszportów, a nie ma nakazu dawania, n.p. Pan iaki nie chcą-

6to. Zapewnia o niebraniu Rekruta aż do 3. Pokolenia z Zagranicy osiadających Ludzi [b]

7mo.

chący uwolnić od Usług, nieda Służącemu Testimonium; i ten Służący będzie przymuszony albo daley poniechęć nie służyć, albo bez zyskania Testimonium uchodzić; i potym ulegać karze rozciągnioney, na niemających Testimonium, takie przypadki dotąd często praktykowane, gdy ieszcze zostają teraznietzemi Paszportami bardziey ugruntowane, nietylko, że niezachęca do przychodzenia z Zagranicy do Polski, ale i tych co są, wystraszą, bo wolą puyść tam, gdzie chociaż są także Paszporta, ale są razem i Nakazy obowiązujące, choćby i nie chciał Pan, dania Paszportów--Co zaś do Poddasństwa Polskiego, Paszporta teraznietz są bardzo szkodliwe Kraiowi, bo dotąd Poddani, gdy mieli złego Pana, uciekać przynajmniey mogli do dobrych; i po Kraiu tylo z miysca na miysca przechodzili się, teraz zaś, gdy bez Paszportów po Kraiu przechodzić się nie będą mogli, starać się zechcą wszelkimi sposobami uciekać za Granicę, jak o takowey Emigracyi częste Raporta Stany Seymujące informują--Zażym gdy w teraznietznych Paszportach, te z, okoliczności nie będą jakim sposobem ulagodzone, niech Kraj spodziewa się w krutce, znacznego bardzo umniejszenia Ludności Polskiey, tak iak przez podobnie uciążliwe dawniey Paszporta, zmniejszona została ludność w Moskwie tak dalece, iż w całej Europie iest naynieuludnietz.

[b] Zapewnienie niebrania Rekruta aż do 3. Pokolenia z Zagranicy osiadających ludzi, nie iest żadnym zachęcciem

7mo. Nakazuje składania po 1. Zł. od Kom. au [na założenie Magazynów.

8vo. Zaleca raportowanie Targów co Tygodniowych.

9mo. Ustanawia Palety na dawanie Podwod dla Woyska, wedle potrzeb w Prawie wyrażonych.

10mo. Rekwiruje od Komend wczesnego ostrzeżenia względem potrzeby Podwod.

11mo. Przecznacza przed sobą Sąd okrzywy między Woyskowym a Cywilnym.

12mo. Przepisuje Memoryał zamiast Pozwu, na iakie sprawy między Cywilnym a Woyskowym do Sądu służyć może.

13mo. Obiśnia moc tych Memoryałów.

14mo. Obiśnia Appellacye Sądów swych.

15mo.

nietm do przychodu, bo z 3. nałych Sągedzkich Państw, aicht nie przyjdzie, chyba iadaco, gdyż tam chociaż przypada Rekrut, ale na to miysce Rolnicy czyli Chłopi iuż nie są Dziedziców Gruntu Poddanemi, ale Ludźmi wolnemi, mający zabezpieczoną od Rządu własność, więc wolą oni, ulegać Rekrutowaniu, a być wolnemi, a niżeli w Polszcze wolnemi od Rekrutu do 3. Pokolenia, a zostać na zawsze za to Dziedzica niewolnikiem Osoby i własności swoicy, do zachęcia więc wchodzenia do nas, trzeba było, i iest koniecznie potrzeba, dodać do tey wolności Rekruta, i wolność od Poddasństwa, z za bezpieczeniem Własności i Osoby.

15mo. Przepisnie Pozwy do Spraw odrębnych i Instygorowi swemu moc w takowych Sprawach określa.

16mo. Obowiązuje pod karą 100. Zł. wśytkie Duchowienstwo i Zwierzchności raportować ludności przybyłej i ubyłej. [c]

17mo. Tabelę percepty i Expensy Podatków uformowania i oneyże na Drzwiach Kancellaryi zawieszenia zaleca.

18mo. Urządza sposób exekucyi Podatków.

19mo. Obowiązuje wszystkich Obywateli w rzeczach Ekonomicznych do Dobra powszechnego ściągających się, donosić sobie, o Urodzaiach lub Nieurodzalach, o Pomorze lub zarazie na Bydło, o Powietrzu na Ludzi [d] o zdatności Brzegów Rzek do Spławu, i Przechodach, Tamach, Jazach Gro-

[c] Jezeli ze wszystkich Kommissyów będą przysłane do Dziennika tego Kopie takowych ludności, na tenezas będzie mógł mieć Kray dokładną Tabelę całej Ludności Polskiej, gdyż Ludność z Kommissyów 10. Grofza, ukazana, tak jest niedokładna, iż nikt iej wierzyć nie chce, żeby miała tak być mała, i wtyłd tylko Narodowi przynosząca, że w tak obszernym Kraiu, tak mała Ludność, o czego cudze Kraie przypisać mogą Policzcie, przyczynę złego Rządu tamującego Ludność.

[d] Obowiązek Kom: Ludzkiej raportowania sobie takowego rodzaju Ekonomiki, iak jest potrzebny, tak wart

Groblach, Mostach, Zarosłach, Nurtach, zdatnościach do Spławu, i sposobach uprzątnienia i takowych Rzek prostowania, wcześniej naydalej 3 Miesięcy, zgłaszali się, podania oraz Projektów oczekiwać będzie, i one w czasie oznaczonym przyjąć zapewnia [e]

Dzien: R. H. Nr 111. 1790.

U

20

aby po wszystkich Kommissyach mógł być naśladowany, a gdy ze wszystkich Kom. do Dziennika będą nadysłane tego rodzaju wiadomości, tedy przez Dziennik, będzie łatwo mógł wiedzieć Kray, iako i sameż Kommissye, gdzie są Urodzaic lub nie? gdzie Zaraza na Bydło lub Powietrze na Ludzi? z iakiej przyczyny? i iakimi sposobami gdzie skutecznie zaradzono? taka wiadomość, łatwo mogłaby ostrzedz, i w szczególności każdego, i w Powszechności wszystkich, o tak sz odliwych przypadkach i razem o sposobach zaradzenia dla niecierzenia się dalszego, bez komunikacyi zaś takowey Dziennika, Kray wcześniej razem o wszystkich mieyscach, nie mógłby być ostrzeżony.

[e] Podobnież raportowanie, o zdatnościach i Przechodach do spławu Rzek, warte byłoby rozciągnięcia po wszystkich Kommissyach, a ze wszystkich, do tego Dziennika, gdy takowe wiadomości będą nadesłane, tedy przez jeden ten Dzien. cały Kray będzie mógł wiedzieć, gdzie są dobre spławy? gdzie zawady? i iakimi sposobami uprzątnione zostały? a mając taką wiadomość w jednym tym Dziele, łatwiej Handlujący wiedzieć będą mogli, sia-

20. Na Traktach Publicznych do Miast Handlowych, Rzek Portowych, Miast Stofecznych publicznie dających, obowiązanie, aby iak naywygodniej Drogi rozszerzali. prostowali, Groble, Mosty, Przewozy, i wszelkie Przeprawy, iak naybyspieczniej reparowali, i poreparowane w przyzwoitym porządku [do docieczenia czego Lustrator wie zostaną wyznaczeni] utrzymywali, Kupców z dawnych Traktów gwałtem niezwracali, i w tym wszystkim żadnego wykroczenia uczynić nie wazyli się pod karą 500. Zł, przez Kom. naszą wskazać się mającą. [f] ktoby zaś w wysadzonych drogach przez wycinanie drzew szkodę uczynił, do Kommissyi pozwany, jeżeli Szlachcie 200. Zł. a Plebeius na ciele karanym będzie, a wypalacze Lasów podwoyną karę odniosą.

ciagle o spławności iakich Rzek, aniżeli dotąd, gdy aż z doświadczenia dowiadywać się musieli, a często z wielką stratą czasu i Expensy--Dziennik zaś gdyby odebrał od wszystkich Komissyów opisanie wszystkich Rzek, iatwo uformować mogłaby Mappę Hidrauliczną, wszystkich Spławnych całego Kraju Rzek. z dodaniem opisanja Geograficznego każdej w szczególności.

[f] Podobną potrzeba jest wiadomości generalney wszystkich Traktów Publicznych, i na nich znajdujących się

wszyst-

21. O krzywdy kupców tak na Komorach przez Officyalistów, iako i w Dobrach Ziemskich przez Areszty czynić się mających, po sprawiedliwość do siebie przeznaczają.

22. Gdy zamiarem Stanów Seymujących jest, aby Woyskwe potrzeby, do Umundurowania, Amunicyi, i tym podobnych rekwizytów ściągające się, z Kraiowych Fabryk zakupowane były, zaczyn Kommissya Porządkowa Cywilno--Woyskowa Powiatu Luckiego; wszystkich Obywatelów Powiatu swego, pragnących mieć Fabryk swoich pomnożenie, rekwiruje aby wczesnie zgłaszali się do Kommissyi swej, donosząc iak naydokładniej, iakowe mieć mogą Rękodzieła, Fabryki, czyli to Sukienne, czyli Salitrzane, czyli Skurzane, bądź Płócienne, czyli Krużcowe, bądź w Kopalniach

wszystkich, Grobel, Mostów, Przewozów, opłaty od nich takowe opisanie iacne bydz może w Dzienniku, gdy do niego ze wszystkich Komissyów szczególne opisanja nadesłane zostaną; z których wygodną będzie można ułożyć Tabelę Traktów Publicznych, ze wszystkimi wygodami lub przeszkodami na nich znajdującymi się, z dołączeniem nawet gdyby można pomiaru mil, i potym razem na Mappie Hidraulicznej Rzek, oznaczyć Trakty Publiczne, z powyższym opisanem; a tak Handlujący i wszyscy Obywatele, wygodną mieli by Mappę w Dzienniku i Rzek Spławnych i Dróg Publicznych;

spodziane, albo w Kuzniach, i Prochowniach wyrabiane, te wszystkie wyszczególniwszy, w których Dobrach znajdują się, wiele może wyrabiać się w Roku postawow Sukna, cetnarów Żelaza, kamieni Saletry, Prochu, i tym podobnych wszelkich Rękodzieł, pomnażającą się wielość, jakim rozrządzeniem też Rękodzieła udysponowane pod czym są dyrygowaniem? wyraźnie opisać, a Kommissya Porządkowa Cywilno—Wojskowa, w każdym czasie takowe doniesienie przyjąć zapewnia, zainformowawszy się zaś Kommissya oznajmujących się Fabrykach, za znieśieniem się z Wojskową i Skarbową Kommissyami, skutecznie uprzedzić nie zaniecha, aby dla Obywatelów w utrzymywaniu takowych Fabryk i pożytkowaniu z onych, dogodność trwała następować mogła [g]

23. Każdy Obywatel winien będzie zgłosić się i donieść Kommissyi Powiatowej, o zdarzonych nieszczęśliwie przypadkach Miasta, lub Wsi, przez

O.

[g] Podobnyż nakaz opisania Fabryki i Rękodzieł, gdy po wszystkich Kommissyach rozciągnięty zostanie, a z Kommissyów do Dziennika, takowe opisanie nadesłane będą, tedy Dziennik będzie mógł przysłużyć się Kraiowi, dokładną Tabelą wszystkich całego Kraju Fabryk i Manufaktur, z opisaniem Ich Towarów, wielości, Gatuunku, Ceny, i Miejscach Składow.

Ogień wyniszczających, a z dozwolenia Prawa Ażlewiacy dla siebie mających, dla czego aby wszelka ostrożność od Ognia, i gotowość do bronienia, iakoto kadzi z wodą, drabin przy każdym budynku, utrzymywanie haków, sporządzanie i potrzebnych w tym przypadku narzędziów, przygotowanie, zgoda wszelka pilność zachowywana wszędzie punktualnie była, Kommissya Porządkowa Cywilno Wojskowa Powiatu Łuckiego zaleca i obowiązuje [h] Niemniej każdy przedsiębiorcy Kolonij, albo Słobodę zakładać, obowiązany będzie otakowym Słobód i nowych Kolonii zakładaniu, oraz na tak długi czas wolność osiadającym dana, donieść. Jako też o wyślanych wolnościach dla Słobódzianów już i wychodzących, każdy Obywatel Kommissyą swoją zapewnić obowiązany jest. [i]

24

[h] Nakaz Porządku Ogniwego, także po wszystkich Kommissyach rozciągnięty bydlby mógł, dla zapobieżenia tak częstym spustoszeniom Ogniwym, Opisanie tych Porządków, każda Kommissya jedna drugiej powinna Komunikować przez Dzien dla wzajemney informacyi Dziennik zaś dla informacyi i naśladowania w niektórych Punktach wszystkich Kommissyów, udzieli puźnicy, Opisanie Porządku Ogniwego w Warszawie używanego.

[i] Opisanie zwyczajów ruznych wolności i swobód dla

la-

14. Oświecenie Obywatelów i Mieszkańców Kraiowych, iako jest pożyteczne Kralowi tak u-
 ślone zaleca Kommissya Porządkowa Cywilno-
 Woytkowa, aby przy Plebaniach wszelkich Obrzą-
 dku Łacińskiego, dla oświecenia uboższej Szla-
 chty, iako i ciemney Proftoty, Ichmość Xieży Pleb-
 ani, przy każdej Parafii trzymali Bakalarza dla
 dania nauki Młodzieży, czytania, pifania, i ra-
 chowania, dla czego wszyscy Plebani takowe
 Szkoły założyć i Bakalarzów poprzyimować od
 Miesiąca Maia Roku terażniejszygo powinni będą.
 Obowiązkiem równie będzie tychże Xieży Pleba-
 nów, przy oznajmieniu o Ludności Parafii do
 Kommissyi Porządkowej czynionym donieść, o
 wielości Uczniów uczących się, i wyuczonych,
 czytać, pisać, i rachować [k]. Nieposzlusznemu
 temu rozrządzeniu Plebani do Kommissyi Porządke-
 wey po kary przyzwoite pociągani będą.

15. Ze zaś Prawo obowiązek włożyło na Kom-
 missye Porządkowe, dozieranie Funduszów na Edu-
 ka-

Informacy i naśladowania powzeczne go przez Dziennik
 potrzebne byłoby, ieśliby Kommissye raczyły udzielać
 takowej wiadomości.

(k) Również i Dziennik udzieliłby, przy generalney
 Tabelli Ludności, i Raport wielości takowych Szkołek w
 Kraju, iakorez w nich znajdujących się Uczniów.

kacyą Młodzieży poczynionych, aby skutkowane
 były, przeto Kommissya Porządkowa Cywilno-
 Woytkowa Powiatu Łuckiego, wszystkich Obywa-
 telów Powiatu Łuckiego takowe Fundusze u siebie
 mających, iako też Osoby Duchowne *Utriusque ri-*
tus, niemniej WW. Xieży Ormiańskich takowe
 Fundusze, iako w dozorze swym albo w ręku
 mające obowiązanie, aby też Fundusze dla Eduka-
 cyi młodzieży, bądź to pici Miejskiej, bądź pici
 Niewieściey służące, w Dokumentach Autenty-
 cznych lub Oryginalnych, odrębnie opisane, albo
 też w Erekcjach Kościołów, Klasztorów, Mana-
 sterów, Opactw, dotknięte wizytami *Loci Ordina-*
narium Prowincyałów, bądź innych Duchownych
 przełożonych dyspozycjami zaigte, zmiankowane,
 lub przemienione, do Kommissyi naszej Porządko-
 wey Cywilno-Woytkowej Powiatu Łuckiego, w
 przeciągu Miesiąca iednego, to jest na dzień pier-
 wszy Lipca (który Miesiąc Lipiec cały na tę kom-
 portacyą naznacza się) pod przysięgą w Osobach
 swoich komportowali, a to pod frogością Prawem
 na nieposzlusznym przepisaną. Ktoby zaś wiedział
 o takowych Funduszach, u kogoby się znajdowały
 albo przez zaniechanie skutku swego nie brały,
 lub też zgaszone były, takowego wiadomość ma-

jącego, z pobudki gorliwości o miłość bliźniego, Kommissya Porządkowa Powiatu Łuckiego obowiązuje, aby wiadomości swoiey przez Listowną odezwę Kommissyi swoiey komunikował, lub też ad instanciam sui do Kommissyi swoiey zapozwał. [1]

26. Gdy w codziennym doświadczeniu widzieć się dale ludzi pracę koło Roli i Rękodzieł, służbę Woijną, usługą Panom czynioną, chorobami, zgrzybiałością wieku, i niezliczenie kupiącemi się na człowieka przykreml przypadkami, do ubóstwa i nędzy przyprowadzonych, a takowy smutny widok w każdym wieku znajdując litościwe serca, wzbudził wielu Mężów miłością bliźniego tchnących, do p. czynienia na kalików ułomnych, wiekiem, chorobami uciśnionych, żebraków i żebrac się wstydzących, sieroty w czasie Wojny zranionych w Służbie Woyskowej starzałych Żołnierzy, i tym podobne nędzyznoszących, Szpitalnych, lazaretowych, miłosierdzie i w innych tutuśach pobożnych uczynków ratunek bliźniemu czyniących funduszów, które Fundusze aby w myśl Fundatora skut-

re-

[1] I wiadomość Funduszów tych również potrzebna byłaby do wiadomości Publiczney przez ten Dziennik, gdyby od Kommissyów nadesłane były.

tecznione być mogły, Najjaśniejsze Rpltey Seymujące Stany, zaradzając nędzy bliźniego, włożyły na Kommissye Porządkowe Cywilno Woyskowe obowiązek, w takowych Funduszów weyrzenia, czynić rozrządzenia, i zawiadywania, dała oraz moc i one na też Kommissye pizelała dawnych Praw w tey mierze względem Szpitalów zapadłych uskutecznienia. Zaczyn Kommissya Powiatu Łuckiego, na mocy Prawa wszystkich JWW. WW. Wielebnych Xięży Łacińskiego, Greckiego i Ormianskiego Obrządków, Kapitułnych, Prałatów, Opatów, Proboszczów, Plebanów, Dziekanów, Kościołów Rektorów, Komendarzów, Altarzyków, Płałtarzystów, Zakonnych Przeorów, Gwardyanów, Prezydentów, Brackich Promotorów, i Prokuratorów, wszelkich Rzemiołstwach mistrzów, z Bractwami swemi pod Duchowieństwo podciągnionych, udział miłosierneych uczynków czyniących, Szpitalnych Przełożonych, Dobr Funduszowych Administratorów, i onych jakimkolwiek Prawem posiadaczów, nie mniej Dziedziców i Possefzorów Dobr Ziemińskich, Summy Funduszowe przy Dobrach swoich na pobożne uczynki mających, lub też Pensye czyli Ordynarye wypłacających, nakoniec i przełożonych Dyżurnickich, i Dysydenckich

kich, którzyby Szpitalami, rządami, lub funduszami zawiadywali, obowiązanie i onym zaleca iak nayciśley, aby każdy do kogo tylko pod iakimkolwiek Tytułem Fundusze, zapisy, Erekye, Beneficiorum Ecclesiasticorum Monachialium & Claustralium, insti:uta Cechowe, Brackie, i iakiego bądź rodzaju Tranzakey, dyspozycye, Testamenta, wizyty Kościelne, Klaustralne rejestra, i tym podobne rozrządzenia, pis opera charitatis, w sobie zawierające, dla Szpitalów ubogich podrzutków, żebraków, żebrac się wstydzących, sierot, i niemowląt, wychowania potrzebujących, litościwe rozrządzenia w sobie zawierających, i wyszczególniające w Oryginałach czyli Autentycznych Extraktach, do Komisysy naszej Porządkowej Cywilno-Woyskowej Powiatu Łuckiego, w Miesiąc jednego przesięgu, to jest: na dzień pierwszy Lipca (który Miesiąc cały Lipiec na takową czynność natacza się) pod przysięgą kompertowali, tudzież o Domach Szpitalnych, Lazaretowych, przy którymkolwiek Kościele, Cerkwi, bądź w iakichkolwiek Dobrach będących, pod parasłą własną sytuowanych, choćby też bez wszelkich literalnych Funduszków zostających, czasu terazniejszego w naturze swej okazujących się, opisa-

pisawszy doskonale Budowlą oney, dobroć, lub ruinę Placu lub gruntu rozmiar, wielość Osób w takim Domie Szpitalnym czyli Lazaretowym mieszkalących, oraz sposób przez który życie, i potrzeby swoje utrzymuie, iak naypilniey donieśli, a nadto o upadłych takowych Szpitalnych bądź Lazaretowych Domach, o zaniechaniu albo zamienianiu onych ku innemu użytkowi, iak naywierniey Komisysą uwiadomili, a to pod odpowiedzialnością naszej i ostrością Prawem przepisaną. Przy tym wszystkich Obywatelów i Mieszkańców Powiatu Łuckiego iakiegokolwiek Stanu i Kondycyi, miłością bliźniego i litością Chrześcijańską nad nędzą ubóstwa, Komisysa Powiatu Łuckiego obowiązanie, aby wiedzący o zapisach Funduszowych, Dyżpozycyach, Legacyach, lub iakichkolwiek Tranzakcyach, Szpitalom ubogim lub iakimkolwiek litościwym zamiarom, sprzyjających, a przez kogokolwiek zaniechanych, zaniedbanych, lub ku innym użytkom obróconych, i zamienianych, przywłaszczonych, myśli oraz intencją Fundatora krzywdzących, o takowym Komisysy naszej, lub przez wydanie Pozwu, lub też przez Listostną odezwę donieśli. [1]

27.

(1) We wszystkich Rządnych Państwach wiadomość Fundu-

27. A iako odtąd wszyscy Dziedzice i Posseforowie Dóbr wszelkiej natury, przez miłość Ludzkości do utrzymywania spracowanych na gruncie swoim ludzi, a z tego powodu Zebraństwem bawiących się, są Prawem obowiązani, aby onych nędzy zabiegali, i dopełnienie tej powinności litościwej, rozrządzeniu Kommissyi Porządkowej tymże Prawem jest polecone, tak Kommissya Porządkowa Powiatu Łuckiego, tymże Dziedzicom i Posseforom wszelkich Dóbr zaleca, aby ludziom swoim, w Dobrach swoich wypracowanym, i Zebraństwem bawiącym się, z gruntów swoich do cudzych Dóbr na Zebraństwo przechodzić wzbrania-
li, owszem onych z własney swojej litości (do póki w tej mierze od Kommissyi naszey niezaydźle szczególne rozrządzenie) żywnością, okryciem, mieszkalnym przytuleniem, i innemi miłosierdnymi opatrywali potrzebami, w przypadku bowiem przeciwnym, jeżeliby Sąsiad takowego Zebra-

ka
duzów Szpitalnych i wszelkich miłosierpnych, jest wiadoma, w Polsce dotąd niebyła, gdy teraz za sławnego Seymu nakazaną została, przeto uprasza Dziennik wszystkie Kommissye, o nadesłanie wiadomości wszystkich Funduszów takowych, z których także chciałby dla przysługi Królowey, uformować Tabelę w Dzienniku.

ka w swoich Dobrach znalazł, a ztąd pokrzywdzenie dla Dóbr swoich mienić, i o to Kommissyi Naszey zażalenie zaniósł, ten z czyiego gruntu poddany u żalącego się w Dobrach nie znajdował się, nie tylko odebranego Zebraka przyjąć winien będzie, ale też animadweriui Kommissyi Porządkowej za doniesieniem podpadnie. (m)

28. Podobnym sposobem Żydowskie kahalny uboństwa z Miasta do Miasta i po Wsiach rozsyłać nie mają, ale każde Miasto swoich ubogich opatrywać potrzebami miłosierdnymi, winne jest, i jeżeliby który Kahal ważył się przeciwnie postąpić, za czyniakołwiek przed Kommissyą oskarżeniem, ukaraniu podlegać będzie, [n]

29.

[m] Wzory tego gatunku Ludzkości, gdzie jakie będą doświadczane, uprasza Dziennik w szczególności każda Kommissya, o udział, aby mógł one wzajemnie wszystkim Kommissyom i całemu Kraiowi udzielić.

[n] Dla tego Dziennik umieścił całkiem ten Uniwersał, że w nim znalazł, obięte wszystkie obowiązki Prawem przepisane Kommissyom, a widząc wszystkie te obowiązki w wiednym Uniwersale umieszczone, stosownie sądził dodać powyższe Noty swoje, dla ściślejszego przekonania w przykładzie, wszystkie Kommissye, o potrzebie kommnikowania przez Dziennik, wszystkich ich
czya-

19. Obowiązanie na Expensę Kancellaryi swojej, składania po Szelągu od każdego Złotego Podatku dziesiątego i dwudziestego Grosza iako też z Kwart.

30 Urzęda do Exekucyi Prawo względem Rekrutów. Takowy Uniwersał przez Kursorye i Ambony publikowany—Dan w Łucku na Sessyi Kommissyjney 19. Marca 1790.

Juz *Karsza* Podsto: Podol. Kom. Pru. Łuck. Przewodzący.

X. Marc. *Olshewski* Kan. Kat. Sur. Łuck. Kom.
Jan *Sobieszański* Czes. Bel. K. S. Ł. Kom.
Kli: *Trzebuchowski* Kom.

Jgn. *Czarnecki* Rot. K. N. Kom.

Alex. *Olizar*. Rot. K. N. Kom.

Juz. *Dzierżański* Kap. Reg. Oltrog. Kom.

Wal. *Werbski* Regent Kom.

10.

czynności i Urzędzeń, tak całemu Kraiowi, iako też samymże Kommissyom, dla łatwey wiadomości wszystkim Kommissyom, co uczyniła iedna, i iedney co uczyniły wszystkie — Jeśli więc które Kommissy, zechcą udzielać swoje Czynności i Urządzenia przez ten sposób, ziednają u całej Powołności wdzięczność i tę Opinią, że są czynne i użyteczne; o których zaś tey wiadomości nie będącie
Ścia-

10. *Komis. Pow. Włodzim. w Włodzimirzu*

Tey Kommissyi 2. Uniwersały Duchowne pod Dniem 25. Lutego doszły Dziennika, ieden zajmule w ogule wszystkich powołności uskutecznienie dla każdej Kommissyi Prawem przepisane. — Drugi względem utrzymywania Szkółek po Parafiach Powiatu Włodzimirskiego, oba te uniwersały są całym Komplettem podpisane.

11 *Kom. Pow. Krzem. w Krzemieniu*

Ta Kom. nie ieszcze nienadeszła, czy dla niewiedomości możności przez Dziennik całemu Kraiowi komunikowania, czy ieszcze nie uczyniła.

12. *Kom. Wtwa Podol. Ziemi Kamienieckiej, w Kamieniu.*

I ta Kom. nie ieszcze nienadeszła może dla powyższej przyczyny.

13. *Kom. Pow. Latyczowskiego, w Latyczowie.*

I ta Kom. może dla powyższej przyczyny nie ieszcze nienadeszła.

14.

ściągnąć mogą posądzenie o siebie, iż są nieczynne, a zatym nieużyteczne Kraiowi, czego się Dziennik niespodziewa po tak światłych i gorliwych Mężach, też Kommissy składających.

14. Kom. Wtwa Lubelskiego Ziemi Lubelskiej i powiatu Urzędowskiego w Lublinie.

Tey Kom. otrzymał Dziennik rozkład Kommissarzy, będzie puzniej umieszczony, gdy i od innych podobne Kadencyen adessane zostaną, iako potrzebne do wiadomości Publiczney, w których Kadencyach, którzy Kommissarze zasiadają.

15. Kom. Ziemi Łukowskiej w Łukowie

I ta Kom. może dla powyższej przyczyny nie ieszcze nienadessła.

16. Kom. Wtwa Bełskiego w Mieście Dubience.

I ta Kom. może dla powyższej przyczyny nie ieszcze nienadessła

17. Kom. Wtwa Podlaskiego Ziemi Drohiczy w Drohiczyźnie.

I ta Kom. może dla powyższej przyczyny nie ieszcze nienadessła.

18. Kom. Ziemi Mielnickiej w Mielniku.

I ta Kom. może dla powyższej przyczyny nie ieszcze nienadessła.

19. Kom. Ziemi Bielskiej i powiatu Brańskiego, i Alternatę w Tykocie i Brańsku.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nie ieszcze nienadessła.

20. Kom. Wtwa Bracławskiego powiatu Bracławskiego i Zwinogradzkiego, w Bracławiu.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nie ieszcze nienadessła.

21. Kom. Powiatu Winnickiego, w Winnicy.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nie ieszcze nienadessła.

w Prowincyi Wielko-Polskiej.

22. Kom. Wtwa Poznańskiego Powiatu Poznańskiego, Kościańskiego, i Ziemi Wschowskiej, w Poznaniu.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nie ieszcze nienadessła.

23. Kom. Wtwa Kaliskiego, Powiatów Kaliskiego, Konińskiego, i Pyzdrowskiego, w Kaliszu.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nie ieszcze nienadessła.

24. Kom: Wtwa Gnieźnieńskiego, Pow: Gnieźnieńskiego i Kuyńskiego, w Gnieźnie.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nic ieszcze nienadefiniować.

25. Kom: Wtwa Sieradzkiego, Pow: Sieradzkiego i Szadkowskiego, w Sieradzu.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nic ieszcze nienadefiniować.

26. Kom: Powiatów Piotrkowskiego i Radomskiego, w Radomiu.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nic ieszcze nienadefiniować.

27. Kom: Ziemi Wieluńskiej i Powiatu Ostreńskiego, w Wieluniu.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nic ieszcze nienadefiniować.

28. Kom: Wtwa Łęczyckiego z Powiatami, w Łęczycu.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nic ieszcze nienadefiniować.

29. Kom:

29. Kom: Województwa Brzeskiego Kujaw: Jasowicław: z Powiatami, w Brześciu Kujawskim.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nic ieszcze nienadefiniować.

30. Kom: Ziemi Dobrzyńskiej z Powiatami, w Lipnie.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nic ieszcze nienadefiniować.

31. Kom: Województwa Płockiego z Powiatami, i Ziemi Zawskrzeskiej z Powiatami, w Raciężu.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nic ieszcze nienadefiniować.

32. Kom: Ziemi Czerskiej z Powiatami, w Czersku.

I ta Kommissya może dla powyższej przyczyny nic ieszcze nienadefiniować.

33. Kom: Ziemi Warszawskiej z Powiatami, w Warszawie.

Tey Kommissyi następujące Czynności są Dziennikowi nadefiniowane.

1. Ordynacya, która tak dla Wygody wszystkich tćy Ziemi, iako i dla Wygody całego Kraiu Oby-

W 2

wałć

wateli, bo zapewna podobne Ordynacye i po wszystkich Kommissyach bydź muszą, iako ieden Przepis Prawa mające.

27. Lut: *Ordynacya Kommissyi Porządkowéj Cywilno-Wojskowéj Ziemi Warszawskiéj.*

" Kommissya Porządkowa, Cywilno-Wojskowa Xięstwa Mazowieckiego Ziemi Warszawskiéj, tak o miejscu odprawowania się Kommissyi swojej, iako też o sposobach, i czasie w moc dopełnienia obowiązków, na też Kommissyą Ustawą Prawa Skonfederowanych Rzplty Stanów, pod Tytułem: Kommissye Porządkowe, Cywilno-Wojskowe, Ziem i Powiatów w Koronie, uchwalonego, w Aktach Grodu Warszawskiego Dnia 15. Miesiaca Grudnia, Roku przeszłego 1789. Oblatowanego, włożonych; chcąc Obywatelów Cywilnych, Świeckich, i Duchownych, oraz Wojskowych, i wszelkiéj Kondycyi Ludzi, w Ziemi Warszawskiéj i Jéy Powiatach znajdujących się, tudzież innych do téż Kommissyi z Sprawami i Zadaniami swemi, stosownie do przepisu Prawa, ninieyszą Kommissyą stanowiącego, udawać się mających, uwiadomić, tymże Obywatelom o miejscu odprawowania się Kommissyi swojej, każdodziennym, prócz Świąt

Świąt z rana od godziny osméj, aż do godziny pierwszéj z południa, w Zamku w Jzbie Poselskiéj, donosi. Zaś względem rozsądzania Spraw, rezolutowania Memoryatów i innych obowiązków, z przepisu Prawa dopełniania, następującą czyni Ordynacyą. *Nayprzód*, co do załatwiania Interesów Sądowych; Regestra dwa: *Pierwszy Ordynaryny* bez dobrodziejstwa Aresztu, każdego Tygodnia w Poniedziałki, Szredy, i Piątki, do sądzenia braci miany, w którym za poprzedzonym, od ukrzywdzonego Memoryatu do Kommissyi ninieyszéj podaniem, i oskarżonego sposobem w Prawie przepisany uwiadomieniem, za tygodni dwa w Akcyach na miejscu od Kommissyi Porządkowéj odległym zdarzonych, a zaś pod Sądem Kommissyi, lub w okręgu Miasta, gdzie się też Kommissya Porządkowa odbywa, o miłę przytrafionych, w dni trzy od czasu uwiadomienia dla obydwóch Stron do stawienia się oznaczonym, Sprawy o Krzywdy, i Wiolencye przez Kommandantów, lub ich Subalternów, albo Szeregowych, czyli Gemeynów, w przechodach, lub konsystencyach poczynione, o wymuszanie Kwitów przez Kommandy Wojskowe od Obywatelów, i Magistratów, na Konsystencyach, lub przechodach, i na wsiem przeciwko

Obywatelom i Magistratom, o odmawianie bez przyczyny dawania Kommendantom, czyli Jch Subalternom żądanych Kwitów, o wymaganie Furaków, Stróż, i innych posług po Miastach i Wsiach, tudzież brania Podwód bez zezwolenia na Pismie od Kommissyi Porządkowej, i dozwołonych tychże Podwód, dalsze nad zamiar Prawem oznaczony pędzenie, oraz inne wszystkie, czyli to z niekarności Żołnierzy i przestępstwa Reguł Prawem dla Wojska przepisanych wypływające, a Obywatela Cywilnego krzywdzące, lub też na wzajem od Obywatela Cywilnego, Żołnierzowi szkodę, albo krzywdę przynoszące, o nieużywanie Wagi i Miar iednostajnych, Prawem postanowionych, Pieczęcią Skarbu Koronnego Rzeczypospolitej oznaczonych, tak z przestępnymi, iako też Urzędami Podwojewódzińskimi, o złe sprawowanie Urzędu; o wiadome przechowywanie, lub przepuszczenie Dezertersów, i wszelkich Ludzi bez Urlopów, i Paszportów zbiegłych, onych niezatrzymywanie, i do Kommissyi Porządkowej nieprzystawianie, o gwałtowne Kupców z Traktów zwracanie, zakładanie aresztów na Towary Kupieckie Ładem, lub Wodą idące, iako też przeciwko Plebanom obojga Obrządków, i wszelkiego rodzaju Dysydenckim, i innym,

i innym, o niepodawanie Regestrów ubyłej i przybyłej ludności, oraz przepisanych nakazów Prawa niedopełnianie, o wycinanie Drzewa wysadzonego przy drogach, o wypalanie Lasów, tudzież wsiłstkie z okoliczności Artykułów, o Kwaterowaniu, Rekrutowaniu, Magazynów, czynieniu sprawiedliwości, i innych w Prawie wymienionych, wynikające; Sądowi Kommissyi Porządkowej, i jej władzy podległe; mieścić się mają.

Drugi *Directi Mandati*, podobnież każdego tygodnia w dni Czwartkowe sędzić się mający, do którego Sprawy z Propozycyi za daniem Roku, albo uwiadomieniem przez Żołnierza, lub Woźnego, względem obrażonej Władzy Kommissyi, także o wiołencye na Osobach Sądowych, i Jch służących, pod bokiem Sądu, i w miejscach Jurysdykcyi Kommissyi Porządkowej podległych, poczynione, należeć będą. W te iednak wszystkie dni na sędzenie Spraw oznaczone, wszelkimi Czynnościami Kommissyi Porządkowej Prawem do Urzędowania, załatwienia, i doglądania przepisanemi, też Kommissya Porządkowa, podług dostarczenia czasu i wymagający potrzeby zatrudniać się w komplecie Prawem udeterminowanym będzie. Wpisz własnym domysłem przeciwko Prawu prze-

dzwoniane *per non sunt* bydź niepowinny, lecz z przywołanego takim iak są w Regeſtrze, porządkiem wpisu, Sprawa bez przerwania, aż do zakończenia ſądzić ſię ma; tak, iż zaczętey Sprawy nie ſkończywszy, innęy brać, czyli przywoływać, nie będzie wolno. W pomienione zaś Regeſtra Sądowe, Urodzony Regent Kommiſſyi Porządkowey Wpisy żądającym natychmiaſt proſto w Regeſtra opravne, z wyrażeniem Oskarżyciela, i Oskarżonego, i o co, własną ręką zapisując, bez żadney opłaty przyjmować, a tych Wpisów, aby Wokanda na drzwiach ſądowey Jzby dla Wiadoſci każdego zawieszona była, baczność mieć powinien będzie. Protokoły dwa Sentencyonarzów, ieden Ekonomiczny, drugi Jurydyczny, Kommiſſya poſtanawia. W Ekonomiczny wszystkie kaſzodzienne Kommiſſyi Porządkowey Czynnoſci; w drugi Jurydyczny, wszelkie Dekreta i Sentencye w Sprawach zaſzle, z wyrażeniem zdań, gdyby różne naſtąpić miały, wpisywane bez żadney żądania nadgrody bydź mają, i takowe Sentencyonarze, czyli Protokoły przez iednego Kommiſſarza w ſwoięy Kadencyi trzymać, a Rezolucye w nich *unanimitate*, czyli *pluralitate* zdań naſtąpione, wszyscy Kommiſſarze, lub w komplecie Osób trzech,

na

na końcu kaſzdey Seſſyi podpisywać będą powinni, także w Regeſtrach Sądowych Kommiſſarz ieden, Sentencye zapisywać, a Urodzony Regent Dekreta i Rezolucye *per extensum* w Protokółach osobnych do tego pod Tytułem: Indukty, uformować mianych, iako i Rapporta do innych Jurydykcyi przesyłane, i na nie Rezolucye odbierane, tudzież Uniwerſały *de tenore* wpisywać będzie, a takowe Protokoły przez Kommiſſarzów z Rezolucyami i Sentencyami, Kommiſſyi Weryfikowane, przez tychże Kommiſſarzów w każdym Tygodniu podpisywane bydź mają. Zaś na końcu kaſzdego Roku, Seriem wſzystkich Rocznych, tak Jurydycznych, iako i Ekonomicznych Kommiſſyi Czynnoſci, Urodzony Regent ſpisać, i do kaſzdego *reſpective* Protokołu Induktowego przyłączyć obligowany będzie, a takowe wſzystkie Protokoły, Regeſtra Sądowe, Memoryały z zanotowaniem na kaſzłym dnia podania i liczby porządkiem, oraz wszelkie Papie ry, w Archiwum Kommiſſyi, pod dozorem i dopilnowaniem Urodzonego Regenta porządnie ułożone, zoſtawać będą; gdzie i Kaſa teſzże Kommiſſyi umieſzczona, a Klucze od nięy, ieden przez Prezydującego, drugi przez Officyera od Przeſwieſtney Kommiſſyi Wojſkowej wyznaczonego, trzeci

ci przez Urodzonego Regenta Kommissyi Porządkowéy, trzymane być mają; z któryé Kasy żaden wydatek, bez Rezolucyi Kommissyi w komplecie, oraz zapisania Percepty i Expensy w Protokuł Ekonomiczny, czyniony być nie ma.

Dekreta, Wpisy, i wszelkie Kommissyi Rezolucye, Polikim rodowitym Językiem pisane, i z Tytułem *Kommissya Porządkowa Cywilno-Woyskowa Xieśwa Mazowieckiego Ziemi Warszawskiej*, pod Pieczęcią z Orłem, Napis — Pieczęć Kommissyi Porządkowéy Cywilno-Woyskowéy Ziemi Warszawskiej mającej, — przez Urodzonego Regenta z korektą Jegoż, na Papierze Stęplowanym, każdemu rekwirującemu bez żadnéy zapłaty wydawane być powinny, oprócz Extraktów, od których Arkusza ścisłym Charakterem po dwadzieścia Wierszy na iednéy stronie Arkusza Papieru mieścić mającym, nie więcéy iak po Złotemu iednemu, i powróceniem wydatku na Papier Stęplowany, Urodzony Regent przez siebie, lub swych Manualistów, pod odpowiedzią w Sądzie niniejszém Kommissyi wymagać nie ma.

Pieczęć przy Aktach Kommissyi Porządkowéy pod dozorem Tegoż Urodzonego Regenta być ma.

Sesysie ani przywoływane, ani odwoływane,
przez

przez kogożkolwiek być nie mogą; przed godzinami Prawem wyznaczonemi, ale za nadejściem godziny, byle był komplet, nieczekaąc na nikogo Kommissya Czynności swoje przedsięwzięć i kontynuować obowiązana będzie. Któryby z Kommissarzów po rozpoczętém iakiém Czynności, lub wprowadzeniu przed Sąd Sprawy, na Sejsyą przybył, ten już do dawania Decyzyi w tym, co przed Jego przybyciem rozpoczęte zostało, należeć nie ma, w następném iednak Czynności, lub Sprawie pod Jego przytomność rozpoczętą, zdanie swoje dać koniecznie obowiązany będzie.

Zadna z Osób zasiadających, bez przyczyny o ustęp na wycieńczenie czasu, prosić nie powinna, a uprosiwszy słusność swéy prośby, na ustepie Kommissyi, opowiedzieć ma; tudzież Kommissarz żaden od zaczętém Sprawy, lub rozpoczętém iakiém Czynności odchodzić, i kompletu zrywać, a pod czas Sentencyonowania z miejsca wstawać, od czynienia potrzebnych Rewizyi, słuchania Inkwizycyi, i innych, Kommissyi w moc dopełnienia obowiązków Prawem na tąż Kommissyą włożonych wyroków, pod animedwersyą Sądową wymawiać się niebędzie mocen.

Pod czas ustepu w Izbie Sądowéy żadne Osoby,

by, oprócz Osób Sądu Kommissyi, i Urodzonego Regenta zostawać niemogą, chyba gdyby Kommissya dla iakowey wymagajcý potrzeby, kogo podczas ustępu do Sądowey Izby wezwać miała. To zaś, co Prawa mieć chcą, tak stosowne do tychże Praw czyni się ostrzeżenie, iż obstawanie przy wyraźnym Prawie, tudzież Rezolucyach Sądowych, i Ekonomicznych, iako też przy niniejszýj Ordynacyi, iednego nawet Kommissarza zważane bydź powinno.

Takową więc Ordynacyą iednomyślnością zdań ułożoną, do Druku podać, i po Parafiach Ziemi Warszawickiý, dla Wiadomości wszystkich Obywatelów rozestłać, Urodzonemu Regentowi Kommissya zleciła. Dań w Warszawie na Sessyi Kommissyi Porządkowey Cywilno-Woyskowey, Dnia 27. Miesiáca Lutego Roku Pańskiego 1790.

U téj Ordynacyi Podpis 18. Kommissarzy.

1. *Marca.* Uniwersał téjże Kommissyi nakazujący Miałostom Raportowanie Targów co Miesiąc.
3. *Marca.* Uniwersał téjże Kommissyi nakazujący używanie iednostaynych Miar i Wag, Prawem Seymu Koronacylnego 1764. postanowionych pod karą 200. Zł: Takóž wypłacanie teraźniejszy

szego

szego Podymnego, prócz Dwory, a nie Poddaństwo, ostrzega.

34. *Kom: Ziemi Wiskióy z Powiatami, w Wiznie.*

Ta Kommissya nie ieszcze nienadestła, czy dla niewiadomości, możności przez Dziennik ten całemu Kraiowi komunikowania swych Czynności, czy też dla niemienia ieszcze czego komunikowania.

35. *Kom: Ziemi Wyszogrodzkiý, w Wyszogrodzie.*

J ta Kommissya może dla téjże przyczyny nie nienadestła.

36. *Kommissya Ziemi Zakroczymskiý z Powiatami, w Zakrocymiu i Nowym Mieście przez Alternatę na lat dwa.*

J ta Kommissya może dla powyższey przyczyny nie nienadestła.

37. *Kom: Ziemi Ciechanowskiý z Powiatami, w Ciechanowie.*

J ta Kommissya może dla powyższey przyczyny nie ieszcze nienadestła.

38. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 39. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.

J ta Komisysa może dla powyższej przy-
 czyny nic ieszcze nienadefłala.

40. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 41. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.

J ta Komisysa może dla powyższej przy-
 czyny nic ieszcze nienadefłala.

42. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 43. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.

J ta Komisysa może dla powyższej przy-
 czyny nic ieszcze nienadefłala.

44. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 45. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.

J ta Komisysa może dla powyższej przy-
 czyny nic ieszcze nienadefłala.

46. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 47. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.

J ta Komisysa może dla powyższej przy-
 czyny nic ieszcze nienadefłala.

48. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 49. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.

J ta Komisysa może dla powyższej przy-
 czyny nic ieszcze nienadefłala.

w Prowincyi Litewskiej.

50. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 51. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.

J ta Komisysa może dla powyższej przy-
 czyny nic ieszcze nienadefłala.

52. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 53. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.

J ta Komisysa może dla powyższej przy-
 czyny nic ieszcze nienadefłala.

54. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 55. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.

J ta Komisysa może dla powyższej przy-
 czyny nic ieszcze nienadefłala.

56. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 57. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.

J ta Komisysa może dla powyższej przy-
 czyny nic ieszcze nienadefłala.

58. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.
 59. Kom: Ziemi Łomżyńskiej z Powiatami, w Łomży.

J ta Kommissya może dla powyższej przy-
czyny nic jeszcze nienadefiniowała.

49. Kom: Powiatu Brzławskiego, w Brzławiu.

J ta Kommissya może dla powyższej przy-
czyny nic jeszcze nienadefiniowała.

50. Kom: Włwa Trockiego, w Trokach.

J ta Kommissya może dla powyższej przy-
czyny nic jeszcze nienadefiniowała.

51. Kom: Powiatu Grodzieńskiego, w Grodnie.

J ta Kommissya może dla powyższej przy-
czyny nic jeszcze nienadefiniowała.

52. Kom: Powiatu Kowieńskiego, w Kownie.

J ta Kommissya może dla powyższej przy-
czyny nic jeszcze nienadefiniowała.

53. Kom: Powiatu Upitskiego, w Poniewieżu.

J ta Kommissya może dla powyższej przy-
czyny nic jeszcze nienadefiniowała.

54. Kom: Xięstwa Zmudzkiego, Repartycji Roszich-
skiej, w Roszjeniach.

J ta

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nic jeszcze nienadefiniowała.

55. Kom: Xięstwa Zmudzkiego, Repartycji Szawel-
skiej, w Szawłach.

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nic jeszcze nienadefiniowała.

56. Kom: Włwa Połockiego, w Uczaczu.

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nic jeszcze nienadefiniowała.

57. Kom: Włwa Nowogrodzkiego, w Nowogrodku.

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nic jeszcze nienadefiniowała.

58. Kom: Powiatu Stonimskiego, w Stonimie.

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nic jeszcze nienadefiniowała.

59. Kom: Powiatu Wołkowyskiego, w Wołkowysku.

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nic jeszcze nienadefiniowała.

60. Kom: Włwa Witebskiego, w Chotopieniczach.

Dzien: R. H. Nro III. 1790.

X

J ta

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nie ieszcze nienadestła.

61. Kom: Powiatu Orszańskiego, w Chotopienicach.

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nie ieszcze nienadestła.

62. Kom: Wtwa Brzeskiego Litew: w Brześciu Lit.

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nie ieszcze nienadestła.

63. Kom: Powiatu pińskiego, w Pińsku.

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nie ieszcze nienadestła.

64. Kom: Wtwa Mińskiego, w Mińsku.

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nie ieszcze nienadestła.

65. Kom: Powiatu Mozyrskiego, w Mozyrzu.

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny, nie ieszcze nienadestła.

66. Kom: Powiatu Ręczyckiego, w Bobruysku.

J ta Kommissya, może dla powyższej przy-
czyny

czyny, nie ieszcze nienadestła.

Prowincya tedy Małopolska ma Kommissyi. 21.

Prowincya Wielka Polska ma Kom: - - 22.

Prowincya Litewska ma Kom: - - - 23.

Jn Summa wszystkich w całym Kraiu Kom: - 66.

Takowa Specyfikacya, okazuje i wielość Kom-
missyi, i Mieysca Jch odbywania się, i co która
urządziła. — A co ieszcze która urządzi? udzie-
lać się będzie w późniejszych Nrach Dziennika —
A teraz przystępuje Dziennik do II. swęj Części.

CZĘŚĆ II.

o Wiadomościach, Handlowych, Ekonomicznych,
Fabrycznych, Kontraktowych &c.

I.

o Targach, Handlu, i Ekonomicz Krajowych.

— Co do Targów, dla zapobieżenia się tego Nru,
nie się teraz o Targach niedaie, bo spóźniona ich
Wiadomość, byłaby nieużyteczna, ale w następu-
jącym Nrze IV. da się może iuz i Tabella Targów
cało Krajowych.

— Co do Handlu Kraiowego.

J o tym Artykule dla przyczyny zapóźnienia tego Nru, nic się teraz niedale, ale na to miejsce dale się Odwołanie względem Kupców Lubelskich Handlu Kraiowy Zbożowy utrzymujących, w przeszlorocznym Dzienniku mylnie doniesionych, a to, iak następuje:

Liś Obywatela Woiewództwa Lubelskiego, z okazji Pisma w Dzienniku R. H. na Miesiąc Wrzesień, i Paź: Roku przeszłego, o Kupcach Lubelskich.

Winna jest Powszeczność wdzięczność tym wszystkim, którzy użytecznemi Pismami dążą do uszczęśliwienia i Oświecenia Współ-Obywatelów swoich, winna też samą wdzięczność i Edytorowi Dziennika R. H. że takowego Światła, od przychylnych Kraiowi swemu, nadsyłanego, udziela innym.

Wszakże gdy wolność Druku rozszerzona w tym czasie, otwiera każdemu Pole okazania zdatości swego Pióra, i podania Go do Wiadomości Powszecznej, niemoże przecie nikomu służyć za zastępek do krzywdzenia i czernienia Honoru cudzego. (a) Pismo

(a) Prawda, że wolność Druku, nie na tym zasadza

Pismo w Dzienniku na Miesiąc Wrzesień i Październik na Karcie 465. pod Tytułem — *Uwagi Chełmianina o Fryorze, czyli Spławie przyśusorczym Zboża*, umieszczone, zdaie się uchybiać celu swego.

Ma wprawdzie pożyteczny Zamiar oświecenia Kraiu względem Handlu, Towarami Zbożowym, Drewnianym, Rękodzielniczym, Potężnym, ale kończy pierwszy Artykuł względem Handlu Zbożowego, na oczernieniu dwóch Kupców Lubelskich, to jest: *Dawida Heyzlera i Webera*, a wyniesieniu pod niebiosy trzeciego, to jest: *Beniamina Fincke*, tamże na Karcie 471.

Będąc Obywatelom bliższym tych Kupców, bo mieszkającym w samym Woiewództwie Lubelskim, mogę być daleko wiadomym o obyczajach i Charakteru tych Ludzi, anizeli kto inny w Sasiedzkiej dopiero Ziemi Chełmskiej mieszkający.

Pod Oczami to Naszemi działo się, że wychwalony

X 3

lony

się, ażeby czyją Sławę miała szarpać, i dla tego Autor Dziennika tego, w użyciu tej Wolności, stara się być dalekim od tej Plamy, któraby mogła zepsuć Zamiar tego Dzieła, czego nawet w umieszczeniu Zaskarżającego się dopiero Chełmianina Pisma, niepopenił, iak się poniżej usprawiedliwi.

iony Benjamin Fincke, od jednego z oczernionych dwóch Kupców, miał podaną Rękę do rozpoczęcia Handlu Zbożowego, nie Go to niepowinno wstydzic, gdy Mu się przypomina wdzięczność, za doznaną pomoc.

Lecz, żeby na oczernieniu i pogębieniu Sławy cudzey, a ieszcze tych Ludzi, którym się należy wdzięczność, zakładać Grunt swego kredytu, i rozszerzenia Handlu, to jest: co się nietylko wszelkiej przystoyności, ale i słuszności sprzeciwia.

Zna całe Woiewództwo Lubelskie, iak dawno *Heyler* i *Weber* Handel swóy w tym Woiewództwie i dalszym Kraiu prowadzą, iak są mocni i ofiedli Obywatele, sam przeto czas, i Stan onych, dosyc jest mocnym usprawiedliwieniem Jch Poeciwości i rzetelności.

Znaią Jch i Bankierowie tak Kraiowi, iako i Zagraniczni, którzy z Niemi w Negocyacyach zostają, a którychby nieomylnie unikali i zaprzestali, gdyby najmniej w Jch Czynnosciach, lub nierzetelności, lub zawodności postrzegli.

Zadają Jm w tym Pismie, że się Obywatele od nich odstręczyli, doświadczwszy tyśiąc trudności

dności i zawodów, (b) a że trzeci *Fincke* zyskuje stokroć więcej przez swoją rzetelność i pocztliwość.

Nikt się ieszcze podobno nieurodził, któryby wszystkim podobać się mógł, może, że pierwsi Kupcy czynią: trudność w dogodzeniu Potrzebom cudzym, a trzeci okazując w nich swą powolność, gdy ten zaśluzzył na pochwałę, pierwsi ściągnęli na siebie naganę.

Lecz to Handlu Zbożowego i Zamierzonego w Pismie Celu nic wcale nietyczy się (c).

Jeżeli *Heyler* i *Weber* są w samęy rzeczy za-

X 4

wo-

(b) Cała tedy rzecz, o takowe zadanie idzie, które, gdy nie jest szczegółnemi Dowodami Wyszczególnione, w czym? i gdzie takowy Zawód stał się? upada cały zarzut w Wierze Publiczney, bo w ten czas wszelki Zarzut znajduje Wiarę, gdy w szczegółach co się dowodzi, i gdy takowy zarzut nieodwołanie się późniey, niniejszy zaś zarzut, odwołanie się zupełnie, tak przez przyjęcie do tegoż samego Dziennika, Listu Obywatela Lubelskiego, dokładnie usprawiedliwiającego pomienionych Kupców Lubelskich, iako też przez umieszczenie niżej, zaraz potym Liście, Odwołanie samegoż Autora Chelmianina.

(c) Owszem tyczyłoby się bardzo, żeby było istotnosępo ostrzeżenia we wszystkim, mianowicie w Handlu są bardzo potrzebne.

wędnemi i trudnemi, sami na siebie ściągaia karcę, że nikt z niemi niezechce mieć do czynienia, lecz za co Jch w Publicznym Piśmie wytykać, nie-wyszczególniwszy przynajmniej, w czym komu zawód uczynili, i nieprzywiódłszy Dowód, że już są za takich przekonani. (d)

Jeżeli zaś nie są takimi [jak Jch wytykają] bo w całym Województwie Lubelskim, a może i w całej Ziemi Chełmskiej, i spodziewam się, że w całym Kraju są za Poczciwych znani, za cóż Jm Sławę brać, i na Reputacyi pokrzywdzać? (e)

Gdy chcemy oświecać innych względem Handlu, a widzimy do niego przeszkody, lub zawody z Strony Kupców, mówmy przeciwko Nim, i wytykamy Ich zdróżności, lecz w ogólności, to będzie niewątpliwym Świadectwem, że w Celu szczególnie przysługi Publicznej pracujemy.

Lecz kiedy do Pisma, choć acz z swęj Jstoty użytecznego, przylączamy wytykanie Osoby iakowey w szczególności, to zaraz okazuje, że Naszym

(d) Tym samym ten zarzut upadł, że niebył ani wyszczególniony w czym, ani dowiedziony.

(e) Przez przyięcie tego usprawiedliwiającego Listu, do tegoż samego Dziennika, już i Sława i Reputacya zgaśała w dawney swęj Jstocie.

szym Piórem kieruje prywatny Interes. [f]

Wiem, że umieszczenie Pism takowego rodzaju jest daleko od zamiaru Dziennika Handlowego, a zatym, jeżeli w Część IX. i X. Roku zeszłego, wciśnął się uszczerbek Sławy i Reputacyi Kupców w niwczym nienobtowanych, i Królui użytecznych, spodziewać się należy, że nadgródzony zostanie, umieszczeniem tego bezstronnego za niemi Świadectwa, i że odtąd między pożyteczne Pisma przyięte niebędzie takie, któreby zmasane było

(f) Z tym rozumieniem, Dziennik się niezgadza, bo ogólne, a nieszczególne wytknięcie, na nic się nieada, choćby kto był najgorzsy, ogólne wytknięcie niepoprawi, gdy każdy zły ukrywszy się pod ogół, śmiało powie, że to nie do mnie, a szczegół zaraz go przymusi do poprawy, bo się każdy Sądu i mniemania Powszeczności nawięćcy lęka i wtydzi, i dla tego konieczne są, ile w Kraiu Republikańskim, potrzebne wytykania szczególnych Przykładów złych i dobrych, które obok siebie w Publicznych Pismach, gdy będą stawiane, przedęy wytypią występki, aniżeli naysurowie Prawa; ale konieczne potrzeba, aby były Jkorne, Urzędowe, lub od Jmiennęgo zarzucone, a w przypadku omyłki, żeby były konieczne odwołane. Tak iak i ten Przypadek omyłki dotyczący pomienionych Kupców, odwołać się, następującym tęgogół samego Chełmianina odwołaniem.

było ujęciem cudzego Honoru. [g]

— *Odmowa Chełmianina względem powyżey wspomnianych Kupców Lubelskich.*

Autor pod Imieniem Chełmianina, w R. 1789. w Miesiącu Październiku, mając sobie w pospolitey rozmowie Społeczności, doniesionym o Kupcach

(g) Każdego i Peryodycznego Pisma i Gazety, jest istotną Zasadą Wiary Publiczney, iżby donosiły Wiadomości nays pewniejszye, a w przypadku omyłki, lub iakiey niepewności umieszczoney, iżby późniey odwoływały, zdarzony Przypadek w Dzienniku tym, omyłki względem pomienionych Kupców Lubelskich, tym chętniey odwołać się, im bardziey Dziennik jest objaśniony, od samego Chełmianina, o takowcy omyłce, z niepewney Wiadomości do Dziennika podany. Co zaś do innych Wiadomości, aby tylko były prawdziwe, a potrzebne do ostrzeżenia Publiczności, choćby i czyiego Honoru tyczyły się, wyjęte niebędą, bo na wytknięciu Przykładów złych i Dobrych, cały Fundament Poprawy, i Zachęty, stoi, gdyż wytknięcie czyie, gdy jest prawdziwe, a szkodliwe Społeczności, nie może być nowym zmazaniem czyiego Honoru, gdy w Istocie Występkiem już się zmazał, trzeba więc strzedz się szkodliwych dla Społeczności Występków, a w Publicznych Pismach niemoże być nikt mazanym.

each Handlujących, mianowicie Lubelskich, iako by JP. Dawid Heyzler i drugi Weber, mieli być zawodnemi i trudnemi w rzetelności z Wehodzącemi Obywatelami w Negocyacyą, i iakoby Obywatele od tych pomienionych Kupców odstręczyć się mieli, zdawało mi się potrzebą ostrzedz Publikum i w Dzienniku Roku przeszłego na Miesiące Wrzesień i Październik na Kart 465. umieścić, w stosowney Okoliczności Handlu Żbożowego, gdy zaś widzi iawnie i dostrzega istotnie, iż ta powieść jest czczą i żadnego Fundamentu i Dowodu nie mającą, i owszem widzi tychże Kupców, to jest JJ.PP. Dawida Heyzlera i Webera, tak w Majątku pewnych i bezpiecznych, którym gdyby tego wyciągała potrzeba, Woiewództwa, Ruskie, Lubelskie, Wołyńskie, i inne, dałyby swoje zaręczenia i Świadectwo, iako mające swoje z Niemi Negocyacye, a przeto, aby takie powyżey wspomniane Doniesienie, żadney niemiało Wiary, i wyrażonych Kupców nie szkodziło Sławie, niszcząc dawnieysze podanie, o pewności, Sławie i Rzetelności, do przyszłego wydrukowania w Dzienniku tymże, podaję tę Wiadomość. — Dan w Chełmie Dnia 17. Marca 1790. — *Chełmianin.*

Co do Ekonomiki Kraiowéy.

Pod tym Artykułem, niemoże Dziennik piękniejszy dać Wiadomości Ekonomiki Kraiowéy, iak gdy umieszcza następujący Wzór dobréy Ekonomiki Stanisława Małachowskiego Referendarza Kor: i Marzałka Seymowego.

— *Wzór dobréy Ekonomiki Stanisł. Małachowskiego Referendarza Kor: i Marzałka Seymowego, przez Nadanie Prawa Własności i Wolności wszystkim swoim Włóscianom.*

Stanisław Nałęcz Małachowicz na Xięstwie Ostrogskim, Białaczowie, Rękoraiu, i Mośczennicy, Hrabia Małachowski Referendarz Wielki Kor: Orderów Orła Białego i S. Stanisława Kawaler, Seymowy i Konfederacyi Generalnéy Prowincyi Koron: Marzałek, a niżej wypisać mianych Wsiów Pan i Dziedzic.

Wiadomo czynię komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie JchMłościom Kommissarzom, Ekonomom, i innym Namieśtniczą Władzę w Dobrach mych Dziedzicznych mającym, niemniéj Wóy-

Wóytom i Gromadom Maiętności Dóbr Xięstwa Ostrogskiego, to iest Wsiów: Rozwaz, Chorów, Brodów, Zuzulence, Kraiów, Nowosiółki, Nowostawie, Bielmarz, Tatarska Ulica, Zawidów, Derewiancz, Białaszków, Toczewiki, Wierzchów, Filipy, Mizoczyk, Łebedzie, Hryniarz, Chrozów, nazwanych, do niéy należących. — Naywyższa Opatrzność, gdy mnie raczyła obdarzyć łosem umieszczenia w tym Stanie urodzenia, do którego przydała Maiętek, składający się z Dóbr osadzonych Ludźmi Stanu Chłopskiego będących, których z mocy Religii iako Bliźnich, a z czułości serca iako pracujących dla mnie, mając za Uczestników do Maiętku mego, powziąłem myśl w wywiązaniu się im nadaniem Wolności w innych Dobrach zostających, chcąc ukazać, i szcząc się ich być Panem, niezapominam być ich Oycem, a przeto te ściśle czując dla nich związki, zniewoliły mnie do przedsięwzięcia niniejszego, a iako każdy żyjący naywiększą czuie ślodycz, wużyciu wolności, tak tę przyrodzoną chęć w nich nigdy niepragnąc uškromnić, lecz bardziéj rozškrzewić zamyslałem. w następujących zapewnieniach dla nich Punktach:

1mo, Poddanie, które aż dotąd w wyżéj pomie.

pomienionych Wsiach było, znoszę, a na to miejsce dać zupełną wolność wszystkim Włościanom, w Dobrach tych jakimkolwiek sposobem mieszczącym się, którą to Wolność we wszystkim podobną, i owszem równą wolnościom, iakimi się Włościanie Dóbr Królewskich i Duchownych w Królestwie Polskim zażyczyli, mieć chcą, tak dalece:

2do. Ze wolen będzie każdy z Mieszkańców w Dobrach dopiero wspomnianych Osiadły, każdego czasu do innych nawet obcych Dziedzin (zostawiawszy Grunt niepospółszony, a załatwivszy Dwór i Gromadę) wynieść się, ani w tym żadnej trudności i czyiegokolwiek zbronia, lub mocy, doznawać będzie na zawsze, iednak wyprawdzając się i opuszczając to miejsce, w którym zasiedział, ma się opowiedzieć Wóytowi miejsca i Dworowi, od którego potrzebną weźmie Dymisyą, a tę Dwór trudnić niebędzie, bez nię zaś, gdyby nieopowiedziawszy się wyszedł, albo zadłużywszy się uciekł, będzie rozumiany za Hul-taia, i solganie tego, oraz przyzwolitę przez Sąd oznaczenie kary ostrzegam.

3cio. Tym tedy sposobem będąc uwolnieni od Poddanstwa, zostają ciż Włościanie wolni od wszel,

wszelkich w dalszym czasie nowo wynaleść mianych, Pańszczyzn, Robocizn, Datków, i Powinności, prócz famych Naymów, które Dwór p dług potrzeby do nich regulować będzie, tak dalece, że oprócz tych Powinności, które osobnym spisany Inwentarzem, przy opisanu Rol, Sianożęci, Sadzib, wyszczególnione, a które na teraz dobrowolnie przyjęli, i że wraz ze swemi Potomkami one wypełniać na zawsze będą obowiązani, więćcy do zadanych z namienionych Gruntów, Dainin, i Powinności wiecznemi Czasy należeć nie będą, niniejszym moim zapewniam onych Nadaniem. Podatki iednak Publiczne, według Urządzeń Kraiu do nich regulowane, które z Gruntów i Osiadłości swoich opłacać powinni, do nich famych należeć będą.

4to. Nadto, Role, Sianożenci, i Sadziby, teraz wymierzone, spisany nowo Inwentarzem objęte; a przez Włościany z przyłączeniem do każdej Roli w szczególności i do wszystkich w ogólnosci, Powinnościami, Robotami, oraz Daininami opisane, oddaę w moc i aktualne Włościan dzierżenie, z iak najuroczytszym zapewnieniem, iż Grunta, czyli Role, Sianożęci, Sadziby, tak iako się w Inwentarzu na teraz z zaręczeniem przez Włościany, za siebie

siebie i za swoich Potomków, za punktualne tego wszystkiego, co w nim jest wyrażono trzymanie, podpisanym, opisane, do nich i do Potomków Ich Obojey płci wiecznemi Czasą należyc będą, przyrzekam.

5to. Którmi to dopiero odstąpionemi przeze Mnie, Gruntami, Sianożęciami, Sadzibami, woleń i mocem będzie każdy z Włościan, iako chcieć rozrządzać, one swoim Potomkom podawać, lub też w równym sobie będącemu Stanie sprzedawać, za wiadomością jednak Dworu, który na takowe sprzedaże Konsensa wydawać będzie, z tym ostrzeżaniem, że wspomniane Role i Budowle, czyli to w sposobie spadku, czyli też sprzedaży, nigdy nie będą mogły być dzielonemi na części, lecz całkowicie jednemu sprzedane, albo też po śmierci Ojca, gdyby wiele zostało Dzieci, Syni najstarszy, lub Testamentem Ojca przy Woycie, i Swiadkach, którykolwiek z młodszych naznaczony, Rolę po Ojcu pozostałą weźmie, a inne Dzieci, małtkiem, w której i Rola ta włączona być ma, przez Woytów, otaxowanym równo wraz zbierającym Rolą dzielić się, i przez tegoż spłaconemi być obligowani zostaną, a to tym końcem, aby Robocizna i Daniny, przez podział Roli na części, niezmnieszała się.

6to.

6to. A lubo Role, Sianożęcie, i Sadziby, z szczególniejszego mego względu, tyle razy powtorzonym Włościanom odstąpiłem, i z nich zupełnie wyrzuciłem się wiecznemi czasy, jednak aby dobroczynność ta moja, przez nich, lub przez ich Potomków, na złe użytą nie została, niniejszym zaraz Nadawczym Prawem, ostrzegam, i chcę aby te Nadania moje na złe przez Włościan użyte, a postępnie Grunta i Budowle do opustoszenia nie przychodziły, lecz w takim stanie w jakim być powinny utrzymane na zawsze zostały, i regularność w odbyciu Pańszczyzn, tudzież oddawaniu Danin, i pełnieniu wszelkich Powinności, zachowaną była, czego Woyci i same nawet Gromady pilnie i najmocniej przestrzegać mają, gdyż wszyscy za jednego, a jeden za wszystkich, odpowiedzieć powinni.

7mo. Tym zaś sposobem rządząc się Włościanie, i będąc już tyle razy upewnieni o wolnościach i własności sobie nadanej, nie będą mogli ani ich Potomkowie, odtąd żądać w jakim bądź chcieć sposobie wsparcia ode Dworu, lecz to wszystko cokolwiek do dobrego i rzadnego należy Gospodarza, własną starannością nabywać, obligowani są i będą, ani nawet pożar Ognia, lub temu podobien. R. H. Nro. III. 1790.

Y do-

dobny traf do Dworskiego regulowanym nie będzie Skarbu, mając Szarwarki na to zostawione w pomoc, iednak nowo zakładany Budynek bez wiedzy Dworu nie ma być, aby z linii prostej przy pomierze każdej Wsi oznaczoney. Domy nie wychodziły, co regularność Połaci i równość Domów utrzymać ma.

890. Ze nareście między dobrmi i rządnm Mieszkańcami, znaydować się zwykli złi ludzie, którzy nietylko pierwszych swmi postępami gorzą, ale nadto i spokojność publiczną męsząc częstokroć odważają się. Przeto aby i z tey miary można doysć zamierzonego celu, w utrzymaniu wszystkich w spokojności i zarządzeniu, i dla koniecznego w tych Dobrach porządku, osobnym Nadaniem moim ustanawiam Woytów, którym przepisane obowiązki równie iako i samo ich ustanowienie, tey mocy, co i niniejsze Pramo mieć chce. Poruczając tymto Woytom, moc, Zwierzchnictwo, porządek, baczenie na wszystko we Wsiach swoiemu Zarządzaniu podległych, niemniej za Przestępstwa winnych ukaranie Sądowe, które z pomarkowaniem być ma, i przenosić w cielesney karze plag 15. nie powinno, powtarzanym iednak być może w miarę wykroczenia. Gdy zaś prze-

się

stępca na Grzywny ukaranym będzie, zaczęmy aby te marnotrawionemi niebyły, i prywatnego zysku komu niezarządzały, w obmyśleniu sposobu zachowania onych, ustanawiam Kasę, chcąc mieć aby grzywny te nie gdzieindziej, iak do Niey składane były, ta zaś Kasa we Dworze Kluczarni trzema przy starszych w porządku Woytach z osobna zawsze będącemi, zamknięta, zostawać powinna, a z tych składanych Grzywien, Woyci corocznie Gromadzie rachunek zdadzą, i Grzywny te podupadłym przez niespodziany przypadek Gospodarzom, Gromada iak iey się podobać będzie, oznaczać moc będzie miała. Upewniając przy tym Włościan, że Zwierzchność Dworska nigdy więcej iak pięćią plagami, mimo Sądowość winnego; karać niebędzie, i gdyby który z Włościan większey godzien był kary, w tenczas przez Zwierzchność Dworską, pod Sąd Woyta odesłanym być powinien.

900. Aby zaś tym porządnem układ niniejszey Ustawy moiey, był zachowany, a własności swoiey tak każdy w szczególności iako i w powszechności wszyscy Wsiów wyżej wymienionych Mieszkańcy, tym pewniejszy oglądać i mogli mieć bezpieczeństwo, przeto postanawiam i nada-

ię im Księgę, na początku której, Prawo niniejsze co do słowa, a po nim ustanowienie Woytów [a] nareście Inwentarz zawierający w sobie wszystkich Wsiów role, i do nich przystosowan powinności, przez wyznaczonych od Gromad podpisany, wpisane będą [b] po tych dopiero Tranzakcyje inne, które Włościanie między sobą czynić mają, iakoto: Przedaże, Działy, Kwity, Prezenty i inne tym podobne (prócz samych zastawów, i zapisów) gdyż te Grunta obciążać nie mają. [c]

Przez ustanowionego na to ode Dworu wypisywane i z tej Księgi każdemu żądającemu wypisywane (Pieczęcią, którą, do tego ustanawiam, w tym sposobie, to jest: *Cyfrę S. M.* pod Nią Rok 1790. wkoło oney napis, *Pieczęć Państwa Ostrogskiego*) i podpisem wypisującego stwierdzone będą.

10.

[a] To ustanowienie Woytów, będzie w późniejszych Nrach Dziennika, dla wzoru podobnego naśladowania innym Obywateľom, umieszczone.

[b] I ten Inwentarz, zawierający ogólne reguły, powinności, opłat, Danin, przystosowanie do Proporcji ich Gruntów, w późniejszych Nrach Dziennika tego umieszczony będzie, a to także dla wzoru podobnego naśladowaniu innym Obywateľom.

[c] I tych Tranzakcyjów Arynga dla Woytów, udzielona będzie później w Dzienniku.

10. Zeby zaś zatrudniający się tak wpisywaniem do Księg, iako i wypisywaniem z nich, darmo czynić nie zdawał się, choć mieć i postanawiam, iżby od każdej wpisaną Tranzakcyi, żądający po Zi. 2. Pol. a zaś od wyjęcia czyli wypisania w użyciu jednego Arkusza po Zi. 1. ustanowionemu na to ode Dworu wypłacił.—Ktore to Prawo tym sposobem przezemnie dopiero nadane, nietylko sam tak wszystkim w powszechności Włościanom, iako i każdemu w szczególności dopełniającemu Powinności Inwentarzem przepisane, dotrzymać, ale nadto że i Sukcesorowie moi, wiecznymi czasami zastąpi niewzruszone mieć będą, przyrzekam. A w przypadkach niezachowania niniejszego Postanowienia, i zdarzenia frogości kary, lub powiększenia Powinności, przez Dwor na Włościan, nad Inwentarz terazniejszy, albo przez tychże Włościan niepełnienia przyiętych, Pr. Kommissyą Woiewodzka miejscową, Przem Szymu terazniejszego ustanowioną, obieram, której samey dopełnienie sprawiedliwości i wskazanie skuteczeń przepisów terazniejszych, oddaę, a to za podanym Memoriałem przez ukrzywdzonego i iego oskarżonemu komunikowaniem wyłączając stopnie Procesu używanego, w celu

u-

uchronienia kosztów. Dla tym więkzey zaś mocy, trwałości, i pewności, te Nadanie własną Ręką podpisuję, Pieczczęcią Rodowitą stwierdzam, i Księgami Publicznemi roborować deklaruję. Dany w Warszawie Dnia 17. Miesiąca Lutego R. P. 1790 I tegoż Dnia w Aktach Gro. Warszawskich, już roborowane takowe Nadanie.

Uwaga Dziennika o potrzebie i sposobie rozciągienia takowego Nadania, na cały Kraj, wszystkim Mieszkańcom.

Przykłady naywięcey zwykły pociągać do naśladowania, i często więcey znaczyć w skutkowaniu, anizeli nayfurowsze nakazy, ile w takich Materjach, gdzie iestzcze nie ma i Prawa.

Otoż przykład Nadania Własności i Wolności Włoscianom *Stan: Małachowski* Ref: Kor: położony, dopiero w Dzienniku, iest : rodzaju tych Przykładów, któryby wart był naśladowania w całym Kraiu.

Jezeli kiedy wzór takowego Nadania, był dla Kraiu n szego potrzebny, to teraz, kiedy i Okoliczności ninieysze, wyciągają, iżby wszyscy Mieszkańcy, równie byli interesowani do bronienia Kra-

Kraiu tego, w którym równe bezpieczeństwo wolności i własności swoiey znaydować mogą, kiedy i otaczające nas Mocarstwa, rozciągają już na wszystkich swych Mieszkańców podobne zabezpieczenia, dla zwabienia od nas tych, co niedoznają tey sfodyczy, każdemu żyjącemu naymilżey, i kiedy wszystkie rządne Państwa, zakładają tego rodzaju zabezpieczenia, za naytrwalży Fundament, doskonałey Ekonomiki, tak szczególney każdego Dziedzica, iako i powszechney całego Kraiu, a zatym i więkzszego swoiego zaludnienia się, a z zaludnienia się, więkzszego wzbogacenia, więkzzey siły, więkzzey Potęgi.

Te widoki zapewna były powodem terażniey fzemu Wiekopomnemu Seymowi naszemu, w Zasadach Formy Rządu, naypierwszy punkt położyć, zabezpieczenia własności i wolności wszystkich Mieszkańców całego Kraiu.

Lecz że Materyja ta, w Kraiu naszym, tak iestzcze iest nowa i dzika, iż wielu znayduie się Dziedziców, którzy nie przewidując szczególney swoiey i ogólney całego Kraiu z tąd Szczęśliwości, zapewna nie zechcą łatwo na taką edmiannę pozwolić, ile w Dobrach Ziemijskich, a zatym In.

Instrukcyami Posłom swoim zalecą, tamowanie tego nayużyteczniejszego zamiaru.

W takim przypadku zastając, czy uczynić można? oto rzucić się pierwey do Przykładów, któremiby zwolna, a widocznie, wszystkich przekonąć, a przekonanych, łatwiey usposobić, do przyjęcia w Prawo, *tey* tak doskonałej Ekonomiki.

Przykład ten *Stan. Małachowski*ego, spodziewać się trzeba, że da wzór znaczney Ciężci Narodu Obywatelom, gdy postrzegą, iż ten Nadawca nie na tym nie szkodzi, owszem znacznie i na zawsze trwale zyskuje.

Lecz, żeby prędzey przekonąć Naród, cały o *tey* użyteczności, potrzeba jeszcze dwóch Przykładów wielkich, to jest:

Nayprzód Potrzeba, iżby Rzplta sama dała takowy przykład, we wszystkich Dobrach swoich, które tylo pod jakimkolwiek bądź Tytułem, do iey Własności i Rozrządzeniu należą, (*) na wzur powyższego Małachowskiego nadania, nadała wszystkim Mieszkańcom własność i wolność.

Powtóre Potrzeba iżby całe Duchowieństwo, rościagnęło w Dobrach swych powyższe Nadanie, wczym zapewna nieubliżyłoby oahoty dania z siebie przy-

(*) Lub należały kiedy jakoto: Dobra Poiecznickie, rużne Zamiany i Darowy, a Prawem własności i wolności nie zyszczone

przykładu tego, jako zawsze nauczające o miłości Bliźniego, a możesz być większa miłość, iak Podanych, a bliźnich swoich, udarować nadaniem własności i wolności, żeby Prawo im to uczynić dozwoliło, jeśli może w Dobrach Funduszowych, tak użyteczney odmiany, bez pozwolenia Rzymu uczynić niemożna.

Te dwa przykłady, Rpltey i Duchowieństwa, zajmując niemal połowę Dobr w Kraiu, uformowałyby połowę Mieszkańców wolnych, dotąd będących w Poddanństwie, acz lżeyszym, a niżeli w Dobrach Ziemskich, zostałaby się więc tylko druga połowa w Kraiu Dobr Ziemskich, przy danym, nie tak Prawie, iak bardziey zwyczajn Poddanństwa, nieco oddalonym od pierwiastkowej umowy, między Dziedzicem Gruntu a osiadającym Chłopem, który zwyczaj, za poprzedzonymi powyższemi dwoma Przykładami, (widocznie przekonaby Dziedziców,) że jest dla samychże w szczególności, a dla Narodu w ogólności szkodliwy, bo każdy Zagraniczny i wolny Kraiowy człowiek, chętniey osiadać będzie, na owej połowie Gruntów, Rpltey i Duchowieństwa, niemuszających do Poddanństwa, a niżeli na drugiej połowie pod własnością Ziemską będących, i do koniecznego Poddanństwa przywiązanych; widząc więc Właścicieli Gruntów Ziemskich, że tak szkodliwą dla siebie różnicę ludności, sami żądać będą rozciągnięcia

I w swoich Dobrach podobnegoż Nadania, na następnych Seymach.

Co jednak nimby nastąpiło, zwyczajnie z trudnością, iak na Seymach, tym czasem znalazłoby się wiele Ziemskich Dziedziców, którzyby chcieli przyspieszyć podobneż na swych Gruntach zachęte do zaludnienia, trzeba więc wczesnie deklarować Prawo takie, że, którzyby z Ziemskich Dziedziców nadać w swoich Dobrach chcieli podobne własności i wolności Poddaństwu, tedy te ich Nadania, w Aktach roborowane, mają być tego waloru, iakoby szczególnym Prawem były stwierdzone, i niewolne do naruszenia, ani przez Sukcesorów, ani przez kogokolwiek bądź, Bo bez zawarowania takowego Prawem, wszelkie Nadania Dziedziców, choćby były i najlepsze, nie będą miały tej Wiary, ani u Kraiowych, ani u Zagranicznych, iżby przez Sukcesorów ich, lub przez zmianę Dziedziców, nie mogły być kiedy wzruszone, iak liczne w tej mierze uczą przykłady, które pozniej w Dzienniku tym, wyszczególnią się, a tym czasem uwagi w tej okoliczności Bcu już umieszczone w Dzienniku 1787. na Karcie 49. przeświadczyć mogą o tej prawdzie.

Trzeba więc koniecznic Prawa Autoryzującego

go Nadania takowe, tak od kogokolwiek bądź poczynione, iako i poczynić się mające, iżby one były tego Waloru, iakby już Prawem zajęte, i od niego byż niemogące wzruszone.

O takim Prawie, gdy się dowiedzą Kraiowi Mieszkańcy, niezechcą uchodzić za Granicę, ale będą szukać miysce mających takowe Nadania, Zagraniczni zaś, tak hurmem będą się cisnąć, iż Dziedzice Gruntów, takowe Nadania mających, nienastarczą.

Przykłady więc powyższe takich dobrowolnych Nadań, gdy nastąpią, a Prawa Autoryzujące onych niewzruszenie, wczesnie zabezpieczą, tedy to sprawią w Naszym Narodzie bez przymusu, co Zagraniczny mus Monarchów, w Dziedzicach Gruntów, skutknie, lub Rewolucya Ludu, dobiiająca się Własności i Wolności, decyduie.

Jeżeli więc niniejszy Przykład Nadania Stanisława Małachowskiego R. K. da Wzór do naśladowania taki, iż bez musu dobrowolnie więkza część Obywateli, poczyni podobne Nadania, tedy i mniejsza część późnie zapewna do tego przychyli się, a to gdy stanie się, wkrótce Kray nasz zobaczymy we dwie ludniejszy, a zatyń we dwie, i bogatszy, i możniejszy — A tym sposobem z wielką chlubą, zatrzym przed

przed całym Światem tę niesprawiedliwą plamę, po różnych Peryodycznych Zagranicznych Piśmiech, rozrzuconą, że w Polsce ile Dziedziców Gruntu, tyle Despotów nad Poddanemi, i ledwo milion tylko wolnych Obywateli, a do 7milionu Milionów Niewolników.

Potwarz ta rzucona na naszą Polskę, zapewna była z powodu, odrażenia przechodzenia do Niey, z innych Kraiów Mieszkanców, która żeby dowodniey wyjaśnioną została, klasę się będą w tym Dzienniku, przykłady, przeciwne tej potwarzy, iż niewzyscy są tacy tak iak jest teraz położony powyższy Przykład Stan: Małachowickiego R. K. Ze zaś są stosowne do pomienionej potwarzy, i że przy łady, tedy i te obok dobrym stawiane będą w tymże Dzienniku puzniey, a to dla przedszego wyniszczenia reszty onych, bo zły Przykład obok dobrego postawiony, tak zle się wydaie, iż żadną miarą bez poprawienia się, stać dłużej nie może.

W następnych tedy Dziennikach, kontynuowana będzie dalsza ta Materja Ekonomiki Kraiowej, a teraz przystępuje Dziennik do innych swych Artykułów.

II.

o Targach i Handlu Zagranicznym.

—Targ Gdański w ostatkach Marca.

Ostatnie wiadomości z Holandyi, sprawiły takie zmniejszenie Ceny w Gdańsku, że:

Pszemica po Zł. 280. 290.

Zyto zaś - - 158.—

Tak

Tak donosi do Deputacyi naszej Zagranicznej Konsul Gdański, o Cenie zaś innych Artykułów, o Spekulacyi i Handlu Polskim z Zagranicą, nie zgola niedonosi, i Dziennik, też nie mając w tym pomocy Rządowej, nie o tym Kraiowi przez swe Pismo nie donosi.

III. o Transporcie Spławnym. IV. o Transporcie Londowym V. o Fabrykach Kraiowych. VI. o Opisanii Miast Kraiowych. VII. o Jarmarkach, nie się teraz dla szczupłości miejsca, o tych Artykułach niedonosi.

VIII.

o Kontraktach Kraiowych na Dobra, Summy i różne Produkta Kraiowe.

—Dobra Trzylatków w Ziemi Czerwiekiej do przedania lub Ardy trzyletniey.

Dobra te leżą w Ziemi Czerwiekiej mil 7. od Warszawy, czyniące intraty roczney 7,000. Zł. z Zabudowaniem dobrym. Poddanstwem Małym, w Gruntach urodzajnych, Łąkach i Lassach, są albo do przeżania za 140,000. ostatnią Ceną, albo do Dzierzawy Trzechletniey — Referencya o dokładniejszą informacyą względem tych Dobra, do Expedycyi Dziennika.

—Konfiscacya z Kredytorami Dobra X. g. g. Lubomirskich Wdowców Kłom. w Dubnie 20. Lipca 1790.

Po wypadłym Dekrecie Trybunałskim w Roku 1787 dla łatwiejszego rozszczenia się w pre-

tensyach do Fortuny Xcia Jmci Stanisława *Lubomirskiego* bywszego Woiewody *Kiowski* przez różne Osoby formowanych, i zaspokoienia Kredytörów, Kondescencyą do Miasta *Dubna* dla uskutecznienia tego zamiaru wyznaczającym; gdy dla niestawiania na Terminach pomienionych Zaiazdów Sądowych, niektórych Kredytörów, odwołania następować musiały, a przeto zamiar pożądanego skutku prędko pozyskać nie może; przeto Xia żęta Jchmość *Lubomirscy* Woiewodzie *Kiowski* chcąc prawdziwym swoim Wierzycielom przynieść satysfakcyą nieodwłoczną, z Pretensorami zaś do Fortuny przez siebie posiadanej w długach podeyrzanych, rozsądzić się, niniejsze czynią publiczną oświadczenie, iż na dniu 20 Julii w Roku terażniejszym na Terminie Kondescencyi w *Dubnie* z odwołania przypadającej, do wykonania Reguły Dekretu zaocznie wprowadzać pozwalającego, ze wszystkimi Kredytörami przystąpią, gdyby na terminie pomienionym iak na innych zaocznie mieli się.

— *Dobra Załęże w Ziemi Warszawskiej do przedania lub nabycia Sum Kredytörów.*

Dobra Załęże 5. Mil od Warszawy w bok Tarczyna leżące, są do przedania; lub do nabycia Sum od Wierzycielów na tychże Dobrach ulokowanych wraz z Posesycją. Te Dobra w pozycyi dobrej z budowlą tak Dworską iako i Wiejską nowo ozdobione. Bór, Cegelnia, i Browar z Rekwizytą, ktoby sobie życzył kupić, lub Posesysy nabyć, ma się udać do JP. Kürceńskiego Burg. Grodz. Warsz. o którego mieszkaniu w Kancellaryi Grodz. Warsz. dopytać się można.

— Sum.

— *Srebro i różne sprzęty do przedania*

Pewny w Sukcesyji na siebie spadły, obiąwszy Srebra różnego Fasonu i gatunku (wszystkie ważyć mogą Grzywien 150.) maie do sprzedania nawięcey stołowych. Tudzież Rząd ieden srebrny Rubinkami nasadzany, dwie w srebro oprawne Kulbaki, Karabela Staroswiecka z głównią prawdziwą Turecką. Dla uprzedzenia Negocyacyi kładzie się tu zaraz i cenę tych sprzętów (oprócz Srebra) Czerw. Zł. 50. Przytym gdyby sobie kto życzył nabyć u niego Prawa do Sukcesyji w Woiew. *Kiowski* (dochodzić się mianey na Summę 24,000.) łatwo ułożyłby się spuszczać iaką kwotę na windykacyą. Można się w tym adresować do W. *Staren*. Kapit. W. K. na Pocię *Lwowski* w tymże Mieście.

— *Summa 72,000. do 100,000. na kupno, lub zastawę Dóbr.*

Zyczy sobie pewny aby mógł mieć za Summę 72,000 do 100,000 Dobra na zastawę lub Dziedzictwo, w położeniu wygodnym, użytkownym, i Handlowym. W okolicach bliskich Portów, lub Wisły, lub Buga: Referencya do Dzien. Haadl. Inb do W. Piotra Onglewskiego C. S. na Pocię *Berdyczewską*. Summa iako na Banku leżąca, każdego czasu po doszłym ugodzeniu się wyliczona być może niezawodnie.

— *Summa 300,000. na kupno Dóbr w bliskości Warszawy.*

Pewny mający takową Summę, gotową zawsze w Warszawie, życzy sobie Dobra iak naybliżej Warszawy, i nie za Wisłą, ktoby miał takowe Dobra, niech się referuje do Exped. Dziennika.

— *Summa 70,000. na Zastawę Dóbr.*

Pewny mający takową Summę życzy sobie Zastawę Dóbr od Warszawy o mil 8. lub 10. lub Dzierżawy od 9. do 10. Tysięcy Zł: — Referencya do Expedycyi tegoż Dziennika.

— *Summa 24,000. Zł: na Dzierżawę Dóbr.*

Pewny mający takową Summę, życzy sobie Dzierżawę Roczną, lub 3. letnią od 8. Tysięcy na Rok niedaleko Warszawy, lub choćby i dalej byle blisko Wisły, od teraźniejszego S. Jana. Referencya do Expedycyi Dziennika tego.

— *Summa 100,000. Zł: na kupno Dóbr.*

Pewny mający takową Summę, życzy sobie Kupna Dóbr około Warszawy. — Referencya do Expedycyi tego Dziennika.

— *Summa kilkakrot sto tysięcy na kupno Dóbr.*

Pewny mający takową Summę, życzy sobie kupna Dóbr blisko Warszawy, lub choćby i dalej, byle w Górze Wisły, lub Pilicy. — Referencya do Expedycyi tegoż Dziennika.

Po Kontraktach S. Janisk. Da się generalna Tabella Dóbr, Sum, i różnych Produktów do Negocyacji pozostałych jeszcze w Dzienniku tym.

Koniec Nru III. D R. H. 1790.

